

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞTAY KARARLARI IŞIĞINDA
İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA
KANUN YARARINA TEMYİZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nihal Merve KUŞ

AĞUSTOS, 2025

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞTAY KARARLARI IŞIĞINDA
İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA
KANUN YARARINA TEMYİZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nihal Merve KUŞ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Seçkin YAVUZDOĞAN

Ağustos, 2025

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde bizzat elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada özgün olmayan tüm kaynaklara eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

(İmza)

NİHAL MERVE KUŞ

01.08.2025

ÖZ

DANIŞTAY KARARLARI IŞIĞINDA İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA KANUN YARARINA TEMYİZ

Kuş, Nihal Merve

Yüksek Lisans, Kamu Hukuku

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Seçkin YAVUZDOĞAN

Ağustos 2025

Çalışmamızda Türk idari yargı sisteminde olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz kurumu hem kuramsal zemini hem de uygulamadaki yeri bakımından çok yönlü olarak ele alınmaktadır. Hukuken kesinleşmiş kararlara karşı kamu düzenini koruma amacı güden ve taraf menfaatine dayanmaksızın işletilebilen bu mekanizma, özellikle kararlar arasındaki çelişkilerin giderilmesi, içtihat birliğinin sağlanması ve hukuk güvenliği ilkesinin pekiştirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmamızda kanun yararına temyiz hukukî niteliği, başvuru koşulları, sürecin işleyişi, benzer olağanüstü kanun yolları ile farkları, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve kurumsal eleştiriler ışığında değerlendirilmektedir. Ayrıca Danıştay'ın özellikle vergi uyuşmazlıkları bağlamında verdiği kararlar incelenerek bu yolun işlevselliği ve etkinliği somut yargı örnekleriyle ortaya konulmaktadır. Kanun yararına temyiz kurumunun daha öngörülebilir, etkili ve sistemli biçimde işlemesi adına çeşitli çözüm önerilerine yer verilmekte olup bu yönüyle çalışma hem kuramsal literatüre katkı sunmayı hem de uygulamaya yönelik yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kanun Yolu, Kanun Yararına Temyiz, İdari Yargı, İçtihat Birliği, Hukuka Uygunluk.

ABSTRACT

APPEAL IN THE FAVOR OF LAW IN ADMINISTRATIVE DISPUTES IN LIGHT OF THE COUNCIL OF STATE DECISIONS

Kuş, Nihal Merve

Masters, Public Law

Supervisor: Prof. Dr. Seçkin YAVUZDOĞAN

August 2025

In this study the institution of appeal in favor of the law, which is an extraordinary remedy in the Turkish administrative judicial system, is examined in a multifaceted manner in terms of both its theoretical basis and its place in practice. This mechanism, which aims to protect public order against legally finalized decisions and can be operated without any party interest, is particularly important in terms of eliminating contradictions between decisions, ensuring unity of jurisprudence and reinforcing the principle of legal security. In this context, our study evaluates the legal nature of the appeal in favor of the law, the application conditions, the functioning of the process, its differences with similar extraordinary remedies, the problems encountered in practice and institutional criticisms. In addition, the decisions of the Council of State, especially in the context of tax disputes, are analyzed and the functionality and effectiveness of this remedy are demonstrated with concrete judicial examples. In order for the appeal in favor of the law to function in a more predictable, effective and systematic manner, various solution proposals are included, and in this respect, the study aims to both contribute to the theoretical literature and to provide guidance for practice.

Keywords: Remedies, Appeal in Favor of the Law, Administrative Judiciary, Unity of Jurisprudence, Conformity with the Law.

ÖNSÖZ

Tez çalışmam süresince bilgi ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Seçkin YAVUZDOĞAN'a, tez jürimde yer alarak değerlendirmeleriyle çalışmama katkı sunan Sayın Prof. Dr. Ahmet Mithat GÜNEŞ'e ve Sayın Doç. Dr. Murat Buğra TAHTALI'ya teşekkür ederim. Mensubu olduğum Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesindeki Değerli Hocalarıma, Araştırma Görevlisi arkadaşlarıma da ayrıca teşekkür ederim.

Avukatlıktan akademiye geçiş sürecim başta olmak üzere hayatımın her aşamasında yanımda olan, sevgileriyle bana güç veren annem Berrin SOYYANMAZ, babam Mehmet Edip SOYYANMAZ ve abim Mehmet Hakkı SOYYANMAZ'a, sabrı, sevgisi ve pozitif bakış açısıyla her zaman yanımda olan eşim Av. İlkay KUŞ'a ve mutluluğumu paylaşan arkadaşlarıma gönülden teşekkür ederim. İyi ki varsınız.

Nihal Merve KUŞ

Kırklareli, 2025

İÇİNDEKİLER

BEYAN	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR	xi
TABLolar.....	xii
GİRİŞ.....	1

1.BÖLÜM

TÜRK İDARİ YARGILAMA USULÜNDE

KANUN YARARINA TEMYİZ KAVRAMI VE ŞARTLARI

1.1. İdari Yargılama Usulünde Kanun Yolları.....	3
1.1.1. İdari Yargılama Usulünde Olağan Kanun Yolları	6
1.1.1.1. İstinaf.....	7
1.1.1.2. Temyiz.....	10
1.1.2. Karar Düzeltme ve İtiraz.....	11
1.1.3. İdari Yargılama Usulünde Olağanüstü Kanun Yolları	13
1.1.4. Yargılamanın Yenilenmesi	14
1.1.5. Kanun Yararına Temyiz (Kanun Yararına Bozma).....	16
1.2. Türk İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyize İlişkin Yasal Düzenlemelerin Tarihsel Gelişimi	19
1.3. Kanun Yararına Temyizin Hukuki Niteliği	24
1.4. Kanun Yararına Temyizin Yer Aldığı Hukuki Düzenlemeler.....	28
1.4.1. 521 Sayılı Danıştay Kanunu	28
1.4.2. 2547 Sayılı İdari Yargılama Kanunu	29
1.4.3. Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik....	31
1.5. Kanun Yararına Temyizin Konusu	33
1.6. Kanun Yararına Temyizin Şartları.....	35
1.6.1. Karara İlişkin Şartlar.....	35

1.6.1.1. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Vermiş Olduğu Kesin Bir Kararın Olması	35
1.6.1.2. Bölge İdare Mahkemelerinin Kesin Bir Kararının Olması.....	39
1.6.1.2.1. Bölge İdare Mahkemelerinin İlk Derece Mahkemesi Sıfatıyla Verdiği Kararlar	41
1.6.1.2.2. Bölge İdare Mahkemelerinin İstinaf Mercii Sıfatıyla Verdiği Kararlar.....	43
1.6.1.2.3. Bölge İdare Mahkemelerinin 4483 Sayılı Kanun’a Göre İtiraz Üzerine Kesin Olarak Verdiği Kararlar.....	50
1.6.1.3. İdare ve Vergi Mahkemelerince Verilen Kararlardan İstinaf Veya Temyiz Yolu Açık Olmasına Rağmen İstinaf veya Temyiz İncelemesine Gidilmeden Kesinleşen Kararlar	56
1.6.1.3.1. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilebilen Ancak Sonrasında Temyiz Yoluna Gidilemeyen Kararları.....	57
1.6.1.3.2. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilebilen ve İstinaf Mercisinin Kararına İlişkin Temyiz Yoluna Gidilebilen Kararları	59
1.6.1.3.3. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilemeyen Ancak Doğrudan Temyiz Yoluna Gidilebilen Kararları.....	60
1.6.1.3.4. Bölge İdare Mahkemelerinin Temyiz İncelemesine Açık Olan Ancak Temyiz İncelemesinden Geçmeden Kesinleşen Kararlar.....	61
1.6.1.3.4.1. Bölge İdare Mahkemelerinin İlk Derece Sıfatıyla Baktıkları ve Temyiz Yolu Açık Kararları	62
1.6.1.3.4.2. Bölge İdare Mahkemelerinin İstinaf Mercii Sıfatıyla Baktıkları ve Temyiz Yolu Açık Kararları	63
1.6.1.3.5. İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay’ın Vermiş Olduğu Ancak Temyiz İncelemesinden Geçmemiş Bir Kararın Olması.....	67
1.6.2. Kararın Nihai Nitelikli Olması	71

1.6.3. Kararın Kesin Olması	79
1.6.4. Kanun Yararına Temyiz Sebebi: Kesinleşen Kararların Yürürlükteki Hukuka Aykırılığı	83
1.6.5. Danıştay Başsavcısının Süreci Kendiliğinden İşletmesi..	92

2.BÖLÜM

KANUN YARARINA TEMYİZ MÜESSESESİNİN SONUÇLARI VE NİTELİK ARZ EDEN HALLER

2.1. Kanun Yararına Temyiz Talebi Sonucunda Verilebilecek Kararlar	96
2.1.1. Kanun Yararına Temyiz Talebinin Yerinde Görülmemesi ve Sonuçları	98
2.1.2. Kanun Yararına Temyiz Talebinin Yerinde Görülmesi ve Sonuçları.....	102
2.1.3. Kanun Yararına Temyiz Başvurusunun Kısmen Kabulü ve Kısmen Reddi	111
2.2. İlgili Bakanlık Kavramı ve Taleplerinin Bağlayıcılığı	113
2.3. Kanun Yararına Temyiz İle İdari Yargılama Usulündeki Bazı Benzer Yolların Karşılaştırılması.....	115
2.3.1. Kanun Yararına Temyizin İdari Yargılama Usulündeki Olağan Kanun Yolları Olan İstinaf ve Temyiz İle Benzerlik ve Farkları.....	115
2.3.2. Kanun Yararına Temyizin İdari Yargılama Usulündeki Diğer Olağanüstü Kanun Yolu Olan Yargılamanın Yenilenmesi İle Benzerlik ve Farkları	118
2.3.3. Kanun Yararına Temyiz İle İçtihadı Birleştirme Müessesesi Karşılaştırılması.....	124
2.3.4. Kanun Yararına Temyiz İle Uyuşmazlık Mahkemesi Faaliyetinin Karşılaştırılması.....	128
2.3.5. Kanun Yararına Temyiz İle 2576 Sayılı Kanun m. 3/C Kapsamında Aykırılığın Giderilmesinin Karşılaştırılması	129

2.4. Danıştay Başsavcılığının Hukuka Aykırılık İddiasının Konusu İle Sınırlı Olunmaması	135
2.5. Danıştay Başsavcılığının Görüşüne Bağlı Olunmaması.....	137
2.6. Danıştay Tetkik Hakiminin Görüşüne Bağlı Olunmaması	139
2.7. Kanun Yararına Temyiz Talebinin Geri Çekilmesi.....	141
2.8. Kanun Yollarından Feragat Edilmesinin Kanun Yararına Temyize Etkisi	142
2.9. Kanun Yararına Temyizde Yürütmenin Durdurulmaması ve Bekletici Mesele Olmama	144
2.10. Kanun Yararına Temyiz Başvurusu İle Temyiz Başvurusunun Karıştırılmasında Danıştay'ın Tutumu.....	146
2.11. Danıştay Kararlarına Karşı Kanun Yararına Temyiz Mümkün Müdür?.....	148
2.12. Kanun Yararına Temyiz Edilemeyecek Kararlar.....	151
2.13. Kanun Yararına Temyize Başvurulduğu Takdirde Hakimin Sorumluluğu.....	154
2.14. Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuruda Kanun Yararına Temyiz Kararının Rolüne İlişkin Değerlendirme ve Mükremin Eroğlu Başvurusu İncelemesi	157

3. BÖLÜM

VERGİ UYUŞMAZLIKLARI ÖZELİNDE

KANUN YARARINA TEMYİZ

3.1. Kanun Yararına Temyiz Dilekçesinde Şekle İlişkin Hususlar	160
3.2. Kanun Yararına Temyize Başvuru Süresi ve Ücreti.....	161
3.3. Kanun Yararına Temyiz Süreci	162
3.4. Vergi Uyuşmazlıkları Hakkındaki Danıştay Kararlarından Örneklerle Kanun Yararına Temyiz Uygulaması	165
3.5. Kanun Yararına Temyizin Amacına ve Etkilerine Yönelik Değerlendirmeler	186
3.6. Kanun Yararına Temyize İlişkin Olumsuz Sayılabilecek Hususlar.....	195

SONUÇ	201
--------------------	------------

KAYNAKÇA.....	206
----------------------	------------

KISALTMALAR

AIHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AIHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
BİM	: Bölge İdare Mahkemesi
DİDDK	: Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
E.	: Esas
Ed.	: Editör
E.T.	: Erişim tarihi
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
İYUK	: İdari Yargılama Usulü Kanunu
K.	: Karar
KTO	: Konya Ticaret Odası
KYB	: Kanun Yararına Bozma
KYDF	: Kanun Yolu Değerlendirme Formu
m.	: Madde
No	: Numara
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa sayısı
Sy.	: Sayılı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
vb.	: Ve benzeri
Vd.	: Ve devamı
Vs.	: Vesaire
VUK	: Vergi Usul Kanunu
YUKK	: Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

TABLÖLAR

Tablo 1 : Kanun Yararına Temyiz Süreci Şeması

GİRİŞ

İdari yargılama hukukunda hukuki güvencenin sağlanması ve yargı kararlarının tutarlılığının temini amacıyla olağan ve olağanüstü kanun yolları önemli bir yer tutmaktadır. 6545 sayılı Kanun'un 28.06.2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesiyle idari yargı sisteminde önemli reformlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda idari yargı usulünde iki dereceli yapıdan üç dereceli sisteme geçilmiş, olağan kanun yolları kapsamındaki itiraz ile karar düzeltme usulleri kaldırılmış, istinaf uygulaması getirilmiş, olağan kanun yollarından temyiz ise yalnızca belirli uyuşmazlıklarla sınırlandırılmıştır. Bununla birlikte, kararların büyük çoğunluğunun istinaf aşamasında kesinleşmesi sayesinde Danıştay'ın iş yükü hafifletilmesi ve yüksek mahkemenin içtihat oluşturma işlevini daha etkin bir şekilde yerine getirmesi amaçlanmıştır. Olağanüstü nitelikteki kanun yollarındaki değişiklik ile birlikte "kanun yararına bozma" kurumu "kanun yararına temyiz" adıyla tekrardan yapılandırılmıştır.

Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz, Türk idare hukukunda hukuken kesinleşmiş olmakla birlikte maddi anlamda hukukilik denetimine tabi tutulmasında ihtiyaç görülen kararların kamu düzeni ve hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde yeniden değerlendirilmesini mümkün kılan istisnai bir yoldur. Anayasada doğrudan düzenlenmemiş olmakla birlikte 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesinde yer bulan bu mekanizma, özellikle yargı kararları arasındaki çelişkilerin giderilmesi ve hukuki istikrarın sağlanması bakımından teorik ve pratik bir öneme sahiptir.

Kanun yararına temyiz tarafların hukuki menfaatlerine dayanmayan, daha ziyade kamu düzenini ilgilendiren nitelikteki hatalı yargı kararlarının düzeltilmesi amacına yöneliktir. Bu nedenle söz konusu kanun yolu yargılamaya katılmış taraflar için doğrudan bir hak arama yolu olmaktan ziyade, Danıştay Başsavcılığı tarafından işletilebilen bir denetim mekanizması olarak şekillenmiştir. Uygulamada özellikle vergi yargısına ilişkin uyuşmazlıklarda sıkça gündeme gelen kanun yararına temyiz kurumu

hem Danıştay'ın içtihat istikrarını sağlama fonksiyonunu desteklemekte hem de yerel mahkemelerce verilen kararların yerindelik değilse bile hukuka uygunluk açısından denetimini mümkün kılmaktadır.

Çalışmamız kapsamında tüm kanun yollarının incelenmesi mümkün olmamakla birlikte, kanun yararına temyiz kurumunun kuramsal çerçevesi çizilerek benzer nitelikteki olağanüstü kanun yolları ile olan farkları da dikkate alınmak suretiyle, söz konusu mekanizmanın idari yargı sistemindeki yeri ve işlevi ayrıntılı biçimde ele alınacaktır. Kanun yararına temyize konu olabilecek kararların nitelikleri, bu sürecin işleyişine ilişkin usuli hükümler, başvuru koşulları ve sonuçları üzerinde durulacak, Danıştay'ın çeşitli kararları ışığında özellikle vergi uyuşmazlıklarından örneklerle uygulamadaki görünümü analiz edilecektir. Çalışmanın önemli bir yönü Danıştay'ın kanun yararına temyiz yoluyla verdiği kararların niteliğini, bağlayıcılığını ve içtihat oluşturma kabiliyetini değerlendirmeye yönelik olacaktır. Zira bu tür kararların hem ilgili mahkemeler hem de gelecekte benzer uyuşmazlıklara bakacak olan yargı mercileri açısından nasıl bir etki doğurduğu, uygulamanın yönünü belirleme açısından kritik önemdedir.

Son olarak kanun yararına temyiz yolunda uygulamada karşılaşılan sorunlar, bu yolun sınırlılıkları ve eleştirilen yönleri de ele alınarak daha etkin ve öngörülebilir bir yapıya kavuşturulmasına yönelik öneriler sunulacaktır. Böylelikle bu çalışma hem kuramsal hem de uygulamaya yönelik yönleriyle idari yargı sisteminde önemli bir yere sahip olan kanun yararına temyiz kurumunun kapsamlı bir değerlendirmesini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

1.BÖLÜM

TÜRK İDARİ YARGILAMA USULÜNDE KANUN YARARINA TEMYİZ KAVRAMI VE ŞARTLARI

1.1.İdari Yargılama Usulünde Kanun Yolları

İdarenin kamu gücü ayrıcalıklarına sahip olması karşısında bireylerin korunması ancak idarenin gerçekleştirdiği işlem ve eylemlerin yargı mercileri tarafından denetlenmesiyle sağlanabilir.¹ Bu denetimin önemi nedeniyle Anayasanın 125. maddesinin birinci cümlesinde idare tarafından yapılmış olan eylemlere ve işlemlere karşı yargısal yolların açık olduğu belirtilmiş ve bu denetim anayasal güvence altına alınmıştır.² Adli yargının yanında idari yargının ayrı bir sistem olarak benimsenmesi de bireylerin idare karşısında korunmasını sağlamak amacı taşımaktadır. Bu bağlamda idari yargı düzeninde birey lehine getirilen hukuki mekanizmalar, güçlü olan idare karşısında bireyin hak ve menfaatlerini güvence altına almak için oluşturulmuştur. İdari yargılama usulünün diğer yargılama usullerinden³ farklı olarak kendine has özellikleri mevcuttur.⁴

Yargı sisteminin hukuka uygun kararlar verebilmesi için mahkeme kararlarının üst yargı mercileri tarafından incelenmesi ve olası hataların düzeltilmesi büyük önem taşımaktadır.⁵ Mahkemelerin verdiği nihai

¹ Bahtiyar Akyılmaz, Murat Sezginer ve Cemil Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Savaş Yayıncılık, 10. Baskı, 2024, s. 15.

² Anayasa m. 125: “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. ...”

³ Sabri Coşkun ve Müjgan Karyağdı, *İdari Yargılama Usulü, Örnek İçtihatlar - Yorumlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2001, s. 30, vd.

⁴ Sıddık Sami Onar, *İdare Hukukunun Umumi Esasları*, Cilt: 1, İstanbul: Hak Kitabevi, 3. Baskı, 1966, s. 1939, vd.; Erol Çırakman, *Hukuk Yargılama Usulünün İdari Yargıda Uygulanması*, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Danıştay Yayın No: 33, 1982, s. 102, vd.

⁵ Mustafa Avcı, “6545 ve 6552 Sayılı Kanunlar ile İdari Yargıya İlişkin Kanunlarda Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme”, *Legal Hukuk Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 152, 2015, ss. 75-76; Rıfat Ortaç, “Vergi Yargı Sistemimizde Yargılamanın Yenilenmesi”, *Yaklaşım Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 59, 1997, s. 59; aktaran Özkan Aykar, *Türk Vergi Yargısı Yönünden Yargılamanın Yenilenmesi*, Sayı: 192, 2019.

<https://lebibyalkin.com.tr/makale/turk-vergi-yargisi-yonunden-yargilamanin-yenilenmesi> (E.T.: 25.01.2025)

kararların bir üst mahkeme tarafından denetlenmesine olanak tanıyan mekanizma “kanun yolu” olarak adlandırılmaktadır.⁶

Fransız hukuk öğretisine göre kanun yollarının temel varlık sebebi, yargısal kararların hata içerebilme ihtimali ve adaletsizlik riskidir. Bu doğrultuda kanun yolları yargı organlarının verdiği kararların yeniden incelenmesi, düzeltilmesi veya iptal edilmesi amacıyla öngörülmüştür. Böylece, yargı kararları üst merciler tarafından denetlenerek hukuki güvenlik ve adaletin sağlanması amaçlanmaktadır.⁷

Kanun yolları mahkemelerin nihai kararlarının hukuka uygunluğunu denetlemek amacıyla üst derece yargı organları veya aynı mahkeme tarafından yeniden incelenmesini ve gerekirse düzeltilmesini sağlayan hukuki bir başvuru olanaklarıdır.⁸ Mahkeme kararlarının yeniden incelenmesini sağlayarak hukuka ve adalet ilkesine aykırı hükümlerin önüne geçmek kanun yollarının temel amacını oluşturur.⁹ Kanun yolları¹⁰ ile hatalı oldukları iddia edilen kararların tekrardan incelenmesi sağlanmaktadır.¹¹

⁶ Ramazan Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, 2024, s. 799, vd.; Ali Akyıldız, *İstinafa İlkesel Bakmak*, Danıştay Ve İdari Yargı Günü 147. Yıl Sempozyumu, Ankara: Danıştay Yayınları, No: 91, 2016, s. 13; Mehmet Yücel, *Türk Vergi Yargısında İstinaf Kanun Yolu*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2023, s. 67; Yusuf Karakoç, *Genel Vergi Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2024, s. 830; Zehra Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 1. Baskı, 1993, s. 6.

⁷ Haluk Konuralp ve Emel Hanağası, “İptal Amaçlı İstinaf Kanun Yolu”, *Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, Sayı: 6, 2007, s. 13; Selami Demirkol, *İdari Yargılama Usulü Yenilenirken İstinaf Kanun Yolu Öngörüsü*, Danıştay’ın İçtihat Mahkemesi Rolü’nün Güçlendirilmesi, Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu: 148. Yıl, Ankara: Danıştay Yayınları, No: 91, 2013, s. 120.

⁸ Yusuf Karakoç, *Vergi Yargılaması Hukukunda Süreler*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2000, s. 242.

⁹ Ramazan Çağlayan, *İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları (Fransa-Türkiye Mukayeseli Bir Deneme)*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2017, s. 417.

¹⁰ Kanun yollarının işlevi hakkında açıklama için bakınız: Anayasa Mahkemesi Esas No: 1970/31, Karar No: 1971/21 sayılı ve 18.02.1971 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 25.01.2025).

¹¹ Baki Kuru, Ramazan Arslan ve Ejder Yılmaz, *Medeni Usul Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 4. Baskı, 1991, s. 559.

Anayasa Mahkemesi'nin 16.03.2016 tarihli bir kararında ¹² kanun yollarının, yargı mercileri tarafından verilen kararların belirli hukuki mekanizmalar aracılığıyla üst dereceli bir yargı merci tarafından denetlenmesini sağlayan bir hukuki süreç olduğu, bu denetim mekanizmasının adil yargılanma ilkesinin güvencesi olarak işlev görmekle birlikte kararların hukuka uygunluğunu ve doğruluğunu sağlamayı amaçladığı ve böylelikle hukuki güvenliğin artırılması ve hatalı yargı kararlarının düzeltilmesi mümkün hale geldiği belirtilmiştir.

İtiraz edilen kararın kesin hüküm niteliğine sahip olup olmaması ölçütüne istinaden olağan ve olağanüstü kanun yolları olarak iki yönlü bir ayırım yapılmaktadır. ¹³ İdari yargılama usulünde istinaf ¹⁴ ve temyiz ¹⁵ nihai kararların kesinleşmesini önleyici nitelikte olup kesinleşmemiş hükümlere karşı başvurulduğundan olağan kanun yolları ¹⁶ içerisinde, kanun yararına temyiz (bozma) ¹⁷ ve yargılamanın yenilenmesi ¹⁸ ise kesinleşmiş hükümlere karşı bu yollara gidilebildiğinden olağanüstü kanun yolları içerisinde ¹⁹ yer almaktadır. ²⁰

¹² Anayasa Mahkemesi Esas No: 2016/19, Karar No: 2016/17 sayılı ve 16.03.2016 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 06.02.2025).

¹³ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, ss. 92-93.

¹⁴ İYUK m. 45.

¹⁵ İYUK m. 46.

¹⁶ İYUK m. 54'te düzenlenen kararın düzeltilmesi ve İYUK m. 45, vs. düzenlenen itiraz yolu 08.06.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun ile ilga edilmiş olup olağan kanun yolu olma niteliklerini kaybetmişlerdir.

¹⁷ İYUK m. 51.

¹⁸ İYUK m. 53.

¹⁹ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 803.

²⁰ A. Şeref Gözübüyük, *Yönetim Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 3. Baskı, 1995, s. 200; Cemal Başar, *Türk İdare Hukuku Ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020, s. 286; Abdulkadir Karaarslan, *Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Usulü ve Uygulama Sorunları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020, s. 564.

1.1.1. İdari Yargılama Usulünde Olağan Kanun Yolları

İdare ve vergi uyuşmazlıklarının yargısal çözümü²¹ iki dereceli bir yargılama sistemiyle yürütülmekteydi. İdare ve vergi mahkemeleri ilk derece olarak uyuşmazlıkları değerlendirirken söz konusu mahkemelerin kararları ikinci derecede itiraz için bölge idare mahkemelerine ya da temyiz için Danıştay makamına taşınabiliyordu. Bununla birlikte, 18.06.2014 tarihli 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun²² ile bu sistemde esaslı yenilikler yapılmış olup yeni düzenlemelerle birlikte istinaf sistemine geçilerek iki dereceli yargılama modeli, üç aşamalı bir yapıya dönüştürülmüştür. Bu kapsamda idare ve vergi mahkemelerinin verdiği kararlara yönelik doğrudan temyiz başvuru imkanı kaldırılmıştır. İYUK 45. maddesinde yer alan idari yargıda işletilen itiraz kanun yolu devre dışı bırakılmış ve istinaf kanun yolu 20.07.2016 tarihinden sonra tüm yurttaki faaliyete geçirilerek kararların istinaf yoluyla ilk derece mahkemesinin bulunmakta olduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesinde incelenmesi mümkün kılınmıştır. Ayrıca, itiraz yoluna ek olarak İYUK 54. maddede düzenlenen karar düzeltme mekanizması da yürürlükten kaldırılmıştır. Bu değişiklikler idari ve vergi uyuşmazlıklarının çözüm süreçlerini yeniden şekillendirmiştir.

Tez çalışmamızın konusu aslen olağanüstü nitelikteki kanun yollarından biri olan kanun yararına temyize ilişkin olduğundan olağan nitelikteki kanun yollarına bu bölümde kısaca değinilmiştir.

²¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Selçuk Buyrukoğlu, “6545 Sayılı Kanun Öncesi Ve Sonrası Özelinde Cumhuriyet Tarihinden Günümüze Vergi Yargısı”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 1, 2017; Yaşar Ayyıldız, *Türk Vergi Yargısı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2015; Münci Çakmak, *İdari Yargılama Usulünde Vergi Davaları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2011; Sadık Kırbay, *Vergi Hukuku Temel Kavramlar İlkeler ve Kurumlar*, Ankara: Siyasal Kitabevi Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 20. Baskı, 2015; Özge Türkbay, *Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2012; Nihal Saban, *Vergi Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 5. Baskı, ss. 525-528.

²² 18.06.2014 tarihli 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete Tarih: 28.06.2014, Sayı: 29044.

1.1.1.1.İstinaf

İstinaf aşaması, ilk derece mahkemesiyle temyiz incelemesi arasında uygulanan ve ikincil dereceden bir gözden geçirme, denetim süreci sunan bir kanun yoludur.²³ 6545 sayılı Kanun ile birlikte idari yargılama usulünde kendisine yer edinmiş ve 2016 yılında uygulanmaya başlanmıştır.²⁴ İYUK m. 45 gereğince idare ve vergi mahkemelerinin kesinleşmemiş kararları aleyhine istinaf yoluna gidilebilecek ve ilk derece mahkemesinin kararı maddi ile hukuki yönden tekrar incelenebilecek olup bu düzenleme ilk derece yargılamasında kesin olarak verilen kararlara ilişkin genel düzenlemedir. İstinaf kanun yolunun uygulamaya geçmesi ile temyiz kanun yolunun kapsamının daraltılması, yalnızca belirli dava türleri için temyize başvuru imkanının tanınması Danıştay'ın iş yükünü azaltmayı amaçlamakla birlikte, bu düzenlemeler aynı zamanda görev yükü azalacak olan Danıştay'ın bir içtihat mahkemesi olarak konumlanacağı yönünde değerlendirmeleri de beraberinde getirmiştir.²⁵

İYUK m. 45 uyarınca idare veya vergi mahkemelerinin belirli bir parasal sınırı aşmayan değerdeki vergi davaları ile tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılmış iptal davalarına ilişkin verilen hükümler kesinlik niteliği arz ettiğinden bu tür hükümlere ilişkin istinaf yoluna başvurulması mümkün değildir. Aynı şekilde özel kanunlarla düzenlenmiş olan ve ilk derece mahkemelerinde kesinleşen kararlar da istinaf incelemesine tabi tutulamayacaktır. İlk derece yargılamasında kesinleşen kararlara ilişkin özel düzenlemelerin yer aldığı farklı kanun düzenlemeleri de mevcuttur. Örneğin

²³ İstinaf kelimesinin anlamı için bakınız:

<https://sozluk.adalet.gov.tr/%C4%B0stinaf> (E.T.:26.01.2025) <https://sozluk.gov.tr/> (E.T.: 26.06.2025)

²⁴ 07.11.2015 tarihli 29525 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adalet Bakanlığı kararı ile istinaf yargılamasını gerçekleştirecek Bölge İdare Mahkemelerinin 20.07.2016 itibarıyla tüm yurttaki faaliyete geçeceği ve faaliyet çevreleri ilan edilmiştir.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-3.pdf> (E.T.: 27.01.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-2.pdf> (E.T.: 27.01.2025)

²⁵ İstinaf sistemine ilişkin detaylı bilgi için bakınız: Serkan Çınarlı, *İdari Yargılamada İstinaf ve Bölge İdare Mahkemeleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı, 2022.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu,²⁶ 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu,²⁷ gibi. Ayrıca İYUK m. 20/A²⁸ düzenlenen ivedi yargılama ve m. 20/B²⁹'de düzenlenen ortak sınavlara dair itiraz ve yargısal usullerde verilecek kararlara karşı istinaf yoluna gidilemeyecek olup bu tür uyuşmazlıklarda temyiz yoluna (küçük farklarla)³⁰ gidilebilir.³¹

İYUK m. 45'te düzenlenen istinaf mekanizması bölge idare mahkemelerine hem maddi olayları hem de hukuki uygunluğu denetleme yetkisi tanımaktadır.³² İYUK m. 45/4'te açıkça ifade edildiği üzere bölge idare mahkemesi ilgili ilk derece mahkemesinin kararını hukuka aykırı bulup yapılan istinaf başvurusunu kabul ederek bu kararı ortadan kaldıracak ve uyuşmazlığın esası hakkında yeniden karar verebilir. Dolayısıyla istinaf yolu yalnızca ilk derece mahkemesi kararlarının denetlenmesini sağlamakla

²⁶ 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu m. 6/2: “Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

²⁷ 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu m. 53/3: “...Başvurular dosyanın tekemmülünden veya ara karar ya da duruşma yapılması gereken hâllerde bunların tamamlanmasından itibaren on beş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir.”

²⁸ İYUK m. 20/A-g: “Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.”

²⁹ İYUK m. 20/B-f: “Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.”

³⁰ İYUK m. 20/A ve 20/B'ye ilişkin uyuşmazlıklarda verilen kararlara karşı istinaf değil temyiz yoluna gidilebilmektedir. Ancak ilgili maddeler uyarınca temyize başvuru süresi, cevap süresi, yürütülmenin durdurulması, vd. hususlarda olağan temyiz usulünden farklılıklar mevcuttur. Ayrıntılı bilgi için bakınız: Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, ss. 459-470.

³¹ İYUK m. 20/A ve m. 20/B uyarınca gidilebilen temyiz yolunda esas incelemesi yapıldığı ve düzeltici bir etki gösterdiği için istinaf benzeri bir yapıda olduğu değerlendirilmektedir. Başka bir deyişle ivedi yargılama ve merkezi sınavlara ilişkin yargılama usulünde esasen inceleme yapılmaktadır, gidilen yol her ne kadar temyiz olarak belirtilmişse de şekilsel olarak istinaf yoluna benzemektedir. Bu hususta bakınız: Hakan Pekcanıtez, Muhammet Özkes, Hülya Taş Korkmaz ve Mine Akkan, *Pekcanıtez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, Cilt: 3, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 15. Baskı, 2017, s. 2160; Uğur Bulut, *Medenî Usûl Hukukunda Temyiz İncelemesinin Kapsamı ve Sınırları*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2022, s. 35.

³² Oğuz Sancakdar, “İdari Yargıda İstinaf Sistemi Üzerine Düşünceler”, *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: Özel, 2013, ss. 2242-2244.

kalmayıp uyuşmazlığın esası hakkında yeniden değerlendirme yapılmasına olanak tanıyan bir yoldur.

İstinaf, ilk derece mahkemelerinin kararlarının üst yargı mercii tarafından incelenmesi suretiyle adaletin sağlanmasına katkı sunmaktadır. 6545 sayılı Kanun'un gerekçesine bakıldığında³³ istinafın hukuk sistemine kazandırılmasının temel amaçları arasında temyiz merciinin iş yükünü azaltmak ve içtihat mahkemesi işlevini güçlendirmek olduğu ifade edilmiştir. Vergi yargılamasında istinaf yolunun temel amaçları arasında çıkar dengesini gözetmek, uyuşmazlıkları kesin olarak sonlandırmak, içtihat birliğini sağlamak ve somut olay adaletini, özellikle de vergi adaletini tesis etmek yer almaktadır. Ayrıca çifte yargılama ile hukuki tatmini sağlamak ve hukuki güvenliği teminat altına almak da istinaf mekanizmasının önemli işlevleri arasındadır.³⁴

Bölge idare mahkemelerinin istinaf aşamasında yaptıkları inceleme sonucunda verdiği kararların bir kısmına ilişkin temyiz yoluna başvurulabilmektedir. Temyize konu olabilecek kararların İYUK 46. maddesinde sınırlı şekilde sayıldığı görülmektedir. Sayılanlar dışında kalan kararlar ise kesin nitelik taşıdığından, bu kesin kararlara karşı başkaca bir olağan kanun yoluna başvurulması olanağı yoktur.

Buna ek olarak 6545 sayılı Kanunla idari yargı sisteminde gerçekleştirilen değişiklik sonucunda istinaf mekanizmasının hukuk sistemine dahil edilmesi, olağanüstü kanun yollarının işlevselliği üzerinde belirleyici bir etki yaratmıştır. İstinaf sürecinde uyuşmazlığın esasına dair yeniden inceleme yapılabilmesi ve bazı dosyaların temyize taşınabilmesi, yargılamanın yenilenmesi taleplerinde azalmaya neden olabilecek bir işleyiş ortaya koymaktayken buna karşılık istinaf ya da temyiz yollarına başvurulmadan kesinleşen kararların artması, kanun yararına temyiz yolunun

³³ TBMM 06.06.2014 tarihli Genel Kurul Tutanağı için bakınız: <https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bf-44d4-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=6545#step-5> (E.T.: 27.01.2025)

³⁴ Yücel, *Türk Vergi Yargısında İstinaf*, ss. 259-265.

uygulama alanını genişletmekte ve bu başvuru türüne yönelimi artırmaktadır.³⁵

1.1.1.2.Temyiz

İdari yargılama usulünde temyiz yolu idare ve vergi mahkemelerinin verdiği, taraflardan birince veyahut her iki tarafça yerinde bulunmayan nihai nitelikteki kararların, usulen ve maddi hukuk bakımından Danıştay tarafından incelenmesine imkan tanıyan bir başvuru yoludur.³⁶ İYUK m. 46’da hangi tür kararlar bakımından temyize gidilebileceği düzenlenmiş, m. 48’de temyiz dilekçesinde bulunması gereken hususlar belirtilmiş m. 49’da temyiz incelemesi üzerine verilebilecek kararlar sayılmış ve m. 50’de temyiz incelemesi sonucunda verilen karar üzerine yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

İdari yargı sistemimizde üst derece yargı mercii, temyiz makamı Danıştay’dır.³⁷ Genel ilke ilk derece mahkemelerince verilen nihai hükümlere ilişkin temyiz yolunun açık olduğu yönündedir.³⁸ İdari yargı usulünde temyiz mercii olan Danıştay³⁹ idari yargı alanında temyiz başvurularını inceleyerek karar vererek mahkemeler arasında oluşabilecek karar aykırılıklarını düzeltmektedir. Temyiz başvurusu hukukun gelişimi ve adil yargılama ilkesinin sağlanması açısından önemlidir. Temyiz merciinin verdiği karar, incelenen kararın kesinleşmesi ve uygulanabilir hale gelmesi için gereklidir

³⁵ Oğuz Sancakdar, *İdari Yargıda Kanun Yolları (İkinci Oturum)*, Editörler: Ahmet Kürşat Ersöz ve Oğuzhan Güzel, İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun Kabul Edilişinin 35. Yıl Dönümü Sempozyumu, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2017, s. 51.

³⁶ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 345.

³⁷ Mahmut Yüksel, “6545 Sayılı Kanun Işığında Vergi Yargılama Hukukunda Kanun Yararına Temyiz”, *Vergi Sorunları Dergisi*, 2016, Cilt: 39, Sayı: 328, s. 130.

³⁸ Mehmet Kamil Yıldırım, *Kanun Yolu Olarak İstinaf*, İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantısı 7-8 Mart 2003, Türkiye Barolar Birliği, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 1. Baskı, 2003, s. 304.

³⁹ Danıştay 1924 Anayasası uyarınca anayasal temele dayanan bir yargı organı olmuş, ardından 1961 ve 1982 Anayasaları ile yüksek mahkeme statüsü kazanmıştır. 2575 sayılı Danıştay Kanunu’nda belirtildiği üzere Danıştay’ın faaliyetleri yalnızca yargılama faaliyetiyle sınırlı olmayıp aynı zamanda danışma, görüş bildirme ve inceleme yetkilerine de sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu, s. 2. <https://www.danistay.gov.tr/assets/images/yayinlar/dergi/2025-03-07-10-10-1242093.pdf> (E.T.: 17.04.2025).

ve temyiz aşamasında hüküm mahkemesinin kararları incelenerek mahkemeye sunulan olayların usulüne uygun şekilde değerlendirilip değerlendirilmediği ve bu olaylara ilişkin hukukun doğru bir biçimde uygulanıp uygulanmadığı denetlenmektedir.⁴⁰

Temyiz bir kararın yalnızca hukuka uygunluk yönünden denetlendiği ve gerekli görüldüğünde üst mahkemece bozulabildiği olağan kanun yoludur. Temyiz incelemesinde öteki kanun yollarından farklı olarak yalnızca hukukilik açısından denetim yapılmaktadır.⁴¹ Bu denetim, ilk derece veya istinaf mahkemelerince verilen İYUK m. 46 kapsamındaki nihai kararlar üzerinde gerçekleştirilmektedir. Temyiz incelemesi sonucu onama, bozma veya düzelterek onama kararları verilebilecektir.⁴²

1.1.2. Karar Düzeltme ve İtiraz

İtiraz, temyiz ve karar düzeltme Türk idari yargılama usulündeki üç tür olağan kanun yoluyla.⁴³ İYUK m. 54'te düzenlenen karar düzeltme usulü, 6545 sayılı Kanun'un 103. maddesi gereği mülga edilmiştir. Kısaca özetlemek gerekirse karar düzeltme Danıştay Dava Dairelerinin, Vergi ve İdari Dava Daireleri Kurulları ile Bölge İdare Mahkemelerinin temyiz veya itiraz incelemeleri neticesinde verilen bazı kararlarına ilişkin gidilebilen bir olağan kanun yolu olup üst yargı mercilerinin önceki kararlarında yaptıkları hataları düzeltmeleri amaçlanmaktaydı. Karar düzeltme talebi ilgili merciye iletilmek üzere vergi mahkemesine verilen bir dilekçe ile yapılmakta ve karşı tarafın görüşünü sunması için 30 günlük bir süre tanınmaktaydı. Dosyanın tamamlanmasının ardından ilgili yargı merci talebi inceleyerek önceki

⁴⁰ Kuru, Arslan ve Yılmaz, *Medeni Usul Hukuku*, s. 462.

⁴¹ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 345. Örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 1996/786, Karar No: 1997/471 sayılı ve 18.02.1997 tarihli kararında görüldüğü üzere temyiz mercii sıfatıyla Danıştay ilk derece yargı yerlerini tespit ettiği hususlar üzerinde hukuki değerlendirme yaparak varılan hukuki çözümün yerinde olup olmadığını denetlenmektedir. Sinerji (E.T.: 14.03.2025).

⁴² Bahar Erdoğan Bilgili, *2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda İstinaf Kanun Yolu*, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 660656), ss. 9-12.

⁴³ A. Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, *İdare Hukuku Cilt: 2 İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 5. Baskı, 2012, s. 1028, vd.

kararını değiştirebilmekte ya da düzeltme kararı vererek yeni bir hüküm oluşturabilmekteydi. Karar düzeltme yoluna başvurabilmek için İYUK m. 54'te belirtilen belirli gerekçelerden birine dayanılması gerekmekteydi. Bu gerekçeler arasında karara etkili iddiaların dikkate alınmaması, çelişkili hükümler bulunması, usul veya kanuna aykırılık gibi sebepler yer almaktaydı. Ancak belirli türdeki kararlar (rneğin, ilk derece mahkemesi kararları veya ara kararlar) bu yola tabi değildi. Ayrıca düzeltme talebine ilişkin verilen kararlara karşı yeniden karar düzeltme başvurusunda bulunulamıyordu. Bu mekanizma, yargı mercilerinin hatalarını düzeltmesini sağlayan kendine özgü bir denetim yoluydu.

İYUK m. 15/4, 17/2, 52/1 gibi birden fazla maddede düzenlenen itiraz yolu, istinaf sistemine geçildiğinden 6545 sayılı Kanun'un 15., 16., 19., 25., vd. maddeleri gereği mülga edilmiş ve ilgili düzenlemelerde değişiklikler yapılmıştır. Kısaca özetlemek gerekirse tek hakimli vergi mahkemelerinin verdiği nihai hükümlere ilişkin ilgili mahkemenin bağlı olduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine itiraz edilebiliyordu. İtiraz başvurusu söz konusu kararın tebliğinden sonra 30 gün içinde aleyhine karar verilen tarafından yapılabiliyordu. Ancak itiraz başvurusu, vergi ve cezalara ilişkin tahakkuk süreçlerini kendiliğinden durdurmadığından yürütmeyi durdurma talebiyle bu hususun ayrıca istenilmesi gerekirdi. Bölge idare mahkemesi incelemesini esasen dosya üzerinden yapmaktaydı ancak İYUK m. 17 uyarınca duruşma talebi olması ve mahkemece uygun görülmesi durumunda duruşma yapılmasına karar verilebilirdi. Bölge idare mahkemesi itirazın önüne gelen dosyada vergi mahkemesi kararlarını onaylayabilir, bozabilir ya da esasa ilişkin yeni bir karar verebilirdi. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda maddi vakaların yeterince değerlendirilmediği durumlarda, gerekli tahkikat bölge idare mahkemesince tekrar gerçekleştirilerek dosyanın esasına ilişkin yeniden karar alabiliyordu. Bölge idare mahkemesinin vermiş olduğu kararlar kesin nitelikteydi, ilgili kararlara dair temyize

başvurulamıyordu ⁴⁴ ve itiraza konu kararı veren hakim, bölge idare mahkemesinin bu kararlarına karşı ısrar edemiyordu. ⁴⁵

Olağan kanun yolları içerisinde sayılmış ve eskiden uygulanmış olan karar düzeltme ve itiraz yollarının mülga edilmesi nedeniyle, kanuni düzenlemelerin ağırlıklı olarak güncel halini esas alarak hazırladığımız çalışmamızda bu yollara kısaca değinilmekle yetinilmiştir.

1.1.3. İdari Yargılama Usulünde Olağanüstü Kanun Yolları

Hali hazırda kesinleşmiş bir karar varsa bu karar hakkında olağanüstü kanun yolları işletilebilir. Bir karar verildiği anda bu karara ilişkin gidilebilecek bir kanun yolu olmadığı, verilen kararlara ilişkin olarak başvurulabilecek bir kanun yolu öngörülmüş ancak bu kanun yoluna başvuru süresinde başvuru yapılmadığı veyahut verilen karara karşı başvuru yolları öngörülmüş olup bu yollar işletilerek karar incelendiği durumlarda, karar kesinleşmektedir. Kesinleşen kararlar için artık olağan kanun yolu mekanizmaları işletilememekle birlikte olağanüstü kanun yollarına gidilebilmesi mümkün olabilmektedir.⁴⁶

Anayasa Mahkemesi 20.12.2023 tarihli Başvuru No: 2019/8817 sayılı Bilal Güvendi başvurusunda,⁴⁷ adil yargılanma hakkıyla ilişkili olan kesin hükme saygı ilkesinin, bireylere tanınan hak ve yükümlülöklere, hukuk düzeni çerçevesinde ve mahkeme kararlarıyla yalnızca istisnai durumlarda müdahale edilebileceğini öngöröldüğü, bu ilkenin, mahkemelerin aynı dava

⁴⁴ Örneğin Danıştay 7. Daire Esas No: 2002/1628, Karar No: 2002/2122 sayılı ve 27.05.2002 tarihli kararında tek hakim tarafından verilen karar hakkında yargılamanın yenilenmesi talebine ilişkin olarak bölge idare mahkemesi red kararı vermiş ve bu karar temyiz incelemesine konu edilmiştir. Bu tür kararlar için İYUK m. 45 uyarınca itiraz için bölge idare mahkemesine başvurulacağı, bölge idare mahkemesinin verdiği kararların kesin nitelikte olduğu, bu nedenle Danıştay nezdinde temyiz edilemeyeceği belirtilmiş ve temyiz talebi incelenmeksizin reddedilmiştir. Legalbank (E.T.: 07.02.2025).

⁴⁵ Doğan Şenyüz, Mehmet Yüce ve Adnan Gerçek, *Vergi Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2011, ss. 243-244.

⁴⁶ Bahtiyar Akyılmaz, Sezginer ve Cemil Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Savaş Yayıncılık, 1. Baskı, 2019, s. 1709.

⁴⁷ Anayasa Mahkemesi 20.12.2023 tarihli Başvuru No: 2019/8817 sayılı Bilal Güvendi başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 20.01.2025).

sebebiyle aynı taraflar arasında verilen önceki kararlara bağılı kalmalarını gerektirdiğı, belirtilmiştir. Ancak kesin hükmün dokunulmazlığının mutlak olmadığı, “*hükmün tavzihi, tashihi, tamamlanması, yargılamanın yenilenmesi, kanun yararına temyiz*” gibi yollarla usul hukukunda bazı istisnai hallerde kesin hükme müdahale edilmesine izin verilmişse de bu istisnalar dışında, kesin hükme yapılacak müdahalelerin, olağan yargı süreçlerinde olduğu gibi delillerin yeniden değerlendirilmesi ve kararın esastan incelenmesi sonucunu doğurmaması esas olacaktır. İdari yargılama usulünde olağanüstü kanun yolları, İYUK m. 51 kapsamında düzenlenmiş olan “kanun yararına temyiz” ve m. 53’te yer verilen “yargılamanın yenilenmesi”dir.⁴⁸

1.1.4. Yargılamanın Yenilenmesi

Mahkemenin vermiş olduğu karar, yukarıda bahsedildiğı şekilde kesinleşmesinin ardından “değişmezlik” niteliğine haiz olarak “kesin hüküm” olarak nitelendirilmektedir.⁴⁹ Mahkemelerce verilen kararlar kesin hüküm halini almalarıyla yanlış dahi olsalar hukuki sonuçlarını meydana getirmektedirler. Kararların kesinleşmelerinden sonra haksız veya hatalı oldukları fark edilebilecek olup İYUK m. 53’te ve m. 55’te düzenlenen yargılamanın yenilenmesi müessesesi işletilebilir.⁵⁰ İYUK m. 55’te ise yargılamanın yenilenmesi usulünün nasıl olacağı hüküm altına alınmıştır. Yargılamanın yenilenmesi⁵¹ yargılama esnasında yapılan hata, kusur, eksiklik, yanlışlıkların varlığı veya yargılama sonrasında ortaya çıkan ve

⁴⁸ A. Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, *İdare Hukuku Cilt 2: İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 10. Baskı, 2022, s. 974; Zehra Odyakmaz, Ümit Kaymak ve İsmail Ercan, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Themis Dizisi, 2025, s. 142; Halil Kalabalık, *İdari Yargılama Usulü Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 18. Baskı, 2025, s. 429, vd.

⁴⁹ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 429.

⁵⁰ Gözübüyük ve Tan, *İdare Hukuku*, 2022, s. 1012-1013; Zehra Odyakmaz, Ümit Kaymak ve İsmail Ercan, *İdari Yargı*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 10. Baskı, 2014, ss. 315-316; Kemal Gözler ve Gürsel Kaplan, *İdare Hukuku Dersleri*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 26. Baskı, 2024, s. 850, vd.

⁵¹ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1998/385, Karar No: 1999/339 sayılı ve 11.06.1999 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 25.01.2025).

hükmü etkileyebilecek önemli bir unsurun tespiti durumunda kanunda belirtilen şartlar ve süreler çerçevesinde taraflara tanınan olağanüstü bir kanun yoludur.⁵² Hükmün verilmesinden sonra ele geçirilen ve hükme etkisi olacak bir belgenin varlığı, karar verilirken esas alınan belgelerin sahte olduğunun hükümden sonra anlaşılması, bilirkişi raporunun kasıtlı şekilde gerçeğe aykırı düzenlenmiş olması, hilenin varlığı, vd. durumlarında yargılamanın yenilenmesi yoluna gidilebilecektir. Yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulabilecek 60 gün, 1 yıl, 10 yıl gibi süreler mevcut olup hangi sebebin varlığında hangi süreye uyulması gerektiği İYUK m. 53/3'te belirtilmiştir.

Yargılamanın yenilenmesine ilişkin talep, konu itibarıyla başka bir daire veya mahkemenin yetki alanına giriyor ise söz konusu talep ilgili daire ya da mahkeme tarafından karara bağlanmaktadır. Karşı tarafın savunması alındıktan sonra talebin yasal gerekçelere dayandığı tespit edilirse davanın yeniden ele alınarak karara bağlanması sağlanmaktadır. Kanunda belirtilen sebeplerin haricinde herhangi bir gerekçeyle bu yola başvurulması mümkün değildir. ⁵³ Başka bir deyişle, talep kanunda belirtilen gerekçelere dayanmıyorsa, yargılamanın yenilenmesi talebi reddedilecektir. Yargılamanın yenilenmesi istemlerinde duruşmanın yapılabilmesi yetkili daire veya mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Yargılamanın yenilenmesi usulünde dosya en baştan tekrar görülecek, yeniden inceleme yapılacaktır.

⁵² Kazım Yenice ve Yüksel Esin, *Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdari Yargılama Usulü*, Ankara: Arisan Matbaacılık, 1. Baskı, 1983, s. 735.

⁵³ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 94.

Yargılamanın yenilenmesi 53. ve 55. madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgili kanunun diğer hükümlerine tabidir.⁵⁴

1.1.5. Kanun Yararına Temyiz (Kanun Yararına Bozma)

Kesinleşmiş kararlara ilişkin başvurulabilen kanun yararına temyiz, bu özelliği nedeniyle olağanüstü nitelikte bir başvuru yolu olarak kabul görmektedir.⁵⁵ İYUK m. 51’de düzenlenen kanun yararına temyiz (bir diğer deyişle kanun yararına bozma olarak da isimlendirilmektedir)⁵⁶ usulünde, bölge idare mahkemesinin kararları ile idare ve vergi mahkemeleri veya ilk derece mahkemesi olarak Danıştay tarafından verilen ve temyiz incelemesine tabi tutulmadan kesinleşen, hukuka aykırı bir sonuç doğuran kararların

⁵⁴ Murat Arslan, “Türk Vergi Yargısı Sisteminde Olağanüstü Kanun Yolları”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 53, 2004, ss. 107-108. Ayrıca belirtmek gerekir ki, İYUK’ta sayılan olağanüstü kanun yollarına ek olarak Anayasa Mahkemesi’nin bireysel başvurulara ilişkin hakları ihlal edilenlere tazminat ödenmesi veya yargılamanın yenilenmesi kararı verebilmesi mümkündür. Bu hususta örneğin Anayasa Mahkemesi 28.11.2019 tarihli Başvuru No: 2016/14563 sayılı Metin Gümüş Başvurusu: “*Anayasa Mahkemesinin, tespit edilen ihlalin giderilmesi amacıyla yeniden yargılama yapılmasına hükmettiği hallerde, ilgili usul kanunlarında düzenlenen yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak yargılamanın yenilenmesi sebebinin varlığının kabulü ve önceki kararın kaldırılması hususunda derece mahkemesinin herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Zira ihlal kararı verilen hallerde yargılamanın yenilenmesinin gerekliliği hususundaki takdir derece mahkemelerine değil ihlalin varlığını tespit eden Anayasa Mahkemesine bırakılmıştır. Derece mahkemesi Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirttiği doğrultuda ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yapmakla yükümlüdür. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi ve AİHM’in ihlal kararlarının ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına dönük yeniden yargılama taleplerine ilişkin iddialar adil yargılanma hakkının kapsamındadır.*” Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 24.07.2025).

⁵⁵ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, ss. 92-93; Ali Çatal, *Türk Vergi Yargısı Sisteminde Kanun Yolları*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 116867), s. 96; Osman Sariaslan, *Hak Arama Hürriyeti Ekseninde Gümrük Uyuşmazlıkları ve Çözüm Yolları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022, s. 188. Kanun yararına temyiz bağımsız bir olağanüstü kanun yolu olarak görülebileceği gibi belirli koşullar altında olağan temyiz mekanizmasının alternatif bir uygulama biçimi olarak da nitelendirilebileceğine ilişkin olarak bakınız: Ahmet Nohutçu, *Kanunname İdari Yargı*, Cilt: 3, Ankara: Savaş Yayıncılık, 11. Baskı, 2018, s. 297.

⁵⁶ Türkbay, *Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde*, s. 150.

incelenmesini sağlar.⁵⁷ Bu tür kararlar, ilgili bakanlıkların⁵⁸ talebi üzerine⁵⁹ Danıştay Başsavcılığı'nın harekete geçirilmesi veya Danıştay Başsavcısının kendiliğinden yapacağı başvuru neticesinde, ilgili Danıştay dairesi veya konularına göre idari dava daireleri kurulu veya vergi dava daireleri kurulu bünyesinde kanun yararına temyiz yoluna konu edilebilmektedir.⁶⁰

İdari yargılama usulünde bazı mahkeme kararları temyiz edilememesi, taraflarca temyiz yoluna başvurulmaması veya temyiz dilekçesinin reddedilmesi sebebiyle temyiz değerlendirmesinden geçmemiş olabilir. Bu tür durumlarda, hukuka aykırılıkların giderilmesi amacıyla kanun yararına temyiz mekanizması devreye girebilmektedir.⁶¹

Kanun yararına temyiz usulünün amacı, hukuka aykırı bir içtihadın yerleşmesinin önlenmesidir.⁶² İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz talebinin haklı bulunması halinde, söz konusu mahkeme kararı kanun yararına bozulmaktadır. Verilen söz konusu bozma kararı, önceden mevcut olan kesinleşmiş nitelikteki kararı ve bu kararın halihazırda mevcut olan hukuki

⁵⁷ Celal Karavelioğlu, *Açıklama ve Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usul Kanunu*, Cilt: 2, Ankara: Karavelioğlu Hukuk Yayıncılık, 6. Baskı, 2006, s. 1786; Başak Yıldırım Ölmez, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 263050), s. 123; Turgut Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 11. Baskı, 2025, s. 1470, vd.

⁵⁸ İlgili bakanlık deyiminden söz konusu hükme konu olan maddi vakanın ilgisinin bulunduğu, uyuşmazlıkta tarafa olan bakanlık anlaşılmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bakınız: Serap Özdemir, *Türk Vergi Yargısında Kanun Yolları*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 264484), s. 114.

⁵⁹ Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2009/12010, Karar No: 2013/8791 sayılı ve 09.12.2013 tarihli kararında Maliye Bakanlığı'nın talebi doğrultusunda kanun yararına bozma süreci işletilmiş ve davacının hususi damgalı pasaport talebinin reddine yönelik işlemin hukuka uygun olduğu, bu işlemi iptal eden idare mahkemesi kararının ise hukuki açıdan hatalı olduğu değerlendirilerek mahkeme kararının kanun yararına bozulmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Legalbank (E.T.15.01.2025).

⁶⁰ Yücel, *Türk Vergi Yargısında İstinaf*, s. 88.

⁶¹ Şükrü Kızılot ve Zuhâl Kızılot, *Vergi İhtilafları ve Çözüm Yolları*, Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 12. Baskı, 2007, s. 646; Erdal Sönmez ve Garip Ayaz, *Vergi Yargısı*, Ankara: Oluş Yayıncılık, 1. Baskı, 1999, s. 410; Yıldırım Ölmez, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, s. 123.

⁶² Mehmet Tahir Ufuk, "Ülkemizde Vergi Yargısı", *Maliye ve Sigorta Yorumları Dergisi*, Sayı: 362, 2002, s. 102.

neticelerini etkilememektedir.⁶³ Bozma kararının bir sureti kanun yararına temyize konu kararla ilgili bakanlığa, birime gönderilmekte ve Resmi Gazete’de yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.⁶⁴ Olağan kanun yollarıyla kıyaslandığında kanun yararına temyize sık olarak gidilemediği ve kanun yararına temyiz kararlarının sınırlı düzeyde verildiği görülmektedir.⁶⁵

Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu⁶⁶ kapsamında Başsavcılığın 2024 yılı faaliyetlerinin sayısal dağılımına bakıldığında, 2024 yılı için düşünce verilen ilk derece dosyası sayısı olan 2793 ile uyuşmazlık mahkemesi, kanun yararına temyiz, İçtihatları Birleştirme Kurulu dosya sayıları toplamı 3879’dur ve bunlar içerisinde Başsavcılıkta sonuçlanan kanun yararına temyiz dosya sayısı 912’dir. Başsavcılığın görüş bildirme haricinde faaliyetlerine bakıldığında, dosya sayısının önemli bir kısmının kanun yararına temyiz dosyaları olduğu görülmektedir. Ayrıca, söz konusu raporda, dairelerin ve kurulların 2024 yılı faaliyetlerinin sayısal dağılımına bakıldığında, yıl içinde 103.255 dosya sonuçlandırıldığı verisi paylaşılmıştır.

Faaliyet Raporu verilerinde daireler ve kurullar düzeyinde yıl içinde yüz binin üstünde dosyanın sonuçlandırılmış olması, Danıştay’ın yargısal kapasitesinin yüksekliğine işaret etmektedir. Kanun yararına temyiz

⁶³ Gürsel Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 7. Baskı, 2020, s. 573; Esma Öztaş, *Türk Vergi Hukuku’nda Özel Usulsüzlük Cezaları ve Yargı Yolu*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019, s. 193. Kanaatimizce, olağanüstü kanun yolu niteliğindeki kanun yararına temyiz usulü uygulanma süreci, doğurduğu sonuçlar ve etkileri açısından kendine özgü bir yapıya sahip olduğundan kanun yararına temyizın klasik anlamda bir kanun yolu olarak değerlendirilmesi güç olmaktadır.

⁶⁴ Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/6545, Karar No: 2002/4254 sayılı ve 07.11.2002 tarihli kararı, Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/558, Karar No: 2021/2766 sayılı ve 15.04.2021 tarihli kararı, Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3721, Karar No: 2021/3125 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/156, Karar No: 2011/3298 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2001/4306, Karar No: 2002/151 sayılı ve 06.08.2002 tarihli kararı.

⁶⁵ Ulvi Sandalcı ve Özgür Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri Özelinde Kanun Yararına Bozma ve Etkileri”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 62, 2019, s. 213.

⁶⁶ Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu, s. 20. <https://www.danistay.gov.tr/assets/images/yayinlar/dergi/2025-03-07-10-10-1242093.pdf> (E.T.: 17.04.2025)

dosyalarının, Başsavcılık faaliyetleri içinde kayda değer bir yer tuttuğu görülmekte olup, bu durum söz konusu alandaki iş yoğunluğunu ve kurumsal işleyişteki ağırlığını açıkça ortaya koymaktadır.

Yürürlükteki hukuka aykırı kararların denetlenmesinin hedeflendiği kanun yararına temyiz müessesesi, hukuk yargılamasında ⁶⁷ ve ceza yargılamasında⁶⁸ da kendisine yer edinmekte ise de çalışmamızın ana konusu idari yargılama usulü kapsamında İYUK m. 51’de düzenlenen kanun yararına temyiz yoludur. Çalışmanın özellikle ikinci kısmında, idari yargılama usulünde kanun yararına temyiz yoluna konu edilebilecek kararlar ve şartları örnekler verilerek ayrıntılı şekilde ele alınacak olup bu başlık altında sadece Kanun maddesi ile genel tanım ve özelliklere değinilmekle yetinilmiştir.

1.2.Türk İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyize İlişkin Yasal Düzenlemelerin Tarihsel Gelişimi

Farklı ülkelerdeki siyasi, ekonomik ve toplumsal koşullar, idarenin yargısal denetimine ilişkin çeşitli sistemlerin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu değişken koşullar doğrultusunda, her ülke kendi ihtiyaç ve önceliklerine uygun denetim mekanizmalarını oluşturmuştur. ⁶⁹ Türk idari yargılama usulünde kanun yararına temyiz kaynağı Fransız hukukudur. ⁷⁰ Fransız hukukundaki “*le recours dans l’intérêt de la loi*” kavramı, Türkçe’ye “kanun

⁶⁷ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 363.

⁶⁸ 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 309.

⁶⁹ İl Han Özay, *Günışığında Yönetim II Yargısal Korunma*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 3. Baskı, 2010, s. 2; Sırrı Düğer, “Anglosakson Ve Kıta Avrupası Hukuk Sistemlerinde İdarenin Yargısal Denetiminin Ortaya Çıkışı Ve Gelişimi”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 2019/1, 2019, s. 63.

⁷⁰ Ejder Yılmaz, *Olağanüstü Temyiz Kanun Yararına Bozma Yazılı Emirle Bozma*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2003, s. 7; Burak Can Kara, “İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyiz”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 1, 2020, s. 354.

yararına temyiz” olarak çevrilmiştir.⁷¹ Fransa’daki bu uygulama için “kanun yararına başvuru” da kullanılmaktadır.⁷²

Fransız idari yargılama sisteminde kanun yararına temyiz usulü, Conseil d’État tarafından içtihadî olarak geliştirilen bir kanun yoludur.⁷³ Fransa’daki uygulamada, bakanların hiyerarşik yetkileri kapsamında ortadan kaldıramadıkları idari işlemler hakkında idari yargıya başvurmaları neticesinde⁷⁴ kanun yararına temyiz yolu Conseil d’État tarafından içtihat yoluyla benimsenmiştir.⁷⁵ Kanun yararına temyiz başvurusunda bulunma yetkisi, yalnızca uyuşmazlıkla doğrudan bağlantılı olan bakanlara tanınmıştır.⁷⁶ Hakkında kanun yararına temyiz yoluna gidilebilecek kararlar, yalnızca kesinleşmiş idare ve istinaf mahkemesi kararlarıyla sınırlıdır olup Conseil d’État tarafından verilen kararlara karşı bu yola başvurulması mümkün değildir.⁷⁷ Conseil d’État kararlarının kanun yararına temyize konu edilememesinin temelinde, yüksek mahkemenin hukuki değerlendirmelerinde hata yapmayacağına dair bir varsayım bulunmaktadır.⁷⁸

Fransız hukukunda kanun yararına temyiz, başlangıçta bakanların hiyerarşik yetkileri kapsamında doğrudan ortadan kaldıramadıkları bazı idari işlemlerin, yargı yoluyla iptal edilmesini sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Zaman içinde gelişerek günümüzdeki şeklini alan bu mekanizma, tarihsel

⁷¹ Yılmaz, *Olağaniüstü Temyiz*, s. 7. Ayrıntılı bilgi için bakınız: Fulya Teomete Yalabık, *Fransız Hukukunda Temyizin Tarihi Gelişimi Ve Temyiz Sebepleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 264973), s. 8, vd.

⁷² Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 198.

⁷³ Süleyman Topak, “Medeni Yargıda Kanun Yararına Bozma Kararının Hukuki Sonuçları”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 205, 2023, s. 103.

⁷⁴ Jean-Marie Aubry ve Roland Drago, *Traité des Recours en Matière Administrative*, Litec, Paris, 1992, s. 51; aktaran Ebru Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda Kanun Yararına Temyiz*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2022, s. 23; Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 574.

⁷⁵ Detaylı bilgi için bakınız: Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, ss. 198-201; Gürsel Kaplan, *Fransız İdari Yargılama Hukukunda Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 1. Baskı, 2016, ss. 313-318.

⁷⁶ Kaplan, *Fransız İdari Yargılama*, s. 317.

⁷⁷ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 200.

⁷⁸ René Chapus, *Droit Du Contentieux Administratif*, 13. Baskı, Montchrestien, Paris, 2008, s. 1352; aktaran Kaplan, *Fransız İdari Yargılama*, s. 316.

kökünü itibarıyla içtihadî bir niteliğe sahiptir.⁷⁹ İctihat birliğini ve hukukî belirliliği sağlamak, başvurunun amacıdır ve bu yola başvurmak için belirli bir süre öngörülmemiş olup kanun yararına temyiz usulüne kararın yalnızca gerekçe kısmına ilişkin dahi gidilebilmektedir.⁸⁰ Conseil d'État tarafından yapılan inceleme sonucunda, kararın kanun yararına bozulmasına ya da başvurunun reddine hükmedilebilmekle birlikte, verilen bozma ya da ret kararları çözümlenen somut uyuşmazlık üzerinde herhangi bir etkide bulunmamaktadır. Diğer bir ifadeyle, kanun yararına bozma kararının kabulü ya da reddi, hukukî uyuşmazlıkla ilgili nesnel bir çıktı, fiili bir sonuç doğurmamakta yalnızca mahkeme kararındaki hukuka aykırılık ortadan kaldırılmakta ve söz konusu durum, hatalı bir içtihat gelişiminin önüne geçmektedir. Kanun yararına temyiz mekanizması, Fransa'da yargı ve idare arasındaki dengeyi kuran önemli bir denetim aracıdır. Günümüzde Conseil d'État, kanun yararına temyiz başvurularını değerlendirirken, iç hukuk normları kadar uluslararası insan hakları standartlarını da dikkate alarak kararlar vermektedir. Bu durum Fransız hukuk sisteminin dinamik ve gelişime açık bir yapıya sahip olduğunu göstermekte ve idari yargıda adaletin sağlanmasına önemli katkılarda bulunmaktadır.⁸¹

Kanun yararına temyiz (bozma) usulü, Türk yargı sistemine 1982'de girmiştir.⁸² Türk idari yargılama usulünde kanun yararına temyize ilişkin ilk yasal düzenleme, 06.01.1982 kabul tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 51'de "kanun yararına bozma" başlığı altında yer almaktaydı.⁸³ Madde başlığı her ne kadar "kanun yararına bozma" olsa da madde içeriğinde "kanun yararına temyiz" ifadesi kullanılmış ve yine kanun yararına temyiz müessesesi düzenlenmiştir.

⁷⁹ Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 574.

⁸⁰ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, ss. 200-201; Kaplan, *Fransız İdari Yargılama*, s. 316, vd.

⁸¹ Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 201; Kaplan, *Fransız İdari Yargılama*, ss. 317-318.

⁸² Turgut Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2017, s. 1091.

⁸³ 06.01.1982 tarihli 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, Resmi Gazete Tarih: 20.01.1982, Sayı: 17580.

05.04.1990 kabul tarihli ve 3622 sayılı “6.1.1982 Tarih ve 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun”⁸⁴ m. 20 ile İYUK m. 51’in ilk iki fıkrası değiştirilmiştir.

18.06.2018 tarihli ve 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan değişiklikten⁸⁵ önce, idari yargı sisteminde olağan kanun yolları itiraz, temyiz ve kararın düzeltilmesi olarak belirlenirken, olağanüstü kanun yolları ise yargılamanın yenilenmesi ve kanun yararına bozma biçiminde düzenlenmiştir.⁸⁶ Fakat yapılan düzenleme ile kanun yararına bozma “kanun yararına temyiz” olarak tekrardan şekillendirilmiş ve kararın düzeltilmesi yolu uygulamadan kaldırılmıştır. Bununla birlikte İYUK m. 53’te düzenlenen yargılamanın yenilenmesi kanun yolunda bir değişiklik yapılmamıştır.

6545 sayılı Kanun m. 24 uyarınca İYUK’taki ilgili maddenin “kanun yararına bozma” olan başlığı, “kanun yararına temyiz” şeklinde değiştirilmiş ve güncel halini almıştır. Böylelikle, isabetli bir değişiklik yapılmış⁸⁷ olup ilgili madde başlığı ile madde içeriği arasında kavramsal uyum sağlanmıştır.⁸⁸ 6545 sayılı Kanun m. 24 ile İYUK m. 51 içeriğindeki ifadelerde de değişiklikler yapılmıştır. İYUK m. 51/1’deki “*Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilir*” ifadesi yerine “*İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya*” ve

⁸⁴ 3622 sayılı 6.1.1982 Tarih ve 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun, Resmi Gazete Tarih: 10.04.1990, Sayı: 20488.

⁸⁵ Beşinci yargı paketi ile idari yargı ile ilişkili değişiklikler hakkında geniş bilgi için bakınız: Hüseyin Bilgin, “Beşinci Yargı Paketiyle İdari Yargıdaki Son Değişiklikler Hakkında Bir İnceleme”, *KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 2016, ss. 149-185.

⁸⁶ Kamil Tüğen ve Fatma Akkaş, “6545 Sayılı Kanun Sonrası Vergi Yargısında İstinaf İle Temyiz Kanun Yolu Ve İdari Muvafakat”, *İzmir Yeminli Mali Müşavirler Odası Dergisi*, 2020, Cilt: 2, Sayı: 1, s. 25.

⁸⁷ Yılmaz Özbacı, *Vergi Usul Kanunu Yorum Ve Açıklamaları*, Ankara: Oluş Yayıncılık, 2. Baskı, 2012, s. 568.

⁸⁸ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 92; Yıldırım Ölmez, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, s. 123.

m. 51/2'deki “mahkeme veya Danıştay” ibaresi “merci” olarak değiştirilmiştir.

Danıştay'ın bazı kararlarında kanun yararına temyiz kavramı,⁸⁹ bazı kararlarında kanun yararına bozma kavramı⁹⁰ olarak ve hatta bir kısım kararlarında bu iki isimlendirme aynı anda⁹¹ kullanılmaktadır. Kanun yararına temyizın konusunu “yürürlükteki hukuka aykırı” olan kararlar oluşturmaktadır ve bu yola başvurma yetkisi sadece Danıştay Başsavcısına verilmiştir.

Kanun yararına temyiz müessesesinin kabul edilme amacının, uygulanmakta olan hukuk kurallarının ülke içinde ve birlik, yeknesak olarak uygulanması olduğu Danıştay'ın çeşitli kararlarında da belirtilmiştir. Örneğin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 06.11.2023 tarihli kararında⁹² kanun yararına temyizın amacı ile ilgili “*Kanun yararına bozulan karar hükmünün hukukî sonuçları üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmamakla birlikte, kanun yararına bozma kararıyla hukuk düzeninin eski hâline getirilmesinin, hukuka aykırı kararların emsal oluşturmamasının önlenmesi ve hukuk kurallarının ülke genelinde aynı şekilde anlaşılacak uygulamada içtihat birliğinin sağlanması amaçlandığı...*” ve Danıştay 7. Daire 29.04.2015 tarihli kararında⁹³ “*“kanun yararına temyiz” yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.*” olarak belirtilmiştir.

⁸⁹ Örneğin Danıştay 5. Daire Esas No: 2013/10295, Karar No: 2014/1030 sayılı ve 13.02.2014 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.04.2025).

⁹⁰ Örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 1990/2104, Karar No: 1990/3138 sayılı ve 12.11.1990 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁹¹ Örneğin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2013/9504, Karar No: 2013/6238 sayılı ve 21.10.2013 tarihli kararı, Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/779, Karar No: 2014/3085 sayılı ve 09.04.2014 tarihli kararı, Danıştay 3. Daire Esas No: 2016/10725, Karar No: 2017/2849 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı.

⁹² Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/421, Karar No: 2023/2546 sayılı ve 06.11.2023 tarihli kararı. Sinerji (E.T.: 09.04.2025).

⁹³ Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/5362, Karar No: 2015/2395 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararı. Sinerji (E.T.: 09.04.2025).

1.3.Kanun Yararına Temyizin Hukuki Niteliği

Türk hukukunda kanun yararına temyiz usulü, hukuki nitelik bakımından olağan bir temyiz yolu olmayıp, belirli bir kamusal denetim işlevi gören olağanüstü bir başvuru yoludur. Kanun yararına temyiz temel amacı, bireylerin doğrudan yararını hedeflemekten ziyade, hukukun genel ilkelerine ve kamu düzenine aykırı olan kararların düzeltilmesi ve yargı kararlarının bütünlüğünün korunmasıdır. Bu başvuru, hukuki nitelik açısından hem kamu düzenini sağlama işlevi gören hem de yargılamadaki hataların tespit edilerek hukuk sisteminin tutarlılığını garanti altına alan bir mekanizma olarak değerlendirilir.⁹⁴

Kanun yararına temyiz kesin hüküm otoritesini hukuk lehine esneten istisnai başvurulardan biridir ve temel amacı içtihat birliğini sağlamaktır. Ancak hukuki süreçler açısından farklı sonuçlar doğurmaktadır. Özel hukuk yargılaması ve idari yargılamada verilen bozma kararları taraflar için doğrudan bir etki yaratmazken, ceza yargılamasında bozma kararı hükmün sonuçlarına etki etmekte, tarafların lehine sonuç doğurabilmektedir.⁹⁵

İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz diğer olağan temyiz yollarından farklı olarak tarafların doğrudan başvuramadığı ve ancak Danıştay Başsavcılığı'nın talebiyle Danıştay tarafından inceleme yapılan bir denetim yoludur. Hukuki niteliği gereği, bu başvuru sonucu verilen kararlar hukuka aykırılığın tespit edilmesi açısından önem taşımakla birlikte bireylerin doğrudan haklarını etkilemez. Bunun yerine hukuk sisteminde oluşabilecek yanlış kararların önüne geçilmesi ve bu kararların hukuki bütünlüğünün sağlanması amacı güdülmektedir.⁹⁶

⁹⁴ Mehmet Esen, “İdari Yargı Sisteminde Sair Kanun Yolları ve Kanun Yararına Bozma Usulü”, *Vergi Dünyası Dergisi*, Sayı: 19, 1983, s. 54; aktaran Mehmet Fatih Gürkan, Yusuf Deniz ve Selman Sacit Boz, “İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 1, 2013, s. 119; Sariaslan, *Hak Arama Hürriyeti*, s. 189.

⁹⁵ Nur Centel ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 22. Baskı, 2024, ss. 836-837; Sariaslan, *Hak Arama Hürriyeti*, s. 188.

⁹⁶ Muhammet Özekes, “Yargılama Bütünlüğü İçinde Medenî Ve İdarî Yargıya Bakış Ve Değerlendirme”, *İdare Hukuku Ve İlimleri Dergisi*, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, Sayı: 23, 2024, s. 58.

Türk idari yargısında kanun yararına temyiz hukuki niteliği açısından, yalnızca bireysel hakları değil, kamu düzenini ve idari yargı kararlarının hukuka uygunluğunu denetleyen olağanüstü bir başvuru yoludur. İdari yargı alanında kanun yararına temyiz, esasında hukukun üstünlüğünü ve yargı kararlarının tutarlılığını sağlamayı hedefler. Bu başvuru idari işlemlerle ilgili yanlış veya hukuka aykırı kararların düzeltilmesine yönelik olmakla birlikte, somut davanın tarafları üzerinde doğrudan bir hak ihdası yaratmaz. Daha çok yargı sisteminin genel işleyişine ilişkin bir denetim ve kamu yararına yönelik bir düzeltme işlevi görür.⁹⁷

İdari yargıda kanun yararına temyiz bireylerin ve idarenin doğrudan başvurabileceği bir yol olmayıp, talep üzerine veya re'sen Danıştay tarafından incelenebilen bir denetim yoludur. Bu yönüyle kamu düzenine aykırı kararların düzeltilmesi ve idari yargı kararlarının bütünlüğünün sağlanması amacı taşır. Kanun yararına temyizin hukuki niteliği yalnızca hukuka aykırılıkların tespiti ve düzeltilmesi ile sınırlı kalmakta, tarafların haklarını etkilememektedir. Bu başvuru sonucunda verilen kararlar hukuki bir tespit niteliği taşımaktadır ve iptal edilen kararlar somut davada değişiklik yapmamakta ancak hukukun genel ilkelerine uygun kararlar verilmesi için rehberlik etmektedir.

Kanun yararına temyiz idari yargıda verilen kararların hukuka uygunluğu noktasında genel bir denetim sağlamaktadır. Bu mekanizma hukukun yanlış uygulanması veya hukuka aykırı hükümlerin ortaya çıkması halinde, Danıştay'ın devreye girerek bu kararları denetlemesini ve gerektiğinde

⁹⁷ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 354; Ali Dursun Ulusoy, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2022, s. 247.

düzeltilmesini mümkün kılmaktadır.⁹⁸ İdari yargıdaki bu başvuru yolu, yalnızca somut davada değil, benzer hukuki meselelerde genel bir yol gösterici niteliğe sahip olması bakımından önemlidir.⁹⁹

İdari yargıdaki kanun yararına temyiz başvuruları sadece Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılabilir ve bu başvurular, kamu yararını ilgilendiren durumlarda devreye girer. Bu yönüyle kanun yararına temyiz olağanüstü bir temyiz yolu olarak sınıflandırılır ve bireylerin doğrudan başvuru yapma hakkı bulunmamaktadır. Danıştay başvuru üzerine kararın hukuka aykırı olduğunu tespit ederse bu kararı bozar ancak bu bozma kararı, somut olayın tarafları açısından herhangi bir hukuki sonuç doğurmaz. Başka bir ifadeyle, kanun yararına bozma kararı doğrudan davanın taraflarının maddi hakları üzerinde bir etki yaratmaz ve yalnızca hukuki bir düzeltme işlevi görür. Danıştay'ın bu tür kararları genellikle yargı organlarının hukuki yanlışlarını düzeltmek ve benzer davalarda uygulanacak hukuk kurallarını belirlemek amacı taşır. Bu yönüyle, idari yargıdaki kanun yararına temyiz, yargı içtihatlarının geliştirilmesi ve idari yargının hukuka uygun kararlar vermesi için yönlendirici bir nitelik taşır.¹⁰⁰

Kanun yararına bozma talepli başvurunun değerlendirilmesi, iptal davasına konu olabilecek nitelikte ayrı bir işlem değildir. Örneğin Danıştay

⁹⁸ Gürsel Özkan, *Mukayeseli Hukukta İçtihat Farklılığının Giderilmesi, İdari Uyuşmazlıklarda Hızlandırma Müesseseleri Ve Türk İdari Yargısı İçin Öneriler*, Danıştay Ve İdari Yargı Günü Sempozyumu: 155. Yıl, Ankara: Danıştay Yayınları, 2023, s. 76: “Türkiye’de içtihat aykırılıklarını gidermeye yönelik müesseseler olarak; kanun yolu incelemesinin dışında yargı kararlarının gerekçeli olması, usuli kazanılmış hak ilkesi, yargılamanın yenilenmesi, Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve hüküm uyumsuzluğunu gidermeye yönelik karar verme yetkisinin varlığı, kanun yararına bozma müessesesi, içtihadı birleştirme kararları, Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı vermesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin ihlal kararı vermesi yöntemleri bulunmaktadır. Ancak bu yöntemler, içtihat aykırılıklarını gidermeye yeterli olmamaktadır.”

⁹⁹ Arslan, “Türk Vergi Yargısı”, s. 113; Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 93; Ekin Sevinç, *Türk İdari Yargılama Hukukunda İstinaf Kanun Yolu*, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 504951), s. 28.

¹⁰⁰ Chapus, *Droit Du Contentieux Administratif*, s. 1351; aktaran Kaplan, *Fransız İdari Yargılama*, s. 516, vd.

2. Daire 10.03.2021 tarihli kararında ¹⁰¹ kanun yararına bozma başvurusunun Adalet Bakanlığı tarafından yapılan bir değerlendirme sonucunda verildiği için bir idari işlem gibi dava konusu yapılamayacağı, çünkü bunun yargısal sürecin bir parçası olduğu, başka bir deyişle bu kararın idari yargıda doğrudan dava açılarak iptal edilemeyeceği, İYUK ilgili maddeleri uyarınca karar verildiği, ¹⁰² belirtilmiştir.

Kanun yararına temyiz usulünün kendine has özellikleri mevcuttur.¹⁰³ Örneğin istinaf ve temyiz gibi olağan ve yargılamanın yenilenmesi gibi olağanüstü kanun yollarına başvuru yapılması belirli süreler ile kısıtlanmışken, kanun yararına temyiz yoluna gidilebilmesi için süre sınırlandırması öngörülmemiştir. Kanun yollarına başvurunun süre ile sınırlandırılmasının amacı kararın hukukiliğinin denetlenmesinin zamansal olarak kısıtlanması ve bu şekilde hukuki istikrarın ve güvenilirliğin sağlanması olduğu söylenebilir.¹⁰⁴ Kanun yararına temyiz yolu neticesinde verilen kararlar, ilgili mahkemece yeniden değerlendirilmemekte ve dosya tekrar ele alınmamaktadır. Bu nedenle, mahkemenin bozma kararına uygun şekilde yeni bir hüküm tesis edilmez. Kanun yararına temyiz usulü, yalnızca hukuki denetim işlevi görür ve verilen bozma kararı tarafların hukuki durumunda değişiklik yaratmaz. Kesin hüküm niteliği korunurken, temel amaç hatalı bir yargısal içtihadın yerleşmesini engellemektir.¹⁰⁵ İYUK m. 51 uyarınca Danıştay Başsavcılığı tarafından bu yola başvurulabilmektedir.

¹⁰¹ Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/5689, Karar No: 2021/533 sayılı ve 10.03.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 29.01.2025).

¹⁰² İYUK m. 14/3-d: “İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı” ve İYUK m. 15/1-b: “3/c, 3/d ve 3/e bentlerinde yazılı hallerde davanın reddine”

¹⁰³ Kanun yararına temyiz belirlen hallerde uygulanacak farklı bir temyiz yolu olduğuna ilişkin görüş için bakınız: Nohutçu, *Kanunname İdari Yargı*, s. 297.

¹⁰⁴ Olağan ve olağanüstü kanun yolları başvurularının süre ile sınırlandırılmalarının farklı amaçları olduğuna ilişkin görüş için bakınız: Ejder Yılmaz, “Hukuk Davalarında Yasa Yollarına Başvuru Hakkı Ve Bu Hakkın Sınırlandırılmasının Yerindeliği Sorunu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, 1988, s. 137.

¹⁰⁵ Sabri Şakir Ansay, *Hukuk Yargılama Usulleri*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 7. Baskı, 1960, s. 342; aktaran Mehmet Kamil Yıldırım ve Recep Aşit, “Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Kanun Yolunun Amacı”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 28, Sayı: 2, 2022, s. 870.

Danıştay merciince yapılacak inceleme hukuka uygunluk ile sınırlıdır ve kanun yararına temyizle ilişkin verilen bozma kararı Resmi Gazete’de yayınlanmaktadır.

Özetle Türk idari yargısında kanun yararına temyiz, hukuki niteliği itibarıyla, kamu düzenini korumayı ve hukuka aykırı kararların düzeltilmesini sağlayan önemli bir denetim mekanizması olup bu özelliğiyle hukukun genel ilkelerine aykırı kararların düzeltilmesi ve yargı kararlarının tutarlılığının sağlanması noktasında önemli bir işlevi bulunmaktadır.

1.4.Kanun Yararına Temyizin Yer Aldığı Hukuki Düzenlemeler

1.4.1. 521 Sayılı Danıştay Kanunu

1961 Anayasası ile yüksek yargı mercilerinden biri olarak yapılandırılan Danıştay¹⁰⁶ idari uyuşmazlıkları çözmek, dava görmek, Bakanlar Kurulu tarafından gönderilen kanun tasarılarına ilişkin görüş bildirmek, tüzükleri, imtiyaz sözleşmelerini incelemek ve kanunla belirlenen başka görevleri yerine getirmekle yetkilendirilmiştir.¹⁰⁷ Bu dönemde çıkarılan 521 sayılı Danıştay Kanunu ile de Danıştay’ın teşkilat yapısı, görev ve yetkileri ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir.

31.12.1964 tarihli ve 11896 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 521 sayılı tarihli Danıştay Kanunu’nun “Kanun Yolları” başlıklı bölümünde, 96. maddede “muhakemenin iadesi” ve 97. maddede “kararın düzeltilmesi” olarak iki tane kanun yolu düzenlenmiştir. Kanun yararına temyiz uygulamasına benzer bir yol ise 521 sayılı Kanun’da yer almamıştır.

Milli Güvenlik Konseyi Raporu’nda¹⁰⁸ İYUK’a kanun yararına bozma müessesesinin getirilmesinin gerekçesi yer almaktadır. Gerekçede kanun

¹⁰⁶ Türk ve Fransız Danıştay’ının tarihi gelişimi için bakınız: Pınar Özbatan Yağcı, *Sürdürülebilirlik Perspektifinde Şirketlerin Sosyal Sorumluluğu Ve Fransız Danıştay’ının Yetkisi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.

¹⁰⁷ Düğer, “Anglosakson Ve Kıta Avrupası”, s. 81.

¹⁰⁸ Milli Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi Cilt: 6, Sayı: 312, İdari Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/254). Rapor için bakınız: https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/d01/c006/mgk_01006091.pdf (E.T.: 16.11.2024)

yararına bozmanın 521 Sayılı Danıştay Kanunu'nda bulunmadığı, önceki düzenlemelerde, ilk derece idari yargı organlarının yargısal kararlarına ilişkin Danıştay'a temyiz yoluna gidilebildiği, belirtildikten sonra düzenlenen yeni yargılama yöntemi ile bazı ilk derece mahkemesi hükümlerinin Danıştay merciine başvurulmadan kesinleşmesi olanaklı hale geldiğinden, bu çerçevede, yalnızca yürürlükteki hukuka aykırılığın ortadan kaldırılmasını hedefleyen yeni bir mekanizma olarak kanun yararına bozma müessesesi kabul edildiği belirtilmiştir. Bu başvuru hakkının yalnızca Başsavcı'ya verildiği ve Adalet, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının, Başsavcı'dan bu yola başvurulmasını talep edebileceği de gerekçede yer almaktadır. Danıştay incelemesine başvurulmadan kesinleşen yargı kararlarının mevcut olmasının kanun yararına temyize ilişkin bir kanun yolu düzenlemesinin yapılmasının gerekçesi olduğu görülmektedir.

Özetle, 521 sayılı Danıştay Kanunu kapsamında ilk derece mahkemelerince verilen kararlara ilişkin Danıştay'a temyiz yoluyla başvuru hakkı tanınmıştır. İdari yargıda gerçekleştirilen reform neticesinde ilk derece mahkemelerinin kapsamı idare ve vergi mahkemeleri olarak yeniden yapılandırılmış ve Danıştay'ın temyiz incelemesi belirli sınırlandırmalara tabi tutulmuştur. Bununla birlikte, Danıştay denetimi dışında kalan alt derece mahkemesi kararlarının içtihat birliğini zedeleme riskine karşı, kanun yararına temyiz mekanizması getirilerek bu kararların hukuki denetime tabi tutulması sağlanmıştır.¹⁰⁹

1.4.2. 2547 Sayılı İdari Yargılama Kanunu

1982 yılında 2575 sayılı Danıştay Kanunu ile 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri Ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu Ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu kabul edilmiştir. İdari yargılama usulünde ilk derece yargı yerleri olan idare ve vergi mahkemeleri ile Danıştay ve ilk derece mahkemeleri arasında ara basamak olarak bölge idare mahkemeleri kurulmuştur. İlk derece

¹⁰⁹ Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 355.

mahkemeleri tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemelerine başvurulmasına olanak sağlanması ile bazı kararların Danıştay incelemesinden geçmeden kesinleşmesi mümkün kılındığından, içtihat birliğinin bozulması tehlikesi ortaya çıkmıştır. Bu sorunun çözümü amacıyla 1982 yılında yapılan değişiklik ile kanun yararına temyiz müessesesi kabul edilmiştir.¹¹⁰

05.04.1990 tarihli 3622 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önce İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kanun yararına bozma" başlıklı 51. maddesi şu şekilde idi:

"Madde 51 – 1. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/20 md.) Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.

2. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/20 md.) Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmaz.

3. Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır."

3622 sayılı Kanun m. 20 ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda bazı değişiklikler yapılmış ve m. 51 güncel halini almıştır. Bu değişiklikler şu şekildedir:

-Madde başlığındaki "*kanun yararına bozma*" ifadesi yerine "*kanun yararına temyiz*" getirilmiştir.

-“Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince veya Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip...” yerine “İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz...” ifadesi getirilmiştir.

¹¹⁰ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 366-367.

-“Mahkeme veya Danıştay” ifadesi yerine “merci” ifadesi getirilmiştir.

Nihayetinde, İdari Yargılama Usulü Kanunu “Kanun Yararına Temyiz” başlıklı 51. maddesinin güncel hali şu şekildedir:

“1.(Değişik: 5/4/1990-3622/20 md.) İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.

2.(Değişik: 5/4/1990-3622/20 md.) Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmaz.

3.Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete’de yayımlanır.”

1.4.3. Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik

Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik¹¹¹ 1. maddesinde Danıştay’ın daireleri, kurulları ve Başsavcılığı tarafından yürütülen yazı işleri süreçlerinin düzenlenmesi, bu işlemlerde UYAP’ın (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi) kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemek, Yönetmeliğin amaç ve kapsamı olarak belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik m. 32’de kanun yararına temyiz talebini içerir dilekçe ve eklerinin Genel Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından teslim alınacağı, UYAP sistemine kaydedilerek savcıya havale edileceği, Savcı tarafından gerekli görülmesi halinde, fiziki dosyanın temini için ilgili yazışmalar yapılacağı, inceleme sürecinin tamamlanmasının ardından, dosyanın Başsavcı tarafından ilgili dava dairesine zimmetle teslim edileceği, kanun yararına temyiz isteminin uygun bulunmaması durumunda ise kararın ilgili

¹¹¹ Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarih: 30.11.2022, Sayı: 32029.

mahkemeye iade edildiği ve başvuru sahiplerine bildirimde bulunulduğu ve son olarak verilen karar dosyaya eklenerek arşivlendiği ve kanun yararına temyiz taleplerine ilişkin başvuruların belirlenen prosedür çerçevesinde yürütüldüğü belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 46. maddesinde Başsavcılık'ta tutulacak defterler arasında kanun yararına temyiz taleplerine ilişkin başvuruların işlem sürecinin kaydedildiği defter de sayılmıştır. Söz konusu defterde başvurunun sıra numarası, esas numarası, açılış tarihi, dava konusu ve geldiği yer gibi temel veriler ve bunlara ek olarak esas ve karar numarası, karar tarihi, tarafların, varsa kanuni temsilcilerinin veya vekillerinin isim ve soy isimleri ile havale tarihi, başvurunun düşünce sonucu ve savcı bilgileri de mevcut olup başvurunun takibini kolaylaştırmak ve sürecin düzenli bir şekilde ilerlemesini sağlamak amacıyla bu hususlar kaydedilmektedir.

Yönetmeliğin 50. maddesinde ¹¹² UYAP sistemine kaydedilen belgelerin fiziki olarak saklanmasını sağlamak amacıyla belirli kartonların tutulması zorunlu olduğu ve “Başsavcılık Kanun Yararına Temyiz Düşünce Kartonu”nun da bu kapsamda olduğu düzenlenmiştir. Bu karton, kanun yararına temyiz taleplerine ilişkin elektronik imzalı değerlendirmelerin ıslak imzalı asıllarının, esas numarasına göre sıralanarak muhafaza edildiği bir arşiv niteliğinde olup belgelerin hem dijital hem de fiziki olarak güvenli biçimde saklanması amaçlanmaktadır.

Söz konusu yönetmeliğin yanısıra Hâkimler Ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulu Yönetmeliği ¹¹³ 25, 32 ve 49. maddelerinde, Kanun Yolu Değerlendirme Formlarının Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik ¹¹⁴ ve

¹¹² Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik m. 50: “1) UYAP’a kaydedilen evrakların bilgisayar çıktıları ile ıslak imzalı karar ve belgelerin fiziki olarak saklanması için tutulması zorunlu olan kartonlar şunlardır: d) Başsavcılık Kanun Yararına Temyiz Düşünce Kartonu: Kanun yararına temyiz istemleri hakkında verilen ve elektronik imza ile imzalanan düşüncelerin ıslak imzalı aslının esas numarasına göre sıralanarak takıldığı ve muhafaza edildiği kartondur.”

¹¹³ Hâkimler Ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulu Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarih: 12.07.2017, Sayı: 30122.

¹¹⁴ Kanun Yolu Değerlendirme Formlarının Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarih: 30.09.2016, Sayı: 29843.

“Kanun Yolu Değerlendirme Formu (KYDF) (Yargıtay/Danıştay) isimli ekinde¹¹⁵ de kanun yararına temyizle değinilmiştir.

1.5.Kanun Yararına Temyizin Konusu

Kanun yararına temyiz idari yargı sisteminde hukukun genel ilkelerinin ve içtihat birliğinin korunmasını sağlamak amacıyla kullanılan bir denetim mekanizmasıdır.¹¹⁶ Bu bağlamda idari yargılama usulünde verilen her türlü kararlar değil de belirli özelliklere sahip kararlar kanun yararına temyiz başvurusu kapsamında incelenebilir.

Danıştay 3. Daire 13.03.2012 tarihli kararında¹¹⁷ “Yasada, kanun yararına bozma sebepleri, temyiz sebepleri kadar geniş bir şekilde düzenlenmediği gibi kanun yararına temyiz edilebilecek kararlar da sınırlı olarak sayılmıştır. Temyiz sebepleri arasında yer alan hukuka aykırılık kanun yararına bozmada tek sebep kabul edilmiş olup, usul ve esas hükümlerine uyulmamış olmasının kanun yararına bozma nedeni oluşturabilmesi için yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucun karar haline gelmiş olması gereklidir.” olarak kanun yararına temyize konu olabilecek kararın konusu kısaca belirtilmiştir. Kanun yararına temyize konu olabilecek kararlar yalnızca hukuka aykırılık içeren ve kesinleşmiş bulunan kararlarla sınırlı tutulmuştur. Bu doğrultuda, usul veya esas yönünden hukuka aykırılık taşıyan her karar değil ancak yürürlükteki hukuk kurallarına açıkça aykırı sonuç doğuran kararlar bu yola elverişli kabul edilmektedir.

Yürürlükteki hukuka aykırılığın çok yönlü oluşu, kanun yararına temyizen incelenen kararların da çeşitli konulara ilişkin olmasını sağlamıştır. Örneğin, kanun yararına temyize ilişkin Danıştay 8. Daire 07.07.2006 tarihli kararında¹¹⁸ açık hata ve dava açma süresi, Danıştay 3. Daire 18.12.2008

¹¹⁵ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/09/20160930-4-1.pdf> (E.T.: 16.06.2025)

¹¹⁶ Avcı, “6545 ve 6552 Sayılı Kanunlar”, s. 76.

¹¹⁷ Danıştay 3. Daire Esas No: 2010/6979, Karar No: 2012/667 sayılı ve 13.03.2012 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 27.01.2025).

¹¹⁸ Danıştay 8. Daire Esas No: 2006/2880, Karar No: 2006/2896 sayılı ve 07.07.2006 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

tarıhli kararında¹¹⁹ avukatlık ücretinin takdiri, Danıştay 12. Daire 03.10.2012 tarıhli kararında¹²⁰ idarenin iki ayrı işleminin bir dilekçeyle dava konusu yapılması, Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/11336, Karar No: 2012/1405 sayılı ve 11.04.2012 tarıhli kararında¹²¹ idarenin hizmet kusurundan doğan zararın tazmini gibi farklı yönlerden hukuka aykırılıklar incelenmiştir.

Kanun yararına temyizın, hukuk ve uygulama birliğini sağlama, kesin olan ancak hukuka aykırı nitelikteki kararların hukuk düzenini bozmasını engelleme¹²² hedefleri olduğundan bu yola konu olacak kararların, verildikleri anda kesin olması, daha önceden temyiz aşamasından geçmemesi gerekmektedir. Bu durum, Danıştay 14. Daire 07.02.2013 tarıhli kararında¹²³ *“Kanun yararına temyiz müessesesinin hukuka aykırı yargı kararıyla bozulan Hukuk Düzeninin onarılması ve Ülke’de hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amacı gözönünde bulundurulduğunda, bu amacın doğal sonucu olarak, verildiği anda kesin olan kararlar ile temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş olan kararlar, yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade etmesi nedeniyle, çözümlenmiş olan uyuşmazlığa etkili olmamak üzere kanun yararına bozulabilmektedir.”* olarak belirtilmiştir.

İYUK m. 51 kapsamındaki kanun yararına temyiz yoluna konu olabilecek kararlar genel hatlarıyla şunlardır: İdare ve vergi mahkemelerince verilen kesin nitelikteki kararlar, bölge idare mahkemeleri tarafından verilen kesin nitelikteki kararlar, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlardan istinaf veya temyiz yolu açık olmasına rağmen istinaf veya temyiz incelemesine gidilmeden kesinleşen kararlar, bölge idare mahkemelerinin temyiz incelemesine açık olan ancak temyiz değerlendirmesinden geçmeden kesinleşmiş olan kararlar, ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay’ca verilen

¹¹⁹ Danıştay 3. Daire Esas No: 2008/1027, Karar No: 2008/4081 sayılı ve 18.12.2008 tarıhli kararı. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

¹²⁰ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/4577, Karar No: 2012/5649 sayılı ve 03.10.2012 tarıhli kararı. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

¹²¹ Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/11336, Karar No: 2012/1405 sayılı ve 11.04.2012 tarıhli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.04.2025).

¹²² Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, s. 1742.

¹²³ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4887, Karar No: 2013/704 sayılı ve 07.02.2013 tarıhli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

kararlardan temyiz incelemesine gidilmeden kesin nitelik kazanan kararlar. Başka bir deyişle, kanun yararına temyiz yolunda incelenebilecek kararların temel özelliği, temyiz değerlendirmesine konu olmadan kesinleşmeleridir. Bu durum, kararın temyize açık olmaması, tarafların temyiz yoluna başvurmamış olması veyahut temyiz başvurusunun usul yönünden reddedilmesi gibi sebeplerle ortaya çıkabilmektedir. Kanun yararına temyize konu olabilecek kararlara aşağıda ayrıntılarıyla değinilmiş ve ilgili kararlar örneklendirilmiştir.

1.6.Kanun Yararına Temyizin Şartları

1.6.1. Karara İlişkin Şartlar

Kanun yararına temyiz başvurusuna konu olabilecek kararlar İYUK m. 51 kapsamında sayılan kararlar olup bunlar genellikle idari yargının ilk derece mahkemelerince kesin olarak verilen kararlar ve aleyhlerine kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşen kararlardır. İdari yargılama usulünde verilen kararların hepsi değil ancak kanunda sayılanlar kanun yararına temyize konu olarak hukukun genel ilkeleri ve içtihat birliği açısından denetlenebilmektedir. Başka bir deyişle kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmesi için iki temel koşulun birlikte sağlanması gerekmektedir. İlk olarak temyiz incelemesine tabi tutulmadan kesinleşmiş bir kararın bulunması, ikinci olarak ise bu kesinleşmiş kararın yürürlükteki hukuka aykırılık taşıması gerekmektedir.¹²⁴

1.6.1.1.İdare ve Vergi Mahkemelerinin Vermiş Olduğu Kesin Bir Kararın Olması

Kanun yararına temyiz düzenlendiği İYUK m. 51 lafzi yorum bakımından incelendiğinde kanun yararına temyiz yolunda inceleme yapılacak ilk karar çeşidi, idare ve vergi mahkemelerince verilen aleyhlerine istinaf veya temyiz yoluna gidilemeyen, başka bir deyişle verildikleri anda kesin olan kararlardır. İYUK m. 45'te belli bir meblağı geçmeyen vergi

¹²⁴ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 93.

davalarının, tam yargı davalarının ve idari işlemlere karşı açılmış olan iptal davalarının idare ve vergi mahkemelerince karar verildikleri anda kesin niteliği haiz olduğu, söz konusu kararlara ilişkin istinaf yoluna gidilemeyeceği düzenlenmiştir.¹²⁵ Kanun yararına temyize konu olabilecek kararların en temel niteliği temyiz incelemesine tabi tutulmadan kesinleşmiş olmalarıdır. Bu durum kararın temyize açık olmaması, tarafların temyiz hakkı bulunmasına rağmen başvurmamaları ya da yapılan temyiz başvurusunun usuli gerekçelerle reddedilmesi gibi çeşitli nedenlerden kaynaklanabilir.¹²⁶ İdare ve vergi mahkemelerince kesin olarak verilen kanun yararına temyize konu olarak çeşitli yönlerden hukuka aykırılıkları incelen kararlardan birkaçı şu şekildedir:

Danıştay 6. Daire 26.06.2024 tarihli kararında¹²⁷ İstanbul 5. İdare Mahkemesi Esas No: 2023/703, Karar No: 2023/1423 sayılı ve 25.05.2023 tarihli kararı kanun yararına temyiz başvurusuna konu edilmiştir. İdare Mahkemesinin kararında Hazine'ye ait İstanbul'un Çatalca ilçesindeki bir taşınmazda bulunan davacıya ait tarım ekipmanları ve çitler, 775 sayılı Gecekondu Kanunu m. 18 uyarınca davalı idare tarafından yıktırılmış ve davacı zararın yıkım işleminin icrasından kaynaklandığını ileri sürerek 17.03.2023 tarihinde dava açmıştır. Yıkım işlemi 25.10.2022 tarihinde tamamlanmış olduğu, bu tarihten itibaren 60 gün içinde dava açılması gerektiği belirtilerek ve süre aşımı yaşandığı gerekçesiyle, davanın esasına

¹²⁵ Bu maddedeki parasal sınırlandırma, Anayasa Mahkemesi Esas No: 2023/8, Karar No: 2023/184 sayılı ve 26.10.2023 tarihli kararıyla “mahkemelerce verilen hükmün başka bir yargı mercii tarafından denetlenmesini talep etme hakkının Anayasa’nın 36. maddesinde düzenlenen hak arama özgürlüğü kapsamında güvence altına alındığı”, “hükmün denetlenmesini talep etme hakkına sınırlama getiren düzenlemelerin kanunla yapılması, Anayasa’da öngörülen sınırlama sebebine uygun ve ölçülü olması gerektiği” ve “parasal sınırın her yıl güncellenmesi nedeniyle hangi tarihteki parasal sınıra göre temyiz kanun yoluna başvurulabileceğinin kanunda belirli bir açıklıkta ve öngörülebilir bir şekilde düzenlenmediği” gerekçeleri ile iptal edilmiş olup bu yeni düzenleme, kararın 32406 sayılı ve 21.12.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmasından tarihinden itibaren 9 ay sonra yürürlüğe girmiştir.

¹²⁶ Sönmez ve Ayaz, *Vergi Yargısı*, s. 409; Yıldırım Ölmez, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, s. 110.

¹²⁷ Danıştay 6. Daire Esas No: 2023/9020, Karar No: 2024/4011 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.12.2024).

girilmeden davanın reddine, kesin olarak karar verilmiştir. Davanın süre aşımı yönünden reddine dair İstanbul 5. İdare Mahkemesi tarafından kesin olarak verilen karar hakkında, kanun yararına temyiz edilmesi talebiyle Danıştay Başsavcılığı tarafından inceleme gerçekleştirilmiş ve İYUK m. 13 uyarınca idari eylemlerden hakları ihlal edilenler tarafından açabilecek tam yargı davaları için öngörülen bir sene ve her halükarda beş senelik süre içinde dava açıldığı, davanın süre aşımı sebepli reddedilmesi yönündeki İdare Mahkemesi kararı bakımından dava süresi içinde açıldığı dikkate alınarak yargılamanın yapılması gerektiği görüşüyle, hükmün hukuki neticelerine etkisi olmadan kanun yararına bozulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Danıştay 12. Daire 17.02.2016 tarihli kararında ¹²⁸ ek ödemeden yararlandırılmayan davacının yapmış olduğu başvurunun reddinin iptali için açılan davada, Şanlıurfa İdare Mahkemesince verilen ve itiraz edilmeyerek kesinleşen karar, kanun yararına temyize konu edilmiş ve ek ödemelerden yararlandırılma talebine ilişkin başvurunun reddedilmesinin hukuka aykırı olduğun sonucuna varılarak Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz istemi kabul görmüştür.

Danıştay 10. Daire 16.11.2023 tarihli kararında ¹²⁹ Hatay 1. İdare Mahkemesi'nin yabancı uyruklu davacının sınır dışı edilmesine ilişkin idari işlemin iptaline ilişkin kesin olarak verilen karar, vekalet ücreti yönünden hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyiz yoluna konu edilmiş ve bu talep kabul edilmiştir.

Görülmektedir ki, ilk derece mahkemeleri olan idare ve vergi mahkemelerinin bazı istisnai kararları doğrudan temyiz edilebilmektedir. Ancak temyiz edilmeksizin kesinleşen bu tür kararlar, kanun yararına temyiz başvurusuna konu olabilirken, temyiz incelemesinden geçmiş kararlar için böyle bir yol öngörülmemektedir. 6545 sayılı Kanun ilk derece mahkemesi olan idare ve vergi mahkemelerinin doğrudan temyiz edilebilen kararlarına

¹²⁸ Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1812, Karar No: 2016/754 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 17.04.2025).

¹²⁹ Danıştay 10. Daire Esas No: 2019/12748, Karar No: 2023/6982 sayılı ve 16.11.2023 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

ilişkin herhangi bir değişiklik getirmemiştir. Dolayısıyla, söz konusu düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle önceki uygulama arasında bu hususta herhangi bir farklılık oluşmamıştır.¹³⁰

İYUK m. 45 ilk derece yargılamasında kesin olarak verilen kararlara ilişkin genel düzenlemedir. İlk derece yargılamasında kesinleşen kararlara ilişkin özel düzenlemelerin yer aldığı farklı kanun düzenlemeleri olabilir. Yargı yoluna başvurmanın sınırlanmasının bir diğer amacının da yargı mercilerin iş yükünün azaltılmaya çalışılması olduğu belirtilebilir. Anayasa Mahkemesi, tüm kararların kanun yoluna konu olmasının bir zorunluluk olmadığını, eğer her karara karşı kanun yoluna gidilmesi zorunlu sayılıyorsa bunun kanun yolu müesseselerini işlevsiz kılacağını, kanun yoluna başvurabilmeye ilişkin düzenlemelerin yapılmasının Anayasa m. 142 uyarınca kanun koyucunun yetkisinde olduğunu, vd. belirttiği gerekçelerle kanun yolu sınırlandırmalarını Anayasaya aykırı bulmamıştır.¹³¹ Anayasa Mahkemesi'nin, kanun yoluna başvurma hakkını kısıtlayan hükümlerin anayasaya aykırı olduğunu belirterek iptal ettiği kararlar da mevcuttur.¹³²

Danıştay 10. Daire 28.11.2002 tarihli kararında¹³³ her ne kadar İYUK m. 51'de idare mahkemeleri tarafından kesin olarak verilen kararların kanun yararına temyiz edilebileceğine dair açık bir hüküm bulunmasa da kanun yararına temyiz yolunun amacı ve işlevi göz önünde bulundurulduğu ve idare mahkemesince verilen kesin nitelikteki kararların da bu yola konu olabileceğinin kabul edilerek esasa ilişkin incelemeye geçildiği belirtilmiştir.

¹³⁰ Tahir Muratoğlu, “Danıştay Kararlarına Karşı Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvurulmasının Mümkün Olup Olmadığı Sorunu”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 52, 2022, s. 68, dipnot 43.

¹³¹ Kanun yolunun sınırlandırılmasının Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi incelemesinden geçen düzenlemelerin iptal talepleri reddedilmiştir. Örneğin Anayasa Mahkemesi Esas No: 2016/19, Karar No: 2016/17 sayılı ve 16.03.2016 tarihli kararı, Anayasa Mahkemesi Esas No: 2001/232, Karar No: 2001/89 sayılı ve 23.05.2001 tarihli kararı.

¹³² Örneğin Anayasa Mahkemesi Esas No: 2018/71, Karar No: 2018/118 sayılı ve 27.12.2018 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 28.04.2025).

¹³³ Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/7036, Karar No: 2002/4551 sayılı ve 28.11.2002 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.04.2025).

Özetle, İYUK m. 51 gereğince ilk derece mahkemesi olan idare ve vergi mahkemelerince kesin nitelikte verilmiş olan kararlar ile istinaf veya temyiz değerlendirmesinden geçmeksizin kesin nitelik kazanan kararlar, kanun yararına temyize konu olabilmektedir. Örneğin Danıştay 2. Daire 22.11.2022 tarihli kararında¹³⁴ Mersin 1. İdare Mahkemesinin, Danıştay 2. Daire 03.06.2024 tarihli kararında¹³⁵ Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin, Danıştay 2. Daire 03.06.2024 tarihli kararında¹³⁶ Tekirdağ 1. İdare Mahkemesinin, Danıştay 3. Daire 27.09.2022 tarihli kararında¹³⁷ Batman Vergi Mahkemesinin, Danıştay 5. Daire 15.08.1999 tarihli kararında¹³⁸ Erzurum İdare Mahkemesinin, Danıştay 9. Daire 15.04.2021 tarihli kararında İzmir 1. Vergi Mahkemesinin, Danıştay 9. Daire 21.12.2022 tarihli kararında¹³⁹ Adana 1. Vergi Mahkemesinin, Danıştay 10. Daire 23.02.2022 tarihli kararında¹⁴⁰ Sivas İdare Mahkemesinin, Danıştay 12. Daire 17.02.2016 tarihli kararında¹⁴¹ Şanlıurfa İdare Mahkemesinin, kesin olarak verilen kararlarının hukuka aykırılıkları İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyize konu edilmiştir.

1.6.1.2.Bölge İdare Mahkemelerinin Kesin Bir Kararının Olması

Kanun yararına temyiz düzenlendiği İYUK 51. maddesinde bölge idare mahkemelerince kesin nitelikte verilen kararlarının da kanun yararına temyiz inceleme yapılabilecek kararlardan olduğu görülmektedir. Bölge idare mahkemeleri, büyük çoğunlukla ilk derece mahkemelerinin kararlarının

¹³⁴Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/17831, Karar No: 2022/5828 sayılı ve 22.11.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

¹³⁵Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/456, Karar No: 2024/3397 sayılı ve 03.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

¹³⁶ Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/459, Karar No: 2024/3383 sayılı ve 03.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

¹³⁷ Danıştay 3. Daire Esas No: 2022/2252, Karar No: 2022/3376 sayılı ve 27.09.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

¹³⁸ Danıştay 5. Daire Esas No: 1999/149, Karar No: 1999/2488 sayılı ve 15.08.1999 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

¹³⁹Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/171, Karar No: 2022/6589 sayılı ve 21.12.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

¹⁴⁰ Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/5076, Karar No: 2022/968 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

¹⁴¹ Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1813, Karar No: 2016/791 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 05.02.2025).

istinaf mercii olup bunun yanında istisnai olarak uyuşmazlığa bakan ilk derece mahkemesi olarak görevli olduğu konular da mevcuttur ancak İYUK m. 51’de bu ayrım gözetilmemiş olup “*bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar*” ifadesi kapsayıcı olarak kullanılmıştır.

İstinaf yolunun kabul edilmesine ilişkin olarak çok sayıda bölge idare mahkemesi olması, verilecek kararlar arasında uyumsuzluk olmasının muhtemel olacağı ve bunun uygulama farklılıklarına sebebiyet vereceği, her derecede bir öncekinden farklı karar çıkması ve bunun uygulama açısından sorunlar yaratabileceği, gibi çeşitli eleştiriler getirilmiştir.¹⁴² Bu eleştirilere yanıt olarak istinaf yolunun kabul edilmesi durumunda, istinaf mahkemeleri arasında oluşabilecek içtihat farklılıklarının giderilmesi için içtihatların birleştirilmesi mekanizmasının devreye sokulmasının önünde herhangi bir engel olmadığı da ifade edilmiştir.¹⁴³

İYUK m. 51 uyarınca, bölge idare mahkemeleri tarafından kesin olarak verilen kararlar hakkında da kanun yararına temyiz yoluna gidilebilmektedir. Örneğin Danıştay 15. Daire 02.11.2011 tarihli kararında¹⁴⁴ Konya Bölge İdare Mahkemesinin, Danıştay 5. Daire 13.02.2014 tarihli kararında¹⁴⁵ Samsun Bölge İdare Mahkemesinin kesin nitelikli kararları kanun yararına temyize konu edilmiştir.

Kanun yararına temyiz kurumu da kararların hukuka aykırı olup olmadığının ve hukukun genel ilkelerine uygunluğunun denetlenildiği bir yol olup uygulamadaki sorunların hafifletilmesini hedeflemektedir. Bölge idare mahkemeleri tarafından verilen kararlar kanun yararına temyiz edilebilirlik durumlarına göre ayrı kategoriler halinde aşağıda değerlendirilmiştir.

¹⁴² Sait Güran, *İdari Yargıda Yapılanma ve Yönetim Konuları*, İdari Yargının Yeniden Yapılandırılması ve Karşılaştırmalı İdari Yargılama Usulü Sempozyumu, Ankara: Danıştay Yayınları, 1. Baskı, 2003, s. 13.

¹⁴³ Hakan Pekcanitez, *Hukuk Güvenliği Açısından İstinaf Mahkemeleri*, İdari Yargıda İstinaf Semineri, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İle İsveç Krallığı Ulusal Mahkeme Yönetimi Arasında Yargı Alanında İş Birliği Programı, Antalya, 2009, s. 137.

¹⁴⁴ Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/156, Karar No: 2011/3298 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

¹⁴⁵ Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/448, Karar No: 2014/1033 sayılı ve 13.02.2014 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

1.6.1.2.1. Bölge İdare Mahkemelerinin İlk Derece Mahkemesi Sıfatıyla Verdiği Kararlar

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri Ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu Ve Görevleri Hakkında Kanun m. 3/A'da Bölge İdare Mahkemelerinin görevleri sayılmıştır.¹⁴⁶ Bölge İdare Mahkemelerinin istinaf birimi olarak başvuruları inceleyip karara bağladığı durumlar sıklıkla karşılaşılmakla birlikte m. 3/A'da belirtildiği üzere “*Diğer kanunlarla verilen görevleri yapmak*” da bölge idare mahkemelerinin görevleri arasında yer almaktadır. Özel kanuni düzenlemelerde yer verilmesi halinde Bölge İdare Mahkemelerinin ilk derece mahkemesi niteliğinde görevli olması mümkün kılınmıştır. Örneğin 6384 sayılı Tazminat Komisyonunun Görevleri İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Kanun¹⁴⁷ m. 7/4 uyarınca tazminat talebi hakkında karar vermek amacıyla kurulan Tazminat Komisyonu kararlarına ilişkin ilk derece mahkemesi olarak Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne yapılmış olan itiraz hakkında Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin vereceği karar kesin olup ilgili karara karşı olağan kanun yollarına gidilemeyecek ancak bu karar kanun yararına temyiz yoluna konu olabilecektir.

İYUK m. 57/3'te ilk derece mahkemesi olan idare mahkemeleri veya vergi mahkemelerinde reddedilmiş başkan ve üyenin birden fazla olması halinde istemin bölge idare mahkemesi tarafından inceleneceği, bölge idare mahkemelerinde reddedilmiş başkan ve üyenin birden fazla olması halindeyse taleplerin Danıştay tarafından inceleneceği hükme bağlanmıştır. İYUK m. 31 uyarınca İYUK'ta hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usulü

¹⁴⁶ Bölge idare mahkemelerinin görevleri:

Madde 3/A- (Ek: 18/6/2014-6545/4 md.)

“Bölge idare mahkemelerinin görevleri şunlardır:

a) İstinaf başvurularını inceleyip karara bağlamak.

b) Yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyumsuzluklarını kesin karara bağlamak.

c) Diğer kanunlarla verilen görevleri yapmak.”

¹⁴⁷ 02.04.2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanun m. 23 ile söz konusu kanunun adı “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun” iken yukarıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muhakemeleri Kanunu¹⁴⁸ (Hukuk Muhakemeleri Kanunu) düzenlemeleri uygulanacak olup hakimin davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddine ek olarak hakimin reddi sebepleri, hakimin reddi süresi, nasıl yapılacağı, ret talebinin nasıl ve hangi merci tarafından inceleneceği gibi usule ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. 2494 sayılı Kanunun 8'inci maddesiyle eklenen 36/A maddesinde de, esas hükme ilişkin temyiz yolu açık olmayan davalarda hakimin reddi istemi ile söz konusu merci kararlarının kesin oldukları, esas hüküm bakımından temyiz yolu kapalı olmayan davalarda ise ret istemi hakkındaki merci kararlarının tefhim veya tebliğden itibaren yedi günlük sürede temyiz edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

İYUK m. 57'de hakimin davaya bakmaktan çekinmesi veya reddi hali düzenlenmiş olup m. 57/3'te idare ve vergi mahkemeleri bünyesinde reddedilen başkan ve üye sayısı birden fazlaysa talebin Bölge İdare Mahkemesi tarafından inceleneceği, m. 57/4 ise ret istemlerinin yerinde görülmesi halinde Bölge İdare Mahkemesinin esas hakkında da kanaat bildireceği, yani davayı ilk derece mahkemesi sıfatı ile inceleyerek dosyanın esası hakkında karar vereceği, hüküm altına alınmıştır. İYUK m. 45/1'de bölge idare mahkemeleri tarafından gerçekleştirilen istinaf kanun yolu incelemesine konu olacak kararlar, başvuru süresi gibi hususlar düzenlenmiştir.

Örneğin Danıştay 6. Daire Esas No: 1997/4680, Karar No: 1998/2489 sayılı ve 13.05.1998 tarihli kararında¹⁴⁹ davalı idarece İdare Mahkemesi Başkanlığına verilen dilekçe ile mahkeme başkan ve üyelerinin reddi talebinin İYUK m. 57/3 uyarınca İstanbul Bölge İdare Mahkemesince incelenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bölge idare mahkemelerinin, vergi mahkemesi başkan ve üyelerinin reddi talebi ile yapılan başvuru üzerine verdikleri kararların temyiz

¹⁴⁸ 18.06.1927 tarihli 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 12.01.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 450 ile yürürlükten kaldırılmıştır.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/5.3.1086.pdf> (E.T.: 06.04.2025)

¹⁴⁹ Danıştay 6. Daire Esas No: 1997/4680, Karar No: 1998/2489 sayılı ve 13.05.1998 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.04.2025).

edilemeyeceği hakkında Danıştay 7. Daire Esas No: 2004/586, Karar No: 2004/1003 sayılı ve 15.04.2004 tarihli kararında ¹⁵⁰ Gaziantep Vergi Mahkemesi hakimlerinden ikisi hakkında yapılan reddi hakim talebinin reddine dair Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasına ilişkin başvuru incelenmeksizin reddedilmiştir. Şöyle ki, İYUK m. 31 ile yapılan atıf, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun (güncel hali Hukuk Muhakemeleri Kanunu) yalnızca reddi hakim sebepleri, başvuru şekli ve karar sürecine ilişkin hükümlerine yöneliktir. Bu nedenle, ilk derece mahkemelerinin nihai kararlarına yönelik temyiz denetimini de kapsadığı söylenemez. Ayrıca, İYUK'ta temyiz aşamasıyla ilgili böyle bir atıf da bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi'nin reddi hakim talebine ilişkin kararının temyizen incelenmesi hukuken mümkün bulunmamıştır. Neticeten, bölge idare mahkemelerinin, vergi mahkemesi başkan ve üyelerinin reddi talebi üzerine verdikleri kararların nihai nitelikte olduğu temyiz yoluna başvurulması mümkün olmadığı sonucuna varılmaktadır. Bölge idare mahkemelerinin bu tür kararları, İYUK'ta temyiz kapsamında değerlendirilmediğinden, hukuki denetime tabi tutulamayacaktır, kesin ve nihai niteliktedir.

1.6.1.2.2. Bölge İdare Mahkemelerinin İstinaf Mercii Sıfatıyla Verdiği Kararlar

İYUK m. 51'de bölge idare mahkemelerince kesin şekilde verilmiş olan kararların kanun yararına temyiz yolunda inceleme yapılabilecek kararlardan olduğu belirtilirken bölge idare mahkemelerinin istinaf mercii olarak aldığı

¹⁵⁰ Danıştay 7. Daire Esas No: 2004/586, Karar No: 2004/1003 sayılı ve 15.04.2004 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

kesin kararların mı¹⁵¹ yoksa bazı uyuşmazlıklar bakımından bölge idare mahkemelerince ilk derece mahkemesi mercii sıfatıyla kesin olarak aldığı kararların mı kanun yararına temyize konu olabileceği bakımından bir ayrık durum gözetilmemiştir. Bu sebeple bölge idare mahkemelerince verilen kesin kararlarından istinaf mercii görevini gerçekleştirerek vermiş olduğu kararların da kanun yararına temyize konu olabileceği görüşü ifade edilebilir.¹⁵²

Danıştay Başsavcılığı'nın son dönemdeki yaklaşımına göre, bölge idare mahkemelerinin istinaf makamı olarak vermiş olduğu kesin nitelikteki kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacağı belirtilmiş olduğundan bölge idare mahkemelerinin istinaf makamı olarak verdiği kararların kanun yararına temyiz incelemesine konu olup olamayacağı hususu ayrıca ele alınmaktadır.

2014 yılındaki değişiklikten önce İYUK 51. maddesi “*Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” ifadesini içermektedir. Bu dönemde, bölge idare mahkemesi kararlarına yönelik herhangi bir ayırım söz konusu olmaksızın, tüm bu kararların kanun yararına temyiz edilebileceği belirtilmiştir. İstinaf mercilerinin göreve başlaması hakkında gerçekleştirilen

¹⁵¹ Örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve 06.06.2016 tarihli kararında davacı, yapılan ihalede gayrimenkul satış bedeli üzerinden %18 oranında katma değer vergisi hesaplanıp ödenmesi gerekirken yalnızca %1 oranında ödendiğini öne sürerek 2008/3 dönemi için kendisinden alınan katma değer vergisi ve tekerrür hükümleri uygulanarak kesilen vergi ziyai cezasının kaldırılmasını istenmesi üzerine Denizli Vergi Mahkemesi cezanın kaldırılmasına karar verirken, Denizli Bölge İdare Mahkemesi bu kararı bozarak davanın reddine karar vermiştir. Söz konusu kararın Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına bozulması talep edilmiş ve bu talebin kabulü ile Denizli Bölge İdare Mahkemesi Esas No: 2011/61, Karar No: 2011/470 sayılı ve 15.09.2011 tarihli kararının İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına ve hükmün sonuçlarına etkisi olmamak üzere bozulmasına karar verilmiştir.

¹⁵² Metin Günday, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 3. Baskı, 2024, s. 511; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 871, vd.; Celal Karavelioğlu, *Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf Kurumuyla İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 9. Baskı, 2016, s. 1602; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1466, vd.; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 360.

değişiklik öncesinde,¹⁵³ İYUK'ta itiraz mekanizması, olağan bir kanun yolu olarak yapılandırılmıştı. Başka bir ifade ile, istinaf usulü yürürlüğe girmeden evvel, bölge idare mahkemeleri, İYUK 45. maddesinde belirtilen kapsamda itiraz mercii olarak görev yapmakta ve bu mahkemelerin kararları kesin olarak karara bağlanmaktaydı.¹⁵⁴ Dolayısıyla, 51. maddenin eski halindeki “*bölge idare mahkemesi kararları*” ifadesinin, itiraz üzerine verilen kararları da kapsadığı, o dönemde bu kararların kanun yararına temyiz yoluna konu edilmesinin mümkün olduğu sonucuna ulaşılabilir. Başka bir deyişle, bölge idare mahkemesince itiraz üzerine verilen hüküm kesin olup, söz konusu karar hakkında temyiz incelemesi yapılamadığı için, bu kararların tümüne karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmektedir.¹⁵⁵

İYUK'un bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin 05.04.1990 tarihli 3622 sayılı Kanun¹⁵⁶ ile İYUK m. 54'te yapılan değişiklikle bölge idare mahkemesi kararlarına karşı karar düzeltme yolunun açılması sağlanmıştır.¹⁵⁷ Buna bağlı olarak karar düzeltme yolundan geçmiş olan veya bu yola başvuru

¹⁵³ İstinaf mahkemelerinin (Bölge Adliye Mahkemesi ve Bölge İdare Mahkemesi) 20.07.2016 tarihi itibarıyla tüm yurttaki faaliyete geçeceği 07.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmi Gazete'de ilan edilmiştir.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-3.pdf> (E.T.: 27.01.2025)

¹⁵⁴ Züleyha Keskin, “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 126, 2016, s. 236.

¹⁵⁵ A. Şeref Gözübüyük ve Güven Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1. Baskı, 1996, s. 644.

¹⁵⁶ 22.03.1990 tarihli 3619 sayılı Danıştay Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun, Resmi Gazete Tarih: 10.04.1990, Sayı: 20488.

¹⁵⁷ Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/4847, Karar No: 2015/5858 sayılı ve 11.11.2015 tarihli kararında Kayseri Bölge İdare Mahkemesinin kararı hakkında karar düzeltme isteminin kabulüne dair kararın temyizen incelenerek bozulması talep edilmişse de bölge idare mahkemelerinin itiraz üzerine verdikleri kararlar hakkında ancak bir kez olmak üzere karar düzeltmenin istenebileceği, bölge idare mahkemesi kararlarının kesin olduğu ve temyiz edilemeyeceği belirtilerek temyiz talebi incelenmeksizin reddedilmiştir. Legalbank (E.T.: 07.02.2025).

süresi geçmiş kararların da kanun yararına temyiz incelemesine konu olabileceği kabul edilmiştir.¹⁵⁸

2014 yılında yapılan değişiklik sonrasında İYUK'un 51. maddesi, “*idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” şeklinde düzenlenmiştir. Bu ifadeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, istinaf denetiminden geçmiş ve bölge idare mahkemesinin istinaf mercii olarak verdiği kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Kanun koyucu “istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar” ifadesi ile de istinaf denetiminden geçmiş kararlara karşı kanun yararına temyiz yolunun kapalı olduğu yönündeki iradesini açıkça belirtmiştir.

Danıştay Başsavcılığı da bu doğrultuda, istinaf incelemesi neticesinde verilmiş olan kesin nitelikteki kararlara ilişkin kanun yararına temyiz usulüne başvurulamayacağını ifade etmiş ve bu kapsamda yapılan başvuruları incelemekten reddetmiştir.¹⁵⁹ Başsavcılık İYUK m. 51’e atıfta bulunarak kanun yararına temyiz yalnızca “idare ve vergi mahkemelerince verildikleri anda kesin olan ve temyiz edilemeyen kararlar ile temyize açık olmakla birlikte taraflarca bu yola başvurulmadığı için istinaf veya temyiz değerlendirmesinden geçmeden kesinleşen kararlara karşı” uygulanabilecek olağanüstü bir kanun yolu olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, bölge idare

¹⁵⁸ Davayı reddeden idare ve vergi mahkemesi kararının onanmasına dair karara karşı yapılan karar düzeltme isteminin reddi yönündeki bölge idare mahkemesi kararının kanun yararına temyizi isteminin kabul edildiği örnekler için bakınız: Danıştay 3. Daire Esas No: 2016/10724, Karar No: 2017/2852 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı, Danıştay 5. Daire Esas No: 2012/6799, Karar No: 2012/6892 sayılı ve 07.11.2012 tarihli kararı, Danıştay 3. Daire Esas No: 2016/10725, Karar No: 2017/2849 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı, Danıştay 12. Daire Esas No: 2018/10271, Karar No: 2019/2064 sayılı ve 19.03.2019 tarihli kararı, Danıştay 9. Daire Esas No: 2014/2441, Karar No: 2016/647 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı, Danıştay 12. Daire Esas No: 2017/2205, Karar No: 2017/5830 sayılı ve 21.11.2017 tarihli kararı, Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2981, Karar No: 2016/756 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı.

¹⁵⁹ Danıştay Başsavcılığı KYB 2020/43 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 91.

mahkemelerinin İYUK m. 45/6. uyarınca temyize açık olmaksızın kesin olarak verdiği kararlara karşı kanun yararına temyiz yolunun işletilemeyeceği Danıştay kararlarında belirtilmiş ve bu kapsamda yapılan kanun yararına temyiz talepleri incelemeksizin reddedilmiştir.¹⁶⁰

İYUK m. 45/5 uyarınca, bölge idare mahkemesi istinaf başvurusunu değerlendirirken ilk derece mahkemelerinin kararı usule aykırı bir şekilde verilmişse, yani davaya görevsiz veya yetkisiz bir mahkeme tarafından davaya bakılmışsa ya da davaya reddedilmiş veya yasaklanmış bir hakim bakılmışsa, başvuruyu haklı bulacak ve bu durumlarda bölge idare mahkemesi istinaf başvurusunu kabul ederek ilk derece mahkemesi kararını kaldırıp dosyayı ilgili mahkemeye gönderecektir. Başka bir deyişle, İYUK m. 45/5 uyarınca verilen karar, kararın bozularak ilk derece mahkemesine gönderilmesi kararı olup bölge idare mahkemesi tarafından bu kapsamda verilen kararların kesin nitelikte olduğu kanunda açıkça düzenlenmiştir. Kararın kesin oluşunun yanında, dosya ilk derece mahkemesinde görülmeye devam edeceğinden nihai olmadıkları belirtilebilir. Bu kararların istinaf incelemesi sonucunda verildikleri için olağanüstü kanun yolu olan kanun yararına temyize konu olamayacaklarına ilişkin görüşün¹⁶¹ aksine, ilgili kararlar kesin niteliğe sahip olduklarından bu kararlar hakkında kanun yoluna temyiz sürecine gidilebileceği görüşü¹⁶² de mevcuttur.

Kanun yararına temyizın temel amacının kesinleşmiş ya da kanun yoluna başvurma imkanı varken bu yola başvurulmaksızın kesinleşen mahkeme kararlarının yeniden incelenmesini sağlamak olduğu görülmektedir. Ancak bölge idare mahkemelerinin istinaf incelemesi sonucunda verdikleri kesin kararlar zaten bir kanun yolu denetiminden geçtiği için, bu kararların İYUK m. 51 kapsamında değerlendirilmesi, istinaf talebi üzerine verilmiş tüm kesin kararların kanun yararına temyiz yoluyla incelenmesine yol açabilir. Bu

¹⁶⁰ Danıştay Başsavcılık KYB 29.12.2021, 2021/365 E., Danıştay Başsavcılık KYB 12.04.2022, 2022/134 E., Danıştay Başsavcılık KYB 11.04.2022, 2022/137 E., Danıştay Başsavcılık KYB 04.04.2022, 2022/126 E., Danıştay Başsavcılık 13.04.2022, 2022/140 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 92.

¹⁶¹ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 92.

¹⁶² Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1465, vd.

durum, kanun yararına temyiz olağanüstü bir kanun yolu olarak düzenlenme amacına aykırı düşecektir. Aksi halde, temyiz yolu kapalı olan tüm kararlar kanun yararına temyiz konusu olabilir ve bu da bu mekanizmayı olağan bir kanun yolu haline dönüştürebilir.

Bununla birlikte bazı görüşler, bölge idare mahkemelerinin istinaf incelemesi sonucunda verdikleri kesin nitelikli kararlar hakkında ikinci bir denetimden geçmediği gerekçesiyle kanun yararına temyiz yoluna başvurulabileceğini savunmaktadır.¹⁶³ Ancak bölge idare mahkemesinin istinaf incelemesi neticesinde ilk derece mahkemesi kararını kaldırarak yeni bir karar vermesi durumunda, bu kararın halihazırda bir olağan kanun yolu denetimi sonucunda verildiği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bölge idare mahkemesinin vermiş olduğu kararın temyize konu edilmesi üzerine süre bakımından reddedilmesi ve ardından da Danıştay'a yapılan temyiz başvurusu üzerine temyiz başvurusunun süre aşımı sebebiyle reddine ilişkin kararın onanmasına ilişkin karar, kanun yararına temyiz yoluna konu edilebilmektedir. Örneğin Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/18878, Karar No: 2022/5000 sayılı ve 11.10.2022 tarihli kararında¹⁶⁴ davanın reddi yönünde verilen Konya 2. İdare Mahkemesi kararının istinaf edilmesi üzerine Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi'nce yerel mahkemenin kararının kaldırılmasına ve ilgili işlemin iptaline karar verilmiştir. Bölge idare mahkemesinin istinaf incelemesi sonucu vermiş olduğu karar, temyize konu edilmiş ancak süre aşımı nedeniyle temyiz talebi reddedilmiş ve bu kararın da temyiz edilmesi üzerine Danıştay, temyiz talebinin süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin kararı onamıştır. Konya Bölge İdare Mahkemesinin ilgili kararına ilişkin olarak Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiş ve hükme etki etmemek şartıyla karar bozulmuştur.

Bununla birlikte bölge idare mahkemeleri arasında aynı nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya farklılık olması durumunda, bu durumun giderilmesi için 2576 sayılı Kanun m. 3/C düzenlemesine göre benzer

¹⁶³ Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 361, dipnot 49.

¹⁶⁴ Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/18878, Karar No: 2022/5000 sayılı ve 11.10.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 05.02.2025).

olaylarda bölge idare mahkemesi daireleri arasında ya da farklı bölge idare mahkemeleri daireleri arasında kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması halinde konusuna göre İdari Dava Daireleri Kurulu veya Vergi Dava Daireleri Kurulu uyuşmazlık hakkında karar verecektir.¹⁶⁵ Bu düzenleme hukuka aykırılık şartı aranmaksızın içtihat birliğinin sağlanması amacına hizmet etmektedir. Dolayısıyla 2576 sayılı Kanun m. 3/C’de düzenlenen bu mekanizma, İYUK m. 51’de düzenlenen

¹⁶⁵ Örneğin Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/3, Karar No: 2024/9 sayılı ve 02.10.2024 kararında Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesi, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesi, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 4. Vergi Dava Dairesi kararları arasında aykırılık mevcuttur. Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Daireleri tarafından kesin olarak verilen kararlar arasındaki uyuşmazlıkta, bir mükellefin aynı vergi dairesi tarafından farklı gerekçelerle birden fazla kez özel esaslara tabi mükellefler kapsamına alınması durumunda ortaya çıkmış ve her bir özel esaslara tabi olma işlemi, ayrı bir idari işlem olarak değerlendirildiğinde, bu işlemlerin iptali talebiyle açılan davalar arasında derdestlik bulunup bulunmayacağı tartışma konusu yapılmıştır. Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından verilen kararda, bir mükellefin aynı vergi dairesi tarafından birden fazla gerekçeyle özel esaslara tabi mükellefler kapsamına alınması durumunda, her bir gerekçe açısından ayrı bir idari işlem tesis edildiğinin kabulü gerektiği yönünde değerlendirilme yapılmış ve bu bağlamda, her bir işleme karşı ayrı ayrı iptal davası açılması halinde, açılan davalar arasında derdestliğin bulunmayacağı sonucuna varılmıştır. Söz konusu uyuşmazlık kesin olarak karara bağlanmıştır. Legalbank (E.T.: 29.12.2024).

Örneğin Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2023/4, Karar No: 2023/6 sayılı ve 01.11.2023 tarihli kararında Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 3. Vergi Dava Dairesi, Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesi, Adana Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 4. Vergi Dava Dairesi ve İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 7. Vergi Dava Dairesinin kararları arasındaki mevcut aykırılık, tarafların öne sürdükleri iddiaların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun vergi hatalarının düzeltilmesine ilişkin hükümleri çerçevesinde değerlendirilebileceği, fakat asgari ücretin artması sebebiyle ortaya çıkan fiyat farkının hizmet alım işi kapsamında yüklenici firmaya yapılan hak ediş ödemelerine dahil edildiğinde fiyat değişiminden kaynaklanan kısım için alınan damga vergisinin iadesinde, Vergi Usul Kanunu’nun vergi hatalarının düzeltilmesi hükümleri kapsamında değerlendirilebilecek belirgin bir vergi hatası bulunmadığı yönünde giderilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 08.01.2025).

Örneğin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/37, Karar No: 2024/39 sayılı ve 30.09.2024 tarihli kararında Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi ile Bursa Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi kararları arasındaki aykırılık, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından yapılan inceleme sonucu hukuka aykırılığı yargı merciince belirlenerek iptaline karar verilmiş olan sınava dayanılarak yapılan atamaların, yargı kararlarının uygulanması amacıyla geri alınmasının ve kişinin önceki görevine iade edilmesinin hukuka uygun olduğu yönünde giderilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 16.05.2025).

kanun yararına temyiz usulünden farklı nitelikte olsa da, bölge idare mahkemesi kararları arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi açısından etkin bir yöntem sunmaktadır. 2576 sayılı Kanun m. 3/C’de düzenlenen aykırılıkların giderilmesi ve İYUK m. 51’de düzenlenen kanun yararına temyiz usullerinin benzerlik ve farklılıklarına çalışmanın ilerleyen safhalarında ayrıntılı şekilde değinilecektir.

Kanun yararına temyiz yalnızca herhangi bir kanun yolu incelemesinden geçmemiş kararlara karşı başvurulabilecek bir hukuki yol olarak değerlendirilmelidir.¹⁶⁶ Bu doğrultuda, İYUK 51. maddesinde yer alan “*bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar*” ifadesi düzenlemenin devamındaki “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” ifadesiyle birlikte ele alınmalıdır. Bu bağlamda, bu ifade, bölge idare mahkemesinin istinaf mercii sıfatıyla değil, ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve aleyhine herhangi bir kanun yoluna başvurma imkanı bulunmayan kararları işaret ettiğinden söz konusu kararlara ilişkin kanun yararına temyiz yoluna gidilebilecektir.¹⁶⁷

1.6.1.2.3. Bölge İdare Mahkemelerinin 4483 Sayılı Kanun’a Göre İtiraz Üzerine Kesin Olarak Verdiği Kararlar

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’un 9. maddesi kamu görevlilerine ilişkin soruşturma izinlerine dair alınan kararlara karşı başvurulabilecek itiraz ve yargısal yolları düzenlemektedir. Maddenin ikinci fıkrasına göre, soruşturma izni verilmesine ilişkin kararlara hakkında inceleme yapılan kamu görevlileri itiraz edebilirken soruşturma izni verilmemesine yönelik kararlara Cumhuriyet Başsavcılığı ya da şikayetçi tarafından itiraz edilebilmektedir. Ayrıca, izin vermeye yetkili mercilerce verilen işleme koymama kararlarına karşı da şikayetçiler itiraz hakkını kullanabilmektedir. Maddenin üçüncü fıkrası,

¹⁶⁶ Ender Ethem Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2024, s. 460; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1466, vd.; Ramazan Yıldırım ve Serkan Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 4. Baskı, 2021, s. 314.

¹⁶⁷ Yıldırım ve Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 314.

itirazın, ilgili kamu görevlisinin statüsüne göre Danıştay 1. Daire¹⁶⁸ veya bölge idare mahkemelerine yapılacağını belirtmektedir. Dördüncü fıkrada ise bu mercilerin verdiği kararların kesin olduğu ifade edilmektedir.

4483 sayılı Kanun düzenlemesi gereği kamu görevlilerine ilişkin soruşturma izni verilip verilmemesine dair alınan kararlara karşı itiraz edilebilir¹⁶⁹ ve itiraz mercinin vermiş olduğu kararlar kesindir. Kesin nitelikli olmalarından yola çıkarak bu kararların İYUK 51. maddesi kapsamında kanun yararına temyize konu edilip edilemeyeceği sorusunu gündeme getirilebilir. İYUK m. 51’de “*bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*”ın kanun yararına temyize konu olabileceği belirtilmiştir. İYUK’ta bölge idare mahkemelerinin kesinleşmiş kararlarının kanun yararına temyiz yoluyla denetlenebileceğini düzenlenmişse de buna karşın, Danıştay 1. Daire’nin ve bölge idare mahkemelerinin 4483 sayılı Kanun’a dayanarak verdikleri kararlar hakkında Danıştay, itiraz üzerine verilen kararların yargısal bir karar olmadığını ve bu nedenle yargılamaya ilişkin usul hükümlerine tabi olmadığını hükme bağlamıştır. Başka bir deyişle, konumuz kapsamında bölge idare mahkemelerinin 4483 sayılı Kanun’a dayanarak verdikleri kararlar Danıştay tarafından yargısal nitelikte kabul edilmemiş olup söz konusu kararların temyiz, karar düzeltme, kanun yararına temyiz gibi yargısal denetim yollarına tabi olmadığına karar verilmiştir.

Örneğin Danıştay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 16.01.2001 tarihli Esas No: 2000/9 sayılı muhatabı İçişleri Bakanlığı olan yazısında, 4483 sayılı Kanun’un tatbikinden kaynaklanan durumlarda uyumsuzluk halinde kanun

¹⁶⁸ Her ne kadar 4483 sayılı Kanun m. 9’da “*İtiraza, 3 üncü maddenin (e), (f), g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi, ... bakar*” olarak düzenlenmişse de idari işlerde görev dağılımını düzenleyen Danıştay Kanunu m. 42/k uyarınca “*Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri*” incelemek Danıştay 1. Daire’nin görevleri arasında sayılmıştır.

¹⁶⁹ Danıştay 1. Daire Esas No: 2008/126, Karar No: 2008/181 sayılı ve 08.02.2008 tarihli kararında “*4483 sayılı Kanuna göre soruşturma izni vermeye yetkili merci kararına karşı, ilgililer tarafından yetkili bölge idare mahkemesine yapılan itiraz esnasında bölge idare mahkemesince değerlendirilmesi ve sonucuna göre hareket edilmesi gerektiğinden*” olarak belirtilmiştir.

yararına bozmaya gidilemeyeceği, belirtilmiş olup bunun sebebi de yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararların yargısal nitelikte olmaması, idari yargılama usulüne değil de ceza kovuşturması sürecindeki bir usuli işlem olması, idari işlem niteliği taşınamaması, olarak açıklanmış ve bölge idare mahkemesinin kararının kanun yararına bozulmasına gerek görülmemiştir.¹⁷⁰

Danıştay Başsavcılığı tarafından 4483 sayılı Kanun kapsamında bölge idare mahkemelerinin verdiği kararlara karşı kanun yararına temyiz başvurusunda bulunulmuşsa da bu başvurular reddedilmiş, söz konusu kararların idari nitelikte olduğu ve yargı denetimine açık olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi de 4483 sayılı Kanun'a dayanan bu tür incelemelerin, yargısal bir faaliyet değil, idari bir görev niteliğinde olduğunu vurgulamış ve bu tür idari kararların, kesin nitelikli olsalar bile, kanun yararına temyize konu edilemeyeceklerine ilişkin karar vermiştir.¹⁷¹

Danıştay 1. Daire 28.12.2020 tarihli kararında¹⁷² soruşturmaya izin verilmesi, soruşturmaya izin verilmemesi ve şikayetin işleme konulmamasına

¹⁷⁰ Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, *Kamu Görevlisi Ve Özel Soruşturma Usulleri (Memur Yargılaması)*, Ankara: Adalet Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, 2008, ss. 423-424, dipnot 675.

¹⁷¹ Anayasa Mahkemesi Esas No: 2006/163, Karar No: 2006/121 sayılı ve 27.12.2006 tarihli kararında "... 4483 sayılı Kanun'un Danıştay 1. Daire ve Bölge İdare Mahkemesi'ne verdiği itirazı inceleme görevi yargılama faaliyeti kapsamında olmadığından bir dava değil idari bir görevdir. ..." olarak belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 30.12.2024).

¹⁷² Danıştay 1. Daire Esas No: 2020/535, Karar No: 2020/1845 sayılı ve 28.12.2020 tarihli kararında "4483 sayılı Kanuna göre verilen Daire kararlarımızın yargısal faaliyetler sonucunda verilen mahkeme kararları olmadığı açıktır....dolayısıyla dava dairesi olmayan Birinci Dairenin verdiği kararların da yargı kararı niteliğinde olmadığı şüphesizdir." denilmişse de Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı göz önünde bulundurulmuş ve soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının kaldırılmasına oyçokluğu ile karar verilmiştir. Söz konusu kararın karşı oy yazısında "Kanunun 9'uncu maddesinin son fıkrasında ise, yetkili merci kararına karşı yapılan itirazlar üzerine verilen kararların kesin olduğu hükme bağlanmıştır. ... 4483 sayılı Kanun uyarınca yetkili mercilerce verilen soruşturma izni verilmesine, verilmemesine veya şikayet veya ihbarın işleme konulmamasına ilişkin kararlara yapılan itirazlar üzerine Dairemizce verilen kararların kesin olduğu, söz konusu kararların 2577 sayılı Kanun uyarınca verilmiş yargısal nitelikte kararlar olmadığı, dolayısıyla yargısal nitelikte olmayan kararlarımızın, yargılamanın yenilenmesi usulü uygulanıp kaldırılmasına yasal imkan bulunmamaktadır." olarak belirtilmiştir. Lexpera E.T.: 10.04.2025).

dair kararlara karşı yapılan itirazlar üzerine 4483 sayılı Kanuna göre verilen kararların yargısal faaliyet sonucunda verilen mahkeme kararı olmadığı belirtilmiştir.

Danıştay 2. Daire 29.01.2010 tarihli kararında ¹⁷³ suç duyurusu niteliğindeki şikayet dilekçesi üzerine hukuk müşavirliğinin görüş yazısının iptali dava konusu edilmiş olup söz konusu yazının ilgili kamu görevlileri hakkında kesin ve yürütülebilir bir idari işlem niteliğinde olmadığı, yalnızca görüş bildiren bir yazı olduğu tespit edilmiş ve davacının, 4483 sayılı Kanun'da öngörülen prosedürü izlemeksizin açtığı davanın incelenmeksizin reddedilmesi gerekirken, idare mahkemesi işin esasına girerek işlemi iptal etmiş ve Danıştay temyiz incelemesi sonucuna, davalı idarenin temyiz talebini haklı bulunarak mahkeme kararı bozulmuş ve dosya yeniden değerlendirilmek üzere yerel mahkemeye gönderilmiştir.

Danıştay 12. Daire 14.04.2006 tarihli kararında ¹⁷⁴ işlenildiği iddia edilen bir suç sebebiyle hakkında soruşturma izni verilmesine yönelik alınan karara yapılan itirazın reddine ilişkin bölge idare mahkemesi kararının kanun yararına bozulması değerlendirilmiş ve *“kanun yararına bozma yollarına gidilmesi isteminin reddine yönelik dava konusu Adalet Bakanlığı işlemi sonuçlarının yargısal alanda doğurduğundan iptal davasına konu olabilecek bir idari işlem niteliğine haiz olmayıp bu nedenle idari yargıda dava konusu edilmesi mümkün değildir.”* olarak belirtilmiştir.

Danıştay 1. Daire 05.10.2010 tarihli kararında ¹⁷⁵ yetkili merciin soruşturma izni vermemesi, soruşturma açılmaması veya şikayetin işleme konulmamasının “men-i muhakeme” veya “lüzum-u muhakeme” kararı niteliğinde olmayıp iptali mümkün idari işlemler arasında yer aldığı ve bu nedenle söz konusu kararlara karşı itiraz yerine iptal davası açılması hukuken

¹⁷³ Danıştay 2. Daire Esas No: 2008/849, Karar No: 2010/255 sayılı ve 29.01.2010 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 05.02.2025).

¹⁷⁴ Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1018, Karar No: 2006/1436 sayılı ve 14.04.2006 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

¹⁷⁵ Danıştay 1. Daire Esas No: 2010/1355, Karar No: 2010/1406 sayılı ve 05.10.2010 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 28.03.2025).

mümkün olduğu belirtilmiştir.¹⁷⁶ Örneğin Danıştay 8. Daire Esas No: 2005/1425, Karar No: 2005/5059 sayılı ve 09.12.2005 tarihli kararında¹⁷⁷ *“Soruşturma açılmamasına ilişkin davaya konu işlem, yasada ve temyize konu kararda öngörülen sürece engeldir ve bu işleme karşı herhangi bir başvuru yolu öngörülmemiştir. Bu hale göre kesindir, kamu gücüne dayanmaktadır, doğrudan uygulanmakta ve hukuki sonuç doğurmaktadır. Bir diğer ifadeyle, her yönüyle idari davaya konu olabilecek işlem niteliğindedir.”* denilmekle bu tür işlemlerin iptal davasına konu olabileceği belirtilmiştir.

Danıştay 1. Daire 22.04.2015 tarihli kararında belirtildiği üzere¹⁷⁸ 4483 sayılı Kanun m. 9/son itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğunu hükme bağlamaktadır.¹⁷⁹ Bu bağlamda söz konusu kararlara yönelik yeniden değerlendirme yapılması ya da temyiz, karar düzeltme (mülga) veya kanun yararına bozma gibi yargı yollarına başvurulması hukuken mümkün

¹⁷⁶ Aynı yöndeki karar için bakınız: Danıştay 1. Daire Esas No: 2007/428, Karar No: 2007/614 sayılı ve 23.05.2007 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 08.04.2025).

¹⁷⁷ Danıştay 8. Daire Esas No: 2005/1425, Karar No: 2005/5059 sayılı ve 09.12.2005 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 28.03.2025).

¹⁷⁸ Danıştay 1. Daire Esas No: 2015/701, Karar No: 2015/631 sayılı ve 22.04.2015 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 24.03.2025).

¹⁷⁹ Örneğin Danıştay 2. Daire Esas No: 2004/335, Karar No: 2004/450 sayılı ve 13.05.2004 tarihli kararı: *“Vali tarafından verilen kararlar itiraz üzerine Bölge İdare Mahkemesince karara bağlanarak kesinleşmekte ve bu kararlara karşı başkaca bir itiraz ya da kanun yolu bulunmamaktadır.”*

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2013/8, Karar No: 2013/1211 sayılı ve 04.04.2013 tarihli kararı: *“4483 sayılı Yasa uyarınca kamu görevlileri hakkında verilen soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararlara karşı yapılan itirazlar üzerine Danıştay Birinci Dairesi tarafından verilen kararların kesin olduğu...”*

Danıştay 1. Daire Esas No: 2017/1196, Karar No: 2017/1181 sayılı ve 08.06.2017 tarihli kararı: *“yetkili merci kararlarına yapılan itirazlar sonucunda Danıştayca veya bölge idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu hükme bağlandığından, şikayetçiler K2 ve K3’ün istemlerinin incelenmeksizin reddine...”*

değildir.¹⁸⁰ Bu düzenleme, ilgili kararların kesinlik taşıdığını ve başka bir hukuki incelemeye tabi tutulamayacağını ifade etmektedir.¹⁸¹

4483 sayılı Kanun kapsamında verilen kesin nitelikteki kararların kanun yararına temyize konu edilmesi hukukten mümkün görülmemektedir. Örneğin Danıştay 1. Daire 22.04.2015 tarihli kararında¹⁸² yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmesine veya reddedilmesine dair kararların yargısal nitelikte olmayıp idari yetki çerçevesinde alınmış kesin kararlar olduğu ve bu nedenle İYUK kapsamında kanun yollarına başvurulmasının hukukten mümkün olmadığı belirtilmiştir.¹⁸³ Bununla birlikte bu tür kararların denetime açık olmaması, hukukun üstünlüğü ve denetim mekanizmalarının etkinliği açısından eleştiriye açık bir durum olarak değerlendirilebilir.

İYUK 51. maddesi, bölge idare mahkemelerinin kesin nitelikteki kararları arasında herhangi bir ayırım gözetmemektedir. Bunun yanı sıra, 4483 sayılı Kanun kapsamında bölge idare mahkemeleri tarafından verilen bu tür kararların denetlenmesine ilişkin başka bir hukuki yol da öngörülmemiştir. Öte yandan, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararların kanun yararına temyiz yoluyla hukuka uygunluk denetimine tabi

¹⁸⁰ Benzer yönde kararlar (4483 sayılı Kanun m. 9/son uyarınca yetkili merci kararına yapılan itirazlar sonucunda Danıştay veya bölge idare mahkemesince verilen kararların kesin olduğu kararlar) için bakınız: Danıştay 1. Daire Esas No: 2021/181, Karar No: 2021/371 sayılı ve 04.03.2021 tarihli kararı, Danıştay 1. Daire Esas No: 2005/661, Karar No: 2005/1048 sayılı ve 22.09.2005 tarihli kararı, Danıştay 1. Daire Esas No: 2014/49, Karar No: 2014/22 sayılı ve 15.01.2014 tarihli kararı, Danıştay 1. Daire Esas No: 2017/1196, Karar No: 2017/1181 sayılı ve 08.06.2017 tarihli kararı.

Aksi yönde kararlar (itiraz sonucunda verilen kararın kesinliğinin hilafına dosyanın esasına girilerek incelendiği kararlar) için bakınız: Danıştay 1. Daire Esas No: 2008/200, Karar No: 2008/309 sayılı ve 14.03.2008 tarihli kararı, Danıştay 1. Daire Esas No: 2020/1068, Karar No: 2020/1921 sayılı ve 29.12.2020 tarihli kararı, Danıştay 1. Daire Esas No: 2013/93, Karar No: 2013/217 sayılı ve 21.02.2013 tarihli kararı.

¹⁸¹ Saadettin Güzel, “4483 Sayılı Kanun Kapsamında Yetkili Mercinin Soruşturma İzni Konusundaki Kararı İle Bu Karara İtiraza İlişkin Hükümlerin Süre Yönünden Değerlendirilmesi”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 2, 2022, s. 2104.

¹⁸² Danıştay 1. Daire Esas No: 2015/701, Karar No: 2015/631 sayılı ve 22.04.2015 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 28.03.2025).

¹⁸³ Aynı yöndeki kararlar için bakınız: Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2013/8, Karar No: 2013/1211 sayılı ve 04.04.2013 tarihli kararı, Danıştay 2. Daire Esas No: 2001/1071, Karar No: 2001/1992 sayılı ve 12.09.2001 tarihli kararı, Danıştay 5. Daire Esas No: 2008/2694, Karar No: 2008/6050 sayılı ve 01.12.2008 tarihli kararı, Danıştay 5. Daire Esas No: 2015/4697, Karar No: 2015/7644 sayılı ve 07.10.2015 tarihli kararı.

tutulmasının hem hukuka aykırılıkların tespit edilmesi hem de hukuki uygulamalarda tutarlık sağlanması açısından kanun yararına temyiz müessesesinin amacına uygun bir işlev göreceği kanaatindeyiz.

1.6.1.3.İdare ve Vergi Mahkemelerince Verilen Kararlardan İstinaf Veya Temyiz Yolu Açık Olmasına Rağmen İstinaf veya Temyiz İncelemesine Gidilmeden Kesinleşen Kararlar

Kanun yararına temyiz yolu olağan kanun yollarından geçmemiş idari yargılamaya ilişkin mahkeme kararlarının, hukuki denetim amacıyla Yüksek Mahkeme (Danıştay) tarafından incelenmesini sağlamayı hedeflemektedir. İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı, “kesin” nitelikte olmalarının bir gereği ve sonucu olarak herhangi bir olağan kanun yolu denetimi bulunmamaktadır. Aleyhlerine istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilme imkanı olmasına rağmen bu yolların kullanılmaması sonucu kesinleşen kararlar hakkında, olağanüstü kanun yolu olan kanun yararına temyiz yoluna gidilebilecektir.

Kanun yararına temyiz yolunun uygulanabilmesi için, istinaf ve/veya temyiz başvuru sürelerinin dolmuş olması ön koşuldur. Bu süreler dolmadan, yani olağan kanun yolları halen tüketilebilirken, karar henüz kesin nitelik kazanmamış olacağından, kanun yararına temyiz yoluna başvurulması mümkün değildir.¹⁸⁴ Bununla birlikte, tarafların yaptığı temyiz başvurusunun süre aşımı nedeniyle reddedilmesi durumunda¹⁸⁵ veya posta giderlerinin hiç ödenmemesi ya da eksik ödenmesi gibi sebeplerle¹⁸⁶ başvurunun geçersiz sayıldığı hallerde de bu yolun işletilmesi mümkün olabilmektedir.

¹⁸⁴ Anayasa Mahkemesi 02.11.2023 tarihli Başvuru No: 2021/9961 sayılı Aysel Gezer Ve Diğerleri Başvurusu: “...Henüz kesinleşmemiş bir kararın olağanüstü kanun yollarına konu edilmesi söz konusu kanun yollarının kabul edilme amacına aykırıdır.” Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 18.04.2025).

¹⁸⁵ Ramazan Çağlayan, *İdari Yargıda Kanun Yolları - Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, Ankara: Asil Yayıncılık, 2. Baskı, 2008, s. 101.

¹⁸⁶ Ejder Yılmaz, *Olağanüstü Temyiz Kanun Yararına Bozma Yazılı Emirle Bozma*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2003, ss. 404-405; Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 462, vd.; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 116.

Kanun yararına temyiz yoluna konu olarak değerlendirilebilecek olan istinaf ve/veya temyiz yolları açık olmasına rağmen yasal süreler içerisinde bu yolların kullanılmaması nedeniyle kesinleşen kararlar şu şekildedir:

1.6.1.3.1. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilebilen Ancak Sonrasında Temyiz Yoluna Gidilemeyen Kararları

İYUK m. 45/1’de, idare ve vergi mahkemesi kararlarına karşı, diğer kanunlarda farklı bir düzenleme öngörülmüş olsa dahi, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde mahkemenin yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine istinaf başvurusu yapılabileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, m. 45/1’de, bu genel kuralın istisnası niteliğinde olan düzenlemeye yer verilmiş ve belirli bir parasal limitin altındaki davalara ilişkin kararların kesin nitelikte olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, söz konusu parasal sınırın üstünde kalan tüm idare ve vergi mahkemesi kararları için istinaf yolunun açık olduğu anlaşılmaktadır.

İYUK m. 46'da temyize konu olabilecek nitelikteki bölge idare mahkemesi kararları belirtilmiş olup madde kapsamında sayılmayan bölge idare mahkemesi kararlarına karşı temyiz yolu kapalıdır ve İYUK m. 45/6'da vurgulandığı üzere, bu tür kararlar verildikleri anda kesin nitelik kazanmaktadır.

İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarından istinaf yoluna gidilebilen ancak sonrasında temyiz yoluna gidilemeyen kararlar bakımından, bu kararlar (temyiz incelemesinden geçmeden) kesin nitelik kazandığı, İYUK m. 46 kapsamında temyiz konusu olamadıkları için haklarında artık olağan kanun yollarına gidilemeyecektir. Bu tür kararlara ilişkin olarak İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz müessesesinin uygulanması mümkündür.

Örneğin 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu(YUKK)¹⁸⁷ m. 80/1-ç¹⁸⁸ gereği Türk hukukunda yabancılara ilişkin statü değerlendirme işlemlerinin yargısal denetimi idari yargı yerlerince yapılmaktadır. (Söz konusu Kanun m. 68 gereği¹⁸⁹ idari gözetime ilişkin itirazların sulh ceza hakimliklerine yapılacağı istisna tutulmuştur.) Statü değerlendirme işlemlerine karşı açılan davalarda, idare mahkemesi kararlarına karşı istinaf yolu açık olsa da, bölge idare mahkemesinin bu başvurular üzerine verdiği kararlara ilişkin olarak İYUK m. 46’da bu tür kararların temyiz edilebileceğine dair bir düzenleme bulunmadığından, bu kararlar hakkında temyiz yoluna gidilemeyecek olup bu nedenle, Danıştay’ın bu alanda içtihat oluşturması mümkün değildir. Bu durum, farklı bölge idare mahkemelerinde kesinleşen kararlar arasında ortaya çıkabilecek çelişkilerin giderilmesini zorlaştırmaktadır.¹⁹⁰ Danıştay’ın sığınma hukuku alanında içtihat oluşturma yetkisi, 2576 sayılı Kanun’un 3/C maddesinin 4-c bendi¹⁹¹ kapsamında aykırılığın giderilmesi başvurusuyla ya da İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz ile mümkün olacaktır. İçtihat oluşturma yetkisinin bu denli kısıtlanması, eleştirilere açık bir durum olarak değerlendirilebilir.¹⁹²

¹⁸⁷6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, Resmi Gazete Tarih: 11.04.2013, Sayı: 28615.

¹⁸⁸ YUKK m. 80/1-ç: “68 inci maddede düzenlenen yargı yolu hariç olmak üzere, 72 nci ve 79 uncu maddeler çerçevesinde alınan kararlara karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün, alınan diğer idari karar ve işlemlere karşı kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde, ilgili kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı tarafından yetkili idare mahkemesine başvurulabilir.”

¹⁸⁹ YUKK m. 68/7: “İdari gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetime karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir.”

¹⁹⁰Gül Üstün, “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 22, Sayı: 2, 2016, ss. 36-37; Burak Öztürk, “Fransa Ve Türkiye’de Uluslararası Koruma Statüsü Değerlendirme İşlemlerinin Yargısal Denetimi”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 3, 2019, s. 108.

¹⁹¹ 2576 sayılı Kanun m. 3/C/4-c’ye göre, bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, benzer olaylarda bölge idare mahkemesi daireleri arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri tarafından verilen kesin nitelikteki kararlar arasında çelişki ya da uyumsuzluk bulunması durumunda, re’sen ya da ilgili mahkemelerin veya istinaf başvuru hakkına sahip kişilerin talepleri üzerine, bu aykırılığın giderilmesi için Danıştay’dan karar talep edebilir ve başkanlar kurulu, bu istemi uygun görmesi halinde kendi görüşünü de ekleyerek Danıştay’a başvuruda bulunabilir.

¹⁹² Burak Öztürk, “Fransa Ve Türkiye’de Uluslararası”, s. 109.

Örneğin riskli yapı tespitine ilişkin davalar, temyiz incelemesine tabi olmadığından, ilk derece mahkemesi tarafından verilen kararlar istinaf yoluna götürüldüğünde, bölge idare mahkemesi tarafından verilen karar kesin nitelik taşımaktadır. Eğer istinaf başvurusu yapılmazsa, ilk derece mahkemesi kararı doğrudan kesinleşecektir. Ancak istinaf denetiminden geçmeden kesinleşen bu kararın yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar doğurması halinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın talebi üzerine veya Danıştay Başsavcısı'nın doğrudan inisiyatifiyle kanun yararına temyiz yoluna başvurulması mümkündür. Taşınmaz maliklerinin de ilgili mahkeme kararının kanun yararına bozulması yönündeki taleplerini içeren dilekçelerini Bakanlığa veya Başsavcılığa sunmalarına herhangi bir engel bulunmamaktadır. Kanun yararına temyiz başvurusu kabul edilirse, karar hukuki denetim amacıyla bozulacak olup bu bozma işlemi, daha önce kesinleşmiş kararın doğurduğu hukuki sonuçları ortadan kaldırmamaktadır. Bozma kararının bir örneği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilerek Resmi Gazete'de yayımlanacaktır. Mahkemeler, bu bozma karara karşı direnme yoluna gidemeyecekler ve yeni bir hüküm tesis edemeyeceklerdir.¹⁹³

İdare ve vergi mahkemesi kararlarına karşı istinaf yolu açık olmasına rağmen, süresi içinde bu yola başvurulmaması durumunda da kararlar herhangi bir kanun yolu denetiminden geçmemektedir. Bu tür kararlar, olağan kanun yollarının tüketilmemiş olması yani herhangi bir denetimden geçmemiş olmaları nedeniyle, kanun yararına temyiz yolu kapsamında incelenebileceklerdir.

1.6.1.3.2. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilebilen ve İstinaf Merciinin Kararına İlişkin Temyiz Yoluna Gidilebilen Kararları

İYUK m. 45 ile belirli bir parasal sınırın üzerinde kalan idare ve vergi mahkemesi kararlarına karşı istinaf yoluna başvuru imkanı tanınmış olup

¹⁹³ A. Şeref Gözübüyük, *Yönetişel Yargı*, Ankara: Turhan Kitabevi, 37. Baskı, 2017, s. 520; Muhammed Sönmez, *Kentsel Dönüşüm Hukuku (Teorik Ve Uygulamalı Bir Anlatım)*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, 2020, s. 225.

bölge idare mahkemesi tarafından istinaf incelemesi sonucu verilen ve İYUK 46. maddesinde belirtilen nitelikteki kararlara karşı temyiz yolu açık tutulmuştur. Bir diğer ifadeyle, idare veya vergi mahkemesi kararlarına karşı önce istinaf, ardından istinaf merciinin kararına karşı temyiz başvurusunda bulunulması mümkün olan bir süreç söz konusudur.

İstinaf başvuru süresinin geçirilmesi durumunda temyiz yoluna başvurma hakkı da kendiliğinden sona ermektedir. Bu gibi durumlarda, kararlar herhangi bir kanun yolu denetiminden geçmemiş sayılmakta ve hukuki bir denetim yapılmamaktadır. Süresi içinde istinaf başvurusunda bulunulmaması nedeniyle denetim dışı kalan bu kararlar, kesin nitelik kazanacakları için kanun yararına temyiz yolunun konusu olabilir. Başka bir deyişle, kanun yararına temyiz yolunun işletilebilmesi için istinaf başvuru süresinin kaçırılması yani istinaf yoluna süresi içinde gidilememiş olması gerekir.

Örneğin Danıştay 8. Daire 29.12.2021 tarihli kararında¹⁹⁴ idare mahkemesi teknik aksaklıklar karşısında idarenin hak kaybını önleyici önlemler alma yükümlülüğü vurgulayarak sınav esnasında yaşanan bağlantı kesintisinin nedenlerinin araştırılmadan ve telafi imkanı sunulmadan davacının sınavının geçersiz sayılması işlemini hukuka aykırı bulmuş ve işlemin iptaline karar vermiştir. Davalı idarece (Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü) süresi içinde istinaf yoluna başvurulmaması üzerine karar kesinleşmiş ve söz konusu karar, avukatlık ücretine hükmedilme yönünden yürürlükteki hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyiz yoluna konu edilmiştir.

1.6.1.3.3. İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kararlarından İstinaf Yoluna Gidilemeyen Ancak Doğrudan Temyiz Yoluna Gidilebilen Kararları

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesi idare ve vergi mahkemelerinin kararlarına ilişkin genel kural olarak belirli parasal sınırların

¹⁹⁴ Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/7033, Karar No: 2021/7124 sayılı ve 29.12.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 16.04.2025).

dışında kalan kararlar için istinaf yoluna başvurulmasını mümkün kılarak parasal sınırın altındaki kararların ise kesin olduğunu öngörmektedir. Bununla birlikte, bazı istisnai hallerde idare ve vergi mahkemelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla yargılama yaptığı belirli dava türlerine ilişkin olarak doğrudan Danıştay’a temyiz yoluna başvurma imkanı tanınmıştır.

İYUK m. 20/A’da¹⁹⁵ düzenlenen ivedi yargılama usulü¹⁹⁶ ile m. 20/B’de¹⁹⁷ düzenlenen merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulüne¹⁹⁸ tabi uyuşmazlıklarda istinaf müessesesi işletilmeyeceği, bu uyuşmazlıklara ilişkin kararlara karşı doğrudan temyiz başvurusunda bulunulabileceği hüküm altına alınmıştır.¹⁹⁹ Söz konusu düzenlemeler bakımından, ivedi yargılama usulüne tabi uyuşmazlıklarda temyiz süresi on beş gün, merkezi ve ortak sınavlara ilişkin uyuşmazlıklarda ise beş gündür. Bu süreler içinde temyiz başvurusunda bulunulmaması durumunda, karar kesinleşeceği için kararlar artık İYUK m. 51’deki “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” kapsamında değerlendirilebilecek ve ilgili kararlara karşı kanun yararına temyiz yolunun işletilmesi mümkün hale gelebilecektir.

1.6.1.3.4. Bölge İdare Mahkemelerinin Temyiz İncelemesine Açık Olan Ancak Temyiz İncelemesinden Geçmeden Kesinleşen Kararlar

Bölge idare mahkemelerinin vermiş olduğu kararlardan temyiz yolu açık olan ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararları iki türdür: Bölge idare mahkemelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktığı ve temyiz

¹⁹⁵ İYUK m. 20/A: “g) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.”

¹⁹⁶ İYUK m. 20/A’da düzenlenen ivedi yargılama usulü 6545 sayılı Kanun m. 18 ile idari yargılama hukukuna getirilmiştir.

¹⁹⁷ İYUK m. 20/B: “f) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.”

¹⁹⁸ İYUK m. 20/B’de düzenlenen merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü 6552 sayılı Kanun m. 96 ve m. 97 ile idari yargılama hukukuna getirilmiştir.

¹⁹⁹ Oğuz Sancakdar ve Lale Burcu Önüt, *İdari Yargılama Hukuku Genel Esaslar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, 2023, s. 452.

yolu açık olan kararlar ile bölge idare mahkemelerinin istinaf mercii sıfatıyla baktığı ve temyiz yolu açık olan kararlar.

1.6.1.3.4.1.Bölge İdare Mahkemelerinin İlk Derece Sıfatıyla Baktıkları ve Temyiz Yolu Açık Kararları

İdari yargılama hukukunda, bölge idare mahkemelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla bir davaya bakmasına dair özel bir kanuni düzenleme mevcut değildir.²⁰⁰ Ancak bir kanuni düzenleme ile bölge idare mahkemesinin, belirli bir uyuşmazlıkta ilk derece mahkemesi olarak görev alması mümkündür.²⁰¹ Bu durumda eğer özel bir düzenleme gereği bölge idare mahkemesi bir davaya ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakar ve bu karara karşı temyiz yolu açık olmasına rağmen süresi içinde temyize başvurulmazsa, karar denetime uğramadan kesinleşmiş olacağından, karar kanun yararına temyize konu edilebilecektir.

Vergi yargılama hukukunda bölge idare mahkemeleri ilk derece mahkemesi sıfatına sahip olmadığından, bu mahkemelere doğrudan dava açılması mümkün değildir.²⁰² Bölge idare mahkemelerinin ilk derece mahkemesi olarak görev yapması, genellikle İYUK m. 57’de²⁰³ düzenlenen hakimin çekinmesi veya reddi halleriyle bağlantılıdır. Örneğin ivedi

²⁰⁰ 6384 sayılı Tazminat Komisyonunun Görevleri İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Kanun (02.03.2024 tarihli değişiklik öncesi kanunun adı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun) kapsamında, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonuna yapılan başvurular üzerine verilmiş olan kararlara karşı yapılan itiraz başvurularını karara bağlamak bölge idare mahkemelerinin görevlerinden sayılmaktadır. Ancak İnsan Hakları Tazminat Komisyonu kararları için bölge idare mahkemelerine yapılacak başvuru bir itiraz olup dava niteliği taşımamaktadır. Mehmet Çökelek, *Bölge İdare Mahkemelerinin Kesin Nitelikteki Kararları Arasında Aykırılığın Giderilmesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2024, ss. 59-60.

²⁰¹ İstinaf mahkemelerinin ilk derece yargılaması yaptıkları istisnai durumlar için bakınız: Ramazan Yıldırım ve Serkan Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri*, Ankara: Astana Yayınları, 1. Baskı, 2018, ss. 54-55.

²⁰² Seyfi Yıldız ve Muhammed Kemal Bostan, “Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Vergi Yargısının Gelişimi”, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 1, 2017, s. 117.

²⁰³ İYUK m. 57/3: “İdare ve vergi mahkemelerinde reddedilen başkan ve üye birden çok ise istem bölge idare mahkemesince incelenir.”

yargılama usulüne tabi bir davada birden fazla hakimin reddi durumu ortaya çıkarsa İYUK m. 57/3 uyarınca davaya bölge idare mahkemesi bakacaktır. Bu gibi durumlarda, bölge idare mahkemesinin ilk derece mahkemesi gibi hareket etmesine ek olarak temyize tabi karar verildiği görülmekte olup temyize tabi olan kararın temyiz edilmemesi halinde kesin nitelik kazanan karar artık kanun yararına temyize konu edilebilecektir.

1.6.1.3.4.2.Bölge İdare Mahkemelerinin İstinaf Mercii Sıfatıyla Baktıkları ve Temyiz Yolu Açık Kararları

İYUK m. 51’de kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilecek kararlar “İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar...” olarak sayılmıştır. Bölge idare mahkemelerince istinaf incelemesi yapılmasının ardından temyiz yoluna gidilebilmesi mümkün olmasına rağmen temyiz yoluna gidilmemesi sonucunda kesin nitelik kazanan kararlar aleyhine kanun yararına temyiz yolu işletilebilmektedir.²⁰⁴

Danıştay Başsavcılığı bölge idare mahkemesinin verdiği temyiz yolu açık olan kararların temyiz edilmeden kesinleşmesi halinde kanun yararına temyize konu edilebileceğini tasvip etmektedir. Örneğin temyiz talebinin süre aşımı nedeniyle reddedilmesinin ardından bu kararın Danıştay’ın ilgili dairesi tarafından onanması durumunda, bölge idare mahkemesi kararı temyiz edilmeksizin kesinleşmiş sayıldığından kanun yararına temyize konu edilebileceği Danıştay Başsavcılığı tarafından belirtilmiştir.²⁰⁵ Danıştay Başsavcılığı tarafından verilen bir başka kararda, istinaf mercii sıfatıyla inceleme yapan bölge idare mahkemesince verilen karara ilişkin 30 günlük temyiz süresi dolmadan yapılmış olan kanun yararına bozma talebi, kararın istinaf incelemesinden geçtiği, yani denetimden geçtiği gerekçesiyle değil de

²⁰⁴ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1467; Karavelioğlu, *Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf*, s. 1602.

²⁰⁵ Danıştay Başsavcılık KYB 15.11.2021, 2021/350 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 102, dipnot 208.

temyiz süresi henüz sona ermediği, yani kararın henüz kesinleşmediği hasebiyle reddedilmiştir.²⁰⁶

Kararın henüz kesinleşmediği, temyiz süresinin dolmadığı durumlarda yapılan kanun yararına temyiz başvurularının reddedilmesi bu denetim mekanizmasının yalnızca maddi anlamda kesinleşmiş kararlarla sınırlı tutulduğunu göstermektedir. Bölge idare mahkemesinin verdiği temyize tabi olan kararların temyiz edilmeden kesinleşmesi halinde kanun yararına temyize konu edilebileceği görülmektedir. Bu çerçevede, hukuki denetimin kamu yararını gözeten tamamlayıcı bir işlev olarak sürdürülebilmesi açısından kararların kesinleşme statüsü belirleyici bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır.

Bölge idare mahkemesinin istinaf merci sıfatıyla verdiği ve temyiz edilebilen kararlar zaten olağan bir kanun yolu incelemesinden yani bir denetimden geçtiğinden, bu tür kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulması olağan kanun yolu incelemesinden geçmeden kesinleşen kararların denetlenmesi suretiyle uygulamanın hukuka uygun şekilde yönlendirilmesini amaçlayan kanun yararına temyiz amacıyla örtüşmemektedir.

Danıştay Başsavcılığı bölge idare mahkemesince istinaf merci sıfatıyla verilen ve temyiz yolu kapalı olan kararlara karşı kanun yararına temyiz yolunu kabul etmemektedir. Ancak istinaf merci sıfatıyla verilen ve temyiz yoluna gidilmesi mümkün olmasına rağmen temyiz edilmeksizin kesinleşen kararlara karşı kanun yararına temyiz başvurusunun mümkün olduğu belirtilmektedir. Her iki karar türü de bölge idare mahkemesinin istinaf merci sıfatıyla verdiği kararlardır ancak biri verildiği anda kesinlik kazanırken, diğeri temyiz edilebileceği halde temyiz yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Bölge idare mahkemesinin temyiz yolu açık olan bir kararının, Danıştay tarafından temyiz incelemesi sonucunda bozulması ve bölge idare

²⁰⁶ Danıştay Başsavcılık KYB 28.12.2021, 2021/393 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 102, dipnot 209.

mahkemesince bozma kararına direnilerek verilen ısrar kararının temyiz edilmeden kesinleşmesi durumunda, bu ısrar kararının kanun yararına temyiz değerlendirmesine konu olup olamayacağına ayrıca değinilmelidir.

İYUK m. 49²⁰⁷ uyarınca Danıştay, temyiz incelemesi sonucunda görev ve yetki dışında bir davaya bakılması, hukuka aykırı bir karar verilmesi veya usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata ya da eksikliklerin bulunması durumunda, bölge idare mahkemesi kararını bozabilir. İYUK m. 50/3'e²⁰⁸ göre ise bölge idare mahkemesi, Danıştay'ın bozma kararına uyabileceği gibi kararında direnme hakkını da kullanarak vermiş olduğu ilk kararda ısrar edebilir. İYUK m. 50/5²⁰⁹ uyarınca, bölge idare mahkemelerince verilen ısrar kararlarına karşı temyiz başvurusunda bulunulabilmekte olup temyiz incelemesi Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından yapılmaktadır.

18.06.2014 tarihli 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile idari yargıda işletilen itiraz kanun yolu kaldırılmış ve istinaf kanun yolu getirilmiştir. İstinaf sisteminin uygulanmasından önceki dönemde idare ve vergi mahkemelerinin itiraza tabi olmayan kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulabildiği hallerde Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve

²⁰⁷ İYUK m. 49/2: “Temyiz incelemesi sonunda Danıştay;

a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması, sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozar.”

²⁰⁸ İYUK m. 50/3: “Bölge idare mahkemesi, Danıştayca verilen bozma kararına uyabileceği gibi kararında ısrar da edebilir.”

²⁰⁹ İYUK m. 50/5: “Bölge idare mahkemesi, bozmaya uymayarak kararında ısrar ederse, ısrar kararının temyizi hâlinde, talep, konusuna göre Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulunca incelenir ve karara bağlanır. Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulması zorunludur.”

16.01.1998 tarihli kararı²¹⁰ ile ısrar kararlarının kanun yararına temyiz incelemesine konu edilebileceği yönünde karar verilmiştir. Kurul tarafından bu tür ısrar kararlarının kanun yararına temyiz kapsamında incelenebileceğine ilişkin yapılan değerlendirilme, 2577 sayılı Kanun'un 51. maddesinde öngörülen “temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş karar” şartını karşılamamaktadır. Zira ısrar kararları, esasen daha önce temyiz incelemesine konu olmuş bir kararın tekrar edilmesi niteliğinde olduğundan aslında esasen temyiz incelemesinden geçmişlerdir ve bu durum, hukuken kanun yararına temyiz yolunun amacıyla çelişmektedir.

Bu noktada, bazı görüşler ısrar kararlarının şekli anlamda istinaf veya temyiz incelemesinden geçmemiş olması nedeniyle kanun yararına temyiz

²¹⁰ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararında davacıların özel mülkiyeti kapsamında bulunan arazi içerisinde çıkan sıcak suyun, davacılara ait kaplıca ve hamam işletmesinde kullanıldığı ve bu durumun tapu kaydına işlendiği tespit edilmiş olup sıcak suyun rüsumu (vergiye) tabi olup olmadığına ilişkin uyuşmazlık bulunmaktadır. İşletmede kullanılan doğal sıcak su nedeniyle tahakkuk ettirilen rüsumun, özel mülkiyet arazisinden çıkan suya dayalı kadim hakların korunması (geçmiş belirsiz, uzun süredir devam eden kullanım hakkı) gerekçesiyle alınamayacağına ilişkin Bursa Vergi Mahkemesi'nce yer altından çıkan şifalı sıcak ve soğuk suların işleticisi olan kişilerin suyun çıktığı arazinin mülkiyetine sahip olmalarının rüsum ödeme yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacağından bahisle verilen karar, Danıştay 9. Daire kararı ile bozulmuş ardından Bursa Vergi Mahkemesi bu bozma kararına uymayarak ilk kararında ısrar etmiş olup bu ısrar kararı da temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir. İçişleri Bakanlığı kesinleşen ısrar kararının İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyizini Danıştay Başsavcılığı'ndan talep edilmiştir. Temyiz isteminin değerlendirilip kabul edildiği Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu ilgili kararında, ısrar kararının temyiz edilmeyerek kesinleşmesinin ardından kararın kanun yararına temyize konu olabileceğine ilişkin “İlk derece mahkemesi olarak verilip, bir kez temyiz yolundan geçmiş olan kararlar hakkında Danıştay tarafından hukukun neyi emrettiği belirlenmiş olduğundan, temyiz merciinin bozma kararına uyulmaksızın verilmiş ısrar kararlarının temyiz edilmemiş olması, bu gibi kararların da kanun yararına temyiz olunabileceği anlamına gelmeyeceği için bu kararlara karşı ancak, taraflarca temyiz yoluna başvurulabilir” ifadesine yer verilmiştir. Neticeten, Bursa Vergi Mahkemesi ısrar kararının kanun yararına ve hükmün sonuçlarına etki etmeksizin bozulmasına, İçişleri Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına kararın birer örneğinin gönderilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 29.12.2024).

yoluna konu edilebileceğini savunsa da²¹¹ kararın temyiz sürecine tabi olması ve Danıştay'ın kanaatini içermesi, bu görüşün hukuki dayanağını zayıflatmaktadır. Nitekim Danıştay kararlarında oy çokluğuyla alınan bazı kararlarda, ısrar kararlarının kanun yararına temyiz yoluna açık olmaması gerektiği ifade edilmiştir.

1.6.1.3.5. İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay'ın Vermiş Olduğu Ancak Temyiz İncelemesinden Geçmemiş Bir Kararın Olması

Danıştay, Türk hukuk sisteminde idari yargının en yüksek organıdır ve idari işlemlerle ilgili nihai kararları vermekle birlikte Danıştay kararları genellikle kanun yararına temyize tabi değildir. Danıştay'ın verdiği kararlar, içtihat birliği ve hukukun genel ilkeleri açısından önemli olup istisnai durumlarda kanun yararına temyiz konusu olabilir. Anayasanın 155. maddesi uyarınca Danıştay'ın, kanunla belirlenen bazı davalara ilk ve son derece

²¹¹ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararındaki karşı oyda kanun yararına temyiz sebebi, amacı ve konusu yönünden diğer başvuru yollarından çok farklı bir müessese olduğu, vergi mahkemesinin kararının Danıştay tarafından temyiz incelemesi sonucu bozulmasını ardından bu bozma kararına uyulmaksızın ısrar kararı verilmesi ve bu ısrar kararının temyiz edilmemiş olmasının, bu kararların kanun yararına temyiz olunabileceği anlamına gelmeyeceği ve buna ek olarak bu ısrar kararlara karşı ancak taraflarca temyiz yoluna başvurulabileceği, belirtilmiştir. Danıştay yaptığı temyiz incelemesinde üst mahkeme olarak o konu hakkındaki içtihadını kesin olarak belirlemiş ve bu kararlar vergi mahkemesinin ilk verdiği (ve sonradan verilen ancak aynı yöndeki ısrar kararının da) hukuka aykırı olduğunu halihazırda saptamış olduğundan, üst mahkeme tarafından temyiz incelemesine tabi tutulmaksızın kesinleşme koşulunun göz ardı edilerek ısrar kararlarının temyiz edilmeden kesinleşmesini İYUK m. 51 madde kapsamında ele almanın, bir içtihat mahkemesi olarak Danıştay Daireleri tarafından verilen kesin bozma kararlarının hukuki etkilerini ortadan kaldırıcı bir nitelik taşıdığından kanun yararına temyiz amacı ile bağdaşmadığı da belirtilmiştir. İsrar kararına ilişkin kanun yararına temyiz talebinin ret şeklinde sonuçlanması halinde ise Vergi Dava Daireleri Kurulu ile ilgili Danıştay dairesi arasında içtihat aykırılığı ortaya çıkacaktır ki bu da kanun yararına temyiz amacı ile bağdaşmayacaktır. Karşı oyda ısrar kararının ancak 2577 sayılı Kanun m. 49/4'teki şekilde incelenebileceği (İYUK m. 50'ye yapılan gönderme mevcuttur), bir temyiz istemi yapılmaması ile bozma kararına uyulmadan verilmiş kararın kesinleşmesi halinde ise bu kararların temyiz incelemesinden hiç geçmemiş bir karar gibi kabul edilmesine hukuken imkan bulunmadığından bu kararlar hakkında İYUK m. 51 kapsamında kanun yararına temyiz yoluna gidilemeyeceği belirtilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 09.01.2025).

mahkemesi sıfatıyla bakacağı düzenlenmiştir.²¹² Bu bağlamda, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. maddesi, Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla görev yapacağı davaları belirtmektedir.²¹³ Ancak Danıştay'ın bu sıfatla verdiği ve temyiz incelemesine tabi olmadan kesinleşen kararların kanun yararına temyiz yoluna konu olup olamayacağı incelenmelidir.

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun kanun yararına temyizi düzenleyen ilgili hükmü kanun yararına temyiz yoluna gidilebilecek yargı kararlarını açıkça belirtiyor gibi görünse de Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararlar açısından bazı belirsizlikler bulunmaktadır. Söz konusu maddedeki *“istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar”* ifadesi Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ancak temyiz edilmeyen kararları da kapsayıcı nitelikte değerlendirilerek kanun yararına temyize konu olabilecekleri yönünde yorumlanabilir.²¹⁴ Ancak bu konuda doktrinde ve uygulamada farklı görüşler bulunmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmaların bir kısmında Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve temyiz edilmeden kesinleşen bu tür kararların İYUK m. 51'deki *“istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar”* kapsamında olduğu ve kanun yararına temyize konu olabileceği

²¹² Anayasa m. 155/1: *“Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.”*

²¹³ Danıştay Kanunu m. 24: *“1. Danıştay ilk derece mahkemesi olarak:*

a) (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.) Cumhurbaşkanlığı kararlarına,
b) (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/184 md.) Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere,
c) (Değişik: 2/7/2012-6352/45 md.) Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere,
d) Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere,
e) Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere,
f) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu Kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine,
Karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülmeleyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar.
2. Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçimde gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.”

²¹⁴ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1470.

görüşü hakimdir.²¹⁵ Bazı görüşlere göre ise 6545 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonrasında bu yolun kapandığı, başka bir deyişle Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararlar temyiz incelemesinden geçmeyerek kesinleşmişlerse bu kararlar hakkında kanun yararına temyize gidilemeyeceği ileri sürülmektedir.²¹⁶ Konuyu ele alan bazı kaynaklarda ise bu hususa dair doğrudan bir değerlendirme yapılmamıştır.²¹⁷

2014 tarihli 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'dan önce İYUK 51. maddesi Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve temyize tabi olmadan kesinleşmiş kararların kanun yararına temyize konu olabileceğini düzenlemekteydi. Ancak 6545 sayılı Kanun ile söz konusu madde değiştirilmiş ve Danıştay'ın bu tür kararlarına ilişkin düzenleme madde metninden çıkarılmıştır.²¹⁸

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararların denetimi için, kararın konusuna göre Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri

²¹⁵ Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 460; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1470, vd.; Yıldırım ve Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 316; Turgut Tan, *İdare Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 6. Baskı, 2017, s. 1147; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 360.

²¹⁶ Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 567; Günday, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 511; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 870.

²¹⁷ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 817, vd.; Kalabalık, *İdari Yargılama Usulü*, s. 435, vd.; Selda Taner, “Vergi Yargısında İstinaf Üzerine Bir Değerlendirme”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 136, 2018, s. 207.

²¹⁸ 6545 sayılı Kanun m. 24: “2577 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin başlığı “Kanun yararına temyiz:” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Bölge idare mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilip” ibaresi “İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “mahkeme veya Danıştay” ibaresi “merci” şeklinde değiştirilmiştir.” Bu değişikliğin gerekçesi: “Maddeyle, idari yargıda istinaf kanun yolunun kabul edilmesinin zorunlu sonucu olarak kanun yararına temyiz kurumunda değişiklik yapılmaktadır. Buna göre idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar aleyhine kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilecektir.”

Kurulları'na temyize gidilebilmektedir.²¹⁹ Bu kararlara karşı temyiz yoluna gidilmediği takdirde, İYUK m. 51 kapsamında “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” kapsamında olduğu değerlendirilerek kanun yararına temyize süreci işletilebilecektir.

2575 sayılı Kanun'un 38. maddesinin 3619 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle değişen ve 10.04.1990 tarihinde yürürlüğe giren şeklinde, idari ve vergi dava daireleri kurullarının konusuna göre idare ve vergi mahkemelerinden verilen ısrar kararları ile Danıştay'ın idari ve vergi dava dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararları temyizen inceleyeceği belirtilmiştir.²²⁰

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve temyiz edilmeden kesinleşen kararların İYUK 51. madde uyarınca kanun yararına temyize konu edilemeyeceği görüşüyle birlikte,²²¹ Danıştay'ın bu sıfatla verdiği kararların temyiz süresi içerisinde itiraz edilmemesi halinde kanun yararına temyize konu olabileceği, aksi takdirde hatalı Danıştay kararlarının kanun yararına düzeltilmesinin önlenmiş olacağı görüşü de mevcuttur.²²² Sonuç olarak, Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararların kanun yararına temyiz incelemesine konu olabilmesi, ilgili kararın temyiz edilmeden kesinleşmiş olması koşuluna bağlıdır. Ancak bu hususta mevcut yasal

²¹⁹ Danıştay Kanunu m. 38: “1. *İdari Dava Daireleri Kurulu;*

a) *İdare mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,*

b) *İdari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları,*
Temyizen inceler.

2. *Vergi Dava Daireleri Kurulu;*

a) *Vergi mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,*

b) *Vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları,*
Temyizen inceler.”

²²⁰ 09.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5183 sayılı Kanun m. 15 ile kurulları tanımlayan genel ifadesi maddenin başlığından ve metinden çıkarılmıştır. 3619 sayılı Kanun ile maddede değişiklik yapılmadan önceki halde, kurulların ısrar kararlarının inceleme görevi aynı şekilde yer almakta iken ilk derece mahkemesi sıfatıyla verilen kararların temyizen incelemesi görevi Bakanlar Kurulu'nun düzenleyici işlemlerine karşı açılan davalarda verilen kararlar çerçevesinde sınırlandırılmıştır.

²²¹ Danıştay Başsavcılık KYB 17.01.2022, 2020/15 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 107, dipnot 221.

²²² Karavelioğlu, *Açıklama ve Son İçtihatlarla*, ss. 1601-1602.

düzenlemeler ve doktrindeki farklı yaklaşımlar dikkate alındığında bu konuda net bir uygulama birliği olmadığı görülmektedir.

1.6.2. Kararın Nihai Nitelikli Olması

Kanun yararına temyiz yoluna konu olacak karar nihai nitelikte olmalıdır.²²³ Kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmesi için kararın nihai nitelikte olması şart olup nihai karar mahkemenin davadan el çekmesine yol açan ve davanın sonucunu belirleyen kararları ifade eder.²²⁴ Kanun yararına temyiz yolunun işletilebilmesi yalnızca davayı sona erdiren ve yargılamayı sonuçlandıran nihai kararlar açısından mümkün olup bu durum bahsi geçen denetim mekanizmasının yalnızca maddi anlamda hukuki sonuç doğuran kararlara özgülendiğini göstermektedir. Söz konusu kanun yoluna yalnızca nihai kararlara ilişkin başvuru yapılabilecektir.²²⁵

Her ne kadar İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi bu hususu açıkça belirtmese de kanun yararına temyiz bir kanun yolu olması nedeniyle yalnızca nihai kararlar bu yola konu olabilir.²²⁶ Ayrıca, maddede geçen *"istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar"* ifadesi ancak nihai kararlara karşı kanun yollarına başvurulabileceğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin nitelikteki kararları, nihai nitelikte oldukları takdirde kanun yararına temyiz yoluyla incelenebilir. Örneğin Danıştay 15. Daire Esas

²²³ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1466.

²²⁴ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, ss. 51-52; Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, ss. 727-728.

²²⁵ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 728.

²²⁶ Örneğin Danıştay 5. Daire Esas No: 1989/498, Karar No: 1989/506 sayılı ve 23.03.1989 tarihli kararı: *"Hukukumuzda kanun yolu ancak nihai kararlar bakımından tanınmıştır. Dolayısıyla ara kararları yani hakim davadan elini çekinceye kadar yargılanmanın yürütülmesi için verdiği kararlar, hakkında kanun yolu adını taşıyacak bir başvurma olanağı yoktur. Nihai kararlar, öğretide de kabul edildiği üzere, hakim davadan elini çekmesi sonucunu doğuran ve bu suretle yargılanmaya son veren kararlardır. Buna göre nihai kararların, bir davayı esasından çözümleyen ve bu suretle yalnız davayı değil uyuşmazlığı da sona erdiren "hüküm"lerle, hakim davadan elini çekmesi sonucunu doğuran, ancak uyuşmazlığı esasından çözmediği halde yargılamaya son veren kararları ifade ettiği açıktır."* Legalbank (E.T.: 14.02.2025).

No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli²²⁷ ile Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli²²⁸ kararlarında belirtildiği üzere kanun yararına temyize konu olacak kararların nihai olmaları gerekmektedir.

Yargı mercilerinin uyuşmazlığın esasını çözmek amacıyla yargılama sonunda verdiği kararlar “hüküm” olarak adlandırılmaktadır.²²⁹ Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 294’te yargılama sonucunda uyuşmazlığın esası hakkında verilen nihai kararın hüküm olarak isimlendirildiği düzenlenmiştir. “Karar” terimi ise hüküm kavramından daha kapsamlıdır. Uyuşmazlığın esasına dair verilen kararların sadece bir kısmı hüküm olarak değerlendirilebilir. Uyuşmazlık yalnızca hükümle sonuçlanır ve hükmün kesinleşmesiyle birlikte aynı dava yeniden açılmaz. Aynı davanın tekrar açılması halinde, kesin hüküm gerekçesiyle dava reddedilecektir.²³⁰

İYUK m. 27/7²³¹ yürütmeyi durdurma taleplerine ilişkin²³² verilen kararlara karşı itiraz yolunun açık olduğunu düzenlemektedir. İlgili hükümde bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesinin, idare ve vergi mahkemeleri ile tek hakim tarafından verilen kararlara karşı ise ilgili bölge idare mahkemesinin itiraz merci olarak görev yapacağı

²²⁷ Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.04.2025).

²²⁸ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.04.2025).

²²⁹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Ramazan Çağlayan, “İdari Yargıda Kesin Hüküm”, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 1, 1999; Nilüfer Boran Güneysu, *Medeni Usul Hukukunda Karar*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2014.

²³⁰ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, ss. 52-53.

²³¹ İYUK m. 27/7: “Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar; Danıştay dava dairelerinden verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına, bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesine, idare ve vergi mahkemeleri ile tek hakim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine (...) [21] kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir. İtiraz edilen merciler, dosyanın kendisine gelişinden itibaren yedi gün içinde karar vermek zorundadır. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.”

²³² İdari işlemlerin hukuka aykırılığı ve uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğabileceği durumlarda, işlemin yürürlüğünü geçici olarak durdurmaya olanak tanıyan yürütmenin durdurulması müessesesi, idari yargıya özgü bir kavramdır. Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, ss. 613-645.

belirtilmiştir. Bununla birlikte aynı maddede, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu ve bu kararlara karşı başka bir kanun yoluna başvurulamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Yürütmeyi durdurma taleplerine ilişkin olarak bölge idare mahkemesi tarafından verilen kesin nitelikteki bu kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna gidilmesi mümkün değildir. Zira kanun yararına temyiz, yalnızca yargılamayı esasa veya usule ilişkin olarak kesin bir şekilde sona erdiren nihai kararlara karşı işletilebilen bir kanun yoludur. Yürütmeyi durdurma taleplerine dair kararlar, yargılamanın esasını veya usulünü sonuçlandırıcı bir nitelik taşımadığından bu kapsama girmemektedir. Danıştay Başsavcılığı da bu doğrultuda yürütmeyi durdurma taleplerine ilişkin itiraz üzerine bölge idare mahkemesi tarafından verilen kesin kararların kanun yararına temyiz incelemesine konu edilemeyeceği sonucuna varmış ve bu yöndeki başvuruları reddetmiştir.²³³

İdari yargılama hukukunda nihai kararların iptal ve tam yargı davalarındaki niteliğini değerlendirmek önemlidir. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi, idari davalara ilişkin ilk inceleme konularını belirlemiş 15. maddesi ise bu inceleme konularında hukuka aykırılık tespit edildiğinde verilecek kararları düzenlemiştir.

Yargılamayı sona erdiren bazı kararlar uyuşmazlığın esasına dair olmayıp yargılamanın usulüne ilişkin kararlardır. Bu tür kararlar hüküm olarak değerlendirilmez. İdari yargılama usulündeki ilk inceleme aşamalarına ilişkin çoğu karar davanın esasını değil yalnızca usulünü ilgilendirir ve nihai kararlardır. Bu tür kararlara örnek olarak süre sebebiyle red, görevsizlikten red, ehliyet koşulundan red ve yetkisizlikten red, vs. kararları verilebilir.²³⁴

İYUK m. 14'te dilekçeler üzerine yapılacak ilk incelemede dikkat edilecekler hususlara değinilmiş olup ilgili maddeye göre ilk inceleme konuları şu başlıklar altında toplanmıştır: Görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülebilir bir işlem

²³³ Danıştay Başsavcılık KYB, 04.10.2018, 2018/207 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 109, dipnot 227.

²³⁴ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 53.

bulunup bulunmadığı, süre aşımı, husumet ve dava dilekçesinin Kanun'un 3 ve 5. maddelerine uygunluğu.

İYUK m. 15'te ise bu konulara ilişkin hukuka aykırılık durumunda alınacak kararları belirlemektedir. Buna göre görevli yargı merciinin adli yargı olması, ehliyet yokluğu, idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülebilir bir işlemin bulunmaması veya süre aşımının varlığı durumunda davanın reddine karar verilecektir. Ayrıca dava dilekçesinin İYUK 3. ve 5. maddelerine uygun olmaması durumunda eksikliklerin giderilmesi için 30 günlük süre tanınacak olup süre içinde aynı eksikliklerin yerine getirilmeyerek devam etmesi halinde dava reddedilecektir. İlk inceleme konularından idari merci tecavüzünün varlığı durumunda ise dilekçe yetkili idari mercie gönderilecektir.²³⁵

Davanın konusuz kalması nedeniyle "karar verilmesine yer olmadığına" dair verilen hükmün de nihai karar niteliği taşıdığı kabul edilmektedir.²³⁶ İlk inceleme sonucu verilen davanın reddi ve idari merci tecavüzü durumunda dilekçenin görevli idare mercie gönderilmesine ilişkin kararlar, hakimnin dosyadan el çekmesi ile sonuçlandıran kararlar olup nihai karar niteliği taşımaktadırlar. İYUK m. 15/4'te ilk inceleme üzerine verilebilecek kararlar ve bu tür kararlar için kanun yoluna başvurulup başvurulamayacağı ile başvurulabilecekse hangi kanun yollarına başvurulabileceği düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre davanın reddi (farklı yargı kolunda açılması gereken bir davanın idari yargıda açılması, ehliyetli kişi için avukat olmayan vekili tarafından açılan davalar hariç olmak üzere ehliyetsiz kişi tarafından açılan davalar, icrai olmayan bir işlemin varlığı, süre aşımına uğrama durumları) ve idari merci tecavüzü nedeniyle dilekçenin yetkili idari mercie gönderilmesi kararlarına karşı olağan kanun yollarına yani istinaf veya temyiz yoluna gidilmesi mümkündür. Husumetli olunan tarafın yanlış gösterilerek açıldığı davalarda dava dilekçesinin mahkemece tespit edilecek gerçek hasma

²³⁵ İdari merci tecavüzüne ilişkin ayrıntılı bilgi için bakınız: Jülide İşçi, *İdari Mercie Tecavüzü*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.

²³⁶ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, ss. 51-52; Çağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 404.

tebliğine kararı verilmekte olup bu kararlara karşı olağan kanun yolları olan istinaf veya temyiz kanun yollarına gidilememektedir. Dava açma ehliyetine sahip olan kişi için avukat olmayan vekili tarafından açılan davalar ile İYUK m. 3 ve m. 5'e aykırı durumlarda ise dilekçenin reddine karar verilmekte ve bu hallerde olağan kanun yolları olan istinaf veya temyiz kanun yollarına gidilememektedir.

İYUK m. 48/2'de temyiz dilekçesindeki eksikliklerin giderilmemesi halinde temyiz başvurusunun hiç yapılmamış sayılmasına karar verileceği düzenlenmiştir. Aynı maddenin 6. fıkrasında, temyiz yolunda harç ve giderlerinin eksik yatırılması durumunda temyiz başvurusunun hiç yapılmamış sayılacağı, temyiz başvurusunun yasal süresi geçtikten sonra yapılması ya da halihazırda kesinleşmiş bir karar hakkında temyize gidilmesi durumlarında ise temyiz talebinin reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır. Söz konusu fıkranın son cümlesi uyarınca bu kararlar aleyhine kararların ilgililere tebliğinden itibaren yedi gün içinde temyize başvurulabilir. İYUK m. 48/7 ise bu kararlara ilişkin yapılan temyiz incelemesi sonucunda verilecek kararların kesin nitelikte olduğunu belirtmektedir. Bu kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulamamasının gerekçesi kararların nihai nitelik taşımaması değil, daha önce temyiz incelemesine konu edilmiş olmalarıdır. Nitekim, kanun yararına temyiz usulüne başvurulabilirlik bakımından temel alınan ölçü, kararın temyiz değerlendirmesinden geçmemiş olmasıdır.²³⁷

İYUK m. 15'te istinaf veya temyiz yolu belirtilmiş olsa da m. 45/1'deki parasal sınırın altındaki davalar için verilen bu kararlar, verildikleri anda kesinleşmektedir. Bu bağlamda İYUK 15. madde ve 45. madde birlikte değerlendirildiğinde 45. maddenin belirttiği parasal sınırın altındaki davalarda verilen kararlar kanun yararına temyize konu edilebilecektir. Davanın reddi ve idari merci tecavüzü nedeniyle dilekçelerin yetkili idari makama gönderilmesine ilişkin kararlar, m. 45/1'deki parasal sınırının üzerinde olmasına rağmen istinaf yoluna başvurulmadığı için kesinleşmişse,

²³⁷ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 870; Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 363.

bu kararlar da artık İYUK m. 51'deki ifadesi ile “*idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan karar*” olarak değerlendirilebilecek ve bu kararlara dair kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilecektir.

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2023/81, Karar No: 2023/184 sayılı ve 26.10.2023 tarihli kararı²³⁸ ile İYUK m. 45'in ikinci cümlesi ve Ek Madde 1 iptal edilmiştir. Söz konusu iptal kararı ile idari yargıda istinaf kanun yoluna başvuru için belirlenen parasal sınırı ortadan kaldırmış olup karar Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih olan 21.12.2023'ten itibaren dokuz ay sonra, 21.09.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İYUK m. 14'te belirtilen ilk inceleme konularından biri de dava dilekçesinin İYUK 3. ve 5. maddelerine uygun olup olmadığıdır. Bu şartlara uygun olmayan dilekçeler İYUK m. 15/1-d uyarınca reddedilecek olup eksikliklerin giderilmesi amacıyla düzeltilmesi istenecektir. Ancak aynı maddenin 4. fıkrası gereği, dilekçenin reddine dair kararlara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvurulamaz. Bu düzenleme Danıştay Başsavcılığı tarafından da, dava dilekçesinin reddine ilişkin kararların İYUK m. 51'de sayılmadığından söz konusu bu kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna gidilmesinin mümkün olmadığı şeklinde yorumlanmıştır.²³⁹ Örneğin Danıştay 8. Daire Esas No: 2015/270, Karar No: 2015/182 sayılı ve 27.01.2015 tarihli kararında²⁴⁰ dava dilekçesinin reddine ilişkin mahkeme kararının, temyiz edilebilmesine hukuken imkan bulunmadığı ve kanun yararına bozma talebine konu olabilecek nitelikte kesinleşmiş bir hükmün mevcut olmadığı ifade edilmiştir.

²³⁸ Anayasa Mahkemesi Esas No: 2023/81, Karar No: 2023/184 sayılı ve 26.10.2023 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 19.05.2025).

²³⁹ Danıştay Başsavcılık KYB, 30.03.2022, 2022/123 E.; aktaran Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 111, dipnot 229.

²⁴⁰ Danıştay 8. Daire Esas No: 2015/270, Karar No: 2015/182 sayılı ve 27.01.2015 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 17.04.2025).

Bununla birlikte, eski bir Danıştay kararında²⁴¹ ayrı iki işlemin tek dilekçe ile dava konusu yapılmasına ilişkin açılan davada dava dilekçesinin İYUK m. 5'e uygun olmadığı sebebiyle verilen dilekçe reddi kararına karşı kanun yararına temyiz yolunun açık olduğu ifade edilmiştir. Başkan ve bir üye dilekçe ret kararlarına ilişkin temyiz ve itiraz yolları işletilemeyeceğinden, bu kararların İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz edilmesinin mümkün olmadığı yönünde karşı oy kullanmıştır. Ancak oyçokluğuyla alınan kararda dilekçe ret kararlarının kanun yararına temyize konu olabileceği kabul edilmiş ve bu doğrultuda davanın esasına ilişkin inceleme gerçekleştirilmiştir.²⁴²

Danıştay 14. Daire 07.02.2013 tarihli kararında²⁴³ ruhsatsız yapının yıkılması ve para cezasına dair tesis edilen işlemin iptaline yönelik açılmış olan davada, dilekçenin İYUK m. 5'e uygun olmadığı ve ayrı davalar açılması gerektiğinden bahisle İYUK m. 15/d uyarınca dilekçe reddedilmiştir. Danıştay'ın ilgili kararında idari yargı yerince verilen dilekçenin reddi kararlarına karşı temyiz yolu kapatılmış olsa da temyize tabi olmayan nihai kararlarının yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade etmeleri durumunda bu kararlara karşı da kanun yararına temyiz sürecinin işletilmesi gerektiği

²⁴¹ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/4577, Karar No: 2012/5649 sayılı ve 03.10.2012 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 03.01.2025).

²⁴² Aynı yöndeki karar için bakınız: Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4887, Karar No: 2013/704 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

²⁴³ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4888, Karar No: 2013/705 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

değerlendirmesi yapılmış²⁴⁴ ve davacıların ortak menfaatini ilgilendiren, davaya konu maddi olayların ve hukuki nedenlerin aynı yönde olduğu görülerek aralarında hak ve menfaat birlikteliği olan davacıların birbirlerinden ayrı dava açması gerektiği nedeniyle dava dilekçesinin reddine dair kararın mevcut hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmış ve Danıştay Başsavcılığınca öne sürülen kanun yararına temyiz istemi kabul edilmiştir. Kararın karşı oyunda ise *“idare mahkemesince verildiği anda kesinleşen dilekçe ret kararının kanun yararına temyiz istemine konu olamayacağından, kanun yararına temyiz isteminin incelenmeksizin reddi gerektiği”* görüşü belirtilmiştir. Söz konusu kararın karşı oyu ile aynı yöndeki Danıştay 7. Daire’nin 27.02.2014 tarihli kararında²⁴⁵ Danıştay Başsavcılığı dava dilekçesinin reddine ilişkin mahkeme kararının kanun yararına bozulması talebiyle başvuruda bulunmuşsa da temyiz talebine konu olan kararın İYUK m. 15/4 uyarınca temyiz edilebilir nitelikte olmaması nedeniyle, bu talep yerinde görülmeyerek kanun yararına temyiz talebi reddedilmiştir.

Kısaca belirtmek gerekirse yukarıda bahsedilen İYUK maddeleri uyarınca dilekçe reddedildiğinde, davacı eksikliklerini gidermek için 30 gün içinde yeniden dilekçe sunarak davaya devam edebilir. Bu süreç mahkemenin

²⁴⁴ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4888, Karar No: 2013/705 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı: *“...bir kararın kanun yararına temyiz edilebilmesi için aranan temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş olması koşulu, aynı zamanda, anılan kararın temyize tabi karar olmasını da gerektirmektedir. Temyize tabi olmamalarına karşın, madde metninde, bölge idare mahkemelerinin kararlarına karşı da kanun yararına temyiz yolunun açılmış bulunması, bizim bu görüşümüzü doğrulamaktadır.*

Hukuki durum bu olmakla birlikte; kanun yararına temyiz müessesesinin hukuka aykırı yargı kararıyla bozulan Hukuk Düzeninin onarılması ve Ülke’de hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amacı göz önünde bulundurulduğunda, idari yargı yerlerinin temyize tabi olmayan nihai kararlarının yürürlükteki hukuka aykırı sonuçlar ifade etmeleri durumunda bu kararlara karşı da kanun yararına temyiz başvurusunda bulunulmasında zorunluluk olduğu sonucuna varılmaktadır.” ve *“2577 sayılı Kanun’un 15’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (d) bendi uyarınca verilen ve aynı maddenin 4’üncü fıkrasına göre kanun yolu kapalı bulunan kararının 51’inci madde uyarınca incelenmiş ve ; olayda, davaya yol açan maddi olay ve hukuki sebeplerin aynı olması koşulunda gerçekleşmiş bulunduğu belirlenerek Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü...”*

²⁴⁵ Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

davadan el çekmesi anlamına gelmediği için karar nihai bir karar olarak kabul edilmemektedir.²⁴⁶ Buna ek olarak dilekçenin reddi kararlarının kanun yararına temyize konu edilmesi söz konusu müessesenin amacına uygun olmadığından bu tür kararlar için kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacağı çıkarımı yapılmakta²⁴⁷ ise de bunun aksine dilekçenin reddi kararlarının bu yola konu edildiği de görülmektedir.

İYUK m. 14'te düzenlenen ilk inceleme konuları hem iptal hem de tam yargı davaları için ortak olup yapılan açıklamalar her iki dava türü için de geçerlidir. İdari yargı mercilerinin iptal ve tam yargı davalarının esastan incelenmesi sonucunda verdiği kararlar nihai karar niteliği taşımaktadır. Söz konusu kararlar verildikleri anda kesinleşmişse veya kanun yoluna başvurulmadan kesinleşmişse artık nihai karar niteliğine haiz olduklarından İYUK m. 51 kapsamında kanun yararına temyize konu edilebileceklerdir.

Özetle kanun yararına temyize konu olacak kararların nihai nitelikte olması gerekmektedir. Örneğin Danıştay 15. Daire 25.01.2017 tarihli²⁴⁸ ve Danıştay 12. Daire 21.05.2013 tarihli²⁴⁹ kararlarında da nihai nitelikteki hükümlerin kanun yararına temyiz yoluna konu olabileceği belirtilmiştir.

1.6.3. Kararın Kesin Olması

Kesinlik, idari yargı mercilerince verilen kararların, kanun yollarının tüketilmesi ya da bu yollara başvuru sürelerinin sona ermesinin ardından kazandığı değiştirilemezlik niteliğini ifade etmektedir. Yargı kararları, kanun yollarının tüketilmesi ya da bu yollara başvuru sürelerinin sona ermesiyle kesinleşmektedir.²⁵⁰ Kanunlardaki düzenlemelere uyularak verilen, kanun

²⁴⁶ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 728.

²⁴⁷ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4888, Karar No: 2013/705 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararın karşı oyunda, idare mahkemesince verildiği anda kesinleşmiş olan dilekçe ret kararlarının kanun yararına temyize konu edilemeyeceği kanaatiyle, bu tür bir istemin incelenmeksizin reddedilmesi gerektiği görüşü savunulmakta olup, bu doğrultuda çoğunluk kararına karşı muhalefet edilmektedir.

²⁴⁸ Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.04.2025).

²⁴⁹ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.04.2025).

²⁵⁰ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, ss. 1674-1676.

yolları denetiminden geçerek veya ilgili kanun yollarına başvurma süresinin bitiminden sonra kararın değişmezlik kuvvetine eriştiğini belirten “kesin hüküm” (muhkem kaziye) kavramı maddi ve şekli olarak iki yönlü incelenebilmektedir.²⁵¹

Görülen davanın sona ermesini sağlayan, olağan kanun yollarına yani istinaf ve temyize konu olmayıp haklarında bu yollara başvurulamayan kararlar şekli anlamda kesindir.²⁵² Kanuni düzenleme gereği verildikleri anda kesin olan yani kanun yollarına başvurulamayan veya sürelerin geçirilmesi nedeniyle kesinleşen kararlar olabilir.²⁵³ Şekli anlamda kesinlik, karara karşı başvuru yolunun kalmaması halini ifade ederken maddi anlamda kesinlik, aynı uyuşmazlıkla ilgili olarak yeniden dava açılmasını ifade etmektedir.²⁵⁴

İlk derece mahkemesinin verdiği karar kesin olarak verilmiş olabilir veya itiraz yollarına gidilemediği için kesinleşmiş olabilir. Örneğin Danıştay 12. Daire 17.02.2016 tarihli kararında ²⁵⁵ ilk derece mahkemesi olarak Şanlıurfa İdare Mahkemesince verilen karara itiraz edilmediğinden söz konusu karar kesinleşmiştir ve sonrasında kanun yararına temyize konu edilebilmiştir. Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/43, Karar No: 2024/1335 sayılı ve 19.03.2024 tarihli kararında²⁵⁶ ise fazladan alınan değerli kağıt bedelinin iadesine dair başvurunun zımnen reddi işleminin iptali hakkında ilk derece

²⁵¹ Halil Kalabalık, *İdare Hukuku Dersleri Cilt 1*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı, 2023, s. 44; Zühal Aysun Sunay, *İptal Davalarında Gerekeçeli Karar Hakkı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2016, ss. 56-74; Semih Tekin Telli, *İdari Yargıda Kesin Hüküm İdare Hukuku Ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III*, Ankara: Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları, No: 29, Başbakanlık Basımevi, 1980, s. 103; aktaran Çağlayan, “İdari Yargıda Kesin Hüküm”, s. 123; Onar, *İdare Hukukunun Umumi*, s. 345, vd. Kesin hükme ilişkin ayrıntılı bilgi için bakınız: Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt 2*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020, ss. 439-449.

²⁵² Kuru, Arslan ve Yılmaz, *Medeni Usul Hukuku*, s. 487; Baki Kuru, *Hukuk Muhakemeleri Usulü El Kitabı*, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 1995, s. 876.

²⁵³ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 875.

²⁵⁴ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, ss. 1675-1676.

²⁵⁵ Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1817, Karar No: 2016/753 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

²⁵⁶ Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/43, Karar No: 2024/1335 sayılı ve 19.03.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 11.04.2025).

mahkemesi olan Balıkesir Vergi Mahkemesi davanın kabulüne kesin olarak karar vermiş ve karar, sonrasında kanun yararına temyize konu edilebilmiştir.

Anayasa Mahkemesi 02.06.1989 tarihli kararında²⁵⁷ yer aldığı üzere kesin hüküm mahkemeler tarafından verilen ve kanun yolları tüketilerek ya da buna gerek görülmeden kesinleşen, bağlayıcılığı olan ve kural olarak yeniden ele alınması mümkün olmayan yargı kararlarını ifade etmektedir. Söz konusu kesinlik, hukuki uyumsuzlukların sürekliliğini önleyerek kamu düzeninin korunmasını amaçlamakta ve taraflar arasında aynı konuda yeniden yargılama yapılmasına engel teşkil etmektedir. Çeşitli yasal düzenlemelerde yer bulan kesin hüküm yargısal kararların kararlılığını sağlamayı hedefleyen bir hukuki kavramdır. Bu kurumun temel unsurları yargı kararlarının bağlayıcı bir nitelik taşıması, bu niteliğin yasalarla düzenlenmiş olması ve kararların uygulanmasının zorunlu kılınmasıdır.

Anayasa Mahkemesi 27.10.2021 tarihli Başvuru No: 2018/10018 sayılı Mustafa Altın başvurusunda²⁵⁸ kesin hüküm kavramının, bir mahkeme kararına karşı artık olağan kanun yollarına başvurulamayacağını ifade ettiği ve bir kararın kesin hüküm niteliği taşıyabilmesi için üç temel şart arandığı belirtilmiş olup bu şartlar şunlardır: İlk olarak, kesin hüküm sayılabilecek bir mahkeme kararının varlığı gerekmekte olup tespit, tedbir veya icra mahkemesi kararları bu nitelikte değildir. İkinci olarak, kararın taraflar arasındaki bir uyumsuzluğu çözmek amacıyla verilmiş olması şarttır hasımsız olarak verilen bazı veraset davaları bu kapsamın dışındadır. Son olarak, kararın nihai olması gerekir yani mahkemenin tarafların iddia ve savunmalarını değerlendirip son kararını vermiş olması beklenir. Ayrıca, maddi olarak kesin hükme dair itirazda bulunulabilmesi için davadaki tarafların, konunun ve nedenlerin aynı olması gereklidir.

²⁵⁷ Anayasa Mahkemesi Esas No: 1988/36, Karar No: 1989/24 sayılı ve 02.06.1989 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 18.12.2024).

²⁵⁸ Anayasa Mahkemesi 27.10.2021 tarihli Başvuru No: 2018/10018 sayılı Mustafa Altın başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 20.01.2025).

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2024/52, Karar No: 2024/140 sayılı ve 23.07.2024 tarihli kararında²⁵⁹ ve Anayasa Mahkemesi Esas No: 2022/7, Karar No: 2022/79 sayılı ve 21.06.2022 tarihli kararında²⁶⁰ kesin hükme saygının, uluslararası hukukta genel ilkelerden biri olarak kabul edildiği, Anayasa m. 138/4'ün yargı kararlarının gecikmeksizin uygulanmasını öngörerek bu ilkenin hayata geçirilmesini sağladığı, işlenilmiştir. Ancak hukukun temel esaslarına, hakkaniyet ve adalet ilkelerine aykırı bir şekilde verilmiş kesin hükümlerin uygulanmasının beklenemeyeceği, bu bağlamda, hukuk sistemlerinin istisnai durumlarda kesin hükme müdahaleye olanak tanıdıkları, nitekim usul hukukunda da bu tür müdahaleler için sınırlı durumlarda yürütülmek üzere hükmün tavzihi, tashihi, tamamlanması, yargılamanın iadesi, kanun yararına temyiz gibi özel düzenlemeler öngörüldüğü, belirtilmektedir.²⁶¹

Danıştay 15. Daire 19.12.2011 tarihli kararında²⁶² kanun yararına temyize konu edilen kararın reklam durdurma tedbirinin kaldırılmasına ilişkin bölümünün kesin nitelikte olmadığı ve temyize açık bulunmadığı, henüz temyiz süresi dolmamış kararlar hakkında kanun yararına bozma yoluna başvurulamayacağı belirtilmiş ve kararın reklam durdurma tedbirinin iptali kısmına ilişkin kanun yararına temyiz talebi incelenmeksizin reddedilmiştir. Kanun yararına temyiz yolunun işletilebilmesi için kararın kesin nitelik taşıması gerektiği, henüz temyiz süresi dolmamış veya temyize açık bulunan kararlar yönünden bu yola başvurulamayacağı açıkça ortaya konulmuştur. Bu durum kanun yararına temyiz bir denetim yolu olarak yalnızca kesinleşmiş yargı kararlarıyla sınırlı olduğunu göstermektedir.

²⁵⁹ Anayasa Mahkemesi Esas No: 2024/52, Karar No: 2024/140 sayılı ve 23.07.2024 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

²⁶⁰ Anayasa Mahkemesi Esas No: 2022/7, Karar No: 2022/79 sayılı ve 21.06.2022 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 18.12.2024).

²⁶¹ Bu yöndeki Anayasa Mahkemesi kararları için bakınız: Anayasa Mahkemesi 20.12.2023 tarihli Başvuru No: 2019/8817 sayılı Bilal Güvendi başvurusu, 19.10.2023 tarihli Başvuru No: 2020/21325 sayılı Kemal Güçtekin başvurusu, 11.05.2023 tarihli Başvuru No: 2018/14133 sayılı Şenol Özdemir başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 05.03.2025).

²⁶² Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/11279, Karar No: 2011/5725 sayılı ve 19.12.2011 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 17.04.2025).

Kanun yararına temyiz talebi ile Danıştay Başsavcılığına başvurulması ilgili davanın kesinleşmesinin sağlandığı anlamına gelmemektedir. Örneğin Danıştay 13. Daire Esas No: 2021/3454, Karar No: 2021/4217 sayılı ve 08.12.2021 tarihli kararında²⁶³ dava konusu idari para cezasına karşı açılan dava reddedilmiş ve davacı temyiz yoluna başvurmuyup Danıştay Başsavcılığı'na kanun yararına temyiz talebinde bulunmuştur. Ancak İYUK m. 51/2 gereğince, kanun yararına temyiz başvurusunun kararın kesinleşmesini etkilemediği ve bu nedenle kesinleşen idari para cezasının ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde vade belirleme, ödeme emri düzenleme ve tahsilat işlemlerine konu edilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.²⁶⁴

1.6.4. Kanun Yararına Temyiz Sebebi: Kesinleşen Kararların Yürürlükteki Hukuka Aykırılığı

İYUK m. 51'de kararlardan ancak *"niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler"*in kanun yararına temyize konu olabileceği hüküm altına alınmıştır. Kanun yararına temyiz yolunun işletilmesi için hukuka aykırılık koşulu aranmaktadır.²⁶⁵

Yürürlükteki hukuk kavramının kapsamına pozitif hukukun, Anayasa, kanun, tüzük (mülga), kararname, yönetmelik ve içtihadı birleştirme kararları gibi devlet organları açısından da bağlayıcılığı bulunan normatif düzenlemelerinin yanında temel hukuk ilkelerinin girdiği belirtilebilir.²⁶⁶

²⁶³ Danıştay 13. Daire Esas No: 2021/3454, Karar No: 2021/4217 sayılı ve 08.12.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 06.03.2025).

²⁶⁴ Aynı yöndeki karar için bakınız: Danıştay 13. Daire Esas No: 2023/3093, Karar No: 2023/4635 sayılı ve 08.11.2023 tarihli kararı: *"davacı tarafından temyiz yoluna başvurulmadığı, her ne kadar Danıştay Başsavcılığına kanun yararına temyiz talebi ile başvuruda bulunulduğu belirtilmiş ise de yapılan bu başvurunun 2577 sayılı Kanun'un 51/2. maddesi uyarınca kararın kesinleşmesine etkisinin bulunmadığı,"* Sinerji (E.T.: 09.04.2025).

²⁶⁵ Danıştay 13. Daire Esas No: 2022/116, Karar No: 2022/276 sayılı ve 07.02.2022 tarihli kararı: *"kanun yararına temyiz yoluna, ancak, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararlara karşı başvurma olanağı mevcuttur."* Legalbank (E.T.: 11.04.2025).

²⁶⁶ Karavelioğlu, *Açıklama ve Son İctihatlarla*, s. 1786.

Mahkeme kararlarının bu hukuki normlara açıkça aykırılık teşkil etmesi ve olağan kanun yollarına başvurulmaksızın kesinleşmesi halinde kanun yararına bozma mekanizması devreye girebilmektedir.

İYUK m. 51’de yalnızca Anayasa, kanun ve yönetmelikler gibi iç hukuk düzenlemeleriyle bağdaşmama durumu olan “kanuna aykırılık” değil de aynı zamanda uluslararası normlarını, hukukun genel ilkelerini ve yargısal içtihatları da kapsayan ve daha geniş bir çerçeveye sahip olan “hukuka aykırılık” ifadesi kullanılmış olup kanun yararına temyize konu olacak kararların sadece kanuna aykırı olmasının yerine, kararlar bakımından daha geniş kapsamlı bir değerlendirme ile hukuka aykırı olması gerektiğine hükmedilmiştir.²⁶⁷ Kanun yararına temyiz usulünde bozma kararına ulaşılması için gereken sebep olan hukuka aykırılık kavramı geniş anlamdadır ve çok yönlüdür.²⁶⁸

İYUK m. 51’de “hukuka aykırılık” genel bir ifade olarak yer alırken kanun yararına temyiz sebepleri ayrıntılı bir şekilde sıralanmamıştır. Ancak bu olağanüstü kanun yolunda her hukuka aykırılığın gerekçe olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Kararlardaki hukuka aykırılıkların kanun yararına temyize konu olup olamayacağına ilişkin değerlendirme Başsavcılık tarafından yapılacaktır. Örneğin Danıştay 12. Daire’nin bir kararında²⁶⁹ *“kanun yararına temyizinin istenebilmesi için, bu kararların niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade etmesi, diğer bir deyimle nihai hükmün tartışmasının yapılmasını gerektirecek nitelikte bir hukuka aykırılık bulunması gerekmektedir.”* olarak belirtilmiş olup her çeşit aykırılığın değil de uygulamada birlik yaratmaya yönelik faydası olacak hukuka aykırılıkların bu yola konu olmasının olağanüstü kanun yolu olan kanun yararına temyizinin amacı ile bağdaşacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

²⁶⁷ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1469; Karavelioğlu, *Açıklama ve Son İçtihatlarla*, ss. 1602-1603; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 363; Yahya Kazım Zabunoğlu, *İdare Hukuku*, Cilt: 2, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2012, s. 735.

²⁶⁸ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 364.

²⁶⁹ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 06.04.2025).

Danıştay 4. Daire 26.10.1989 tarihli kararında²⁷⁰ kanun yararına temyiz talebi üzerine yapılan incelemede, davanın, vergi mahkemesince kurul halinde incelenip karara bağlanması yasal bir zorunluluk olmasına rağmen bu açık ve emredici hükme aykırı olarak uyuşmazlığın tek hakim tarafından sonuçlandırıldığı görülmüş ve kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiştir. Ancak söz konusu kararın karşı oyunda eğer mahkemenin verdiği kararın sonucu hukuka aykırı değilse, yani doğru bir sonuca varılmışsa, kararın verilmiş sürecinde mahkemenin yetki, görev ya da usul kurallarına uymamış olmasının, tek başına kanun yararına bozma gerekçesi oluşturmayacağı, ayrıca kararın esas yönü (yani hukuki sonucu) incelenmeden sadece davanın birden fazla hakimle görülmesi gerekirken tek bir hakim tarafından karara bağlanmış olması gibi bir usul hatasının, kanun yararına bozma nedeni olarak kabul edilemeyeceği görüşü bildirilmiştir. Karşı oyda, hükümde doğru sonuç verilmişse, bazı usul hataları varsa bile bu durumun kanun yararına bozma sebebi sayılmayacağı yönünde görüş belirtilmiştir.²⁷¹ Bu çerçevede, yargılama sürecinde usul hatası bulunsu dahi eğer kararın sonucu hukuka uygunsa kanun yararına bozmanın istisnai niteliği gereği bu yolun işletilmesi gereksiz görülebilmektedir.

İYUK m. 49’da temyiz incelemesindeki bozma sebepleri arasında sayılan görevsizlik ve yetki aşımı, hukuka aykırı karar alınması ve usul hataları, eksiklikleri gibi bozma gerekçeleri İYUK m. 51 belirtilen genel ifade bağlamında kanun yararına temyiz için de geçerli kabul edilebilmektedir.²⁷² Kanun yararına temyiz yolu işletildiğinde yapılacak inceleme yerindelik denetimi, maddi olayın incelemesi ve değerlendirmesi değil de hukuka uygunluk yani hukukilik denetimidir.²⁷³

²⁷⁰ Danıştay 4. Daire Esas No: 1989/1444, Karar No: 1989/3716 sayılı ve 26.10.1989 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.04.2025).

²⁷¹ Aynı yöndeki görüşler için bakınız: Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 874; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, ss. 117-118.

²⁷² Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 461.

²⁷³ Gözübüyük ve Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, ss. 642-643; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 817.

İnceleme yapılabilmesi bakımından kanun yararına temyiz (bozma) başvurusunda bulunulması için hiçbir süre sınırlandırması bulunmadığından kararın verildiği tarihte yürürlükte olan hukuk kurallarına uygunluğun değerlendirilmesi önem taşımaktadır.²⁷⁴ Karar verildiği tarihten itibaren herhangi bir süre şartına bağlı olmaksızın başvurulabilecek olan idari

²⁷⁴ Zehreddin Aslan, İrfan Barlas, Kahraman Berk, Nilay Arat, Şebnem Sayhan, Mehmet Akif Bardakçı, Gamze Gümüşkaya, Mutlu Kağıtçıoğlu ve Halil Altındağ, *Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü Kanunu (Vergi Yargılaması ile Birlikte)*, (Ed.) Zehreddin Aslan, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020, s. 405, vd.; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 363-364.

yargılama hukukundaki bu başvuru yolu, hem iptal davaları²⁷⁵ hem de tam yargı davaları²⁷⁶ için kullanılabilir ve bu konuda bir sınırlama getirilmemiştir.²⁷⁷

²⁷⁵ Konusu iptal davası olan kanun yararına temyiz kararlarına örnek olarak bakınız:

Danıştay 10. Daire Esas No: 2006/2939, Karar No: 2009/2341 sayılı ve 27.03.2009 tarihli kararı: Televizyonda yayınlanan reklama ilişkin idari para cezasının ve durdurma cezasının iptali için açılan davada, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, uyuşmazlık konusu reklamın 4077 sayılı Kanun’a aykırı olduğunu ve dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını savunarak, işlemin kısmen iptali ve davanın kısmen görev yönünden reddine ilişkin mahkeme kararının kanun yararına bozulması talebiyle Danıştay’a başvurmuştur. Para cezası hukuka uygun olduğundan ve söz konusu davaya konu işlemin durdurma cezasına ilişkin kısım hakkında tüketici mahkemeleri görevli olduğundan, verilen durdurma cezası bakımından davanın görev yönünden reddine karar verilmesinde hukuki uyarlık bulunmadığı değerlendirilmiş ve ilgili kararın kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 6. Daire Esas No: 1995/6502, Karar No: 1995/4568 sayılı ve 15.11.1995 tarihli kararı: Belediye encümeni kararları ile buna dayanılarak yapılan sözleşmenin iptali istemiyle açılan davada süre aşımı olduğu (işlemin bilinmesini izleyen günden itibaren 60 gün içinde dava açılması gerekmesi) ve davanın taşınmaz satış vaadine ilişkin uyuşmazlıkların çözümünün adli yargı olması nedeniyle de görev yönünden reddi gerektiği tespit edilmiş ve kararın kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir. Legalbank (E.T.: 16.01.2025).

Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/171, Karar No: 2022/6589 sayılı ve 21.12.2022 tarihli kararı: Zorunlu mali sorumluluk sigortası hizmet alımına ilişkin olarak yapılan ihale kararı ve ihale sözleşmesi için tahsil edilen damga vergisinin iadesi talebiyle yapılan düzeltme/şikayet başvurusunun reddedilmesi üzerine, bu işleme karşı iptali istemiyle vergi mahkemesinde dava açılmış ve ihtilafın hukuki bir mesele olduğu ve vergi hatası olarak değerlendirilemeyeceği belirtilerek dava reddedilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, vd. ilgili düzenlemeleri gereği zorunlu mali sorumluluk sigortası hizmet alımına ilişkin olarak yapılan ihalenin kararı ve sözleşmesinin damga vergisinden istisna edilen kağıtlardan olduğu, verginin haksız yere tahsili edildiğinden iadesi talep edilmiştir. Vergilendirme işleminde hataların düzeltilmesi, işin esasını incelenerek karar verilmesi (Damga Vergisi Kanunu ekli tablolarda yer alan istisnalara girip girmediği hususunun değerlendirilmesi) gerekirken düzeltme/şikayet başvurusunun bu kapsamda değerlendirilemeyeceği ve ihtilaf barındırdığı gerekçesiyle verilmiş kararın hukuka uygun olmadığından Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

Bu örneklere ek olarak bakınız: Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/342, Karar No: 2023/88 sayılı ve 11.01.2023 tarihli kararı, Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/199, Karar No: 2022/1444 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararı, Danıştay 13. Daire Esas No: 2022/116, Karar No: 2022/276 sayılı ve 07.02.2022 tarihli kararı, Danıştay 4. Daire Esas No: 2021/226, Karar No: 2021/3207 sayılı ve 15.06.2021 tarihli kararı, Danıştay 7. Daire Esas No: 2007/29, Karar No: 2007/2094 sayılı ve 26.04.2007 tarihli kararı.

Kanun yararına temyizın temel amacı, hukuka aykırılıkları gidererek hukuk uygulamasında ülke genelinde birlik sağlamaktır. Bu olağanüstü kanun yolu kararın hukuka aykırı olması sebebiyle uygulanabiliyorken, sadece maddi konulara ilişkin sebeplerle işletilmemektedir.²⁷⁸ rneğin Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/7033, Karar No: 2021/7124 sayılı ve 29.12.2021 tarihli kararında²⁷⁹ kanun yararına temyiz talebinin kabul edilebilmesi için idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesinleşmiş kararlarının bulunması ve bu kararların mevcut hukuka aykırı sonuçlar doğurması gerektiği ancak avukat ile temsil edilmemelerine rağmen davacılar lehine avukatlık (vekalet) cretine hükmedilmesi kararının kanun yararına bozma talebinin kabulü için geçerli bir temel veya gerekçe oluşturmadığı, söz konusu kanun yolunun amacının hukukun ülke genelinde tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak olduğu, maddi hatalara ilişkin sebeplerin kararın

²⁷⁶ Konusu tam yargı davası olan kanun yararına temyiz kararlarına örnek olarak bakınız: Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/3145, Karar No: 2012/768 sayılı ve 08.03.2012 tarihli kararı: Yolda onarım, bakım ve işaretleme eksikliğinin olması yani idarenin hizmet kusuru sebebiyle yaşanan trafik kazasından kaynaklı maddi tazminat istemine ilişkin açılan tam yargı davasında, husumetin doğru idareye yöneltilmesi ve hizmet kusuruna ilişkin araştırma yapılmasına dair kanun yararına temyiz süreci işletilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 13.01.2025).

Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı: Terör olayı sonucu aracın yakılması sebebiyle sosyal risk ilkesi gereği idarenin sorumluluğuna gidilmiş ve tam yargı davası ile tazminat talep edilmiştir. Dava açma süresi ve husumet konularında kanun yararına temyiz süreci işletilmiştir. Danıştay Karar Arama (E.T.: 13.01.2025).

Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2780, Karar No: 2024/4155 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı: Temelinde idari işlem olmayan yıkım kararı sebebiyle uğranılan zararın tazmini için tam yargı davası açılmış ve tazminat talep edilmiştir. Dava açma süresi yönünden değerlendirme yapılmış ve kanun yararına temyiz süreci işletilmiştir. Legalbank (E.T.: 13.01.2025)

Bu örneklere ek olarak bakınız: Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/5076, Karar No: 2022/968 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararı, Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/7528, Karar No: 2021/1532 sayılı ve 12.03.2021 tarihli kararı, Danıştay 12. Daire Esas No: 2016/1843, Karar No: 2016/6754 sayılı ve 22.12.2016 tarihli kararı, Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/443, Karar No: 2024/3375 sayılı ve 03.05.2024 tarihli kararı.

²⁷⁷ Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 460.

²⁷⁸ Aksi yönde görüş için bakınız: ağlayan, *Fransa-Türkiye Mukayeseli*, s. 421; Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 574.

²⁷⁹ Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/7033, Karar No: 2021/7124 sayılı ve 29.12.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 14.01.2025).

kanun yararına bozulmasını gerektirecek şartlardan olmadığı belirtilerek Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin reddine karar verilmiştir. İYUK m. 51 kapsamında, kanun yararına bozma yolunun amacı hukukun ülke genelinde tutarlı uygulanmasını sağlamak olup maddi hatalar bu kapsam dışında kalmaktadır.

Kanun yararına bozma kararının dayanağını oluşturan mahkeme kararlarının, yürürlükteki hukuka aykırılık taşıması temel bir ölçüt olarak değerlendirilmektedir. Kanun yararına temyiz incelemesinde, yetki ve görev sınırlarının aşılması, hukuka aykırı hüküm tesis edilmesi ve usul kurallarına riayet edilmemesi gibi durumlar dikkate alınmakla birlikte salt usul kurallarına aykırılığın kanun yararına bozma sebebi teşkil edebilmesi için ilgili mahkeme kararının aynı zamanda hukuki yönden sakatlık içermesi de gerekmektedir.²⁸⁰

Örneğin Anayasa Mahkemesi 03.06.2020 tarihli Başvuru No: 2017/17765 sayılı Ayşen Esen Danacı başvurusunda ²⁸¹ Celal Bayar Üniversitesi'nde profesör olan başvuru, mesai saatleri dışında özel muayenehanesinde çalışmaktadır. 2014'te yürürlüğe giren kanunla, özel muayenehanesi olan öğretim üyelerinin ek ödemeleri kesilmiştir. Başvuru düzenlemenin Anayasaya aykırı olduğunu savunarak idare mahkemesinde dava açmış ancak ilk derece mahkemesi ve istinaf mercileri taleplerini reddetmiştir. Anayasa Mahkemesi 2016'da ilgili hükmü iptal etmiştir. İstinaf itirazının reddi üzerine başvuru 2017 yılında karar düzeltme talebinde bulunmuş ve İzmir Bölge İdare Mahkemesi, karar düzeltme talebini reddetmiştir. Başvuru ilgili kanuni düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini, mahkemelerin iptal edilen kanun hükmüne dayanarak karar vermesinin hukuka aykırı olduğunu, iptal edilen bir kanun hükmüne dayanılarak alınan yargı kararları ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini, hukuki belirlilik ve güvenlik ilkelerinin zedelendiğini, benzer davalarda farklı yönde kararlar verildiğini belirterek mağduriyet yaşadığını

²⁸⁰ Gözübüyük ve Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, s. 642.

²⁸¹ Anayasa Mahkemesi 03.06.2020 tarihli Başvuru No: 2017/17765 sayılı Ayşen Esen Danacı başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 05.03.2025).

ileri sürerek karar düzeltme talebinin reddine dair kararın kanun yararına temyizi talebinde bulunmuştur. Danıştay 8. Daire kanun yararına temyiz talebini kabul etmiş (iptal kararlarının geçmişe dönük uygulanması gerektiği, mahkemelerin iptal edilen hükme dayanarak karar vermeye devam etmesinin hukuki belirlilik ve güvenlik ilkelerine aykırı olduğu, Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığına uyulmamasının hukuka aykırı olduğu sebepleriyle) ve karar düzeltme talebinin reddi kararını hükmün neticelerine etki etmemek üzere kanun yararına bozmuştur. Anayasa Mahkemesi'nin ilgili kararında özetle, işlenen kanun yararına temyiz süreci sonucunda Anayasa Mahkemesi tarafından yargılama süreci tamamlanmadan bir hükmün iptal edilmesi durumunda dava konusu işlemin hukuki temelini kaybedeceği, Anayasaya aykırı bulunarak yürürlükten kaldırılan bir hükme dayanarak devam eden bir davanın karara bağlanmasının hukuk devleti ilkesine ve Anayasaya uygun olmayacağı belirtilmiş ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Kanun yararına temyiz kapsamında bir mahkeme kararının incelenebilmesi için hukuka aykırılığın usule veya esasa ilişkin olup olmaması fark etmeksizin²⁸² karar üzerinde etkili bir nitelik taşıması gerekmektedir.²⁸³ 2014 yılında 6545 sayılı Kanun ile İYUK m. 49/2'de yapılan değişiklik öncesi temyiz incelemesinde usul hükümlerine aykırılık bozma sebebi olarak sayılmış iken ilgili değişiklik sonrasında İYUK m. 49/2 güncel halini almış ve *“Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması”* bozma sebeplerinden biri olarak sayılarak temyiz nedeni olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Bu düzenleme ile her türlü usule aykırılığın değil, yürürlükteki hukuka ve mevcut hukuk düzenine aykırı nitelik taşıyan,²⁸⁴ karar üzerinde belirleyici etkisi olan, yalnızca kararın sonucunu etkileyebilecek²⁸⁵ düzeyde

²⁸² Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1469.

²⁸³ Günday, *İdari Yargılama Hukuku*, 2024, s. 510; Çağlayan, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, ss. 102-103; Gürkan, Deniz ve Boz, *“İdari Yargıda Kanun”*, s. 108.

²⁸⁴ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 93.

²⁸⁵ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1469.

hata veya eksiklikler ve aykırılıkların temyiz incelemesinde bozma gerekçesi olabileceği düzenlenmiştir.²⁸⁶ İYUK'taki ilgili değişiklik öncesinde de kanun yararına temyiz yolunun işletilebilmesi için, usule aykırılığın kararın sonuç ve hükmünü etkileyecek nitelikte olması gerekliliği aranmıştır.

Kanun yararına temyize konu edilebilecek kararlar bakımından kesinleşmiş kararlarda yalnızca hükme etkili ve temyiz nedeni olabilecek hukuka aykırılıklar kanun yararına bozma sebebi sayılmakla birlikte, esaslı usul hataları da bu kapsamda temyiz edilebilecektir. Örneğin Danıştay 6. Daire 23.03.2017 tarihli kararında²⁸⁷ *“kesinleşmiş olan kararlardaki her hukuka aykırılık değil, hükme etkili olan ve temyiz nedeni olabilecek hukuka aykırılıklar kanun yararına bozma nedeni olabileceğinden, esas ve hükme etkili olan usul hatalarından dolayı da kanun yararına bozulması için temyiz yoluna gidilebileceği sonucuna varılmaktadır.”* olarak belirtilmiştir.

Örneğin Danıştay 6. Daire 26.06.2024 tarihli kararında²⁸⁸ mahkemeye erişim hakkının ihlali, Danıştay 15. Daire 02.11.2011 tarihli kararında²⁸⁹ idari merci tecavüzü, Danıştay 11. Daire 20.06.2012 tarihli kararı²⁹⁰ ile Danıştay 5. Daire 09.04.2014 tarihli kararında²⁹¹ dava açma süresi, Danıştay 9. Daire 30.10.2023 tarihli kararında²⁹² verginin kanuniliği ilkesi Danıştay tarafından yürütülen kanun yararına temyiz sürecinde incelenen usule ilişkin konulardandır.

²⁸⁶ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 129.

²⁸⁷ Danıştay 6. Daire Esas No: 2016/13929, Karar No: 2017/1976 sayılı ve 23.03.2017 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

²⁸⁸ Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2722, Karar No: 2024/4152 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

²⁸⁹ Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/156, Karar No: 2011/3298 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

²⁹⁰ Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/4018, Karar No: 2012/4569 sayılı ve 20.06.2012 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

²⁹¹ Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/447, Karar No: 2014/3076 sayılı ve 09.04.2014 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

²⁹² Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/1577, Karar No: 2023/4127 sayılı ve 30.10.2023 tarihli kararı. Sinerji (E.T.: 07.03.2025).

1.6.5. Danıştay Başsavcısının Süreci Kendiliğinden İşletmesi

Kanun yararına temyiz başvurusu yapan merci Danıştay Başsavcılığı'dır. Başsavcının karardan haberinin olması, davacı veya davalının veyahut üçüncü tarafın talebine istinaden de mümkün olabilir. Kanun hükmü dava taraflarının, ilgili veyahut dava dışı üçüncü tarafın kanun yararına temyiz talebiyle başvuruda bulunmalarına engel değildir.²⁹³

Kanun yararına bozma mekanizmasının verimli bir şekilde işleyebilmesi, Danıştay Başsavcısının ilgili hukuka aykırılık durumundan haberdar edilmesine bağlıdır. Ancak İYUK'ta mahkeme kararlarının bir nüshasının Danıştay Başsavcısına iletilmesini zorunlu kılan bir hüküm bulunmadığından uygulamada Danıştay Başsavcısı genellikle davanın taraflarının sunduğu dilekçeler²⁹⁴ yoluyla hukuka aykırılık durumundan haberdar olmaktadır.²⁹⁵ Başsavcının ilgili bakanlıkların gösterecekleri lüzum üzerine harekete geçirilmesi de mümkündür. Yukarıda bahsedilen Milli Güvenlik Konseyi Raporu'nda ilgili bakanlıkların kanun yararına bozma talebinde bulunma yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir.²⁹⁶

²⁹³ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, 2019, s. 1741; Aslan ve öte., *Açıklamalı ve İçtihatlı*, s. 405; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1471, vd.; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 420; Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 575; Karavelioğlu, *Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf*, s. 1604; Zabunoğlu, *İdare Hukuku*, s. 741; Hüseyin Aydın, *İdari Yargıda Kanun Yolu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 292927), s. 91; Gürkan, Deniz ve Boz, "İdari Yargıda Kanun", s. 119; Arslan, "Türk Vergi Yargısı", s. 110.

²⁹⁴ Kanun yararına temyiz talebini içeren dilekçeler dosyanın taraflarınca sunulabilir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli, Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/18878, Karar No: 2022/5000 sayılı ve 11.10.2022 tarihli kararlarında davalı idare tarafından ilgili kararın kanun yararına temyiz edilmesi istemiyle Danıştay Başsavcılığı'na dilekçe sunulmuştur. Danıştay 9. Daire Esas No: 2007/1783, Karar No: 2007/2143 sayılı ve 31.05.2007 tarihli, Danıştay 3. Daire Esas No: 2024/3400, Karar No: 2024/4636 sayılı ve 17.09.2024 tarihli, Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/3145, Karar No: 2012/768 sayılı ve 08.03.2012 tarihli kararlarında davacı tarafından ilgili kararın kanun yararına temyiz edilmesi istemiyle Danıştay Başsavcılığı'na dilekçe sunulmuştur.

²⁹⁵ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1471, vd.; Sariaslan, *Hak Arama Hürriyeti*, s. 188.

²⁹⁶ "Kanun yararına bozma istemek yetkisi tasarının 51 nci maddesinde belli bakanlıklara verilmişken Komisyonumuzca bu yetki ilgili bakanlıklara tanınmıştır."

Kanun yararına temyiz yolunda bozma talebi yetkisi İYUK m. 51 uyarınca Danıştay Başsavcısına aittir. Danıştay Kanunu m. 22'ye²⁹⁷ göre, bu yetki Başsavcıya vekaleten bir Danıştay mensubu (üyesi) tarafından da kullanılabilenekte ise de diğer Danıştay savcıları, Danıştay Başsavcısı yerine bu yetkiyi kullanamaz. Danıştay Başsavcısı kanun yararına temyiz yetkisini re'sen veya ilgili bakanlıkların talebi üzerine kullanabilir. Bakanlıkların başvurusu halinde Başsavcının bu talebi yerine getirme zorunluluğunun bulunup bulunmadığı ise tartışmalı olmakla birlikte, idare ve yargı ayrılığı ilkesi göz önüne alındığında böyle bir zorunluluk bulunmadığı²⁹⁸ savunulsa da doktrinde bu sürecin zorunluluk²⁹⁹ olarak değerlendirildiği belirtilebilir.³⁰⁰

Kanun yararına temyiz sürecinin işletilmesi davanın tarafları tarafından talep edilebilir.³⁰¹ Örneğin Danıştay 10. Daire'nin 08.03.2012 tarihli kararında³⁰² Danıştay 9. Daire'nin 15.04.2021 tarihli kararında³⁰³ olduğu gibi davacı tarafça yapılacak başvuru talebi üzerine Başsavcılık kanun yararına bozulma istemini yerinde görürse Danıştay ilgili dairesine sunabilir. Veyahut davalı tarafça da söz konusu yola başvuru talebi sunulabilir. Örneğin Danıştay

²⁹⁷ Danıştay Kanunu m. 22: *Başkanlara ve Başsavcıya vekalet*

"1. Danıştay Başkanlığının boşalması, Danıştay Başkanının izinli veya özürlü olması hallerinde başkanvekillerinden en kıdemlisi Danıştay Başkanına vekalet eder. 2. Dairelerde en kıdemli üye başkana vekalet eder. Başsavcıya Danıştay Başkanının seçeceği ve Başsavcılığa seçilme niteliğine sahip bir Danıştay üyesi vekalet eder."

²⁹⁸ Gözübüyük ve Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, s. 643.

²⁹⁹ Sarıaslan, *Hak Arama Hürriyeti*, s. 189: *"İlgili bakanlıkların veya Danıştay Başsavcılığının kendilerine intikal ettirilen kanun yararına bozma talepleri için konunun gerçekten de kanun yararına temyize konu olabilecek nitelikte bir hata ve/veya yanlışlığa işaret edip etmediğini tespiti noktasında takdir hakları bulunsun da açık hata ve hukuka aykırılıklar ile saptanmış hukuka aykırılıklarda kanun yararına temyiz başvurusunda bulunma noktasında takdir hakları bulunamamaktadır. Kanuna göre söz konusu kanun yararına temyiz başvurusu yapılmak zorundadır."*

³⁰⁰ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 816.

³⁰¹ Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2023/4779, Karar No: 2023/4433 sayılı ve 13.09.2023 tarihli kararında dilekçesinde kanun yararına temyiz talebinde bulunan davacının bu talebin değerlendirmeye alınabilmesi için dosyanın gönderildiği idare mahkemesince Danıştay Başsavcılığına iletilmesi gerektiği belirtilmiştir. Sinerji (E.T.: 24.04.2025).

³⁰² Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/3145, Karar No: 2012/768 sayılı ve 08.03.2012 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 13.01.2025).

³⁰³ Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/557, Karar No: 2021/2763 sayılı ve 15.04.2021 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

15. Daire'nin 02.11.2011 tarihli kararında³⁰⁴ davalı Ankara Valiliği, Danıştay 12. Daire'nin 13.05.2020 tarihli kararında ³⁰⁵ davalı Batman Valiliği tarafından yapılan başvuru üzerine Başsavcılık tarafından kanun yararına temyiz süreci işletilmiştir.

Kanun yararına temyiz sürecinin işletilmesi davanın taraflarınca Başsavcılıktan istenebilecekken, davanın tarafı olmayan kişi, kurum veya vekillerince bozma talep edilemeyecektir. Örneğin Danıştay 10. Daire 17.01.1983 tarihli kararında ³⁰⁶ kararının kanun yararına temyiz edilebilmesinin yalnızca kararda taraf olan idare biriminin yetkisine ait olduğu, temyiz dilekçesinin davada taraf sıfatı bulunmayan ve kararda yer almayan bir başka idare adına vekil aracılığıyla sunulduğundan, dilekçe ehliyet yönünden uygun bulunmamış ve talebin reddine karar verilmiştir.

Kanun yararına temyiz yolunda bozma talebi yetkisi İYUK m. 51 uyarınca Başsavcıya verilmiştir. Örneğin Danıştay 17. Daire 11.02.2016 tarihli kararında³⁰⁷ davacı tarafından ecrimisil ihbarnamesinin iptali istemiyle açılan davada verilen mahkeme kararının, kanun yararına temyiz edilmesi talebine ilişkin dilekçe üzerine Danıştay 17. Daire bünyesinde dosya açılmıştır. İYUK m. 51 uyarınca başvurunun Danıştay Başsavcılığına iletilmesi gerektiği belirtilerek dosya esas kaydı kapatılmış ve dilekçenin Başsavcılığa gönderilmesine karar verilmiştir. Yine aynı yöndeki Danıştay 11. Daire 08.02.2017 tarihli kararında³⁰⁸ da emekli ikramiyesi ödenmesine ilişkin davada kesin olarak karar verilmiş ancak davacı lehine vekalet ücretine yer verilmemesi nedeniyle kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek Danıştay Başsavcılığına sunulan dilekçeyle kanun yararına temyiz

³⁰⁴ Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/270, Karar No: 2011/3442 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.03.2025).

³⁰⁵ Daire 12. Daire Esas No: 2020/1168, Karar No: 2020/2125 sayılı ve 13.05.2020 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

³⁰⁶ Danıştay 10. Daire Esas No: 1983/31, Karar No: 1983/17 sayılı ve 17.01.1983 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 08.04.2025).

³⁰⁷ Danıştay 17. Daire Esas No: 2016/264, Karar No: 2016/823 sayılı ve 11.02.2016 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

³⁰⁸ Danıştay 11. Daire Esas No: 2017/857, Karar No: 2017/873 sayılı ve 08.02.2017 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

talebinde bulunulmuştur. Sehven açılan dosya esas kaydının kapatılmasına, İYUK m. 51 uyarınca başvurunun Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine, karar verilmiştir.

Karardan haberdar olan Başsavcı, bu yola başvurup başvurmamakta serbesttir. Örneğin Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi 28.02.2017 tarihli kararında³⁰⁹ karşı oyda belirtildiği üzere, söz konusu davanın davacısının vekili tarafından vergi mahkemesinin ilgili kararının kanun yararına bozulması istemiyle Danıştay Başsavcılığına başvuru yapılmıştır. Ancak davacı vekilinin bu talebi söz konusu kararın yürürlükteki hukuka aykırı bir husus barındırmadığı ve kararın kanun yararına bozulması için temyiz edilmesine gerek görülmediğinden bahisle Başsavcılık tarafından reddedilmiştir.

Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/5427, Karar No: 2002/3682 sayılı ve 09.10.2002 tarihli kararında³¹⁰ Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Danıştay'ın yerleşik içtihatlarında da ifade edildiği üzere, mecra kuruluşlarının reklam ve ilanların bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiğini ve bu nedenle kanun kapsamı dışında tutulmalarının hukuken mümkün olmadığını savunarak ilgili mahkeme kararının kanun yararına bozulması talebiyle Danıştay Başkanlığı'na başvuruda bulunmuştur. Danıştay Başsavcılığı 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da "mecra kuruluşu" tanımına yer verilmemesine rağmen, m. 16'ya aykırılık hallerinin ancak mecra kuruluşları aracılığıyla meydana gelebileceğini ifade ederek bu kuruluşların kanun kapsamı dışında değerlendirilmesinin hukuken mümkün olmadığını savunmuş, mahkeme kararını kanun yararına temyiz etmiş ve Başsavcılık tarafından kanun yararına temyiz istemi kabul edilerek hükmün etkilenmemek üzere kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir.

³⁰⁹ Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi Esas No: 2016/2590, Karar No: 2017/576 sayılı ve 28.02.2017 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

³¹⁰ Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/5427, Karar No: 2002/3682 sayılı ve 09.10.2002 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 20.03.2020).

2.BÖLÜM

KANUN YARARINA TEMYİZ MÜESSESESİNİN SONUÇLARI VE NİTELİK ARZ EDEN HALLER

2.1. Kanun Yararına Temyiz Talebi Sonucunda Verilebilecek Kararlar

Kanun yararına temyiz başvuruları, Danıştay'ın ilgili dairesi veya Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak hareket ettiği davalarda ilgili vergi/idari dava daireleri kurulları tarafından incelenmektedir. “Temyiz” başlıklı İYUK m. 46 çerçevesinde yetkili daire, hukuka aykırılık iddiasıyla yapılan kanun yararına temyiz başvurularında da değerlendirme yapacaktır. Kanun yararına temyiz başvurusunu inceleme yetkisi, başvuruya konu kararın olağan kanun yollarından olan temyiz yoluna tabi olması durumunda incelemeyi gerçekleştirecek olan Danıştay dairesi ya da kurula aittir. Bu kapsamda, inceleme mercii, Başsavcının başvuru dilekçesinde ileri sürdüğü gerekçelerle sınırlı olmaksızın, kararın hukuka uygunluğunu re'sen değerlendirme yetkisine sahiptir. Başsavcının sunduğu sebepler, incelemeye yön verebilir nitelikte olmakla birlikte, karar organını hukuken bağlayıcı bir sınır oluşturmamaktadır.³¹¹

Kanun yararına temyiz kararlarına karşı düzeltme talebinde bulunulması mümkün değildir.³¹² Kanun yararına temyiz başvurusunun kabul edilmesi veya reddedilmesi taraflar aleyhine/lehine bir hüküm doğurmayacak ancak emsal durumlar için söz konusu karar mahkemelere yol gösterici, uygulamada birlik sağlayıcı nitelikte olacaktır.³¹³ Başka bir deyişle, kanun yararına temyiz kararları kesin hüküm niteliğindeki mahkeme kararları üzerinde hukuki bir etki doğurmamaktadır.³¹⁴ Danıştay'ın vermiş olduğu kanun yararına temyiz

³¹¹ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 359.

³¹² Yıldırım ve Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 319.

³¹³ Ahmet Kanmaz, *Vergi Yargılamasında Yargı Kararlarına Karşı Başvurulan Kanun Yolları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 273070), s. 131.

³¹⁴ Çağlayan, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, s. 103; Aydın, *İdari Yargıda Kanun Yolu*, s. 92; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2012, ss. 1058-1059; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 120.

kararının ardından, dava dosyası esas hükmü veren mahkemeye gönderilmektedir. Kararı veren mahkeme, bozma (temyiz) kararına karşı herhangi bir yola başvuramamakta ve esas hüküm yeniden ele alınmamaktadır.³¹⁵ İdari yargılama usulünde kanun yararına temyize ilişkin Danıştay tarafından verilen karara karşı, talebin kabul edilmesi veya reddedilmesi fark etmeksizin itiraz mekanizması veyahut başka bir başvuru yolu bulunmamaktadır.³¹⁶ Kanun yararına temyiz sürecinin sonucu tarafların durumuna etki etmeyeceği için taraflara tebliğinin yapılması zorunlu olmayıp çoğunlukla taraflara tebliği yapılmamaktadır. Ayrıca kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda verilen kararlar ilgili olarak yargılamanın yenilenmesi yoluna da gidilememektedir.³¹⁷

Adalet Bakanlığı'nın 2006-2024 yılları arasındaki kanun yararına bozma verilerine göre, kanun yararına temyiz başvuruları yıllar içinde artış gösterse de başvuru sayılarında keskin değişimler yaşanmamıştır. ³¹⁸ Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alan kanun yararına bozma başvurularının, hukuk ve idari yargılamadaki kanun yararına temyiz başvurularına kıyasla çok daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, ceza yargılamasında kanun yararına bozmanın daha yaygın bir hukuki mekanizma olarak işlediğini göstermektedir.³¹⁹

Kanun yararına temyiz talepli başvuru üzerine Danıştay'ca verilebilecek kararlar kısaca şu şekildedir: Kanun yararına temyiz talepli başvuru üzerine Danıştay kararı hukuka aykırı bulur ve kanun yararına temyiz talebini yerinde görerek bozma kararı verebilir, kararı hukuka uygun bularak kanun yararına temyiz talebini yerinde görmez ve talebin reddine karar verebilir veyahut

³¹⁵ Zabunoğlu, *İdare Hukuku*, s. 744; Özkan, *Mukayeseli Hukukta İçtihat*, s. 89.

³¹⁶ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 179.

³¹⁷ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 816.

³¹⁸ Adalet Bakanlığı'nın 2006-2024 yılları arasındaki kanun yararına bozma verileri için bakınız:

<https://cigm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/121220241601512006->

[2024%20y%C4%B1llar%C4%B1%20aras%C4%B1%2012-12-](https://cigm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/121220241601512006-2024%20y%C4%B1llar%C4%B1%20aras%C4%B1%2012-12-)

[2024%20tarihi%20itibariyle%20i%C5%9F%20listesi%20d%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC.pdf](https://cigm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/121220241601512006-2024%20tarihi%20itibariyle%20i%C5%9F%20listesi%20d%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC.pdf) (E.T.: 19.03.2025)

³¹⁹ Uğur İhtiyaroğlu, “Olağanüstü Bir Denetim Yolu Olarak Kanun Yararına Bozma”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 15, Sayı: 60, 2024, s. 120.

yapmış olduğu inceleme sonucunda kanun yararına temyiz talebinin kısmen kabulü ve kısmen reddine de karar verebilir.

2.1.1. Kanun Yararına Temyiz Talebinin Yerinde Görülmemesi ve Sonuçları

Danıştay tarafından kanun yararına temyiz talebi kabul edilmediğinde;³²⁰

- Kanun yararına temyiz talebinin reddine,
- Kararın bir örneğinin taraflara, ilgili Bakanlık ve Birimler ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine,
- Kanun yararına temyiz kararının Resmi Gazete’de yayımlanmasına,³²¹

karar verilmektedir.

Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/2731, Karar No: 2016/113 sayılı ve 14.01.2018 tarihli kararında³²² içkili lokantaya, açılış kapanış saatlerine uymadığı gerekçesiyle belediye tarafından idari para cezası uygulanmış olup davacı bu cezaya karşı dava açmış ve mahkeme, aynı fiilin bir yıl içinde tekrar etmesi durumunda yalnızca bir kez artırımlı ceza uygulanabileceğini, sonraki tekrarlar için cezanın katlanarak artmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek işlemi iptal etmiştir. Bu kararın, yasanın caydırıcılık ve kamu düzenini koruma amacına aykırı olduğu gerekçesiyle kanun yararına temyizi istenmişse de Danıştay, mahkeme kararını hukuka uygun bularak bozma talebini reddetmiş ve kararın davalı Küçükçekmece

³²⁰ Kanun yararına temyiz talebinin reddedilmesine ilişkin kararlara örnek için bakınız: Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı, Danıştay 10. Daire Esas No: 2001/4699, Karar No: 2001/3985 sayılı ve 20.11.2001 tarihli kararı, Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararı.

³²¹ Kanun yararına temyiz talebinin reddedilmesi ile önceden verilen ve kesinleşen kararın sonuçları değişmeyeceği, tarafların hukuki durumlarında farklılık yaratılmadığı için, red kararı taraflara tebliğ edilmemektedir. Bu hususta bakınız: Hazal Yıldız Bilgen, *Vergi Uyuşmazlıklarının Yargı Aşamasında Çözümlemesi Ve Vergi Davalarının Değerlendirilmesi*, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa, 2019, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 583201), s. 126.

³²² Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/2731, Karar No: 2016/113 sayılı ve 14.01.2018 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

Belediye Başkanlığı'na ve Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine karar verilmiştir.

Örneğin Danıştay 15. Daire 25.01.2017 tarihli kararında³²³ 17.08.2014 tarihinde meydana gelen terör eylemi sonucu aracının yakılması nedeniyle davacı sosyal risk ilkesi gereği zararın idare tarafından tazmini için gereğinin yapılmasını ilk olarak Kars Valiliği'nden istemiş ve tazminat talebi 5233 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında olduğu ve davacının 60 günlük süre geçtikten sonra başvurmasından bahisle reddedilmiştir. Sonrasında davacı İYUK m. 13 uyarınca zararının karşılanması için İçişleri Bakanlığı'na başvurmuş ancak bu başvuru da yine süresinde yapılmama sebebiyle reddedilmiştir. Süre geçirildikten sonra yapılan başvurunun reddine dair ilişkin dava açılmış olsa da artık bu davada esaslanıncı inceleme aşamasına geçilememiştir. Bölge İdare Mahkemesi davanın süre aşımı yönünden reddine karar vermiş ve söz konusu karar kesinleşmiştir. Yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç doğurmayan kararın usul ve hukuka uygun olduğu, bu nedenle kanun yararına ileri sürülen temyiz sebeplerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığı ifade edilmiş ve Bölge İdare Mahkemesinin ilgili kararının kanun yararına temyiz isteminin reddine oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Danıştay'ın ilgili kararına ilişkin karşı oyda; meydana gelen zararın giderilmesi amacıyla davacı tarafından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 13. maddesi uyarınca yasal süresi içerisinde başvuru yapıldığı, bu başvurunun reddi üzerine yine süresinde tam yargı davası açıldığı ve bu nedenle davanın esasına girilerek bir karar verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, 5233 sayılı Kanun kapsamında maddi tazminat istemiyle yapılan başvurunun süresinde olmadığı gerekçesiyle reddine karar veren idare mahkemesi kararı ile bu kararı bozarak davayı süre aşımı nedeniyle reddeden bölge idare mahkemesi kararlarının hukuka uygun bulunmadığı; bu nedenle kanun yararına temyiz talebinin kabul edilerek

³²³ Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 11.01.2025).

hükümün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulması gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir.

Kanun yararına temyiz talebinin reddi işlemi yargısal sürece ilişkin olduğundan idari davaya konu olmayacaktır. Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/4855, Karar No: 2018/2719 sayılı ve 24.09.2018 tarihli kararında³²⁴ kanun yararına temyiz talebinin reddine ilişkin Adalet Bakanlığı işleminde uyuşmazlığın çözümünün adli yargının yetki alanına girdiği gerekçesiyle dava görev yönünden reddedilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kanun yararına temyiz talebinin reddine ilişkin Adalet Bakanlığı işleminin dava konusu yapıldığı ancak söz konusu işlemin idari yargıda incelenebilecek bir idari işlem niteliğinde olmadığı, kanun yararına temyiz talebine ilişkin Adalet Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen işlemin yargısal sürecin bir parçası olduğu ve herhangi bir yargı merciinde denetlenme imkanının bulunmadığı belirtilmiş ve davanın esaslı incelenmeden reddedilmesi gerekirken, görev yönünden reddedilmesinin hukuka uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir deyişle bu tür işlemler herhangi bir yargı denetimine tabi tutulamayacağından, davanın esas yönünden incelenmeden reddedilmesi gerekirken görev nedeniyle reddedilmesi hukuka uygun görülmemiştir. Bu çerçevede yapılan temyiz incelemesi sonucunda, idare mahkemesi kararının bozulmasına hükmedilmiştir.³²⁵ Aynı yöndeki Danıştay 12. Daire 14.04.2006 tarihli kararında³²⁶ da bu husus “...*kanun yararına bozma yollarına gidilmesi isteminin reddine yönelik dava konusu Adalet Bakanlığı işlemi sonuçlarının yargısal alanda doğurduğundan iptal davasına konu olabilecek bir idari işlem niteliğine haiz olmayıp bu nedenle idari yargıda dava konusu edilmesi mümkün değildir.*” olarak belirtilmiştir.

Kanun yararına temyiz talebinin Danıştay tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda reddedilmesi halinde, bu red kararının Resmi

³²⁴ Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/4855, Karar No: 2018/2719 sayılı ve 24.09.2018 tarihli karar. Sinerji (E.T.: 06.03.2025).

³²⁵ Bu yöndeki karar için bakınız: Danıştay 10. Daire Esas No: 2021/1621, Karar No: 2021/2323 sayılı ve 18.05.2021 tarihli kararı.

³²⁶ Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1018, Karar No: 2006/1436 sayılı ve 14.04.2006 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 17.04.2025).

Gazete’de yayımlanacağına veya yayımlanmayacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur.³²⁷ 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi³²⁸ m. 4/1’de özel kanunlarında Resmi Gazete’de yayımlanması öngörülen mahkeme kararlarının Resmi Gazete’de yayımlanabileceği düzenlenmiştir. İYUK m. 51/3 uyarınca kanun yararına temyiz yolu sonucunda verilen kararların Resmi Gazete’de yayımlanacağı belirtilmişse de uygulamada, red kararlarının Resmi Gazete’de yayımlanmadığı görülmektedir.³²⁹ İYUK m. 51/3’te “*Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete’de yayımlanır.*” olarak düzenlenmekle, sadece bozmaya ilişkin, başka bir deyişle kanun yararına temyiz talebinin kabul edilerek kararın bozulduğu yönündeki Danıştay kararlarının Resmi Gazete’de yayımlanacağı sonucuna ulaşılabilir.

Örneğin Danıştay 15. Daire 25.01.2017 tarihli kararında³³⁰ incelenen karar hukuka uygun bulunarak kanun yararına temyiz talebi reddedilmiş ve karar örneğinin davacı, davalı ve Danıştay Başsavcılığı’na gönderilmesine hükmedilmesine rağmen kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasına ilişkin hüküm kurulmamıştır.

Kanun yararına temyiz idari yargılamada hukukun genel ilkelerinin ve içtihat birliğinin korunmasını sağlamak amacıyla kullanılan özel bir denetim yolu olup yerel mahkemelerin veya idari organların verdikleri kararların hukuka uygunluğunu denetlemeyi amaçlar.³³¹ Kanun yararına temyiz talebi

³²⁷ Danıştay’ın kanun yararına temyiz kararlarının Resmi Gazete’de yayımlanmasının zorunlu olduğuna dair görüş için bakınız: Murat Buğra Tahtalı, “Yüksek Yargı Organlarının Kararlarına Uygulanan Kısmi Erişim Engelinin İdare Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl: 33, Sayı: 151, 2020, s. 170.

³²⁸ 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi için bakınız:

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.10.pdf> (E.T.: 03.04.2025)

³²⁹ Örneğin Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2721, Karar No: 2016/192 sayılı ve 05.04.2016 tarihli kararı, Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2926, Karar No: 2016/76 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı, Danıştay 10. Daire Esas No: 2001/4699, Karar No: 2001/3985 sayılı ve 20.11.2001 tarihli kararı.

³³⁰ Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve 25.01.2017 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 16.04.2025).

³³¹ Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 110.

ilgili kararın hukuka aykırı olduğunu ve hukukun genel ilkeleri ile içtihat birliğinin ihlal edildiğini iddia eden bir başvurudur. Bu talebin reddedilmesi, ilgili kararın hukukun genel ilkelerine ve içtihat birliğine uygun olduğuna dair bir onay anlamına gelmekte ve kararın yargı düzeni içinde yerinde ve hukuka uygun bir şekilde verildiğini göstermektedir. Kanun yararına temyiz talebinin reddedilmesi kararın hukuka uygun olduğuna kanaat getirildiğinden aynı karar için tekrar kanun yararına temyiz başvurusu yapılmasını engellemektedir. Kanun yararına temyiz talebinin reddedilmesi hukuka uygunluğun sağlandığını, kararın nihai olarak hukuka uygun kabul edildiğini göstermekle birlikte verilen karar ile içtihat birliğine katkıda bulunulmakta ve hukukun öngörülebilirliği artırılmaktadır.

2.1.2. Kanun Yararına Temyiz Talebinin Yerinde Görülmesi ve Sonuçları

Danıştay tarafından kanun yararına temyiz talebi kabul edildiğinde;

- Kanun yararına temyize konu olan kararın İYUK m. 51 uyarınca hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına,
 - Kararın bir suretinin taraflara, ilgili Bakanlık ve birimler ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine,
 - Kanun yararına temyiz kararının Resmi Gazete’de yayımlanmasına,³³²
- karar verilmektedir.

³³² Konuyla ilgili örnek için bakınız: Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/7528, Karar No: 2021/1532 sayılı ve 12.03.2021 tarihli kararı, 01.07.2021 tarihli 31528 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/07/20210701-14.pdf> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 1995/2321, Karar No: 2243 sayılı ve 29.06.1995 tarihli kararı, 27.07.1995 tarihli 22356 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22356.pdf> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 1991/2897, Karar No: 1991/2442 sayılı ve 30.09.1991 tarihli kararı, 13.12.1991 tarihli 21080 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21080.pdf> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2012/6799, Karar No: 2012/6892 sayılı ve 07.11.2012 tarihli kararı, 26.01.2013 tarihli 28540 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/01/20130126-30.htm> (E.T.: 14.01.2025)

Temyiz nedenlerinin yerinde olduğu kanaatine varıldığında kararın kanun yararına bozulmasına karar verilir; ancak bu bozma, davanın tarafları açısından hukuki sonuç doğurmaz. Kanun yararına temyiz sonucunda verilecek bozma kararı ile incelenen ilgili kararların hukuki sonuçlarının ortadan kalkmayacağı İYUK m. 51/2’de açık şekilde düzenlenmiştir. Başka bir ifadeyle, buradaki bozma kararı ile tekrar derece mahkemesine gidilip o mahkemenin kararının değiştirilip başka bir şekilde karar verilmesi veya bozmaya uyma kararına ilişkin bir karar verilmesi sağlanmamaktadır.

Kanun yararına bozmanın sonuçları ileriye dönük olarak görülmektedir. Bozma kararının bir örneği taraflara,³³³ ilgili Bakanlığa,³³⁴ ilgili birime³³⁵

³³³ Kanun yararına temyiz talebinin kabulü kararının taraflara gönderildiğine ilişkin örnek için bakınız: Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/348, Karar No: 2022/4708 sayılı ve 29.09.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Kanun yararına temyiz talebinin kabulü kararının taraflara gönderilmediğine ilişkin örnek için bakınız: Danıştay 11. Daire Esas No: 2016/5648, Karar No: 2016/4815 sayılı ve 21.12.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

³³⁴ Kanun yararına temyiz talebinin kabulü kararının ilgili Bakanlığa gönderildiğine ilişkin örnek olarak bakınız: Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1817, Karar No: 2016/753 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı, (Adalet Bakanlığı). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 10. Daire Esas No: 2006/2939, Karar No: 2009/2341 sayılı ve 27.03.2009 tarihli kararı, (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Kanun yararına temyiz talebinin kabulü kararının Bakanlığa gönderilmediğine ilişkin örnek olarak bakınız: Danıştay 3. Daire Esas No: 2022/2252, Karar No: 2022/3376 sayılı ve 27.09.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2375, Karar No: 2024/4136 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

³³⁵ Kanun yararına temyiz talebinin kabulü kararının ilgili birime gönderildiğine ilişkin örnek için bakınız: Danıştay 2. Daire Esas No: 2010/6877, Karar No: 2010/5117 sayılı ve 27.12.2010 tarihli kararı, (Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12951, Karar No: 2011/3317 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı, (Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/342, Karar No: 2023/88 sayılı ve 11.01.2023 tarihli kararı, (Konak Belediye Başkanlığı). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2984, Karar No: 2016/755 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı, (Malatya Valiliği). Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 8. Daire Esas No: 2017/3628, Karar No: 2017/6472 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı, (Celal Bayar Üniversitesi Rektörlüğü). Legalbank (E.T.: 27.01.2025).

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/1472, Karar No: 2011/4167 sayılı ve 21.11.2011 tarihli kararı, (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı). Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

Danıştay 12. Daire Esas No: 2022/3322, Karar No: 2022/4601 sayılı ve 28.09.2022 tarihli kararı, (Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü). Legalbank (E.T.: 05.02.2025).

Danıştay 2. Daire Esas No: 2013/4215, Karar No: 2013/4759 sayılı ve 21.10.2013 tarihli kararı, (Milli Eğitim Bakanlığı, Nevşehir Valiliği). Lexpera (E.T.: 06.02.2025).

gönderilir ve Resmi Gazete’de yayımlanır.³³⁶ Bu prosedürün amacı kanun yararına temyiz konusu hukuka aykırılığın giderilmesi ve bunun herkes tarafından öğrenilmesinin sağlanmasıdır. ³³⁷ Kanun yararına temyiz sonucunda bozulan kararlar Resmi Gazete’de yayımlandığından, istinaf ve ilk derece mahkemeleri için emsal teşkil ederek benzer davalarda yönlendirici bir işlevleri mevcuttur, verilen karar ile hukukun uygulanışına yön verilmesi hedeflenmektedir. ³³⁸

15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi³³⁹ m. 4/1’de ancak özel kanunlarında Resmi Gazete’de yayımlanması öngörülen mahkeme kararlarının Resmi Gazete’de yayımlanabileceği düzenlenmiştir. İYUK m. 51/3’te³⁴⁰ kanun yararına temyiz yolu neticesinde verilen bozmaya ilişkin kararların Resmi Gazete’de yayımlanacağı belirtilmiştir.

Danıştay 12. Daire Esas No: 2016/1843, Karar No: 2016/6754 sayılı ve 22.12.2016 tarihli kararında ³⁴¹ Kamu Personeli Seçme Sınavı yerleştirme kılavuzunun iptal edilen hükmü sebebiyle tercihlerin yeniden değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiş, davacının göreve başlaması gereken

³³⁶ İçeriğinde Resmi Gazete’de yayımlanma hususuna değinilmeyen kanun yararına temyiz kararlarına ilişkin örnek için bakınız:

Danıştay 9. Daire Esas No: 2023/3810, Karar No: 2023/4379 sayılı ve 27.03.2023 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/41999 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

Danıştay 10. Daire Esas No: 2001/4699, Karar No: 2001/3985 sayılı ve 20.11.2001 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

Danıştay 9. Daire Esas No: 1985/1506, Karar No: 1985/1184 sayılı ve 30.09.1985 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 15.01.2025).

Danıştay 9. Daire Esas No: 1984/574, Karar No: 1984/1678 sayılı ve 03.04.1984 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

³³⁷ Arslan, “Türk Vergi Yargısı”, s. 113.

³³⁸ Kemal Gözler, *Türk Anayasa Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2018, s. 2, vd.; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 365.

³³⁹ 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi için bakınız:

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.10.pdf> (E.T.: 03.04.2025)

³⁴⁰ İYUK m. 51/3: “Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete’de yayımlanır.”

³⁴¹ Danıştay 12. Daire Esas No: 2016/1843, Karar No: 2016/6754 sayılı ve 22.12.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 13.01.2025).

tarikh de dikkate alınarak başka kadroya geçilip geçilemeyeceği ve nihayetinde maaş kaybının tazmini talebiyle açılan dava reddolunmuş ve bölge idare mahkemesi tarafından bu red kararı onanmıştır. İdarenin hukuki (mali) sorumluluğu çerçevesinde kişinin parasal haklarının tazmin edilmesi anayasal bir zorunluluk olduğundan davacı tarafından kanun yararına bozma talep edilmiştir. Kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabul edilmiş olup bölge idare mahkemesinin ilgili kararının İYUK m. 51 uyarınca hükmün hukuki neticelerine etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, “*kararın birer örneğinin Başbakanlık, Devlet Personel Başkanlığı, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve davacı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasına*” karar verilmiştir.

Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/7528, Karar No: 2021/1532 sayılı ve 12.03.2021 tarihli kararında ³⁴² sahipsiz bir sokak köpeğinin saldırısına uğrayanılarak yaralanıldığı ve kuduz tedavisi görmek zorunda kaldığı belirtilerek uğranılan zararların tazmini için dava açılmış ve ilk derece mahkemesi 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında belediyenin sahipsiz hayvanları toplama, rehabilite etme ve toplum sağlığına yönelik tehditleri önleme yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçesiyle kusur sorumluluğu çerçevesinde davacıya belli bir miktar tazminat verilmesine, istinaf ve temyiz yolları kapalı olarak, diğer bir ifadeyle kesin olarak hükmetmiştir. Davalı idarenin kanun yararına temyiz başvurusu üzerine Danıştay, sokak hayvanlarına ilişkin yükümlülüğün yalnızca belediyelere ait olmadığı ve aynı zamanda valilik ve büyükşehir belediyelerinin de sorumluluk taşıdığı sonucuna varmıştır. Söz konusu kararda, kamu idarelerinin yalnızca hizmet sunma yükümlülüğüyle sınırlı olmadığı, aynı zamanda bu hizmetlerin sürekli denetlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiği vurgulanarak bu bağlamda, yalnızca Karatay

³⁴² Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/7528, Karar No: 2021/1532 sayılı ve 12.03.2021 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 06.02.2025).

Belediyesi aleyhine verilen kararın husumet bakımından hukuka aykırı olduğu, Konya Valiliği ve Konya Büyükşehir Belediyesi'nin de müteselsil sorumlu olduğu, davada taraf olması gerektiği belirtilerek kanun yararına temyiz istemi kabul edilmiştir. Söz konusu Danıştay kararında belediyelerin sokak hayvanlarını alındıkları ortama geri bırakmalarıyla sorumluluklarının sona ermeyeceği açıkça ifade edilmiş, böylece idarenin hayvanın sokağa salınmasından sonra da doğabilecek zararları önleme yükümlülüğünün devam ettiği görüşü benimsenmiştir. Bu durum, sahipsiz hayvanların sebep olduğu zararlar karşısında idarenin sorumluluğunu geniş yorumlayan bir içtihadın yerleşmekte olduğunu ortaya koymaktadır.³⁴³

İlerleyen bölümlerde tekrar ve ayrıntılı olarak ele alınacak olmakla birlikte bozma kararının, derece mahkemesi kararının hukuki sonuçlarını tamamen ortadan kaldırmaması, bu tür kararların hiçbir hukuki etkisinin bulunmadığı şeklinde yorumlanmamalıdır. Her ne kadar idari yargılamada kanun yararına bozmanın hükme etkisi olmayacağı düzenlenmiş ise de iptal talebinin reddi yönündeki kararlar kesin hüküm niteliği taşımadığından söz konusu kararların kanun yararına bozulması birtakım hukuki sonuçları beraberinde getirebilir.³⁴⁴

Örneğin Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/3630, Karar No: 2020/5365 sayılı ve 08.12.2020 tarihli kararında³⁴⁵ barolar arası nakil başvurusunda bulunan taraftan alınan nakil ücretinin hukuka aykırı olduğundan bahisle yapılan bedelin iadesine ilişkin başvuru reddedilmiştir. Söz konusu red işleminin reddinin iptaline ve faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi için açılan dava reddolunmuştur. Kesinleşen karar hakkında Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına bozulması isteminde bulunulmuştur. Nakil yoluyla baro levhasına kayıt yaptıran avukatlardan giriş keseneği adı

³⁴³ Sencer Abdullah Akkoyunlu, “Mahalli İdarelerin Sokak Köpeklerinin Verebileceği Zararlar İle İlgili Yükümlülükleri Ve Bu Yükümlülüklerin Mahalli İdareler Arasındaki İlişkiler Bakımından Değerlendirilmesi”, *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 46, 2022, s. 57.

³⁴⁴ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 353.

³⁴⁵ Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/3630, Karar No: 2020/5365 sayılı ve 08.12.2020 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 16.05.2025).

altında fazladan alınan ücretin hukuki dayanağının bulunmadığı, bu uygulamanın Anayasanın 49. maddesiyle güvence altına alınan çalışma hakkına orantısız bir müdahale teşkil ettiği, baro levhasına kayıt işlemi için getirilen bu ek yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda mesleğin icra edilememesi riski doğacağı ve mesleğe başlama koşullarında eşitsizlik yarattığı değerlendirilmiştir. Sonuç olarak bu tür bir ücretin alınmasının yasal dayanağı olmadığı, baro levhasına ilk defa kaydolmak adına alınan ücret ile başka barodan nakil gelme halinde alınan nakil ücreti arasında fark olmasının da hukuka aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği vurgulanarak Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir. Buna ek olarak kararda *“Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 125. maddesi uyarınca, idare kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğundan, hukuka aykırı olduğu tespit edilen "giriş keseneği" adı altında davacıdan fazladan alınan nakil ücretinin davalı idareye başvuru tarihi olan 09/01/2019 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerekmektedir.”* olarak belirtilmiş olup bir avukatın ödediği nakit ücretinin iadesi konulu davanın reddi kararı, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulmasının yanında, ödenen nakil ücretinin de yasal faiziyle davacıya iadesine de karar verilmiştir.

Örneğin Danıştay 7. Daire 01.04.2019 tarihli kararında³⁴⁶ davacı, İstanbul 2. Vergi Mahkemesi kararıyla lehine hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin ödenmemesi üzerine icra takibi başlatmış ancak ödeme alamamıştır. Bunun sonucunda, mahkeme kararının yerine getirilmemesi nedeniyle uğradığı maddi zararın yasal faiziyle birlikte ödenmesi için İstanbul 12. Vergi Mahkemesi'ne dava açmıştır. Mahkeme, davacının mağduriyetini ve yargı kararlarının geciktirilmesinin hizmet kusuru oluşturduğunu belirterek tazminat talebini kabul etmişse de Danıştay Başsavcılığı, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğunu belirterek kanun yararına bozulmasını talep etmiştir. Danıştay, kanun yararına temyiz başvurusunu değerlendirirken,

³⁴⁶ Danıştay 7. Daire Esas No: 2018/951, Karar No: 2019/2181 sayılı ve 01.04.2019 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

davacının maddi zararı olmadığını, icra takibi sonucunda faiziyle birlikte ödeme yapılacağı gerekçesiyle vergi mahkemesi kararını hukuka aykırı olarak bozmuştur. Kanun yararına temyiz talebi, “*esasta oybirliği, gerekçede oy çokluğu*” ile kabul edilmiştir. Karşı oylardan birinde, ilamlı icra takibi sonucunda ödeme yapılmaması gerekçesiyle açılan maddi tazminat davasının idari yargı yerinde görülmesinin mümkün olmadığı bir diğer karşı oyda ise, yargılama konusu edilen bir işlemle bağlantılı olarak verilen yargılama giderlerinin tekrar dava konusu yapılamayacak bir husus olduğu, davanın maddi tazminat olarak değerlendirilemeyeceğinden davanın incelenmeksizin reddedilmesi gerektiği halde mahkeme kararı ile maddi tazminat yönünden hüküm vermesinin hukuka aykırı olduğu, belirtilmiştir. Görülmektedir ki kanun yararına temyiz yolunun amacı hukuka aykırılıkları, hukuki istikrarı sağlamaktır. Kanun yararına temyiz başvurularında, karar çeşitli açılardan hukuka uygunluk bakımından incelenmektedir. Söz konusu örnekte olduğu gibi, kanun yararına temyiz talebinin kabulü oybirliği ile olsa dahi, kabul oyları farklı gerekçelendirmeler de barındırabilmektedir.

Kanun yararına temyiz talebinin yerinde görülmesi ile kararın ilgili bakanlığa, birimlere, taraflara, Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmektedir. Örneğin Danıştay 2. Daire 16.06.2015 tarihli kararında³⁴⁷ karar hukuka aykırı bulunarak kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiş ve karar örneğinin Danıştay Başsavcılığı’na, ilgili birim/bakanlık olan Milli Eğitim Bakanlığı’na, davalı Esenler Kaymakamlığı’na ve davacıya gönderilmesi ile Resmi Gazete’de yayımlanmasına hükmedilmiştir. Söz konusu karar 23.07.2015 tarihli ve 29423 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.³⁴⁸

Kanun yararına temyiz mekanizması bozulan mahkeme kararının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaması nedeniyle düzeltici nitelikte yeni bir kararın oluşmasını sağlamayacaktır. Kanun yararına temyiz sonucunda hukuk

³⁴⁷ Danıştay 2. Daire Esas No: 2015/1900, Karar No: 2015/6522 sayılı ve 16.06.2015 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 16.04.2025)

³⁴⁸ 23.07.2015 tarihli ve 29423 sayılı Resmi Gazete için bakınız:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150723.htm> (E.T.: 16.04.2025)

düzenine katkı sağlamakla birlikte dosyanın taraflarını doğrudan bir şekilde mevcut durumlarını etkilememektedir. Örneğin Danıştay 2. Daire Esas No: 2011/10531, Karar No: 2011/5633 sayılı ve 21.11.2011 tarihli kararında³⁴⁹ idare mahkemesinin davanın konusunu icrai bulmayarak vermiş olduğu davanın incelenmeksizin reddi kararı, kanun yararına temyize konu edilmiştir. Yapılan değerlendirmede, idari davaya konu olan işlemin kesin ve yürütülmesi gereken (icrai) bir işlem olduğu sonucuna varılmıştır ve neticeten, idare mahkemesinin işin esasına girerek bir karar vermesi gerektiği, davayı incelenmeksizin reddetmesinin hukuka aykırı olduğu belirtilerek hükmün sonuçlarını etkilememek üzere kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir. Örneğin Danıştay 11. Daire 20.06.2012 tarihli kararında ise ³⁵⁰ Danıştay tarafından iptal edilen bir düzenleyici işlemin etkilediği mali haklarını talep eden davacının başvurusu, idare tarafından reddedilince dava açılmıştır. İlk derece mahkemesi davacıyı haklı bulmuş ancak Bölge İdare Mahkemesi, süre aşımı nedeniyle davayı reddetmiştir. Danıştay Başsavcılığı, iptal kararının tüm ilgilileri kapsamı gerektiğini belirterek kararın hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüş ve kanun yararına temyizini talep etmiştir. Danıştay, iptal kararının etkisinin yalnızca davayı açan kişiyi değil, ilgili düzenleyici işlemin muhatabı olan tüm bireyleri kapsamı gerektiği yönündeki yerleşik içtihatları doğrultusunda, bölge idare mahkemesi kararını hukuka aykırı bulmuş ve hükmün sonuçlarını etkilememek üzere kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir.³⁵¹ Görülmektedir ki kanun yararına temyiz sonucunda verilen

³⁴⁹ Danıştay 2. Daire Esas No: 2011/10531, Karar No: 2011/5633 sayılı ve 21.11.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.03.2025).

³⁵⁰ Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/4022, Karar No: 2012/4558 sayılı ve 20.06.2012 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 07.03.2025).

³⁵¹ Aynı yönde karar için bakınız: Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/5219, Karar No: 2013/543 sayılı ve 29.01.2013 tarihli kararında Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün Genel Yazısı'nın bir maddesi iptal edilmiş olup iptal kararının doğurduğu hukuki neticelerden faydalandırılması talebiyle ve İYUK m. 10 kapsamında davacı tarafından başvuru yapılmıştır. Davanın süre aşımı sebebiyle reddine ilişkin bulunan bölge idare mahkemesi kararında hukuki uyarlık görülmemiş ve kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir. Legalbank (E.T.: 07.03.2025).

karar, davanın taraflarını doğrudan ve birebir etkilememektedir, çünkü karar hükmün sonuçlarına etkili olmadan kanun yararına bozulmaktadır.

Vergi davaları neticesinde kanun yararına bozma kararı, mükellefin hukuki açıdan haklılığını ortaya koysa da, bu durum maliyetler göz önüne alındığında fiilen yeni bir sonuç doğurmayacaktır. Kanun yararına bozma, kamu düzeni ve hukuk sisteminde tutarlılığı sağlarken, mükellef lehine somut bir fayda sağlamamaktadır. Bu nedenle, mükellefin hak arama çabaları, üstlenilen mali yüklerin mükellef üzerinde kalmasıyla sonuçlanmaktadır.³⁵² Örneğin, vergi mahkemeleri ve bölge idare mahkemelerinin kesin kararları veya istinaf ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararlar neticesinde, mükellef tarh edilen vergi ve cezaları ödemek durumundadır. Ancak kanun yararına temyiz kararı mükellefin ödediği tutarları geri almasına olanak tanımamaktadır. Bu yol esasen hukuka aykırı işlemlere karşı açılan davalarda yargı organlarının verdiği hatalı kararların düzeltilmesi amacıyla kullanılmakta olup, mükellef açısından doğrudan bir mali avantaj sağlamamaktadır. Kanun yararına temyiz yoluna başvurulmasının ardından bu yola başvurunun haklı görülmesi sonucunda hem esas hakkında nihai kararı veren mahkeme uyarılmış olacak hem de aynı veya benzer konularda yargı kararı verilecek durumlarda yargısal makamlara yol gösterilmiş olacaktır.³⁵³

2.1.3. Kanun Yararına Temyiz Başvurusunun Kısmen Kabulü ve Kısmen Reddi

Danıştay Başsavcısı tarafından işletilen kanun yararına temyiz başvurusunun kısmen kabul edilip kısmen reddedilmesi mümkündür.

³⁵² Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, ss. 221-222.

³⁵³ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1460, vd.

Örneğin Danıştay 15. Daire 21.12.2011 tarihli kararında ³⁵⁴ Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz başvurusunda, dava konusu İdare Mahkemesinin kararının iki farklı yönü ele alınmıştır. Öncelikle, 12.07.2006 tarihinde davalı idareye tebliğ edilen idare mahkemesi kararı, temyiz süresi olan 30 gün dolmadan, 11.08.2006 tarihinde kanun yararına bozma istemiyle değerlendirilmişse de mahkeme kararının reklam durdurmanın iptaline ilişkin kısmı, kesin nitelik taşımadığı ve temyiz edilebileceği için, bu hususta kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacağı sonucuna varılmıştır. Zira, İYUK m. 51 uyarınca, yalnızca kesinleşmiş ve temyiz incelemesinden geçmeyen, temyiz süresi dolan kararlar kanun yararına temyiz incelemesine konu edilebilmektedir. İlgili Danıştay kararında idare mahkemesi kararının idari para cezasının iptaline ilişkin kısmı da değerlendirilmiş ve hukuka aykırılık tespit edilmesi sebebiyle, hükmün sonuçlarını etkilememek kaydıyla kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir. Ancak reklam durdurmanın iptaline yönelik karar, temyiz süresi dolmadığı için incelenmeye alınmamış ve bu başvuru reddedilmiştir. Nihayetinde, kanun yararına temyiz başvurusunun kısmen kabul ve kısmen reddedildiği söz konusu kararın ilgili taraflara iletilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

Kanun yararına temyiz yoluna yalnızca temyiz edilmesi mümkün olmayan veya temyiz süresi dolmuş kesinleşmiş kararlar açısından gidilebilmektedir. Danıştay istem üzerine yaptığı incelemede önüne gelen karar içerikleri bakımından kanun yararına temyiz uygulananabilirliğini

³⁵⁴ Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12449, Karar No: 2011/5843 sayılı ve 21.12.2011 tarihli kararı: “Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kısmen kabulü ile ... İdare Mahkemesi’nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının idarî para cezasının iptaline ilişkin kısmının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 51. maddesi uyarınca hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere KANUN YARARINA BOZULMASINA, temyize konu kararın reklam durdurmanın iptaline ilişkin kısmı açısından kanun yararına bozma isteminin incelenmeksizin reddine, kararın birer örneğinin ilgili Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı’na gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasına, 21.12.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” Danıştay Karar Arama (E.T.: 28.12.2024).

somut olaya göre değerlendirmekte ve kanun yararına temyiz başvurusuna ilişkin kısmen kabul ve kısmen red kararı verebilmektedir.³⁵⁵

2.2.İlgili Bakanlık Kavramı ve Taleplerinin Bağlayıcılığı

İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz süreci, ilgili bakanlığın talebi ile işletilebilir. Hukuk yargılamasında kanun yararına temyiz yetkisi Adalet Bakanlığına aitken, idari yargıda bu yetki tüm bakanlıklara tanınmıştır.³⁵⁶ Aleyhine kanun yararına temyize başvuru davanın konusuna göre ilgili bakanlığın hangisi olacağı hususu da değişkenlik gösterecektir. “İlgili bakanlık” kavramı, davanın tarafı olan idarenin hiyerarşik üstü veya vesayet makamı konumundaki bakanlıklarla birlikte, davanın konusu doğrultusunda kamu hizmetiyle ilgili olan tüm bakanlıkları kapsamaktadır.³⁵⁷

İYUK m. 51/1 uyarınca, kanun yararına temyiz yetkisi Danıştay Başsavcısına tanınmıştır. Başsavcı bu yetkisini kendi inisiyatifiyle kullanabileceği gibi, ilgili bakanlığın talebi üzerine de harekete geçebilir. Burada “ilgili bakanlık” ifadesi, uyuşmazlık konusu olayın bağlı olduğu idari kurumu ifade etmektedir. Adalet Bakanlığı’nın genel anlamda tüm davalarla ilgili bakanlık olduğu kabul edilmektedir.³⁵⁸ Örneğin vergi ve mali yükümlülüklerle ilişkin yargı kararlarında Hazine ve Maliye Bakanlığı, kamu düzeni ve güvenliğiyle ilgili davalarda İçişleri Bakanlığı, çevre kirliliği, doğal kaynakların korunması veya imar planlarıyla ilgili konularda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı,³⁵⁹ sağlık hizmetleri, hastaneler veya

³⁵⁵ Kanun yararına temyiz başvurusunun kısmen kabulü ve kısmen reddi yönündeki örnek kararlar için bakınız: Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12444, Karar No: 2011/4434 sayılı ve 28.11.2011 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/11279, Karar No: 2011/5725 sayılı ve 19.12.2011 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/1472, Karar No: 2011/4167 sayılı ve 21.11.2011 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12437, Karar No: 2011/4435 sayılı ve 28.11.2011 tarihli kararı.

³⁵⁶ Sariaslan, *Hak Arama Hürriyeti*, s. 188.

³⁵⁷ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 365.

³⁵⁸ Mehmet Aktuna, *İdari Yargıda Bilirkişinin Yasaklı Olması ve Reddi*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020, s. 112; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 780, vd.; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 107.

³⁵⁹ Sönmez ve Ayaz, *Vergi Yargısı*, s. 116; Akın Kıvrakdal, *Türk Vergi Yargısında Kanun Yolları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 217939), s. 104.

tıbbi düzenlemelerle ilgili davalarda Sağlık Bakanlığı, enerji üretimi, madencilik faaliyetleri veya enerji piyasasına yönelik uyuşmazlıklarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, gümrük işlemleriyle ilgili davalarda Ticaret Bakanlığı, kültürel mirasın korunması, sanat faaliyetleri veya turizmle ilgili kararlar için Kültür ve Turizm Bakanlığı ilgili bakanlıktır. Dolayısıyla, uyuşmazlığın konusuna göre ilgili bakanlık, kanun yararına temyiz başvurusunda bulunabilir ve Danıştay Başsavcılığı da bu doğrultuda inceleme yaparak gerekli hukuki süreci başlatabilir.

Örneğin Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu 16.01.1998 tarihli kararında³⁶⁰ İçişleri Bakanlığı, Danıştay 10. Daire 09.10.2002 tarihli³⁶¹ ve Danıştay 10. Daire 21.03.2005 tarihli³⁶² kararlarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Danıştay 10. Daire 21.03.2005 tarihli kararda³⁶³ Turizm Bakanlığı ilgili bakanlıktır ve yaptıkları başvuru üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz süreci işletilmiştir.

İYUK m. 51 uyarınca ilgili bakanlıklarca kanun yararına temyize ilişkin yapılacak başvuruların, Başsavcı açısından bağlayıcı bir nitelik taşıyıp taşımadığı, başka bir deyişle Başsavcının bakanlığın talebine uymasının zorunlu olup olmadığı hususu tartışmalı olsa da ağırlıklı görüş bakanlık talebinin Başsavcı için bağlayıcı olmadığı yönündedir.³⁶⁴ Bu tür başvurular, yalnızca bir talep veya yönlendirme mahiyetinde olup, Başsavcının takdir yetkisini ortadan kaldıracak zorunlu bir etki doğurmamakta ve ilgili bakanlıkların başvuruda bulunması, kanun yararına temyiz sürecinin

³⁶⁰ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

³⁶¹ Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/5427, Karar No: 2002/3682 sayılı ve 09.10.2002 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

³⁶² Danıştay 10. Daire Esas No: 2004/11660, Karar No: 2005/1181 sayılı ve 21.03.2005 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.04.2025).

³⁶³ Danıştay 10. Daire Esas No: 2004/9839, Karar No: 2005/1182 sayılı ve 21.03.2005 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 06.04.2025).

³⁶⁴ Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 575, vd.; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 119; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 873; Erdoğan Bilgili, *2577 Sayılı İdari*, s. 23; Gözübüyük ve Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, s. 926.

işletilmesini zorunlu kılmamaktadır.³⁶⁵ Milli Güvenlik Konseyi Raporu'nda³⁶⁶ belirtildiği üzere, kanun yararına temyiz kurumuna başvuru Danıştay Başsavcısına ait bir yetkidir, ilgili bakanlıklar sadece bu yola başvurulmasını talep edebilirler. Bakanlıkların bu yöndeki talepleri, bir başvuru önerisidir ve kanun yararına bozma yolunun işletilip işletilmemesi hususu, nihai olarak Başsavcının takdirine bırakılmıştır.³⁶⁷

2.3.Kanun Yararına Temyiz İle İdari Yargılama Usulündeki Bazı Benzer Yolların Karşılaştırılması

2.3.1. Kanun Yararına Temyizin İdari Yargılama Usulündeki Olağan Kanun Yolları Olan İstinaf ve Temyiz İle Benzerlik ve Farkları

Mahkemelerin kesinleşmemiş kararlarına ilişkin olarak üst yargı mercilerine yapılan başvurular kanun yolu olarak adlandırılmaktadır.³⁶⁸ Her bir kanun yolu Türk hukuk sisteminde adaletin sağlanması ve hukukun üstünlüğünün temin edilmesi açısından farklı bir rol oynar. İdari yargılama usulünde itiraz edilen kararın kesin hüküm niteliğine sahip olup olmaması ölçütüne göre³⁶⁹ olağan ve olağanüstü kanun yolları olarak ikili bir ayırım yapılmaktadır.³⁷⁰ İdari yargılama usulünde olağan kanun yolları nihai kararların kesinleşmelerini önleyici nitelikte, kesinleşmemiş hükümlere karşı başvuru istinaf³⁷¹ ve temyiz³⁷² yollarıdır.³⁷³ Çalışmamızın konusu olan kanun yararına temyiz yolu³⁷⁴ ise nihai kararların kesinleşmesini önleyici nitelikte olmayıp kesinleşmiş hükümlere ilişkin başvuru bir olağanüstü

³⁶⁵ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1479; Zabunoğlu, *İdare Hukuku*, s. 742.

³⁶⁶ Milli Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi Cilt: 6, Sayı: 312, İdari Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/254). Rapor için bakınız: https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/d01/c006/mgk_01006091.pdf (E.T.: 06.04.2025)

³⁶⁷ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 358-359.

³⁶⁸ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 730.

³⁶⁹ Kuru, Arslan ve Yılmaz, *Medeni Usul Hukuku*, s. 559.

³⁷⁰ Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, ss. 92-93.

³⁷¹ İYUK m. 45.

³⁷² İYUK m. 46.

³⁷³ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 800, vd.

³⁷⁴ İYUK m. 51.

kanun yoludur. Kanun yararına temyiz yolu ile istinaf ve temyiz yollarının ilk farkının, aleyhlerine başvurulmuş kararların kesin nitelik taşıyıp taşımadığı olduğu ki zaten olağan ve olağanüstü kanun yolu ayrımının da buna göre yapıldığı belirtilebilir.

Amaç bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz idari yargılama usulünde işleyen özel bir denetim yolu olup hukukun genel uygulama standartlarının korunmasını ve içtihat birliğinin sağlanmasını hedeflemektedir. Bireysel hak ihlallerinden ziyade hukukun doğru uygulanması ve toplumsal normlara uygunluk sağlanmasına odaklanılmaktadır.³⁷⁵ Bu denetim yolu hukuki hataların düzeltilmesini ve kamu yararının gözetilmesini amaçlamaktadır. İdari yargılama usulünde istinaf ise ilk derece mahkemelerinin verdiği kararların hem hukuki hem de maddi yönlerden yeniden incelenmesini sağlamak ve kararların doğruluğunu kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır. İstinaf, kararların hem hukuka uygunluk hem de olayların maddi yönlerinden ele alınmasını sağladığından özellikle kararda yapılan olası hukuki veya maddi hataların düzeltilmesine olanak tanımakta ve adil yargılamayı teşvik etmektedir. İdari yargılama usulünde temyiz ise kararların yalnızca hukuki açıdan denetlenmesini sağlayan bir mekanizma olup Danıştay tarafından yapılan bir inceleme ile kararların hukuka uygunluğunu değerlendirilmektedir. Bu süreçte esas hakkında bir inceleme yapılmamakta, sadece hukuki hatalar üzerinde yoğunlaşmaktadır ve hukukun genel standartlarını korunurken kararların hukuka uygunluğu denetlenmektedir. Kanun yararına temyiz, istinaf ve temyiz mekanizmaları, hukukun üstünlüğünü ve adil yargılamayı sağlama amacını taşımaktadır. Her üç mekanizma da yargı kararlarının hukuka uygunluğunu ve adil bir şekilde

³⁷⁵ Turgut Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2017, s. 1098; Onur Karahanoğulları, *İdari Yargı - İdarenin Hukuka Zorlanması (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme)*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2. Baskı, 2024, s. 755; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, *Medenî Usul Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 10. Baskı, 2024, ss. 626-627.

verilmesini sağlamaya yönelik işlevler üstlenmektedir ve kararların hukuka uygunluğunu temin etme hedefi bu yolların ortak amacını oluşturur.

İYUK m. 52/1³⁷⁶ uyarınca davanın reddine ilişkin kararlara karşı temyiz yoluna başvurulması halinde dava konusu işlem hakkında İYUK m. 27’de öngörülen koşullar (telafisi güç ve imkansız sonuçları olacak durumlarda, yürütmenin durdurulmasına dair bir talebin varlığı ve belli bir teminat karşılığında) var ise yürütmenin durdurulmasına karar verilebilecektir. Kanun yararına temyiz usulünde ise yapılan incelemenin mahiyeti yürütmenin durdurulması müessesesinin uygulanmasına uygun değildir.

Başvurma sıklığı bakımından ele alındığında mahkeme kararlarına karşı kanunda öngörülen sınırlar çerçevesinde sıklıkla başvuru istinaf ve temyiz yolları, geniş kapsamlı bir hak arama mekanizması sunmakta iken kanun yararına temyiz ve yargılamanın yenilenmesi gibi yollar daha dar kapsamlı bir uygulama alanına sahiptir. Özellikle kanun yararına temyiz yoluna nadiren başvurulmakta ve bu kapsamda verilen kararların sayısı sınırlı düzeyde kalmaktadır.³⁷⁷

Başvurabilecekler bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz yalnızca ilgili kendiliğinden veya bakanlıkların gerekli gördüğü durumlarda Başsavcının harekete geçmesiyle kullanılabilen bir hukuki başvuru mekanizmasıdır. Bu yöntem, doğrudan davanın taraflarınca erişilememekte ve yalnızca yetkilendirilmiş merciler tarafından devreye sokulabilmektedir. İstinaf ve temyiz yollarına ise taraflar tarafından yapılan başvurularla gidilebilmektedir.

³⁷⁶ İYUK m. 52/1: “Temyiz veya istinaf istemlerinde yürütmenin durdurulması:[44][45] Madde 52 – 1. (Değişik: 5/4/1990-3622/21 md.) Temyiz veya istinaf yoluna başvurulmuş olması, hakim, mahkeme veya Danıştay kararlarının yürütülmesini durdurmaz. Ancak, bu kararların teminat karşılığında yürütülmesinin durdurulmasına temyiz istemini incelemeye yetkili Danıştay dava dairesi, kurulu veya istinaf başvurusunu incelemeye yetkili bölge idare mahkemesince karar verilebilir. (Ek Cümle: 10/6/1994-4001/22 md.) Davanın reddine ilişkin kararlara karşı temyiz ya da istinaf yoluna başvurulması halinde, dava konusu işlem hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi 27 nci maddede öngörülen koşulun varlığına bağlıdır. ...”

³⁷⁷ Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, s. 217.

Etkileri bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz olağan temyiz yolundan ayrılan bir denetim mekanizmasıdır. Olağan kanun yollarından olan temyizde bozma kararı hükmün hukuki sonuçlarını ortadan kaldırırken, İYUK m. 51/2 uyarınca kanun yararına temyizde kesinleşmiş bir kararın bozulması kararın hukuki geçerliliğini etkilememektedir. Bu tür bozma kararları yalnızca hukuki içtihadın geliştirilmesi amacını taşımakta olup ilgili mahkeme kararının hüküm ve sonuçlarını değiştirmemektedir.³⁷⁸

2.3.2. Kanun Yararına Temyizin İdari Yargılama Usulündeki Diğer Olağanüstü Kanun Yolu Olan Yargılamanın Yenilenmesi İle Benzerlik ve Farkları

İdari yargılamada olağanüstü kanun yolları, hukuka aykırılık iddialarının incelenmesi ve adaletin sağlanması açısından önemli bir denetim mekanizması sunmaktadır.³⁷⁹ Bu mekanizmalar arasında yer alan kanun yararına temyiz ve yargılamanın yenilenmesi, kesinleşmiş kararların gözden geçirilmesine yönelik farklı prosedürler içermektedir. Her iki yol da hukukun üstünlüğünü korumayı amaçlasa da amaçları, başvuru şekilleri ve sonuçları bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır.

Amaç bakımından ele alındığında kanun yararına temyizinin temel amacı hukuka aykırı bir kararın gelecekte benzer davalarda içtihat oluşturmamasını sağlamak ve içtihat birliğini korumaktır. Bu yol bireysel hak ihlallerinden çok, hukukun genel ilkelerinin doğru uygulanmasına odaklanmaktadır. Kanun yararına temyiz Danıştay'ın denetiminde olup esasen kamu yararına bir işlev görmektedir. Danıştay hukuka aykırılığı tespit ettiği takdirde karardaki hukuka aykırılığı belirtilmekte ise de bu tespit tarafların durumunu değiştirmemekte, yalnızca içtihat olarak yol gösterici bir işlev görmektedir.³⁸⁰ Kanun yararına temyiz yoluna gidilerek mahkemenin hukuka aykırı olarak vermiş olduğu kararın diğer mahkemeler için emsal karar olma durumuna son

³⁷⁸ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, s. 1741.

³⁷⁹ Mustafa Avcı, "İdari Yargıda İstinaf", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 96, 2011, s. 180.

³⁸⁰ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari*, s. 1742.

verilmek hedeflenmektedir.³⁸¹ Yargılamanın yenilenmesi somut davada adaletin sağlanmasını hedefleyen bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır. Yargılamanın yenilenmesi yeni delillerin ortaya çıkması, ciddi usul hatalarının varlığı gibi sebeplerle başvurulmuş bir denetim yolu olup amacı tarafların hakkaniyetli bir sonuç elde etmesini sağlamaktır.³⁸² Bu bağlamda yargılamanın yenilenmesi bireysel hak ihlallerine daha doğrudan müdahale etmeyi mümkün kılmaktadır.

Başvuru ve inceleme sebepleri bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz yolunda sadece kararın hukuka uygun olup olmadığı denetlenmekte ve yeniden esasa ilişkin bir inceleme yapılmamaktadır. Yeni deliller ya da olgular bu yolla ileri sürülememekte, denetim sadece hukuki hatalara odaklanmaktadır. Yargılamanın yenilenmesi yolunda ise usule ve esasa ilişkin meselelerin her ikisini de incelenebilmektedir. Başka bir ifadeyle yeniden yargılama yapılırken İYUK m. 53'te belirtilen sebeplerin varlığı aranmakta olup bu sebepler zorlayıcı sebepler ya da karşı tarafın eylemleri nedeniyle dava sırasında sunulamayan belgelerin hükümden sonra temin edilmesi, karara esas alınan bir belgenin sahte olduğuna dair mahkeme kararı bulunması veya bu belgenin sahteciliğinin mahkeme ya da yetkili makam huzurunda ikrar edilmesine rağmen bu durumun hüküm esnasında bilinmemesi, hükme esas teşkil eden başka bir mahkeme kararının kesinleşmiş bir yargı kararıyla bozulmuş olması, bilirkişinin kasıtlı olarak gerçeğe aykırı beyan verdiğinin mahkeme kararıyla tespit edilmesi, lehine karar verilen tarafın hileye başvurduğunun belirlenmesi, davanın vekil ya da yasal temsilci olmayan bir kişiyle görülüp karara bağlanması, çekinme

³⁸¹ Özkan, *Mukayeseli Hukukta İctihat*, s. 89; Arslan ve öte., *Medenî Usul Hukuku*, ss. 626-627.

³⁸² İYUK m. 53'te yargılamanın yenilenmesi sebepleri tahdidi olarak sayılmış olup yalnızca kanunda sınırlı ve açıkça belirtilen sebeplerle mümkündür. Örneğin Danıştay 5. Daire Esas No: 2019/3540, Karar No: 2020/2386 sayılı ve 16.06.2020 tarihli kararında yargı yollarının tüketilmesiyle ya da başvuru yapılmaksızın kesin hüküm niteliği kazanan (kesinleşen) bir mahkeme kararının, kararın verildiği mahkeme dahil olmak üzere hiçbir makam tarafından kural olarak değiştirilemeyeceği, yargılamanın yenilenmesinin yalnızca kanunda sınırlı ve açıkça belirtilen sebeplerle mümkün olduğu, bu sebeplerin kıyas yoluyla genişletilerek uygulanamayacağı belirtilmiştir.

yükümlülüğü bulunan bir hakimin davaya katılması veya aynı konuda, aynı taraflar arasında önceki hükme aykırı bir karar verilmiş olması, verilen hükmün İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye veya ek protokollere aykırı olduğunun AİHM tarafından tespit edilmesi gibi olabilir. Yargılamanın yenilenmesi yolu ile davanın yeniden görülmesine ve daha geniş bir inceleme yapılmasına olanak tanınmakta olup bu yola başvuru belirli yenileme sebeplerine (yeni delillerin ortaya çıkması, kararın hile ya da sahtelikle alınmış olması gibi) dayanmalıdır.

Başvurabilecekler bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz sadece ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından başvurulabilen bir yol olup taraflar doğrudan bu yolu kullanamamaktadır. Yargılamanın yenilenmesi ise tarafların başvurabileceği bir yoldur ve davanın tarafı olmayan kimseler bu yola başvuramamaktadır.³⁸³ Bununla birlikte bu yola hukuksal menfaati olan taraf başvurabilmekte olup yargılama sonucunda lehine karar verilmiş olan taraf dahi bu yola başvuramamaktadır.³⁸⁴

Başvurma süreleri bakımından ele alındığında kanun yararına temiz yalnızca kesinleşmiş kararlar için gidilebilecek bir yoldur ve herhangi bir süre sınırlaması bulunmamaktadır. Yargılamanın yenilenmesi yolunda ise başvuru süresi ise İYUK m. 53/3 uyarınca sınırlandırılmıştır. İYUK m. 53/3'e göre önceki ilam hükmüne aykırı bir karar verilmişse 10 yıl, hükmün İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme ve ek protokollerine aykırı olarak insan haklarını ihlal ettiği AİHM kararıyla kesinleşmişse veya hüküm aleyhine AİHM'e yapılan başvuru sonucunda dostane çözüm veya tek taraflı deklarasyondan dolayı düşme kararı verilmişse, AİHM kararının kesinleşmesinden itibaren 1 yıl ve İYUK m. 53'teki diğer nedenler bakımından 60 gün içinde yargılamanın yenilenmesi talep edilebilir. Belirtilen sürelerin başvuru sahibinin dayandığı nedenin kendi açısından

³⁸³ Arslan, "Türk Vergi Yargısı", s. 107.

³⁸⁴ Şükrü Kızılot, *Yargılamanın Yenilenmesi-3*, Hürses, 16.08.1996, 1996, s. 5; aktaran Arslan, "Türk Vergi Yargısı", s. 107.

gerçekleştiği tarihi takip eden günden itibaren hesaplanarak belirleneceği de İYUK m. 53/3'te belirtilmiştir.

Karar verecek makamlar bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz yolunda Danıştay tarafından karar verilmektedir. Yargılamanın yenilenmesi usulünde ise İYUK m. 55/1 uyarınca yargılamanın yenilenmesi talep edilen konuda görevli olan daire veya mahkeme tarafından karar verilmektedir.

Usul bakımından ele alındığında İYUK m. 51 uyarınca, idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesinleşmiş veya temyizden geçmeden kesinleşen, hukuka aykırı sonuçlar doğuran kararları, ilgili bakanlığın talebiyle veya Başsavcılık tarafından kanun yararına temyiz edilebilmektedir. Temyiz yerinde görülürse karar bozulur ve daha önce kesinleşmiş kararın sonuçlarını etkilemeyecek olan bozma kararı, ilgili bakanlığa iletilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır.³⁸⁵ Kanun yararına temyiz usulüne başvurulduğunda hukuka aykırılık Danıştay ilgili dairesi, kurulu tarafından hukuka aykırılıkla sınırlı olarak incelenecektir.³⁸⁶ İYUK m. 55 uyarınca, yargılamanın yenilenmesi usulünde ise ilişkin talep üzerine karşı tarafın savunması alındıktan sonra başvuru incelenmekte ve eğer kanunda belirtilen gerekçeler mevcut ise dava yeniden ele alınarak bir hüküm tesis edilmektedir. Bununla birlikte, yargılamanın yenilenmesine yönelik başvuruların kanunda öngörülen sebeplere dayanmaması halinde, söz konusu talep reddedilecektir. Yeniden yargılama yapılmasına ilişkin taleplerde duruşma yapılması istemi mevcutsa, ilgili daire veya mahkemenin takdirine bağlı olarak duruşma yapılabilir.

Sonuçları ve etkileri bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz sonucunda hukuka aykırılık tespit edilirse karar Danıştay tarafından bozulabilmekte ise de bu bozma taraflara doğrudan bir hak sağlamamakta ve davanın sonucunu değiştirmemektedir. Kararın bozulması yalnızca hukuki

³⁸⁵ Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/6545, Karar No: 2002/4254 sayılı ve 07.11.2002 tarihli kararı, Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/558, Karar No: 2021/2766 sayılı ve 15.04.2021 tarihli kararı.

³⁸⁶ Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 359.

hataların gelecekte tekrarlanmasını önlemek amacı taşımaktadır. Başka bir ifadeyle kanun yararına temyiz, davanın tarafları için doğrudan bir hak doğurmamakta, esastan inceleme yapılarak yeni bir karar verilmemekte, hukuka aykırı kararın gelecekte örnek teşkil etmemesi amaçlanmaktadır.³⁸⁷ Yargılamanın yenilenmesi sonucunda ise mahkeme davayı yeniden inceleyebilmekte, kararını esastan gözden geçirebilmekte ve eğer ki ciddi usul hataları varsa ya da yeni deliller ortaya çıkarsa, mahkeme kararını bozabilir ve bu da tarafların durumunu doğrudan etkileyecektir. Kanun yararına temyiz yolunda verilen kararın taraflara ve incelenen karara bir etkisi yokken³⁸⁸ yargılamanın yenilenmesi yolunda yeniden yargılama yapılarak dosya esasen incelendiği için kararın esastan değiştirilmesi mümkündür.

Kararın icrasına etkisi bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz yoluna kesinleşmiş bir karara karşı başvurulduğundan kararın uygulanmasını doğrudan etkilememektedir. Başka bir ifadeyle kanun yararına temyiz süreci kararın işlemlerini, etkisini durdurmamakta ve kararın icrası devam etmektedir. Yargılamanın yenilenmesi talebi kabul edildiğinde ise yargılama süreci yeniden başlar ve kesinleşmiş kararın icrası durdurulabilmektedir. Bu süreçte, davanın yeniden incelenmesiyle yeni bir karar verilmesi mümkündür. Mahkeme yeni deliller ve olgular doğrultusunda eski kararı tamamen değiştirebilmektedir. Ancak kanun yararına temyiz taleplerine ilişkin verilecek kararlar tekrar yargılamanın yenilenmesine konu edilememektedir.³⁸⁹

Kararların duyurulması bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz yolu incelemesi sonucunda verilen kararlar İYUK m. 51/3 gereği Resmi Gazete’de yayımlanıyorken yargılamanın yenilenmesinin düzenlendiği İYUK m. 53 ve m. 55 incelendiğinde ise bu kararlar hakkında Resmi Gazete’de yayımlanma, duyurulma gibi bir usulün uygulanmadığı görülmektedir. Kanun yararına temyizinin amacı tüm ülkede kuralların aynı

³⁸⁷ Kanmaz, *Vergi Yargılamasında Yargı*, s. 130.

³⁸⁸ Kızılot ve Kızılot, *Vergi İhtilafları*, ss. 758-759; Aktuna, *İdarî Yargıda Bilirkişinin*, s. 341.

³⁸⁹ Sönmez ve Ayaz, *Vergi Yargısı*, s. 409; Özdemir, *Türk Vergi Yargısında*, s. 110.

şekilde uygulanmasını sağlamak olduğu için Resmi Gazete’de yayımlanması bu amaçla bağdaşmaktadır, yargılamanın yenilenmesi ise sadece tarafları ilgilendirdiğinden kararın yayımlanmaması olağandır.³⁹⁰

Başvurma sıklığı bakımından ele alındığında kanun yararına temyiz ve yargılamanın yenilenmesi kurumları, istinaf ve temyiz yollarına göre oldukça dar bir uygulama alanına sahiptir. Kanun yararına bozma yoluna nadiren başvurulmakta olup bu yolla verilen kararların sayısı da az sayıda kalmaktadır.³⁹¹

Aralarındaki ilişki bakımından ele alındığında bozma kararı her ne kadar İYUK m. 51/2 gereği bozulan kararın hukuki neticelerini ortadan kaldırmasa da bir hukuka aykırılığı ortaya koymaktadır. Söz konusu hukuka aykırılık İYUK m. 53’te düzenlenen yargılamanın yenilenmesi nedenlerinden birine karşılık gelse dahi bu durumda bozma kararı kendiliğinden yargılamanın yenilenmesi sürecini başlatmayacaktır. Bununla birlikte yargılamanın yenilenmesi talebi ileri sürüldüğünde kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda verilen bozma kararında belirlenen hukuka aykırılık, mahkeme kararıyla saptanmış bir durum olarak değerlendirilebilir ve bu bağlamda yargılamanın yenilenmesi sebeplerine ilişkin bir delil niteliği taşıyabilmektedir.³⁹²

Kanun yararına temyiz süreci sonunda hukuka aykırılığın tespit edilmiş olması ilgili dosya bakımından yargılamanın yenilenmesi usulünün işletilmesini kendiliğinden sağlamamakla birlikte yargılamanın yenilenmesi yoluna gidildiği takdirde ancak bir delil olarak kullanılabilecektir. ³⁹³ Kanun

³⁹⁰ Kızılot ve Kızılot, *Vergi İhtilafları*, s. 607.

³⁹¹ İdari yargı dosya sayıları için bakınız: <https://istatistikler.uyap.gov.tr/> (E.T.: 30.04.2025)
Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu için bakınız: <https://www.danistay.gov.tr/assets/images/yayinlar/dergi/2025-03-07-10-10-1242093.pdf> (E.T.: 30.04.2025)

³⁹² Ramazan Cengiz Derdiman, *İdari Yargının Genel Esasları*, Bursa: Alfa Aktüel Yayınları, Gözden Geçirilmiş Ve Güncellenmiş 3. Baskı, 2014, s. 444.

³⁹³ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 367-368.

yararına temyiz sonucunda verilen kararlara ilişkin yargılamanın yenilenmesi kurumunun işletilmesine imkan bulunmamaktadır.³⁹⁴

Özetle idari yargılamada kullanılan olağanüstü kanun yolları, hukuka aykırı kararların düzeltilmesine yönelik önemli işlevler görmektedir. Kanun yararına temyiz hukukun doğru uygulanmasını sağlama ve içtihat birliğini temin etme amacı taşıırken, yargılamanın yenilenmesi somut davada adaletin tesis edilmesini sağlamayı hedeflemektedir. Her iki yol da kesinleşmiş kararlara karşı başvurulabilmesine rağmen başvuru şekilleri, inceleme kapsamı ve sonuçları açısından farklılıklar göstermektedir. Kanun yararına temyiz, taraflara doğrudan bir hak tanımazken, yargılamanın yenilenmesi, tarafların durumunu doğrudan değiştirebilmektedir.

2.3.3. Kanun Yararına Temyiz İle İctihadı Birleştirme Müessesesi Karşılaştırılması

Danıştay'da içtihat birliğinin sağlanmasına yönelik iki temel mekanizma bulunmaktadır. İlki İYUK m. 51'de düzenlenen "kanun yararına temyiz" yoludur ve bu yol ilk derece veya istinaf mahkemesi kararlarının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu durumlarda işletilebilmektedir. Bu mekanizmada verilen bozma kararının davaya doğrudan bir etkisi olmaksızın gelecekte daha tutarlı içtihatların oluşturulmasını hedeflenmektedir. İkinci mekanizma ise

³⁹⁴ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 875; Erdoğan Bilgili, *2577 Sayılı İdari*, s. 24.

2575 sayılı Danıştay Kanunu m. 18,³⁹⁵ m. 39³⁹⁶ ve m. 40'ta³⁹⁷ düzenlenen "içtihatların birleştirilmesi" yöntemidir. Bu yöntem Danıştay tarafından kendiliğinden uygulanmakta olup 1920'li yıllardan bu yana hukuk sistemimizde yer almaktadır.³⁹⁸ Danıştay yalnızca yetki uyuşmazlıklarına değil, aynı zamanda davanın esasına ilişkin konularda da bu mekanizmayı işletmektedir. Önemli içtihat değişikliklerinde kapsamlı ve çok katımlı görüşmeler yapılan bu mekanizmada hukuki güvenliğin sağlanması ve

³⁹⁵ 2575 sayılı Danıştay Kanunu m. 18: "İçtihadları birleştirme kurulu

Madde 18 – 1. İçtihatları Birleştirme Kurulu, Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, dava daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

2. Toplanma ve görüşme yetersayısı en az otuzbirdir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye Kurula katılmaz.

3. Esas hakkındaki kararlar, birinci toplantıda Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, bu toplantıda karar yetersayısı sağlanamaz ise ikinci toplantıda mevcudun salt çoğunluğu ile verilir. Kurulun diğer kararları oyçokluğu ile verilir.

4. İçtihatları Birleştirme Kuruluna yeteri kadar tetkik hakimi ve memur verilir."

³⁹⁶ 2575 sayılı Danıştay Kanunu m. 39: "İçtihatları birleştirme kurulunun görevleri

Madde 39 – İçtihatları Birleştirme Kurulu, dava dairelerinin veya idari ve vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde, Danıştay Başkanının havalesi üzerine, Başsavcının düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir."

³⁹⁷ 2575 sayılı Danıştay Kanunu m. 40: "İçtihatların birleştirilmesini istemeye yetkili olanlar

Madde 40 – 1. İçtihatların birleştirilmesi veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi, Danıştay Başkanı, konu ile ilgili daireler, idari ve vergi dava daireleri kurulları veya Başsavcı tarafından istenebilir.

2. Aykırı kararlarla ilgili kişiler, içtihatların birleştirilmesi için Danıştay Başkanlığına başvurabilirler.

3. Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren bir ay içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

4. Bu kararlara, Danıştay daire ve kurulları ile idari mahkemeler ve idare uymak zorundadır."

³⁹⁸ Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulu Esas No: 1997/2, Karar No: 1997/2 sayılı ve 31.10.1997 tarihli kararı: "Bizdeki anlamı ve bağlayıcı gücü ile içtihatların birleştirilmesi yolu yalnız Türk hukukuna özgü bir kurumdur. Yabancı Hukuk sistemlerinde, bizdekine benzer bir içtihatları birleştirme kurumu yoktur. Bu kurum, ilk olarak 1926 yılında 834 sayılı Mahkemei Temyiz Teşkilatının Tevziine Dair Kanunla kabul edilmiş; sonraki yıllarda da muhafaza edilerek diğer birçok yasaya da intikal ettirilmiştir. (Baki KURU, İçtihatların Birleştirilmesi Yolu İle İlgili Bazı Sorunlar, AÜHF. Yay.No.: 415, Ankara 1977, s. 12-13; Necip BİLGE, Yargısal İçtihatların Bağlayıcı Etkileri ve İçtihadı Birleştirme Kararları, Recai SEÇKİN'e Armağan, Ankara 1974, s. 250)". Legalbank (E.T.: 14.02.2025).

içtihatlar arasındaki uyumun korunması adına özenle ve disiplinli bir şekilde yürütülmektedir.³⁹⁹

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2021/3, 2024/1 sayılı ve 28.06.2024 tarihli kararında⁴⁰⁰ temyiz incelemesine gönderilen dava dosyasından feragat edilmesi durumunda, Danıştay'ın farklı daireleri ve kurulları arasında oluşan karar uyuşmazlığı değerlendirilmiştir. Feragat hakkında ek karar verilmesi için dosyanın hükmü veren mahkemeye gönderilmesi ile temyiz aşamasında feragat edildiği için temyiz merciinin feragat ilişkin karar vermesi yönünde iki tür karar verildiği görülmüştür. Bu uyuşmazlığın giderilmesi amacıyla Danıştay Başkanı tarafından içtihatların birleştirilmesi talep edilmiş, ilgili yasal düzenlemeler ve görüşler incelendikten sonra, feragat durumunda dosyanın ek karar verilmek üzere hükmü veren mahkemeye gönderilmesi yönünde içtihatların birleştirilmesine karar verilmiştir.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 1985/4, Karar No: 1985/5 sayılı ve 02.07.1985 tarihli kararında⁴⁰¹ vergi davalarında, temyiz süresi geçtikten sonra alınan Maliye Bakanlığı muvafakatinin temyiz incelemesine etkisi konusunda Danıştay 3. Daire'nin kararları arasında oluşan görüş ayrılığı bakımından temyiz süresi sona erdikten sonra alınan muvafakatin, Danıştay'ın temyiz istemini esastan incelemesine engel teşkil etmeyeceği yönünde içtihatlar birleştirilmiştir.

İçtihatların birleştirilmesi ve kanun yararına temyiz yolunu kıyaslayacak olursak ilk farklılık kanun yolu olup olmadıklarıdır. Kanun yararına temyiz olağanüstü kanun yollarındandır ancak içtihatların birleştirilmesi bir kanun yolu değildir. Bu yollara başvurabilenler arasında da farklılık mevcuttur. Mevzuatımızda düzenlendiği şekliyle içtihatları birleştirme sistemi tarafların başvurabileceği bir kanun yolu niteliğinde olmayıp hukuk kurallarının ülke

³⁹⁹ Sancakdar, “İdari Yargıda İstinaf”, s. 2279.

⁴⁰⁰ Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2021/3, Karar No: 2024/1 sayılı ve 28.06.2024 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 12.03.2025).

⁴⁰¹ Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 1985/4, Karar No: 1985/5 sayılı ve 02.07.1985 tarihli kararı. Resmi Gazete (E.T.: 12.03.2025).

genelinde birlik ve eşitlik içinde uygulanmasını sağlamayı amaçlayan ve kendiliğinden işletilebilen bir yöntemdir.⁴⁰² Kanun yararına temyiz yoluna ise İYUK m. 51 uyarınca ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından gidilebildiğinden aslen tarafların başvurabileceği bir yol değildir.⁴⁰³

Konu yönünden bakıldığında İYUK m. 51 uyarınca idare mahkemeleri, vergi mahkemeleri ve bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile birlikte istinaf veyahut temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararlar, yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade ettikleri iddiasıyla kanun yararına temyize konu olabiliyorken, Danıştay Kanunu m. 39 uyarınca Danıştay'ın daire ve kurullarının kesin nitelikteki kararları arasında çelişki veya tutarsızlık bulunması ya da daha önce birleştirilen içtihatların değiştirilmesine ihtiyaç duyulması halinde ilgili durum içtihatların birleştirilmesine konu olabilir.

Amaçları yönünden kısaca incelendiğinde içtihatların birleştirmesi kurumu yargısal faaliyetlerde birlik sağlamayı, idari yargılama usulünde yargılama kurumunun mevzuat değişikliklerinden kolaylıkla etkilenmeyecek bütünlükte, genellikte ve devamlılıkta olduğunu pekiştirmeyi, uygulanmakla müstekar durum yaratılarak⁴⁰⁴ istikrarın belirlenmesini amaçlamaktadır.⁴⁰⁵ Kanun yararına temyiz kurumu da içtihat birliğini sağlamayı, hukuki öngörülebilirliği gerçekleştirmeyi ve hukukun doğru uygulanmasını

⁴⁰² Necip Bilge, *Yargısal İchtihatların Bağlayıcı Etkileri ve İchtihadı Birleştirme Kararları, Recai Seçkin'e Armağan*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 351, 1974, s. 278; aktaran Zeki Uysal, “Geçmişten Günümüze Danıştay İchtihatları Birleştirme Sistemi”, *Danıştay Dergisi*, Sayı: 155, 2023, s. 129.

⁴⁰³ İlk derece mahkemeleri veya bölge idare mahkemeleri kararları doğrudan Danıştay Başsavcılığı'na iletilmediğinden, Başsavcılık kendiliğinden mahkeme kararlarından haberdar olamamaktadır. Bu nedenle, pratikte davanın tarafları veya menfaat sahibi ilgilileri kanun yararına temyize ilişkin talepleri için dilekçeyle Başsavcılığa bildirimde bulunmaktadır. Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1471, vd.; Aslıhan Taşer, *Vergi Yargılamasında Ehliyet*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020, 1. Baskı, s. 189.

⁴⁰⁴ Danıştay İchtihadı Birleştirme Kurulu Esas No: 1969/21, Karar No: 1971/19 sayılı ve 27.03.1971 tarihli kararı. Danıştay İchtihatları Birleştirme Kararları II (1967-1972), Ankara: Danıştay Başkanlığı Yayınları, No: 16, 1973.

⁴⁰⁵ Lütfi Duran, “Danıştay'ın İchtihatları Birleştirme Uygulaması”, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 3, 1972, s. 424.

hedeflemektedir.⁴⁰⁶ Kanun yararına temyizın temel işlevi, hukuk literatürünü hukuka aykırılıktan arındırarak hukuki istikrarı ve içtihat birliğini sağlamaktır.⁴⁰⁷ İçtihadı birleştirme ve kanun yararına temyiz kurumları hukuk uygulamalarında birliği hedeflediğinden, amaçlarının birbiriyle örtüştüğü, aynı doğrultuda olduğu belirtilebilir.⁴⁰⁸

2.3.4. Kanun Yararına Temyiz İle Uyuşmazlık Mahkemesi Faaliyetinin Karşılaştırılması

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun m. 1 uyarınca Anayasa ile yetkilendirilmiş bağımsız bir yüksek yargı organı olan uyuşmazlık mahkemesinin görevi, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak karara bağlamaktır. İYUK m. 51’de düzenlenen kanun yararına temyiz yolunda ise ayrıca bir yargı organı bulunmamakta, idari yargılama alanında yürürlükteki hukuka aykırı kararlara ilişkin inceleme Danıştay tarafından yapılmakta ve içtihat birliği oluşturmak amaçlanmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2247 sayılı Kanun m. 2 uyarınca Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve Danıştay Genel Kurulu başkan ve üyelerinden seçilenlerden oluşmakta iken, kanun yararına temyiz incelemesi Danıştay Başsavcılığı tarafından başvurulması ile yürütülmektedir.

2247 sayılı Kanun m. 10 uyarınca adli ve idari yargılama usulüne ilişkin davada olumlu görev uyuşmazlığını çıkarma yetkisi, görev itirazının reddi üzerine Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün görevidir. Olumlu görev uyuşmazlığını çıkarmaya, eğer itiraz adli yargı lehine reddedilmişse Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı lehine reddedilmişse Danıştay Başkanunsözcüsü yetkilidir. Söz konusu Kanunun 14. maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığı taraflarca ileri sürülebilmekte ve 24. maddesi

⁴⁰⁶ Yasemin Buyuran, *Vergi Yargılamasında Kanun Yolları*, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 218973), s. 145; Kanmaz, *Vergi Yargılamasında Yargı*, s. 130.

⁴⁰⁷ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 354.

⁴⁰⁸ Müzeyyen Yıldız, “Kanun Yararına Bozma”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 4, 1995, s. 63, vd.

uyarınca hüküm uyuşmazlığının giderilmesi ilgili kişi veya makamlarca istenebilmektedir. Kanun yararına temyiz usulüne ise İYUK m. 51 uyarınca re'sen veya ilgili bakanlıkların talebi ile ve uygulamada ek olarak tarafların talepleri üzerine Danıştay Başsavcısı tarafından gidilebilmektedir.

2577 sayılı Kanun m. 18 uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu kendisine bildirilen yargı mercii, Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakacak olup altı ay içinde karar verilmezse davayı görmeye devam edecektir. Bununla birlikte, esas hakkında nihai kararın verilmesinden önce Uyuşmazlık Mahkemesi karar verirse, yargı mercii söz konusu bu karara uymakla yükümlüdür. Ayrıca, uyuşmazlık çıkarılacağı nedeniyle yargı merciinden davanın ertelenmesi talep edilemeyecektir. Kanun yararına temyiz usulünde ise halihazırda kesinleşmiş bir karar hukuka aykırı olup olmadığı yönünde incelenmektedir ve söz konusu kararın beklenilmesi başka bir deyişle davanın geri bırakılması veya bekletici mesele olma, karar vermede süre kısıtı, erteleme talep edilmesi, vs. hususları söz konusu değildir.

2.3.5. Kanun Yararına Temyiz İle 2576 Sayılı Kanun m. 3/C Kapsamında Aykırılığın Giderilmesinin Karşılaştırılması

İdari yargıda istinaf kanun yolunun uygulanmasıyla, birçok idari uyuşmazlık açısından temyiz yolu kaldırılmış ve bu davalarda kesin karar verme yetkisi bölge idare mahkemelerinin istinaf dairelerine bırakılmıştır. Ancak bu durum benzer konularda farklı bölge idare mahkemelerinin çelişkili kararlar vermesi gibi bir sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu çelişkiler

hukuka olan güveni zedelediği için, benzer konu ve olaylarda⁴⁰⁹ verilen farklı kararların birleştirilerek hukuk güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri Ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu Ve Görevleri Hakkında Kanun m. 3/C - 4'te, *"Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinafyoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştaydan bu konuda karar verilmesini istemek"* Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunun görevleri arasında sayılmış⁴¹⁰ ve taleplerin hangi birime iletileceği ve ne kadar sürede karar verileceği hakkında m. 3/C - 5'te *"Dördüncü fıkranın (c) bendine göre yapılacak istemler, konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kuruluna iletilir. İlgili dava daireleri kurulunca üç ay içinde karar verilir. Aykırılık veya uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin olarak bu fıkra uyarınca verilen kararlar kesindir."* olarak düzenlenmiştir.

Anayasa Mahkemesi 30.03.2023 tarihli Başvuru No: 2020/33856 sayılı Erkan Tufan başvurusunda⁴¹¹ idari yargı sisteminde aykırılıkların

⁴⁰⁹ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2021/5, Karar No: 2021/7 sayılı ve 03.11.2021 tarihli kararında "benzer olay" ifadesinden ne anlaşılması gerektiğine ilişkin bir değerlendirme yapılmış ve *"Danıştaydan aykırılığın giderilmesi isteminde bulunulabilmesinin koşullarından biri, isteme konu bölge idare mahkemesi kararlarının benzer olaylara ilişkin olmasıdır. "Benzer olaylar" ifadesinden ne anlaşılması gerektiği ile ilgili olarak maddede bir açıklamaya yer verilmemiştir. Bu düzenlemeyle üç dereceli yargılama sisteminde içtihat makamı rolünü üstlenen Danıştayın temyizi kabil olmayan kesin kararlara konu olaylarda uygulama birliği sağlaması amaçlanmıştır. Aykırılığın giderilmesi müessesesinden beklenen bu amaç dikkate alındığında, "benzer olaylar" ifadesinden, hem maddi olayların hem de bu maddi olaylara uygulanacak hukuk kurallarının aynı veya benzer nitelikte olmasının anlaşılması gerekmektedir"* olarak belirtilmiştir. Legalbank (E.T.: 17.05.2025).

⁴¹⁰ 2576 sayılı Kanun m. 3/C kapsamında bölge idare mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın giderilmesi istemine ilişkin örnek karar için bakınız: Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/3, Karar No: 2022/6 sayılı ve 18.05.2022 tarihli kararı.

⁴¹¹ Anayasa Mahkemesi 30.03.2023 tarihli Başvuru No: 2020/33856 sayılı Erkan Tufan başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 20.01.2025).

giderilmesi yolunun, istinaf dairelerinin benzer meselelerde çelişkili kararlar almasını engellemek amacıyla benimsendiği, bu düzenlemenin temelinde, farklı kararların devamının yargıya duyulan güveni ve adalete olan inancı zedeleyeceği ve ayrıca hatalı biçimde hak kazanılmasının evrensel hukuk ilkeleriyle bağdaşmayacağı kaygısının bulunduğu, belirtilmiştir. Söz konusu başvuruya ilişkin kararda 2576 sayılı Kanun'da aykırılıkların giderilmesine ilişkin başvurular için bir süre sınırlaması getirilmediği gibi, yargısal uygulamalarda da bu yönde bir kısıtlama bulunmadığına, benzer olaylarda farklı bölge idare mahkemesi dairelerinin verdiği kesin kararlar arasında çelişki veya uyuşmazlık olması halinde, gerek ilgili mahkemelerin re'sen, gerekse istinaf başvuru hakkına sahip olanların her zaman aykırılıkların düzeltilmesi talebinde bulunabilmesine imkan tanındığına değinilmiştir. Kararda, aykırılıkların giderilmesi usulünün *“kararın tüm yönleriyle yeni bir incelemeden geçirildiği bir kanun yolu olmadığı”* ve bununla birlikte *“ileriye dönük benzer uyuşmazlıklara yönelik içtihadın belirlenmesi için kullanılabilecek istisnai bir yol olarak düzenlendiği”*ne dikkat çekilmektedir. İlgili kararda, aykırılığın giderilmesi yolunun olağan bir kanun yolu niteliğinde olmadığı ve bu yola başvurulsa dahi Anayasa Mahkemesi'ne yapılacak bireysel başvuru sürelerine bir etkisinin olmayacağı da belirtilmiştir.⁴¹²

⁴¹² Anayasa Mahkemesi 20.07.2023 tarihli Başvuru No: 2019/42517 sayılı Adem Akagündüz kararında ise başvuru olağan kanun yollarını tükettikten sonra, içtihat aykırılığının bir hak ihlaline sebep olup olmadığına dair karar verileceği beklentisi ile Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur. Sonrasında ise davacı, aleyhine verilen yargı kararını aykırılığın giderilmesi yoluna götürmüştür. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından aykırılığın giderilmesi yoluyla davacı hakkındaki kesin hüküm ortadan kaldırılmış ve işlem iptal edilmiştir. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun aykırılığın giderilmesi kararı sonrası, Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı nasıl ele alacağı tartışılmıştır. Danıştay idari ve vergi dava daireleri kurullarının her ne kadar aykırılığın giderilmesi usulü ile kesinleşmiş yargı kararlarına ilişkin idari işlemi iptal etme yetkisi olmasa da Adem Akagündüz başvurusunda, başvuru aleyhine olan yargı kararı, DİDDK tarafından BİM kararları arasındaki aykırılığın giderilmesi mekanizması ile ortadan kaldırılmış ve dava konusu işlem iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararında da aykırılığın giderilmesine ilişkin karar dikkate alınmış ve işlem/dava iptal edildiğinden başvuru mevcut, güncel bir mağduriyeti bulunmadığı yönünde değerlendirme yapılmış ve başvurunun, kabul edilemez başvuru olduğuna karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 20.01.2025).

Bölge idare mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın giderilmesi istemine ilişkin örnek olarak Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/1, Karar No: 2022/4 sayılı ve 02.03.2022 tarihli kararında⁴¹³ İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. ve 3. Vergi Dava Daireleri arasında ortaya çıkan karar uyuşmazlığı, istinaf başvuru hakkı bulunan kişinin bu yöndeki talebini kabul eden İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunca aykırılığın giderilmesine yönelik inceleme yapılmasının istenmesi üzerine, 2576 sayılı Kanun'un m. 3/C/4-c kapsamında çözümlenmek üzere Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından incelenmiştir. ⁴¹⁴ Başka bir örnek olarak Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/5, Karar No: 2024/11 sayılı ve 13.11.2024 tarihli kararında⁴¹⁵ İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 7. Vergi Dava Dairesi ile Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesi arasında ortaya çıkan karar uyuşmazlığı, Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunca aykırılığın giderilmesine yönelik inceleme yapılmasının istenmesi üzerine 2576 sayılı Kanun'un m. 3/C/4-c kapsamında çözümlenmek üzere Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından incelenmiştir.⁴¹⁶

⁴¹³ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/1, Karar No: 2022/4 sayılı ve 02.03.2022 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 15.01.2025).

⁴¹⁴ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/1, Karar No: 2022/4 sayılı 02.03.2022 tarihli kararında aykırılığın giderilmesi talebi, haksız tahsil edilen vergilerin tahsil tarihinden itibaren tecil faiziyle birlikte iadesi talebinin faiz talebi yönünden reddedilmesi üzerine gündeme gelmiştir. Uyuşmazlık bu bağlamda iade edilen vergiye ilişkin olarak tahakkuk eden tecil faizinin ödenmesine yönelik talebin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 116, vd. çerçevesinde düzeltme ve şikayet yollarıyla ileri sürülüp sürülemediği konusundaki hususuna ilişkindir. Aykırılığın, haksız olarak tahsil edilen verginin iadesi üzerine iade edilen vergiden bağımsız olarak ve tek başına faiz ödenmesi istemiyle, Vergi Usul Kanunu m. 116, vd. çerçevesinde düzeltme ve şikayet yollarına başvurulabileceği yönünde giderilmesine karar verilmiştir.

⁴¹⁵ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/5, Karar No: 2024/11 sayılı ve 13.11.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

⁴¹⁶ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/5, Karar No: 2024/11 sayılı ve 13.11.2024 tarihli kararında aykırılığın giderilmesi talebi, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun ilk iki fıkrası ilga edilen 21. maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen muafiyetin, tapu kütüğüne "korunması gerekli taşınmaz kültür varlığıdır" kaydı bulunan taşınmazlara ilişkin onarım ve restorasyon hak ediş ödemelerine yönelik damga vergisini kapsayıp kapsamadığı konusundaki uyuşmazlığı kapsamaktadır. Aykırılığın, söz konusu muafiyetin hak ediş ödemelerine ilişkin damga vergilerini de içerdiği istemiyle, 2863 sayılı Kanun'un 21. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde muafiyet hükmünün bu vergileri de kapsadığı yönünde giderilmesine karar verilmiştir.

Aykırılığın giderilmesi usulüne konu olacak karar ile kanun yararına temyize konu olacak karar konu yönünden de birbirinden farklıdır. 2576 sayılı Kanun m. 3/C kapsamında aykırılıkların giderilmesi yoluna yalnızca aynı ya da farklı bölge idare mahkemesi dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına ilişkin olarak başvurulabiliyorken,⁴¹⁷ İYUK m. 51 kapsamındaki kanun yararına temyiz yoluna ise idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin nitelikteki kararlarına ve ayrıca istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş olan kararlarına ilişkin olarak başvurulabilmektedir.⁴¹⁸ Temyiz yolu açık olan kararlar ile istinaf başvurusu yapılmadan kesinleşen mahkeme kararları, aykırılığın giderilmesi talebine konu olamayacaktır.⁴¹⁹ Aykırılığın giderilmesi yolunda benzer durumlara ilişkin birbirinden farklı karar verilmiş olması gerekliliği aranırken, kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmesi için ilgili kararın hukuka aykırılık teşkil etmesi gerekmektedir.⁴²⁰ Kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmesi iki karar arasında çelişki bulunmasından değil esasen hukuken yürürlükte olan kurallara aykırı sonuç doğuran bir mahkeme kararının varlığından kaynaklanmaktadır ve bu başvuru yalnızca hükmün niteliği itibarıyla hukuka uygunluk denetimini amaçlanmaktadır.⁴²¹

Aykırılığın giderilmesi ile kanun yararına temyize başvurulması usullerinde bu başvuruları yapmaya yetkili makam ile karar ve inceleme mercileri de birbirinden farklıdır. Aykırılığın giderilmesi yoluna başvurma

⁴¹⁷ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2021/7, Karar No: 2022/5 sayılı ve 13.04.2022 tarihli kararında Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesince verilen iki karar arasındaki aykırılığın 2576 sayılı Kanun m. 3/C/4-c uyarınca giderilmesi talebine ilişkin olarak “*bir bölge idare mahkemesi vergi dava dairesinin maddi ve hukuki durumları aynı veya benzer olan davalarda verdiği kararlar arasında istikrarı sağlamak aynı dairenin sorumluluğunda bulunmaktadır*” ifadesi ile bölge idare mahkemesinin aynı dairesi tarafından aynı olayla ilgili istinaf incelemesi sonucu verilen kesin nitelikteki kararlar arasındaki çelişkinin, 2576 sayılı Kanun m. 3/C/4-c kapsamında olmadığından aykırılığın giderilmesi isteminin reddine karar verilmiştir. Sinerji (E.T.: 17.05.2025).

⁴¹⁸ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 44.

⁴¹⁹ Çökelek, *Bölge İdare Mahkemelerinin*, s. 65.

⁴²⁰ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, ss. 44-45.

⁴²¹ Sevda Yılmaz, “6545 Ve 6552 Sayılı Kanunlar Çerçevesinde İdari Yargılama Usûlü Değişiklikleri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 2016, Sayı: 28, s. 441.

yetkisi bölge idare mahkemesi başkanlar kuruluna aitken,⁴²² kanun yararına temyiz yoluna başvurma yetkisi Danıştay Başsavcısına aittir. Aykırılığın giderilmesine ilişkin incelemeyi Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulu yapmakta ve karar vermekte iken, kanun yararına temyiz yolunda karar ve inceleme makamı ilgili Danıştay Dairesi veya Kurulu'dur.⁴²³

Aykırılığın giderilmesi kanun yollarından biri değilken kanun yararına temyiz yolu ancak kesin kararların yürürlükteki hukuka aykırılık taşıdığı iddiasıyla gidilebilen olağanüstü bir kanun yoludur. Aykırılığın giderilmesi ile kanun yararına temyize başvurulma usullerinin duyurulmaları yönünden de farklı oldukları belirtilebilir. İYUK m. 51/3 uyarınca kanun yararına temyiz sonucunda verilen bozma kararları Resmi Gazete'de yayımlanmaktadır. Aykırılığın giderilmesi kararları için Resmi Gazete'de yayımlanması yönünde bir mevzuat düzenlemesi mevcut değildir.⁴²⁴ 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi m. 4/1'de ancak özel kanunlarında Resmi Gazete'de yayımlanması öngörülen mahkeme kararlarının Resmi Gazete'de yayımlanabileceği belirtilmiştir. İYUK m. 51/3 uyarınca kanun yararına temyiz yolu sonucunda verilen kararların Resmi Gazete'de yayımlanacağı belirtilmişken, 2576 sayılı Kanun m. 3/C kapsamında aykırılıkların giderilmesi yolu neticesinde verilen kararların Resmi Gazete'de yayımlanacaklarına ilişkin bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır.

Bu iki yolun benzerliklerine bakıldığında her ikisinin de amacı ülke genelinde içtihat birliğini sağlamaktır. Kanun yararına temyiz sonucunda verilen bozma kararları ile aykırılığın giderilmesi kararları kesinleşmiş

⁴²² Örneğin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/51, Karar No: 2024/36 sayılı ve 25.09.2024 tarihli kararında Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'nun başvurusu üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi, Samsun Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi, Bursa Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi ve İzmir Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesinin kararları arasındaki aykırılığın giderilmesi istenilmiştir. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

⁴²³ Gündüz, *İdari Yargılama Hukukunda*, s. 217.

⁴²⁴ Çökelek, *Bölge İdare Mahkemelerinin*, s. 65, vd.

mahkeme kararları üzerinde hukuki bir etki yaratmamaktadır. Her iki müessese de verdiği kararlarla tarafların hukukunu doğrudan etkilemeyen sonuçlar doğurmaktadır ve her iki yolda da verilen kararlar kesin olup bu kararlara karşı başka bir başvuru yolu bulunmamaktadır.⁴²⁵

2.4.Danıştay Başsavcılığının Hukuka Aykırılık İddiasının Konusu İle Sınırlı Olunmaması

İdari yargılama hukukunda kabul gören re'sen araştırma ilkesinin bir sonucu olarak, Danıştay'ın incelemeyi yürüten dairesi veya kurulu, yalnızca başvuruda belirtilen bozma gerekçeleriyle sınırlı kalmaksızın, başvuruda yer almayan hukuka aykırılık sebeplerini de tespit edebilir. Bu durum, Danıştay'ın Başsavcı tarafından sunulan gerekçelerle bağlı olmadığı anlamına gelir.⁴²⁶

İnceleme yetkisinin Başsavcının temyiz talebiyle sınırlı olmadığına ilişkin Danıştay 3. Daire Esas No: 2011/3445, Karar No: 2011/5067 sayılı ve 22.09.2011 tarihli kararında⁴²⁷ engelliler için özel olarak üretilmiş araç-gereçlere katma değer vergisi (KDV) istisnası getirildiği ancak belirli motorlu taşıtların bu kapsama alınmadığı belirtilmiştir. Davacının özel tüketim vergisi (ÖTV) istisnasından yararlanarak aldığı bir araç için ödenen KDV'nin iadesi talebinin yasal düzenlemeler gereği reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu nedenle, incelenmeksizin reddi gereken davanın, işin esasına girilerek reddedilmesine ilişkin vergi mahkemesi kararının sonucu itibarıyla doğru olması sebebiyle bölge idare mahkemesinin KDV iadesi istemini kabul eden kararının bozulması gerektiği, Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına temyiz edilmesi istenirken gerekçe olarak gösterilmiştir. Kararda, Başsavcının sunduğu nedenlerle bağlı olunmadığına hükmedilmiştir. İYUK m. 51'e göre, temyiz incelemesine tabi tutulmadan kesinleşen ve hukuka

⁴²⁵ Serkan Çınarlı ve Kerim Azak, "Bölge İdare Mahkemesinin Dosyayı İlgili Mahkemeye Göndermesi Meselesi", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 30, Sayı: 2, 2022, s. 585.

⁴²⁶ Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 359.

⁴²⁷ Danıştay 3. Daire Esas No: 2011/3445, Karar No: 2011/5067 sayılı ve 22.09.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 23.01.2025).

aykırı sonuçlar içeren kararlar, ilgili bakanlıkların talebi üzerine veya Başsavcının kendiliğinden girişimiyle kanun yararına temyiz edilebilmekte olup bu hükmün düzenleniş amacı hatalı yargısal içtihatların emsal olmasını engellemek ve hukuk uygulamasında birlik sağlamaktır. İnceleme yetkisi yalnızca temyiz sebepleriyle sınırlandırılmamış olup⁴²⁸ Danıştay, yalnızca sunulan temyiz gerekçeleriyle bağlı değildir, başka hukuka aykırılık sebeplerini de araştırarak kararların hukuka uygunluğunu kapsamlı şekilde re'sen değerlendirebilecektir.

Söz konusu kararın karşı oyunda ise Danıştay Başsavcılığı özel tertibatlı araç için ödenen verginin iadesini talep etme hakkının davacıda bulunmadığını, bu nedenle reddedilen başvurunun iptali için dava açamayacağını belirtmiştir. Vergi mahkemesinin davayı esastan reddetmesi doğru bulunmuşsa da kanun yararına temyiz istemine konu edilmiştir. Başsavcının temyiz talebiyle sınırlı olan inceleme yetkisi çerçevesinde, belirtilen temyiz gerekçesi bakımından hukuka aykırılık tespit edilmediği için kanun yararına bozma isteminin reddedilmesi gerektiği savunulmuştur. Ancak Daire işin esasını inceleyerek bozma kararı vermiş olup kanun yararına temyiz içtihat birliği sağlama amacına uygun olarak re'sen saptanan aykırılıkların da incelendiği görülmektedir. Örneğin Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/6085, Karar No: 2013/1997 sayılı ve 21.03.2013 tarihli kararında⁴²⁹ da Başsavcılığın kanun yararına temyiz talebi farklı gerekçe ile kabul edilmiştir.

İnceleme kapsam ve yetkisinin Başsavcının temyiz talebiyle sınırlı olduğuna ilişkin Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve 29.11.2010 tarihli kararında⁴³⁰ Kırıkkale Valiliği Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'nün fazla çalışma ücretinden kesilen gelir vergisinin

⁴²⁸ Kanun yararına bozmada yürürlükteki hukuka aykırı olma kavramının, kanundaki temyiz sebepleri ile aynı olduğuna ilişkin görüş için bakınız: Aktuna, *İdari Yargıda Bilirkişinin*, s. 112.

⁴²⁹ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/6085, Karar No: 2013/1997 sayılı ve 21.03.2013 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 17.04.2025).

⁴³⁰ Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve 29.11.2010 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

iadesi ve geri talep edilmesiyle ilgili işlem yapmaya yetkisi olmadığı için, bu yazının yetkili merciler tarafından verilmediği gerekçesiyle yetki yönünden iptal edilmesi gerekirken vergi mahkemesi bu durumu göz ardı ederek davayı reddetmiştir. Bölge idare mahkemesi, yapılan itirazı reddederek kararı onanmış ve karar düzeltme talebini de kabul etmemiştir. Danıştay Başsavcılığı'nca dava konusu işlemin yetkili olmayan merci tarafından tesis edildiği, dolayısıyla işlemin yetki yönünden yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülmüş ve kanun yararına temyiz başvurulmuştur. Kanun yararına temyiz istemi yetki yönünden sınırlı olarak ele alınmış ve hukuka aykırılık görülmemiştir. Söz konusu kararın karşı oyunda ise Danıştay dava dairelerinin kanun yararına bozma istemini incelerken Danıştay Başsavcılığı'nın hukuka aykırılık iddiası ile sınırlı olarak incelemesinin zorunlu olmadığı, uyuşmazlığın esası incelenerek yürürlükteki hukuka aykırı durumun tespit edilmesi durumunda dava dairesince bozma kararı verilebileceği belirtilmiştir.

Özetle Danıştay'ın bazı kararlarında kanun yararına temyiz mercii olarak yaptığı incelemelerin Başsavcının temyiz talebinde belirtilen sebeplerle sınırlı olduğu görülmekte ise de Danıştay'ın kanun yararına temyiz incelemesi gerçekleştirirken çoğunlukla herhangi bir sınırlama olmaksızın hukuka aykırılıkları inceleyebildiği görülmektedir.

2.5.Danıştay Başsavcılığının Görüşüne Bağlı Olunmaması

Danıştay tarafından kanun yararına temyiz başvuruları incelenirken her ne kadar Başsavcılık görüşüne önem verilip aynı yönde karar verilse de bazı kararlarda Başsavcılığın görüşüne aykırı yönde olacak şekilde karar verildiği de görülmektedir. Başsavcılık görüşüne uygun olarak kanun yararına temyiz talebinin kabul edildiği örnekler⁴³¹ çoğunlukta olmakta birlikte, Başsavcının

⁴³¹ Başsavcılık görüşüne uygun olarak verilen kanun yararına temyiz talebinin kabulüne ilişkin kararlara örnek için bakınız: Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/457, Karar No: 2024/3710 sayılı ve 25.06.2024 tarihli kararı, Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/342, Karar No: 2023/88 sayılı ve 11.01.2023 tarihli kararı.

görüşünün aksi yönde sonuçlanan⁴³² yani kanun yararına temyiz talebinin reddedildiği kararlar da mevcuttur.

Başsavcılık görüşüne uygun olarak kanun yararına temyiz başvurusunun kabulüne ilişkin örneğin Danıştay 2. Daire 03.06.2024 tarihli kararında⁴³³ sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapan davacının bir gün işe gelmemesi nedeniyle aylık ücretinden yapılan kesintinin iadesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davada, Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince işlemin iptaline ve kesilen tutarın faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmiştir. Ancak Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme Yönetmeliği uyarınca çalışılmayan günler için ücret ödenmemesi esastır ve somut olayda davacının devamsızlığı, ücret ödenmesini gerektiren istisnai hallere girmemektedir. Bu nedenle yerel mahkeme kararının hukuka uygun olmadığı değerlendirilmiş Danıştay Başsavcılığı tarafından İYUK 51. maddesi uyarınca yapılan kanun yararına temyiz talebi yerinde görülerek kararın bozulmasına oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Başsavcılık görüşü hilafına kanun yararına temyiz başvurusunun reddine ilişkin olarak örneğin Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararında⁴³⁴ davacı ile birlikte aynı soruşturma kapsamında ceza almış başka bir kişi tarafından açılan dava ile davacı tarafından açılmış olan davanın, farklı mahkemelerde görülmesi ve karara bağlanması sebebiyle Danıştay Başsavcısı kanun yararında bozma talep etmişse de, farklı mahkemelerce verilen kararın birbirini etkileyecek nitelikte olmadığını belirten Danıştay Tetkik Hakiminin vermiş olduğu görüş doğrultusunda, neticeten, kanun yararına temyiz talebinin reddine oybirliği ile karar verilmiştir.

⁴³² Başsavcılık görüşünün aksine olacak şekilde kanun yararına temyiz talebinin reddine ilişkin karara örnek için bakınız: Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve 29.11.2010 tarihli kararı.

⁴³³ Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/459, Karar No: 2024/3383 sayılı ve 03.06.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁴³⁴ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

2.6.Danıştay Tetkik Hakiminin Görüşüne Bağlı Olunmaması

Danıştay tarafından kanun yararına temyiz başvuruları incelenirken her ne kadar Danıştay Tetkik Hakiminin görüşü ile aynı yönde karar verilse de bazı kararlarda bu görüşe aykırı yönde olacak şekilde karar verildiği de görülmektedir. Başka bir deyişle, Danıştay tarafından kanun yararına temyiz başvuruları incelenirken Danıştay Tetkik Hakimlerinin görüşleri de alınmaktadır. Danıştay tetkik hakimlerinin görüşüne uygun olarak kanun yararına temyiz talebinin kabul edildiği örnekler⁴³⁵ çoğunlukta olmakta birlikte Danıştay Tetkik Hakimlerinin görüşünün aksi yönde sonuçlanan⁴³⁶ kararlar da mevcuttur.

Danıştay Tetkik Hakiminin görüşüne (red) uygun olarak kanun yararına temyiz başvurusunun reddine ilişkin örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararında davacı şirketin iadesini talep ettiği damga vergisi, ihaleyi düzenleyen şirketin hesabına yatırılmış ve bu şirket adına tahakkuk ettirilmişse de ihale sürecinde yüklenici şirketten alınarak ödenen damga vergisinin iadesi için yüklenici şirketin dava açma hakkı bulunduğu, ihaleyi düzenleyen şirketin, 488 sayılı Vergisi Kanunu'nda belirtilen "resmi daire" niteliğini taşımadığı ve damga vergisinden muaf olmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda ihale kararına ilişkin damga vergisinin mükellefi ihale makamı olup davacı şirketin vergi mükellefi veya sorumlusu olmamasına rağmen kendisinden tahsil edilen verginin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen "mükellefiyette hata"

⁴³⁵ Danıştay Tetkik Hakimlerinin görüşüne uygun olarak karar verilen kanun yararına temyiz talebine ilişkin kararlara örnek için bakınız: Danıştay 10. Daire Esas No: 2004/9839, Karar No: 2005/1182 sayılı ve 21.03.2005 tarihli kararı, Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/199, Karar No: 2022/1444 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararı, Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/6465, Karar No: 2022/909 sayılı ve 16.02.2022 tarihli kararı, Danıştay 6. Daire Esas No: 2023/8851, Karar No: 2024/3889 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı, Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/270, Karar No: 2011/3442 sayılı ve 02.11.2011 sayılı kararı, Danıştay 10. Daire Esas No: 2001/4699, Karar No: 2001/3985 sayılı ve 20.11.2001 tarihli kararı.

⁴³⁶ Danıştay Tetkik Hakimlerinin görüşünün aksine olacak şekilde karar verilen kanun yararına temyiz talebine ilişkin kararlara örnek için bakınız: Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2979, Karar No: 2026/773 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı, Danıştay 5. Daire Esas No: 2019/428, Karar No: 2019/1770 sayılı ve 07.03.2019 tarihli kararı.

kapsamında değ erlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle vergi mahkemesinin davayı kabul eden kararı hukuka aykırı bulunmuş ve Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz istenilmesine rağmen Danıştay Tetkik Hakiminin düşüncesi kanun yararına temyiz talebinin reddi gerektiği yönünde olmuştur. Verilen kararda Danıştay Başsavcısının görüşüne ve (kabul) talebine aykırı ancak Danıştay tetkik hakiminin görüşüne (red) uygun olarak neticeten kanun yararına temyiz isteminin reddine karar verilmiştir.

Danıştay Tetkik Hakiminin görüşü (red) hilafına kanun yararına temyiz başvurusunun kabulüne ilişkin olarak örneğin Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1357, Karar No: 2003/4361 sayılı ve 31.12.2003 tarihli kararında⁴³⁷ davacıya verilen disiplin cezasının, 3201 sayılı Kanun'un Ek 5. maddesi uyarınca İzmir İl Polis Disiplin Kurulu tarafından verilmesi gerektiği ancak aynı Kanun'un 13. maddesi uyarınca ortak işlenen suçlarda astın, üstünün soruşturma ve yargılama usulüne tabi olacağı ilkesine dikkat çekilmiştir. Olayda yer alan şube müdürünün meslek derecesinin araştırılması gerektiği ve 4. meslek derecesinde olduğu tespit edilirse, davacıya ceza verme yetkisinin Genel Müdürlük Yüksek Disiplin Kurulu'na ait olabileceğinden bu hususların araştırılmadan ve dikkate alınmadan, dava konusu işlemin yetki yönünden iptaline karar verilmesinin hukuki açıdan isabetli olmadığı sonucuna ulaşılan Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına bozma istenilmiş ancak Danıştay Tetkik Hakimi F. Var'ın düşüncesi kanun yararına temyiz talebinin reddi gerektiği yönünde olmuştur. Verilen kararda Danıştay Başsavcısının görüşüne ve (kabul) talebine uygun ancak Danıştay Tetkik Hakiminin görüşünün (red) aksine olarak neticeten kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir.

⁴³⁷ Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1357, Karar No: 2003/4361 sayılı ve 31.12.2003 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.01.2025).

2.7.Kanun Yararına Temyiz Talebinin Geri Çekilmesi

İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz yoluna Danıştay Başsavcısı tarafından re'sen veya talep üzerine gidilebilmektedir. Mahkemenin verdiği kesin ve nihai kararın hukuka aykırı olduğunu düşünen taraflar, kanun yararına temyiz yoluna gidilerek hukuka aykırılık iddialarının incelenmesi için Danıştay Başsavcılığı'ndan talepte bulunabilirler. Bu talep Başsavcılıkça yerinde görüldüğünde karar incelenmesi için ilgili daireye taşınmaktadır ve ilgili daire de hukuka aykırılık iddiasını incelemektedir. Taraflarca kanun yararına temyiz isteminde bulunulabileceği gibi yine taraflarca kanun yararına temyiz yoluna başvuru talebinden vazgeçilmesi de mümkündür. Kanun yararına temyiz yoluna başvurulması talebinden vazgeçilmesi halinde, talepten vazgeçildiği için söz konusu talebe dair “karar verilmesine yer olmadığı” yönünde karar verilmektedir.

Örneğin Danıştay 12. Daire Esas No: 2021/5682, Karar No: 2021/6785 sayılı ve 15.12.2021 tarihli kararında⁴³⁸ Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda görev yapan bir pilot yarbayın emeklilik talebinin reddedilmesi üzerine açtığı davada idare mahkemesi davacının lehine karar verilmiş ve red işlemi iptal edilmiştir. Davalı idare bu kararın kaldırılması için istinaf yoluna başvurmuş ancak istinaf başvurusu süresinde yapılmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Tarafların bu ret kararına karşı yeniden istinaf talebinde bulunmaması nedeniyle karar kesinleşmiştir. Bunun üzerine davalı idare vekili tarafından, verilen kararın hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyiz yoluna başvurarak Danıştay Başsavcılığı'ndan kararın bozulması talep edilmiştir. Danıştay Başsavcısı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğunu belirterek kanun yararına temyizini istemişse de davalı idare kanun yararına temyiz talebinden vazgeçtiğini bildirilmesi üzerine, Danıştay Tetkik Hakimi talepten vazgeçildiği için söz konusu talep hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Neticeten davalı idarenin isteminden vazgeçmesi nedeniyle kanun yararına temyiz talebinin

⁴³⁸ Danıştay 12. Daire Esas No: 2021/5682, Karar No: 2021/6785 sayılı ve 15.12.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 08.02.2025).

geri çekilmesi uygun görülmüş ve Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz talebi hakkında esasa ilişkin bir inceleme yapılmasına gerek olmadığına ve bu nedenle karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmiştir. Kanun yararına temyiz talebinin geri çekilmesini mümkün olsa da somur olayda hukuka aykırılık varsa artık talebin geri çekilmesi kanun yararına temyiznin amacı ile bağdaşmayacaktır.

2.8.Kanun Yollarından Feragat Edilmesinin Kanun Yararına Temyize Etkisi

Feragat davacının ileri sürdüğü talep sonucuna ilişkin haktan kendi iradesiyle dönmesi anlamına gelir ve yargılamayı sona erdiren tek taraflı bir usul işlemidir. Bu işlem davacının dava konusu hakkından açık şekilde vazgeçmesini ifade eder ve yargılamada sonuca doğrudan etki eden bir hukuki tasarruf niteliği taşımaktadır.⁴³⁹ Feragat, taraf iradesine dayanan ve yargılamayı sona erdiren bir işlem olarak maddi anlamda kesin hüküm etkisi yaratmakta olup hukuki niteliği itibarıyla maddi hukuk kapsamında değerlendirilen bu beyan sonucunda, taraflar arasındaki ihtilaf nihai olarak ortadan kalkmakla birlikte⁴⁴⁰ artık aynı konu ve sebebe dayanılarak aynı davalı tarafa karşı dava açılmayacaktır.⁴⁴¹

Davadan feragat, yargılama süreci içerisinde kesin hüküm tesis edilinceye kadar mümkün olup mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra artık feragat yoluna gidilmesi hukuken geçerlilik kazanmayacaktır.⁴⁴² Bireysel menfaatlere ilişkin idari işlemlerin iptali amacıyla açılan davalarda kanun yolu aşamasında feragat mümkünken kamu yararını ilgilendiren iptal

⁴³⁹ Baki Kuru, Ramazan Arslan ve Ejder Yılmaz, *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, Genişletilmiş 12. Baskı, 2000, s. 618.

⁴⁴⁰ Sırrı Düğer ve Seyithan Deliduman, “Medeni Ve İdari Yargıda Davadan Feragat”, *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2012, Cilt: 1, Sayı: 2, s. 29.

⁴⁴¹ Seçkin Yavuzdoğan ve Berrin Taymur, “İdari Yargılama Usulünde Feragat Ve Kabul İle Mukayeseli Olarak Sulh Müessesesi”, *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 25, 2023, s. 234.

⁴⁴² Yıldırım ve Çınarlı, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 262; Gözde Ülker, “İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 22, Sayı: 3, 2016, s. 3362.

davalarında, yargılamanın hiçbir aşamasında feragat olanak tanınmadığı ifade edilmektedir.⁴⁴³ Kanun yolları sürecinde sunulan feragat beyanı, esas itibarıyla yalnızca başvuru kanun yolundan vazgeçme sonucunu doğuracak bu aşamada verilen feragat dilekçesi, davanın esastan feragat anlamına gelmeyecektir. Dolayısıyla, hükmün kesinleşmesinden sonra yapılan feragat girişimi yalnızca üst yargı incelemesinden feragat olarak değerlendirilmektedir ve davayı sona erdirici bir etki doğurmayacaktır. Uyuşmazlık hakkında esasa ilişkin karar verildikten, yani mahkeme hükmü kurulduktan sonra feragat beyanında bulunulması hukuken mümkün değildir. Bu aşamadan sonra feragat, davayı sona erdirici bir işlev görmeyecek ve hüküm üzerinde herhangi bir etkisi olmayacaktır.⁴⁴⁴ İdari yargı alanında, doktrinde genel kabul gören görüş, feragatin hüküm kesinleşmeden önce yargılamanın her aşamasında yapılabileceği yönündedir.⁴⁴⁵ Buna karşın, özellikle kanun yolları sürecinde feragatin kabul edilemeyeceğine dair Danıştay içtihatları da mevcuttur. Bu durum, yargısal uygulamayla doktrin arasında belirli ölçüde görüş ayrılığına işaret etmektedir.⁴⁴⁶

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2021/3, Karar No: 2024/1 sayılı ve 28.06.2024 tarihli kararı ile ⁴⁴⁷ temyiz incelemesine gönderilen bir dava dosyasında feragat edilmesi durumunda, Danıştay'ın farklı daireleri ve kurulları arasında oluşan karar uyuşmazlığı değerlendirilmiş ve neticeten, feragat durumunda dosyanın ek karar verilmek üzere hükmü veren mahkemeye gönderilmesi yönünde içtihatların birleştirilmesine karar verilmiştir.

İdare, hukuka uygun hareket etmekle yükümlüdür ve tesis ettiği işlemler, kanun yolları aracılığıyla denetlenmelidir. Mahkeme kararlarındaki hukuka

⁴⁴³ Melikşah Yasin, “İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2004, Cilt: 8, Sayı: 3-4, ss. 171-172.

⁴⁴⁴ Coşkun ve Karyağdı, *İdari Yargılama Usulü*, s. 350.

⁴⁴⁵ Ülker, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 3369, vd.

⁴⁴⁶ Kalabalık, *İdari Yargılama Usulü*, s. 370, vd.

⁴⁴⁷ Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2021/3, Karar No: 2024/1 sayılı ve 28.06.2024 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 06.04.2025).

aykırılıkların giderilmemesi hukuk devleti ilkesini zedeleyecektir.⁴⁴⁸ Ancak bu işlemlerin kanun yolları aşamasında yapılan bir feragat ile denetim dışı bırakılması, hukuk devleti ilkesine aykırı olacaktır. Hukuk devleti, vatandaşların haklarını koruyacak mekanizmaların işlerlik kazanmasını ve devletin gücünün hukuki denetimle sınırlandırılmasını gerektirir. Bu tür bir feragat idarenin eylemlerinin denetimsiz kalmasına yol açarak, bireylerin hak arama özgürlüğünü ve yargı denetimi hakkını zayıflatacaktır. Dolayısıyla, idarenin işlemleri üzerinde yapılacak denetimin tamamen ortadan kaldırılması, hukukun üstünlüğü ilkesine zarar verebilir ve demokratik denetim mekanizmalarının işlevsiz hale gelmesine neden olabilir.⁴⁴⁹

Kanun yollarından feragat edilmesi halinde karar kesinleşeceğinden artık olağan kanun yollarına başvurulamayacaktır. Bununla birlikte hukuka aykırılık taşıdığı değerlendirilen bu tür kararlar için kanun yararına temyiz yoluna başvurulması mümkündür. İYUK m. 51 uyarınca, kanun yararına temyiz kesinleşmiş kararlara karşı başvurulabilecek bir yol olup bu nedenle olağanüstü bir kanun yolu olarak nitelendirilmektedir.

2.9.Kanun Yararına Temyizde Yürütmenin Durdurulmaması ve Bekletici Mesele Olmama

İYUK m. 27’de düzenlenen yürütmenin durdurulması idari yargıda dava edilen işlemin yürümesinin durdurulmasını sağlayan bir tedbir olup ilgililerin veya tarafların talebine bağlı bir usuldür. Bu tedbir genellikle bireysel başvurularda, dava konusu işlemin birey üzerindeki olumsuz etkilerinin önlenmesi amacıyla başvurulanan bir mekanizma olup dava açıldığında genellikle yürütme kendiliğinden durmadığından idari işlemin yürürlüğü

⁴⁴⁸ Mehmet Kamil Yıldırım, *Kanun Yolu Olarak İstinaf*, İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantısı 7-8 Mart 2003, Türkiye Barolar Birliği, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 1. Baskı, 2003, s. 285-317, s. 292, vd.; Feridun Yenisey ve Ayşe Nuhoglu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2018, s. 847; Mustafa Ruhan Erdem ve Candide Şentürk, *Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2018, s. 18.

⁴⁴⁹ Münci Çakmak, “İdarî Yargıda Davadan Feragat”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 53, Sayı: 1, 2004, s. 189.

durdurularak dava sonuçlanana kadar işlemin uygulanması engellenmekte,⁴⁵⁰ başka bir deyişle ertelemeaktadır.⁴⁵¹

İYUK m. 51’de düzenlenen kanun yararına temyiz Türk hukuk sisteminde idari yargılamada hukukun genel ilkelerinin ve içtihat birliğinin korunmasını amaçlayan özel bir denetim yoludur. Bu başvuru yolu, idari yargılamadaki bireysel kararların denetlenmesi değil, hukukun genel uygulama standartlarının değerlendirilmesini hedeflemektedir. Dolayısıyla, yürütmenin durdurulması gibi geçici önlemler, kanun yararına temyiz başvurusu çerçevesinde uygulanmaz.⁴⁵² İYUK m. 51 uyarınca kanun yerine temyiz yoluna başvurulmuş olması kararların yürütülmesini kendiliğinden durdurmamaktadır.⁴⁵³

Başka bir ifadeyle kanun yararına temyiz başvuruları ile idari yargılama usulü açısından yalnızca hukukun genel ilkeleri ve içtihat birliği açısından değerlendirme yapıldığından bireysel davalarda yürütmenin durdurulması gibi tedbirlerin alınması mümkün değildir. Bu başvuru yolu sadece hukukun genel standartlarının korunmasına odaklanmakta ve davanın özüne ilişkin geçici tedbirlerin alınması konusunu kapsamamaktadır. Bu durum kanun yararına temyiz başvurularının, yürütmenin durdurulması gibi geçici önlemlerden bağımsız olarak yalnızca yürürlükteki hukuka aykırılığın giderilmesi için hukukun genel kurallarının ve içtihat birliğinin sağlanmasına yönelik bir mekanizma olarak işlediğini gösterir. Yürütmenin durdurulması, daha çok bireysel başvuruların bir parçası olarak değerlendirilebilir ve kanun yararına temyiz başvurusu sırasında yürütmenin durdurulması mümkün değildir.

Kararın hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyize konu edilmesi, o kararla ilgili başka bir dosyada bekletici sebep olarak

⁴⁵⁰ Cemil Alver, *Açıklamalı – İçtihatlı- Notlu İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Feryal Matbaacılık, 3. Baskı, 1993, s. 290; Zehreddin Aslan, *İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 3. Baskı, 2017, s. 97.

⁴⁵¹ A. Şeref Gözübüyük, *Yönetmelik Yargı*, Ankara: Turhan Kitabevi, 9. Baskı, 1993, ss. 331-332.

⁴⁵² Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 119.

⁴⁵³ Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 875.

sayılmamaktadır. Örneğin Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi Esas No: 2018/3499, Karar No: 2019/520 sayılı ve 15.03.2019 tarihli kararında ⁴⁵⁴ Kayseri 2. İdare Mahkemesinin terfi ettirilmemeye ilişkin işleme karşı açılan davada verilen karara karşı kanun yararına temyiz talebinde bulunulduğu, söz konusu başvurunun sonucunun beklenmesi gerektiği ve işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülmüş ve kaldırılması talep edilmiştir. Bölge idare mahkemesi, ilgili karar hakkında kanun yararına temyiz başvurusu yapılmış olmasını bir bekletici mesele olarak değerlendirmemiş ve kararı hukuka uygun bularak istinaf talebini reddetmiştir.

2.10. Kanun Yararına Temyiz Başvurusu İle Temyiz Başvurusunun Karıştırılmasında Danıştay'ın Tutumu

Kanun yararına temyiz başvurusunun temyiz başvurusu ile karıştırılması iki şekilde olabilir. Şöyle ki, sunulan dilekçede olağan kanun yollarından olan temyiz yoluna mı, yoksa olağanüstü kanun yollarından olan kanun yararına temyiz yoluna mı başvurulduğu hususunda netlik bulunmayabilir. Bir diğer şekilde ise kanun yararına temyiz başvurusu yapılması talebi yetkili makam olan Danıştay Başsavcılığına iletilmesi gerekirken, hatalı bir şekilde temyiz başvurusu olarak değerlendirilebilir.

Örneğin Danıştay 12. Daire Esas No: 2020/1168, Karar No: 2020/2125 sayılı ve 13.05.2020 tarihli kararında⁴⁵⁵ davalı idarenin kanun yararına temyiz talebi Bölge İdare Mahkemesi tarafından yanlış yorumlanarak temyiz talebi olarak değerlendirmiş ve davalı idarenin temyiz başvurusunun incelenmeksizin reddi yönünde hatalı bir karar verilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda temyiz başvurusunun incelenmeksizin reddine ilişkin Bölge İdare Mahkemesinin kararı, hukuka aykırı bulunarak temyizen bozulmasına ve davalı idarenin kanun yararına temyiz başvurusuna ilişkin talebinin incelenebilmesi için, söz konusu başvurunun dosya ile birlikte

⁴⁵⁴ Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi Esas No: 2018/3499, Karar No: 2019/520 sayılı ve 15.03.2019 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁴⁵⁵ Danıştay 12. Daire Esas No: 2020/1168, Karar No: 2020/2125 sayılı ve 13.05.2020 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

Danıştay Başsavcılığına iletilmesi gerektiğinden, dosyanın Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi ilgili dairesine iadesine, karar verilmiştir.

Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2023/3953, Karar No: 2023/6726 sayılı ve 09.11.2023 tarihli kararında⁴⁵⁶ davacı tarafından sunulan dilekçeden temyiz mi yoksa kanun yararına temyiz yoluna mı başvurulduğunun anlaşılabilmesi ve her iki başvuru yolunun birlikte istenemeyecek olması nedeniyle, dilekçe İYUK m. 3 uyarınca usule uygun bulunmadığından reddine karar verilmiştir. Belirtilen süre içinde yeniden düzenlenmiş dilekçe sunulmadığı için, temyiz talebinde bulunulmamış sayılmış ve yargılama giderleri başvuruda bulunan tarafa bırakılmıştır.

Danıştay 12. Daire Esas No: 2014/10698, Karar No: 2015/65 sayılı ve 28.01.2015 tarihli kararında⁴⁵⁷ uyarıma cezasının iptaline ilişkin Antalya 3. İdare Mahkemesince verilen ret kararının onanmasına dair kararın düzeltilmesi talebi Antalya Bölge İdare Mahkemesince reddedilmiştir. Davacı tarafından bu kararın kanun yararına bozulması talep edilmiş ancak dosya sehven temyiz incelemesi yapılmak üzere Danıştay 12. Dairesine gönderilmiştir. Kanun yararına temyiz yetkisinin taraf istemine değil de Başsavcılık takdirine bağlı olduğu vurgulanarak dosyanın esas kaydının kapatılmasına ve yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edip etmediği yönünde değerlendirme yapılması amacıyla Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine karar verilmiştir. Başsavcılığın bu inceleme sonucunda temyiz başvurusunda bulunup bulunmama kararı vermesi gerekliliği belirtilerek tarafın doğrudan kanun yararına temyiz talebinde bulunamayacağı açıkça ortaya konulmuştur.

⁴⁵⁶ Danıştay 10. Daire Esas No: 2023/3953, Karar No: 2023/6726 sayılı ve 09.11.2023 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 17.04.2025).

⁴⁵⁷ Danıştay 12. Daire Esas No: 2014/10698, Karar No: 2015/65 sayılı ve 28.01.2015 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 11.06.2025).

2.11. Danıştay Kararlarına Karşı Kanun Yararına Temyiz Mümkin Müdür?

Çalışmamızın “İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay’ın Vermiş Olduğu Ancak Temyiz İncelemesinden Geçmemiş Bir Kararın Olması” başlıklı bölümünde Danıştay kararlarının kanun yararına temyiz yoluna konu olabilirliğine ilişkin bilgilendirme yapılmıştır. Buna ek olarak genel ve özet bir değerlendirme için söz konusu başlık açılmıştır.

Kanun yararına temyizi düzenleyen İYUK m. 51/1’de bu yola konu olabilecek kararlar için kullanılan “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” ifadesi, geniş kapsamlı bir nitelik taşımaktadır. Bu hükümden hareketle kanun koyucunun istinaf ya da temyiz aşamalarından geçmeden kesinleşmiş tüm yargı kararlarını kanun yararına temyiz yoluna açmayı amaçladığı, bu yollarla incelenmemiş kararlar kanun yararına temyiz edilebileceği sonucuna ulaşılabilir.⁴⁵⁸ Kanunun başlığında ve düzenlenme amacıyla tarafların temyize götürmediği kararların kanun yararına temyiz edilebileceği açıkça belirtilmiş olup Danıştay’ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve henüz temyiz denetiminden geçmemiş hükümler de bu kapsama dahil olacaktır. Başka bir deyişle, Danıştay’ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve doğrudan kesinleşen kararları da “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” ifadesinin kapsamında değerlendirilerek söz konusu kararlara karşı da kanun yararına temyiz yolunun açık olması gerektiği söylenebilir.

Bununla birlikte Danıştay’ca temyiz incelemesinden geçen kararlar İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyize konu olmayacaktır. Kaldı ki, temyiz incelemesinden geçmiş ve bozma kararı verilmiş bir davayı kanun yararına bozma kapsamına almak hem Danıştay’ın içtihat birliğini zedeleyecek hem de bu müessesenin amacına aykırı olacaktır. Örneğin Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27

⁴⁵⁸Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 819.

sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararında⁴⁵⁹ “kanun yararına temyiz; sebebi, amacı ve konusu yönünden kararlara karşı yapılabilen diğer başvuru yollarından çok farklı bir müessese olduğu anlaşılmaktadır. Amacı, yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade eden kararı kaldırmak olan bu yol, tarafları ilgilendirmemekte ve hukukun neyi öngördüğünün Danıştay tarafından belirlenmesini sağlamaktadır. İlk derece mahkemesi olarak verilip, bir kez temyiz yolundan geçmiş olan kararlar hakkında Danıştay tarafından hukukun neyi emrettiği belirlenmiş olduğunda...,” ve “...kanun yararına bozma müessesesinin amacına da aykırıdır. Nitekim, şayet istem ret şeklinde sonuçlanırsa Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu ile Danıştay 9. dairesi arasında içtihat aykırılığı ortaya çıkacaktır.” olarak belirtilmiştir. Kararda, kanun yararına temyiz yalnızca bireysel hak arama mekanizması değil, yargı içtihatlarının uyumlaştırılması ve hukuki sistemin bütünlüğünü koruma aracı olduğu vurgulanmış ve aynı konuda daha önce denetimden geçmiş kararlara karşı tekrar bu yola başvurulmasının, müessesenin istikrar ve birlik sağlama işleviyle bağdaşmadığı ifade edilmiştir.

Kanun yararına temyiz idari yargıda hukukun genel standartlarının ve içtihat birliğinin sağlanmasını hedeflemekle birlikte özellikle yerel mahkemelerin kararlarının ve idari işlemlerin denetlenmesi amacını taşımaktadır. İdari yargının en yüksek mahkemesi olarak nihai kararları veren ve içtihat birliğini sağlayan Danıştay’ın kararları hakkında genellikle başkaca bir denetime gidilmese de, aksi yönde görüşler olmakla birlikte⁴⁶⁰ hukuka aykırı kararların örnek teşkil etmemesi, içtihat birliğinin sağlanması gibi amaçlarla temyiz incelemesinden geçmeyen Danıştay kararlarının kanun yararına temyize konu edilmesi gerektiği görüşüne yaklaşılmaktadır.⁴⁶¹

⁴⁵⁹ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 08.04.2025).

⁴⁶⁰ Aksi yönde görüş İYUK m. 51’de kanun yararına temyiz için temel ölçütün “Danıştay denetiminden geçmemiş olma” ilkesi olduğunu savunmaktadır. Bu doğrultuda Danıştay’ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği kararların doğrudan bu incelemeye tabi olduğu gerekçesiyle, söz konusu kararlara karşı kanun yararına temyiz yolunun kapalı olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 870.

⁴⁶¹ Muratoğlu, “Danıştay Kararlarına Karşı”, s. 61.

Danıştay kararlarına karşı kanun yararına temyiz yerine bu kararların denetimi ve hukuka uygunluğunun sağlanması için başka yollar tercih edilebilir. Danıştay kararlarının Anayasaya aykırı olduğuna dair bir değerlendirme yapılıyorsa, bu durum Anayasa Mahkemesi'ne başvuruya konu olabilecektir. Danıştay'ın kararlarının bireysel hakları ihlal ettiği durumlarda, başvuru Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunabilirler.⁴⁶² Bireysel başvuru, her türlü hukuka aykırılığın giderilmesine yönelik genel bir başvuru yolu ya da istinaf ve temyiz gibi olağan kanun yollarına ek bir yol olmayıp sadece Anayasada güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin ihlali iddialarının incelenebileceği, istisnai ve olağanüstü nitelikte bir hukuk yoludur.⁴⁶³ Bu yol ile de Danıştay kararlarının hukuka uygunluğunun kontrolü sağlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2024/52, Karar No: 2024/140 sayılı ve 23.07.2024 tarihli kararında⁴⁶⁴ ve Anayasa Mahkemesi 20.03.2014 tarihli Başvuru No: 2013/2014 sayılı Ali Atlı başvurusunda⁴⁶⁵ da belirtildiği üzere, mahkemeye erişim hakkı, yalnızca ilk derece mahkemesinde dava açma imkanını değil, aynı zamanda kanun yollarına başvurma hakkını da kapsamaktadır. Eğer itiraz, istinaf veya temyiz gibi hukuki başvuru yolları öngörülmüşse bireylerin bu mekanizmalara başvurabilmesi de mahkemeye erişim hakkının bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Danıştay idari yargının en yüksek organı olarak nihai kararları vermekte ve bu kararlar üzerinde kanun yararına temyiz başvurusu yapılamamaktadır. Ancak bu kararların Anayasaya aykırı olduğu durumlarda Anayasa Mahkemesi'ne

⁴⁶² İdari işlemlerden kaynaklanan hak ihlallerinin giderilmesi bakımından, öncelikle idari yargı mercilerinde dava açılması gerektiği, olağan kanun yolları tüketildikten sonra ihlalin devam etmesi halinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yoluna başvurulabileceğine ilişkin kararlar için bakınız: Anayasa Mahkemesi 26.06.2014 tarihli Başvuru No: 2012/1123 sayılı Abdullah Doğaş başvurusu, 26.03.2013 tarihli Başvuru No: 2012/26 sayılı Halit Abdullah başvurusu.

⁴⁶³ Ahmet Mithat Güneş, “Çevre Hakkının Bireysel Başvuruya Konu Edilebilirliği Üzerine”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 16, 2014, s. 81.

⁴⁶⁴ Anayasa Mahkemesi Esas No: 2024/52, Karar No: 2024/140 sayılı ve 23.07.2024 tarihli kararı. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

⁴⁶⁵ Anayasa Mahkemesi 20.03.2014 tarihli Başvuru No: 2013/2014 sayılı Ali Atlı başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

başvurulabilmektedir. Kanun yararına temyiz daha çok yerel mahkemelerin ve idari işlemlerin denetlenmesine yönelik bir mekanizma olarak işlev görmekte olup Danıştay kararlarına karşı kanun yararına temyiz başvurusunun genel olarak mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Özetle, İYUK m. 51/1 Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve temyiz incelemesine tabi tutulmadan kesinleşen kararların, kanun yararına temyiz edilmesine engel teşkil etmemektedir. Aksine, bu hüküm söz konusu kararların da bu denetim mekanizmasına dahil edilebileceğini ortaya koymaktadır. Kanunun lafzına ve amacına uygun şekilde Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdiği ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararların, kanun yararına temyiz yoluna tabi tutulabileceği kabul edilmelidir. Bununla birlikte, Danıştay'ın vermiş olduğu kararların hukuka aykırılığı yönünde bir iddia varsa, diğer şartların sağlanması ile, Anayasa Mahkemesi'ne başvuru yoluna gidilebilmektedir.

2.12. Kanun Yararına Temyiz Edilemeyecek Kararlar

Anayasa Mahkemesi 20.03.2014 tarihli Başvuru No: 2013/2014 sayılı Ali Atlı başvurusunda⁴⁶⁶ belirtildiği üzere mahkemeler tarafından verilen her karara karşı kanun yolunun açık olması, hukuki süreçlerin uzamasına ve yargı sisteminin etkinliğinin azalmasına neden olarak kanun yolu mekanizmasını işlevsiz hale getirebildiğinden kanun yollarına başvuru belirli koşullara bağlanarak yargısal süreçlerin gereksiz yere uzaması engellenmeli ve hukuki istikrar sağlanmalıdır.

İYUK m. 51'de düzenlenen kanun yararına temyiz her türlü karar için uygulanamayacak olup bu yola konu olabilecek kararlar çalışmamızda özellikle birinci bölümde işlenmiştir.

Şöyle ki, ilgili madde metninde “*İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar*” için bu yola gidilebileceği belirtildiğinden, henüz kesinleşmemiş olan mahkeme kararları

⁴⁶⁶ Anayasa Mahkemesi 20.03.2014 tarihli Başvuru No: 2013/2014 sayılı Ali Atlı başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

için bu yola başvurulamayacaktır. Tedbir niteliğindeki kararlar, ara kararlar, farklı yönde kararlar mevcut olmakla birlikte İYUK m. 15/d uyarınca dilekçe reddedilmesine ilişkin kararlar maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmedikleri veyahut nihai karar niteliğinde olmadıklarından aleyhlerine kanun yararına temyiz yoluna müracaat edilememektedir. Ancak Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4887, Karar No: 2013/704 sayılı ve 07.02.2013 tarihli⁴⁶⁷ ve Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/4577, Karar No: 2012/5649 sayılı ve 03.10.2012 tarihli⁴⁶⁸ kararında olduğu üzere dilekçe red kararlarının da kanun yararına temyize konu edildiği görülmektedir.

İlgili madde metninde “*istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlar*” için bu yola gidilebileceği belirtilmiş olup Danıştay tarafından temyiz incelemesi yapılmış olan mahkeme kararları, istinaf incelemesinden esası değerlendirmek suretiyle geçmiş olan mahkeme kararlar için bu yola başvurulamayacaktır.⁴⁶⁹ Başka bir deyişle, karar istinaf incelemesinden veya temyiz incelemesinden geçmişse esas hakkında karar verilen dosyanın kanun yararına temyiz edilmesi hukuken mümkün değildir. Henüz taraflara tebliğ edilmemiş olan veya tebliğ edilen ancak temyiz süresi geçmemiş olan kararlar hakkında kanun yararına temyiz yoluna başvurulamaz.⁴⁷⁰

Verilen kararın istinaf incelemesinden veya temyiz incelemesinden geçmiş olması halinde, kararın kanun yararına temyiz edilmesi mümkün değildir. Örneğin Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/4036, Karar No: 2020/3428 sayılı ve 08.08.2020 tarihli kararında ⁴⁷¹ Ankara 6. İdare Mahkemesi tarafından verilen karar ile bu karara ilişkin kanun yararına temyiz istemini incelemeksizin reddeden Danıştay Başsavcılığı kararının

⁴⁶⁷ Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4887, Karar No: 2013/704 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

⁴⁶⁸ Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/4577, Karar No: 2012/5649 sayılı ve 03.10.2012 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

⁴⁶⁹ Kızılot ve Kızılot, *Vergi İhtilafları*, s. 646.

⁴⁷⁰ Kızılot ve Kızılot, *Vergi İhtilafları*, ss. 621-646.

⁴⁷¹ Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/4036, Karar No: 2020/3428 sayılı ve 08.08.2020 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

temyiz incelemesine tabi tutularak bozulması talep edilmektedir. İlgili kararda, kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacak kararlar hakkında, *“Bölge idare mahkemelerinin istinaf incelemesi üzerine vermiş oldukları kararlar ile bu kararların temyizi üzerine aynı Dairenin verdiği kararlar ve Danıştayın temyiz incelemesi üzerine vermiş oldukları kararlara karşı, 2577 sayılı Kanunun 51. maddesi uyarınca kanun yararına temyiz imkanı bulunmadığı açıktır.”* olarak belirtilmiştir.⁴⁷²

İlgili madde metninde *“yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler”*in bu yola konu olabileceği belirtildiğinden, usul ve yasaya uygun olduğu değerlendirilen mahkeme kararları için bu yola başvurulamayacaktır.⁴⁷³ Veyahut hukuka aykırılık iddiasıyla Danıştay’ın incelemesine gelen kanun yararına temyize ilişkin olarak karar hukuka uygun olduğuna kanaat getirilirse söz konusu kanun yararına temyiz talebinin reddine karar verilecektir.

İlgili madde metninde *“İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar”* için bu yola gidilebileceği

⁴⁷² Aynı kararda, Danıştay Başsavcılığı’na yapılan kanun yararına temyiz başvurusunun reddine ilişkin *“Davacının kanun yararına temyiz istemi üzerine, Danıştay Başsavcılığının 13.02.2020 tarih ve KYB E:2020/32 sayılı kararında; 2577 sayılı Kanunun 51. maddesi uyarınca kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmesine yasal olanak bulunmadığı gerekçesiyle kanun yararına temyiz isteminin incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.”* olarak belirtilmiştir. Danıştay Başsavcılığı KYB kararları iç yazışma, iç işlem niteliğindedirler ve ilan edilmedikleri için bu tür kararlara ulaşmamız mümkün olmamıştır.

⁴⁷³ <https://higm.adalet.gov.tr/Home/SSSorularDetay/16> (E.T.: 08.02.2025)

belirtildiğinden hakem kararlarına karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacaktır.⁴⁷⁴

2.13. Kanun Yararına Temyize Başvurulduğu Takdirde Hakimin Sorumluluğu

Kanun yararına temyize dair hakimin sorumluluğuna üç yönden bakılabilir. İlki, kanun yararına temyiz başvurusuna ilişkin verilen karara hakimin direnmesinin, ısrar kararı verebilmesinin mümkün olup olmadığı, ikincisi Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenen hakimin sorumluluğu bağlamında hukuka aykırı karar hakkında yapılan kanun yararına temyiz başvurusunun kabulü halinde ilgili hakimin sorumluluğuna gidilip gidilemeyeceği, üçüncüsü ise hakimlerin somut olaylara ilişkin değerlendirme yaparken kanun yararına temyize ilişkin önceki değerlendirmeleri, hukuka uygunluk araştırmalarını göz önünde bulundurması gerektirir.

Kanun yararına temyiz talebi kabul edilerek karar bozulsa da bozma kararı kesinleşmiş kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle, kanun yararına temyiz kararına karşı (olağan kanun yollarından olan temyiz yolundan farklı olarak) kararın verildiği mahkeme tarafından uyma veya direnme yönünde bir karar alınması mümkün değildir.⁴⁷⁵

⁴⁷⁴ Yargıtay 4. Daire Esas No: 2023/10053, Karar No: 2024/2327 sayılı ve 29.02.2024 tarihli kararı: “Dosya kapsamından, Uyuşmazlık Hakem Heyetince yapılan tahkim yargılaması sonunda 12.158,99 TL tazminata hükmedildiği, davalı tarafın itirazı üzerine itiraz hakem heyetince itirazın kabulü ile davanın reddine karar verildiği, bu karara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulduğu anlaşılmaktadır. Yukarıda açıklanan kanun hükmüne göre ilk derece mahkemelerince veya bölge adliye mahkemelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla verdikleri kararlara karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilecek, buna karşın itiraz hakem heyeti kararlarına karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulamayacaktır. Şu halde, itiraz hakem heyeti kararlarına karşı kanun yararına temyiz caiz olmadığından Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü’nün kanun yararına bozma isteminin reddine karar verilmesi gerekmiştir. KARAR Açıklanan sebeple; Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü’nün kanun yararına bozma isteminin REDDİNE, 29.02.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.” Son Karar (E.T.: 29.12.2024).

⁴⁷⁵ Gözübüyük ve Tan, *İdare Hukuku*, 2022, s. 1004.

Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararında⁴⁷⁶ kanun yararına temyiz kurumunun hukuka aykırı ancak kesinleşmiş yargı kararlarının doğurduğu sonuçları ortadan kaldırmadığı, yalnızca hukuki denetim ve içtihat birliğini sağlamaya yönelik bir mekanizma olarak işlev gördüğü belirtilmiştir. Buna karşın aynı nitelikte bir yargı kararı doğrultusunda idarece yeni bir işlem tesis edilmesi gerektiğinde, bu işleme karşı açılan davalarda mahkemelerin yalnızca önceki yargı kararını esas alması yeterli olmadığı, yargı merciinin yürürlükteki hukuk kuralları ve Danıştay içtihatları çerçevesinde bağımsız bir hukuka uygunluk denetimi yapmakla yükümlü olduğu hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, idarenin işleminin yargısal denetiminde aynı konudaki kanun yararına temyiz kararları da dahil olmak üzere yürürlükteki hukuka uygunluk gözetilerek hukuki denetim gerçekleştirilmelidir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 46, vd. maddelerinde hakimin hukuki sorumluluğu düzenlenmektedir. 46. maddede⁴⁷⁷ belirtilen nedenlerden birinin gerçekleşmesi halinde devlet aleyhine tazminat davası açılabilir ve tazminat ödemesi durumunda ise devletin sorumlu hakime rücu hakkı bulunmaktadır. Kanun yararına temyiz sonucunda tespit edilen hukuka

⁴⁷⁶ Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 06.03.2025).

⁴⁷⁷ Devletin sorumluluğu ve rücu

“Madde 46- (1) Hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı aşağıdaki sebeplere dayanılarak Devlet aleyhine tazminat davası açılabilir:

- a) Kayırma veya taraf tutma yahut taraflardan birine olan kin veya düşmanlık sebebiyle hukuka aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.*
 - b) Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.*
 - c) Farklı bir anlam yüklenemeyecek kadar açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar veya hüküm verilmiş olması.*
 - ç) Duruşma tutanağında mevcut olmayan bir sebebe dayanılarak hüküm verilmiş olması.*
 - d) Duruşma tutanakları ile hüküm veya kararların değiştirilmiş yahut tahrif edilmiş veya söylenmeyen bir sözün hüküm ya da karara etkili olacak şekilde söylenmiş gibi gösterilmiş ve buna dayanılarak hüküm verilmiş olması.*
 - e) Hakkın yerine getirilmesinden kaçınılmış olması.*
- (2) Tazminat davasının açılması, hâkime karşı bir ceza soruşturmasının yapılması yahut mahkûmiyet şartına bağlanamaz.*
- (3) Devlet, ödediği tazminat nedeniyle, sorumlu hâkime ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.”*

aykırılığın 46. maddede sayılan sorumluluk nedenlerinden birine dayanması halinde, özellikle de m. 46/1-c’de yer aldığı üzere açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar verilmesi durumunda, hakimın hukuki sorumluluğuna gidilebileceği ifade edilmektedir.⁴⁷⁸ Devletin sorumlu tutulabilmesi için yargılama sürecinin tamamlanmış olması, verilen kararın 46. maddede belirtilen hukuka aykırılık nedenlerinden birine dayanması, kişinin zarara uğraması ve bu zarar ile mahkeme kararı arasında illiyet bağının bulunması gerekmektedir. Ayrıca, m. 46/1-c’deki sorumluluk sebebi açısından hakimın kastı aranmadığından, açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar verilmesi halinde, devletin tazminat ödemesi ve ardından ilgili hakime rücu etmesi mümkün olacaktır.⁴⁷⁹

Hakimin sorumluluğu açısından kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda verilecek bozma kararı tespit edilen hukuka aykırılığın gelecekteki yargılamalarda dikkate alınmasını gerektirdiğinden, hukuk devleti ilkesi doğrultusunda hakimlerin bozma kararına uygun şekilde hareket etme yükümlülüğü bulunmaktadır.⁴⁸⁰ Bu durum hakimlerin benzer olaylarda hukuka aykırı kararları emsal olarak kabul etmelerinin önüne geçmektedir. Bozma kararının ardından hakim, hukuka aykırı bir yargı kararına dayanarak yeni bir karar veremez, vermemelidir. Ayrıca, bozulan kararın sonuçlarının ortadan kalkmaması somut olayın özel koşullarına göre değişse de, hakimler bu sonucu dikkate alarak karar vermektedirler. Hakim, yeni davalarda bozma

⁴⁷⁸ Cahit Nalbantoğlu, “Kanun Yararına Temyizin Düşündürdükleri”, *Yargıtay Dergisi*, Sayı: 2, 1977, s. 128-131; aktaran Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 366-367.

⁴⁷⁹ Ejder Yılmaz, *Olağanüstü Temyiz Kanun Yararına Bozma Yazılı Emirle Bozma*, Ankara: Yetkin Yayınları, 1. Baskı, 2003, s. 389. Bununla birlikte Yılmaz, verildikleri an kesin hüküm niteliğinde olan kararlar ile temyizi mümkün olmasına rağmen temyiz edilmeden kesinleşen kararlar arasında ayırım yapılabileceğini öne sürmektedir. Buna ayrıma göre temyiz edilebilir bir kararın kesinleşmesinde, aleyhine karar verilen tarafın temyize başvurmamasının etkili olabileceği, bundan tarafın kendisinin sorumlu olacağı, ancak ilk derece mahkemesi tarafından verilen ve doğrudan kesin hüküm niteliğinde olan kararlar açısından, kararın kesinliği ile birlikte tarafın zararının kaçınılmaz olduğu vurgulanmaktadır.

⁴⁸⁰ Gürsel Özkan, “Anayasa Mahkemesine Göre Hukuk Devletinın Anlamı ve Yargının Konumu”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 2010, Sayı: 1, s. 85.

kararını esas alarak hukukun doğru şekilde uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.⁴⁸¹

2.14. Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuruda Kanun Yararına Temyiz Kararının Rolüne İlişkin Değerlendirme ve Mükremin Eroğlu Başvurusu İncelemesi

Bu başlık altında Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmadan önce ilgili karar hakkında kanun yararına temyiz yoluna gidilmesinin veya gidilmemesinin bireysel başvuru süresine etkisi ile devamında adil yargılanma hakkının ihlaline yönelik yapılan başvuruların değerlendirilmesinde kanun yararına temyiz mekanizmasının sonucunun da göz önünde bulundurulduğuna ilişkin bir örnek karar incelenecektir.

Bireysel başvurunun kabul edilebilirliği açısından olağan kanun yollarının tüketilmesi⁴⁸² ve kararın kesinleşmesi gerektiğinden⁴⁸³ olağanüstü kanun yollarının tüketilmesi zorunlu değildir ve başvuru süresi açısından dikkate alınmamaktadır. Anayasa Mahkemesi içtihatlarında bireysel başvuru bakımından olağanüstü kanun yollarının etkili bir başvuru yolu olarak değerlendirilmediği belirtilmiştir. Bu nedenle bireysel başvuru süresinin hesaplanmasında yalnızca olağan kanun yollarının tüketildiği tarih esas alınmakta, olağanüstü kanun yollarına başvurulması bireysel başvuru süresini uzatmamaktadır. Bu durum bireysel başvuruların süre aşımı nedeniyle reddedilmesine yol açmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarında bu hususu açıkça vurgulayarak bireysel başvuru sürecinin etkin ve düzenli şekilde işlemlerini sağlamayı amaçlamaktadır.⁴⁸⁴

⁴⁸¹ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 366-367.

⁴⁸² Cansu Dağ Bereket, “Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararları Ekseninde Mülkiyet Hakkı”, *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, 2020, s. 490.

⁴⁸³ Ramazan Korkmaz, *Medeni Usul Hukuku Açısından Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, 2017, s. 79, vd.; Selin Kandemir, *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolunda Olağan Kanun Yollarının Tüketilmesi Kriteri*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2023, s. 29.

⁴⁸⁴ https://anayasa.gov.tr/media/6365/basvuru_kriterleri.pdf (E.T.: 27.02.2025)

Aynı yöndeki Anayasa Mahkemesi 26.03.2013 karar tarihli Başvuru No: 2012/26 sayılı Halit Abdullah başvurusunda ⁴⁸⁵ “idari işlemlerden kaynaklanan hak ihlallerinin giderilmesi için öncelikle idari yargıda dava açılması gerektiği, olağan kanun yolları tüketildikten sonra hak ihlali hâlâ devam ediyorsa ancak bu takdirde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulabileceği açıktır” ve “bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur.” olarak belirtilmiştir. ⁴⁸⁶ Özetle, Anayasa Mahkemesi’ne bireysel başvuru usulüne ilişkin olarak bireysel başvurunun öncesinde olağan kanun yollarını tüketilmesi yeterli olup başvuru öncesinde kanun yararına temyize başvurmanın veya başvurmanın, bireysel başvuru yapma süresine etkisi bulunmamaktadır. ⁴⁸⁷ Bireysel başvuru yolunun ancak olağan yargı yollarının tamamının tüketilmesinden sonra başvurulabilecek ikincil nitelikte bir hukuk yolu olduğu açıkça ortaya konulmuştur.

Anayasa Mahkemesi 06.01.2016 karar tarihli Başvuru No: 2013/9025 sayılı Mükremin Eroğlu başvurusunda ⁴⁸⁸ başvurucu kıdem tazminatına mevduata uygulanan en yüksek faiz oranının uygulanması gerektiğini ve lehine sonuçlanan davada nispi harç ödemekle yükümlü tutulamayacağını ileri sürerek kanun yollarına başvurmuştur. Ancak Antalya Bölge İdare Mahkemesi bu iddiaları değerlendirmeksizin başvuruları reddetmiştir. Karar düzeltme talebinin reddedilmesinin ardından başvurucunun faiz ve harç

⁴⁸⁵ Anayasa Mahkemesi 26.03.2013 karar tarihli Başvuru No: 2012/26 sayılı Halit Abdullah başvurusu için bakınız: Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

⁴⁸⁶ Aynı yöndeki karar için bakınız: Anayasa Mahkemesi 15.11.2023 tarihli Başvuru No: 2021/35151 sayılı Hristo Talyaduro başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 18.04.2025).

⁴⁸⁷ Kesin hüküm niteliği taşıyan kararlarda bireysel başvuru süresi, kararın ilgili kişi tarafından öğrenildiği tarihte başlamakta ve bu tür kararlara yönelik kanun yollarının tüketilmesi bireysel başvuru süresini etkilememektedir. Ayrıca, olağanüstü başvuru yollarına başvurulması da kural olarak bu süreyi yeniden başlatmamaktadır. Bu yöndeki karar için bakınız: Anayasa Mahkemesi 17.05.2023 tarihli Başvuru No: 2019/33972 sayılı Fuat Fettahoğlu başvurusu. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 18.04.2025).

⁴⁸⁸ Anayasa Mahkemesi 06.01.2016 tarihli Başvuru No: 2013/9025 sayılı Mükremin Eroğlu başvurusu için bakınız: Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası (E.T.: 27.02.2025).

yükümlülüğüne yönelik kanun yararına temyiz talebi, Danıştay 11. Daire tarafından incelenmiş ve ilgili mahkeme kararının yargılama giderlerinin aleyhine hüküm verilen, başka bir deyişle davayı kaybeden taraftan alınmasına karar verileceği belirtilerek hukuka aykırı olduğu tespit edilmiş ve kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir. Başvurucu kıdem tazminatı alacağına hangi faiz oranının uygulanması gerektiği konusunda açık bir değerlendirme yapılmadığını ve mahkeme kararlarının yalnızca biçimsel bir inceleme ile reddedildiğini ileri sürmüştür. Danıştay kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda, Antalya Bölge İdare Mahkemesi'nin bu iddiaları dikkate almadığını ve verilen kararların yetersiz gerekçelere dayandığını belirterek, hukuka aykırılığı tespit etmiş ve bu bağlamda yargı mercilerinin hukuki değerlendirme yaparken açık, tutarlı ve ayrıntılı gerekçeler sunması gerektiği vurgulanmıştır. Mahkemelerin tarafların ileri sürdüğü iddiaları özenle incelemesi ve keyfi kararlar yerine hukukun üstünlüğünü esas almalı gerektiği belirtilmiştir. Somut olay bakımından başvurusunun iddialarına yönelik açık bir değerlendirme yapılmamasının, gerekçeli karar hakkının ihlaline neden olduğu ve Anayasa m. 36'da hukuki temeli güvencelenen adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu karar kanun yararına temyiz mekanizmasının hukukun yanlış uygulanmasının önlenmesi ve mahkemeler arasında hukuki birlikteliğin sağlanması açısından taşıdığı kritik önemi ortaya koyan bir örnektir.

3. BÖLÜM

VERGİ UYUŞMAZLIKLARI ÖZELİNDE

KANUN YARARINA TEMYİZ

3.1.Kanun Yararına Temyiz Dilekçesinde Şekle İlişkin Hususlar

Kanun yararına temyiz yoluna İYUK m. 51 uyarınca Danıştay Başsavcılığı tarafından ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcılık tarafından gidilebilmektedir.⁴⁸⁹ Ancak uygulamada tarafların da dilekçe ile Danıştay Başsavcılığı'na başvuru yaptığı ve bu yola başvurma taleplerini belirttikleri görülmektedir. Başka bir deyişle, ilk derece mahkemeleri veya bölge idare mahkemeleri kararları doğrudan Danıştay Başsavcılığı'na iletilmediğinden Başsavcılık kendiliğinden mahkeme kararlarından haberdar olamamaktadır. Bu nedenle pratikte davanın tarafları veya menfaat sahipleri kanun yararına temyize ilişkin talepleri için dilekçeyle Başsavcılığa bildirimde bulunmaktadır.⁴⁹⁰

Dilekçenin hitaben yazıldığı makam, içerdiği talep açık ve olmalıdır. Dilekçenin hatalı olarak işleme konulması mümkün olduğundan sürecin takibi sağlanmalıdır. Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2019/11703, Karar No: 2020/92 sayılı ve 29.01.2020 tarihli kararında⁴⁹¹ ilk derece mahkemesi tarafından verilen kararın istinaf aşamasında bölge idare mahkemesi tarafından kaldırılarak davanın kesin olarak reddedildiği ve kararın davacı vekiline tebliğ edildiği belirlenmiştir. Davacı vekili bölge idare mahkemesine hitaben sunduğu dilekçede kararın Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilmesini talep etmişse de bu talebi sehven temyiz başvurusu

⁴⁸⁹ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1471, vd.; Taşer, *Vergi Yargılamasında Ehliyet*, s. 189. Uygulamada Danıştay Başsavcılığı kendiliğinden mahkeme kararlarından haberdar olamamaktadır, zira ilk derece mahkemeleri veya Bölge İdare Mahkemeleri kararları doğrudan Başsavcılığa iletmemektedir. Bu nedenle, davanın tarafları veya menfaat sahipleri dilekçeyle Başsavcılığa bildirimde bulunmaktadır.

⁴⁹⁰ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1471, vd.; Taşer, *Vergi Yargılamasında Ehliyet*, s. 189.

⁴⁹¹ Danıştay 10. Daire Esas No: 2019/11703, Karar No: 2020/92 sayılı ve 29.01.2020 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 07.03.2025).

olarak değerlendirildiğinden, temyiz incelemesi için açılan dosyanın esas kaydının kapatılmasına ve Danıştay Başsavcılığı'na iletilmesine karar verilmiştir.

Kararın hukuka aykırı olduğunu düşünen ve kanun yararına temyiz yoluna gitmek isteyen tarafın bu talebine ilişkin yazacağı dilekçe Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmek üzere kararı veren mahkemeye sunulabilmektedir. Dilekçede hangi mahkemenin, hangi esas ve karar numaralı dosyasında verilen kararın, hangi sebeplerle hukuka aykırı olduğu belirtilmekle, kesin olan kararın bozulması için İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz yoluna başvurulmasının talep edildiği bilgileri yer alabilir.

Kanaatimizce, sunulacak dilekçede dosyaya konu olay özetlenmeli, verilen kararın yürürlükteki hukuka aykırılığı hakkında bilgilere yer verilmelidir. Bunlara ilişkin belge, makbuz, vs. evrak ek olarak eklenmelidir. Böylelikle kanun yararına temyiz yoluna başvurulmasına ilişkin talep somut olayın dayanaklarıyla birlikte gerekçelendirilmiş ve ilgili delillerle desteklenmiş şekilde sunulmuş olacaktır.

3.2. Kanun Yararına Temyize Başvuru Süresi ve Ücreti

İYUK'ta kanun yararına temyiz başvurusuna ilişkin talepte bulunmak için herhangi bir süre sınırlaması öngörülmemesine rağmen doktrinde başvuruların kamu yararını gözetmesi ve güncel uygulama ile ilişkili olması gerektiği görüşü ileri sürülmektedir.⁴⁹² Kamu yararının bulunduğu ve güncel bir uygulamaya ilişkin bu yola başvurulabileceği, güncelliği kalmamış, çok eski tarihli kararların ise bu yol ile incelenmesinin, kanun yararına temyiz amacıyla bağdaşmayacağı da açıktır.⁴⁹³

Kanun yararına temyiz yoluna başvurma ücreti, harç, gider, vb. isimli maddi bir külfeti bulunmamaktadır. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri

⁴⁹² Gözübüyük ve Dinçer, *İdari Yargılama Usulü*, s. 921; Çağlayan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 873; Çağlayan, *Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, s. 100.

⁴⁹³ Ezhan Doğrusöz, "Vergi Yargısında Sürelere Güncel Bir Bakış", *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: Özel (Prof. Dr. Halil Nadaroğlu'na Armağan), Cilt: 14, Sayı: 1, 1998, s. 172; Buyuran, *Vergi Yargılamasında Kanun*, ss. 147-150; Yıldız Bilgen, *Vergi Uyuşmazlıklarının Yargı Aşamasında*, s. 127.

Genel Müdürlüğü'nün 11.09.2024 tarihli görüş yazısında kanun yararına temyiz yoluna başvurma taleplerinde harç tahsilinin ücrete tabi olmadığı, “492 sayılı Kanuna bağlı yargı harçlarının düzenlendiği (1) sayılı Tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünde yer alan (IV) sayılı bentte “Temyiz, istinaf ve itiraz harçları”nın düzenlenmesine karşılık mezkur Tarifede kanun yararına temyiz harcına yer verilmediği” ve “Kanun yararına temyiz yoluna başvurulması taleplerinde harç tahsil edilmesinin Anayasada düzenlenen harçların kanuniliği ilkesine aykırı olacağı ve ilgililere hukuka aykırı şekilde mali yükümlülük getireceği” olarak belirtilmiştir.

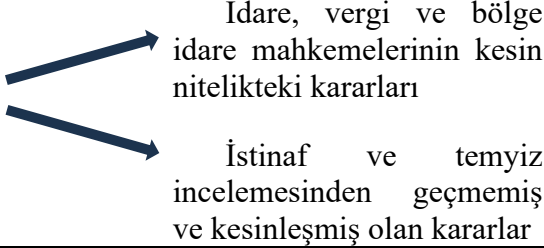
Kanun yararına temyiz yoluna Danıştay Başsavcılığı'na gidilebiliyor oluşu sebebiyle eğer ki bir harç alınacak olsaydı bu harcın kimden, hangi miktarda alınacağı, süreç sonunda giderlerin kime yükletileceği vd. sorunlar da ortaya çıkabilecektir. Kanun yararına temyiz başvurularında harç alınması halinde yalnızca hukuka uygunluğu gözeten bu olağanüstü denetim yolu bireyler açısından mali külfete dönüşerek erişilebilirliği sınırlandırılabilir olup bu durum Anayasadaki harçların yasallığı ilkesiyle bağdaşmayacaktır. Dolayısıyla bu yola başvurunun harçtan muaf tutulması, hem hukukun üstünlüğü hem de mali yükümlülüklerin kanuna dayanması ilkesi bakımından zorunludur.

3.3. Kanun Yararına Temyiz Süreci

Aşağıdaki tabloda kanun yararına temyiz yolu sürecine değinilmiş olup örnek olarak seçtiğimiz Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/198, Karar No: 2022/1443 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararındaki⁴⁹⁴ aşamalar tabloya işlenmiştir.

⁴⁹⁴ Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/198, Karar No: 2022/1443 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 09.02.2025).

Tablo 1: Kanun Yararına Temyiz Süreci Şeması⁴⁹⁵

Kanun yararına temyize konu olabilecek kararlar 	
ŞARTLAR	SOMUT OLAY
Uyuşmazlık Konusu	Vergi ziyai cezalı gelir vergisinin kaldırılması talebiyle açılan davada, aralarında hukuki ve maddi bağlantı bulunmayan tarhiyatlara karşı ayrı ayrı dava açılması gerekirken, tek dilekçeyle başvuruda bulunulması ve davacının adres kayıt sistemindeki güncel adresine tebligat yapılmaksızın, önceki adresine yapılan tebligat esas alınarak yenilenen davanın süre aşımı nedeniyle incelenmeksizin kesin olarak reddedilmesi hukuka aykırı bulunarak kanun yararına temyize konu edilmiştir.
Nihai Kararın Verilmesi	İstanbul 9. Vergi Mahkemesi Esas No: 2021/3345, Karar No: 2021/3035 sayılı ve 30.11.2021 tarihli kararı ile süresinde yenilenmeyen davanın süre aşımı nedeniyle incelenme olanağı bulunmadığından dava, istinaf yolu kapalı olarak reddedilmiştir.
Kanun Yararına Temyize Konu Olan Kararın Özellikleri/Şartları	Kararı Veren Mahkeme: İstanbul 9. Vergi Mahkemesi Kesin Ve Nihai Karar: Süresi içinde yenilenmeyen dava süre aşımı nedeniyle incelenme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle ve istinaf yolu kapalı olarak reddedilmiştir. Talep: Davacı vekili tarafından, kararın kanun yararına temyize konu edilmesi talep edilmiştir. Yürürlükteki Hukuka Aykırılık: İYUK m. 5'e uygun olmadığı gerekçesiyle dava dilekçesi reddedilmiş ancak tebligat, davacının adres kayıt sistemindeki güncel adresine gönderilmeden, daha önceki adresine 7201 sayılı Tebligat Kanunu m. 21/2 kapsamında yapılmıştır. Oysaki, Tebligat Kanunu'na göre tebligatın, muhatabın adres kayıt

⁴⁹⁵ Tablo 1, tarafımızca oluşturulmuştur.

	sistemindeki en güncel adresine yapılması gerektiğinden, somut olayda davacının güncel adresi araştırılıp bulunmadan, eski adresine doğrudan Tebligat Kanunu m. 21/2 uygulanarak yapılan tebligat, hukuka aykırı bulunmuştur. Dava açma süresi, hukuka uygun bir tebligat yapılmadığı için başlamamış/yanlış hesaplanmış olduğundan, süre aşımı nedeniyle davanın reddedilmesi hatalıdır. Özetle, mahkemenin süre aşımına dayanarak davayı esastan incelememesi, usule aykırı bir tebligata dayandığı için hukuka uyarlık bulunmamaktadır.
Kanun Yararına Temyize Başvurulması	Davacı S. Yılmaz vekili tarafından Danıştay Başsavcılığı'na başvuru yapılmış ve tebligatın usulüne uygun yapılmaması nedeniyle davanın süre aşımından reddedilmesinin hukuka uygun olmadığı belirtilerek kararın kanun yararına temyiz edilmesi talep edilmiştir.
Kanun Yararına Temyiz İncelemesi Yapan Ve Karar Veren Makam/Mahkeme	Danıştay 4. Daire
Kanun Yararına Temyiz Başvurusuna İlişkin Danıştay Başsavcısının Görüşü	Danıştay Savcısı A. Atalık, usulsüz yapılan tebligat dikkat alınarak davanın süre aşımı nedeniyle kesin olarak reddedilmesini hukuka aykırı olduğuna kanaat getirmiş ve kararın kanun yararına temyiz edilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmiştir.
Kanun Yararına Temyiz Başvurusuna İlişkin Danıştay Tetkik Hakiminin Görüşü	Danıştay Tetkik Hakimi E. Akıl, kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerektiği yönünde görüş bildirmiştir.
Kanun Yararına Temyiz Başvurusunun İncelenmesi	Yenileme süresi geçirildikten sonra yenilenen davanın süre aşımı nedeniyle esasının inceleme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle, dava kesin olarak reddedilmiştir. Davacının adres kayıt sistemindeki son adresine tebligat yapılması denenmeden, daha önceki adresine Tebligat Kanunu m. 21/2 uyarınca yapılmış olan tebliğ dikkate alınarak davanın süre aşımı nedeniyle esasen incelemeyeceğinden reddedilmesi hukuka uygun bulunmamıştır.

Kanun Yararına Temyiz Başvurusu Sonucunda Verilecek Karar: ⁴⁹⁶ A. Kanun Yararına Temyiz Başvurusuna İlişkin Talebin Kabul Edilmesi	Karar sonucunda incelemeye konu İstanbul 9. Vergi Mahkemesi Esas No: 2021/3345, Karar No: 2021/3035 sayılı ve 30.11.2021 tarihli kararı hukuka aykırı bulunarak kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın kanun yararına ve hükmün sonuçlarına etkisi olmamak üzere bozulmasına karar verilmiştir.
İlgili Makamların Haberdar Edilmesi	Karar sonucunda kanun yararına temyiz talebinin kabul edilmesiyle birlikte kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığı ve Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine karar verilmiştir.
Kararların Duyurulması	Karar sonucunda kanun yararına temyiz talebinin kabul edilmesiyle birlikte, kararın bir örneğinin Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir. Danıştay’ın söz konusu kararı, 07.10.2022 tarihli ve 31976 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır. ⁴⁹⁷

3.4.Vergi Uyuşmazlıklarına Dair Danıştay Kararlarından Örneklerle Kanun Yararına Temyiz Uygulaması

Çalışmamızda idari yargılama usulünde farklı hususların incelendiği uyuşmazlıklara ilişkin yargı kararları incelenmiş ve ilgili bölümlerde konunun bağlamına uygun şekilde bu kararlara atıf yapılmıştır. Seçilen örnek kararlar aracılığıyla kanun yararına temyiz yolunun uygulama sınırları ve işleyiş biçimi somutlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu bölümde ise özellikle vergi yargılamasına özgü nitelikler taşıyan ve vergi uyuşmazlıklarını konu eden Danıştay kararları üzerinden söz konusu denetim yolunun nasıl uygulandığına dair örneklerle yer verilmektedir.

⁴⁹⁶ B. Kanun Yararına Temyiz Başvurusuna İlişkin Talebin Reddedilmesi: İncelenen kararın hukuka aykırı olmadığı yönünde sonuca varılabilir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararında vergi mahkemesinin kararı hakkında her ne kadar hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyize başvurulduysa da incelenen karar hukuka uygun bulunmuş ve kanun yararına temyiz talebinin reddine karar verilmiştir.

⁴⁹⁷ 07.10.2022 tarihli ve 31976 sayılı Resmi Gazete:
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221007-12.pdf> (E.T.: 09.02.2025)

Kanun yararına temyiz yolu Danıştay’a benzer nitelikteki uyuşmazlıklar bakımından tutarlı ve istikrarlı bir karar pratiği oluşturma sorumluluğu yüklemektedir. Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararın karşı oyunda “...yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç ifade eden kararı kaldırmak olan bu yol, tarafları ilgilendirmemekte ve hukukun neyi öngördüğünün Danıştay tarafından belirlenmesini sağlamaktadır.” olarak belirtilmiş olup kanun yararına temyiz yolu ile Danıştay’a ülke genelinde hukuki belirlilik ve öngörülebilirliği sağlama görevi verildiği görülmektedir. Bu yol, yargı mercilerinin uygulamalarında birlik sağlanmasına katkı sunan önemli bir denetim mekanizmasıdır.

Kanun yararına temyiz yolu hukuka aykırı ancak kesinleşmiş mahkeme kararlarının Danıştay denetimine açılmasını sağlayarak hukuk düzeninin korunması ve uygulama birliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır ve bu yolla yargı kararlarının genel hukuk ilkeleriyle uyumu gözetilmektedir. Söz konusu yolun amacına ilişkin olarak Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1203, Karar No: 2015/2396 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararında⁴⁹⁸ da “*Danıştay nezdinde “kanun yararına temyiz” yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.*” olarak belirtilmiştir.

Kanun yararına temyiz İYUK m. 51/1 uyarınca ancak yürürlükteki hukuka aykırı durumlarda gidilebilen bir yoldur. Danıştay 3. Daire Esas No: 1990/1688, Karar No: 1990/3250 sayılı ve 23.11.1990 tarihli kararında⁴⁹⁹ davacı hakkında 1988 yılı için hayat standardı esasına göre gelir vergisi tahakkuku yapılmış, ilgili tahakkuk işleminin iptali için dava açılmıştır. Bu karara karşı yapılan itiraz reddedilerek vergi mahkemesi kararı onanmıştır. Bu işlemin dayanağı olan 3505 sayılı Kanun’un ilgili maddesi 1990 yılında

⁴⁹⁸ Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1203, Karar No: 2015/2396 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 10.06.2025).

⁴⁹⁹ Danıştay 3. Daire Esas No: 1990/1688, Karar No: 1990/3250 sayılı ve 23.11.1990 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 05.06.2025).

Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Danıştay Başsavcılığı da söz konusu onama kararının kanun yararına bozulmasını talep etmiştir. Ancak Danıştay iptal edilen bir kanun hükmüne dayanan bir işlemin hukuki temelini kalmadığını belirterek temyiz istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmetmiştir. Başka bir deyişle, iptal edilmiş bir yasa hükmüne dayanılarak artık kanun yararına temyizle denetlenecek bir hukuki durum kalmadığı sonucuna varılmıştır.

İncelenen söz konusu karar, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş bir kanun hükmüne dayalı işlemin, hukuki dayanağının kalmadığı yönündeki yaklaşımı teyit etmektedir. Bununla birlikte hukuki etkisi sona ermiş bir düzenleme uyarınca tesis edilen işlemlerin yargı denetimi sonucunda iptali durumunda, bu işlemleri onayan kararların kanun yararına temyizle denetlenmesinin artık anlamını yitirdiği ve bu nedenle esas hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilebileceği de ortaya konmaktadır.

Danıştay Başsavcısının talebi üzerine Danıştay ilgili dairesi kanun yararına temyiz incelemesinde bulunmaktadır. Danıştay Başsavcısının ve Danıştay Tetkik Hakiminin incelemeye konu dosya hakkında kanun yararına temyize ilişkin hukukilik denetimine dair düşünceleri ve taleplerine de kararda yer verilmektedir. Örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve 06.06.2016 tarihli kararında⁵⁰⁰ Danıştay Başsavcısı ve Tetkik Hakiminin görüşleri ve talepleriyle uygun düşecek şekilde Satış Müdürlüğü katma değer vergisinin mükellefi veya sorumlusu sayılmadığından adına yapılan tarhiyatta hukuka uygunluk bulunmamış ve kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir.

Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/1, Karar No: 2025/119 sayılı ve 23.01.2025 tarihli kararında⁵⁰¹ altın alımı işlemi üzerinden kesilen banka ve sigorta muameleleri vergisinin iadesi istemiyle açılan davada, İstanbul 6. Vergi Mahkemesi idari işlem bulunmadığı gerekçesiyle yargılama

⁵⁰⁰ Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve 06.06.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁵⁰¹ Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/1, Karar No: 2025/119 sayılı ve 23.01.2025 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 10.06.2025).

yapılmaksızın davanın reddine karar verilmiştir. Danıştay Başsavcısı dava konusunun yargı denetimine açık olduğu gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine dair kararın kanun yararına bozulmasını istemiş, Danıştay Tetkik Hakimi de kesintinin idari işlem niteliği taşıdığını ve esastan incelenmesi gerektiğini belirterek kararın kanun yararına bozulmasına ilişkin görüşünü belirtmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda Danıştay Başsavcısı ve Tetkik Hakiminin görüşleri ve talepleriyle uygun düşecek şekilde, davanın esasa girilmesi gerektiğinden davanın incelenmeksizin reddinin hukuka aykırı olduğu belirtilerek kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir.

Başsavcılık görüşüne uygun olarak kanun yararına temyiz başvurusunun kabulüne ilişkin örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve 06.06.2016 tarihli kararında⁵⁰² müzayede yoluyla yapılan satışların KDV kapsamına girdiği, ortaklığın giderilmesi için mahkemelerce açık artırmayla satılan ortak mallar için satış müdürlüklerinin KDV mükellefi ya da sorumlusu kabul edilmediği ve bu nedenle davacı müdürlük adına kesilen vergi ziyayı cezalı KDV’de hukuka uygunluk bulunmadığı, bölge idare mahkemesinin satış bedeli üzerinden hesaplanan KDV’nin alıcılardan tahsili ve vergi dairesine yatırılması gerektiğini belirterek davayı reddeden kararında hukuka aykırılık olduğu Başsavcılık tarafından tespit edilmiş ve ilgili karar kanun yararına temyiz incelemesine taşınmıştır. Danıştay Tetkik Hakiminin de aynı yönde vermiş olduğu görüş doğrultusunda neticeten kanun yararına temyiz talebinin kabulüne oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Her ne kadar Danıştay Başsavcısının ve Danıştay Tetkik Hakiminin kanun yararına temyiz incelemesine konu dosya hakkındaki düşünce ve taleplerine kararda yer veriliyor olsa da nihai karar verme yetkisi incelemeyi yapan Danıştay dairesinindir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/17876, Karar No: 2017/7223 sayılı ve 26.10.2017 tarihli kararında⁵⁰³

⁵⁰² Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve 06.06.2016 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁵⁰³ Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/17876, Karar No: 2017/7223 sayılı ve 26.10.2017 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 10.06.2025).

davacıdan yönetim kurulu üyesi olduğu şirkete ait geçmiş dönem ilan ve reklam vergileri, damga vergisi, gecikme zammı ve tebligat ücreti tahsil edilmek istenmiş olup bu tahsilat amacıyla düzenlenen vergi ceza ihbarnamesinin iptali talep edilmiştir. Adana 1. Vergi Mahkemesi farklı vergisel unsurların tek dilekçeyle dava konusu edilmesi usul yönünden sakıncalı bularak dilekçenin reddine karar vermiştir. Danıştay Başsavcısı tek dilekçeyle açılan davada farklı vergisel işlemlerin birlikte dava konusu edilmesinin İYUK'a aykırılık oluşturduğunu ifade etmiş ve kararın kanun yararına incelenmesini gerekli görmüşse de Tetkik Hakimi dilekçe ret kararlarının kanun yararına bozma kapsamında değerlendirilemeyeceğini belirtmiş ve talebin reddi gerektiğine ilişkin görüş bildirmiştir. Danıştay 9. Daire ise yapmış olduğu inceleme ve değerlendirme sonucunda tebligat gideri yönünden ayrıca dava açılmasının davacı açısından caydırıcı olabileceği, bu durumun mahkemeye erişim hakkını zedeleyeceği değerlendirilmiş ve bu gerekçeyle dilekçe ret kararının adil yargılanma hakkını ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda Danıştay Başsavcısının görüş ve talebine uygun düşecek şekilde ve Danıştay Tetkik Hakiminin görüşünün aksine kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir.

Görülmektedir ki, kararı hukukilik bakımından inceleyen Danıştay dairesinin Başsavcılığın kanun yararına temyiz talebinin kabule ilişkin talebine uyması zorunlu değildir. Örneğin Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararında⁵⁰⁴ ise davacı tarafından, adına tescilli serbest dolaşıma giriş beyannamesi kapsamındaki eşyalar nedeniyle tahakkuk ettirilen kaynak kullanımını destekleme fonu payı, katma değer vergisi ve buna bağlı olarak kesilen para cezasına yönelik işlemlerin iptali istemiyle açılan davada İYUK m. 5 uyarınca işlemler arasında sebep sonuç ilişkisi bulunmasına rağmen her birine ayrı dava açılması gerektiği gerekçesiyle dava dilekçesi Tekirdağ Vergi Mahkemesince reddedilmiştir. Söz konusu karar Danıştay Başsavcılığı

⁵⁰⁴ Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

tarafından İYUK m. 51 kapsamında kanun yararına temyizden incelenerek bozulması talep edilmiş ve dilekçe ret kararlarının temyiz edilemez nitelikte olduğu hükmüne karşın, hukuk düzeninde birlik sağlanması ve açık hukuka aykırılığın giderilmesi amacıyla incelemenin gerekli olduğu ileri sürülmüştür. Danıştay Tetkik Hakimi ise temyiz incelemesine açık olmayan dilekçe ret kararlarının İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyizden incelenmesinin hukuken mümkün olmadığı, bu yola başvurulması halinde istemin reddi gerektiği yönünde görüşünü bildirmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda Danıştay Başsavcısının talebinin aksine ve Tetkik Hakiminin görüş ve talebiyle uygun düşecek şekilde, kanun yararına temyiz istemi yerinde görülmeyerek istemin reddine ve dosyanın Başsavcılığa iadesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Kanun yararına temyiz yolu yalnızca hukuka aykırılık içeren kararlar ilişkin olup hukuka aykırı sonuç ifade etmeyen kararlar için bu yola başvurulduğu takdirde kanun yararına temyiz talebinin reddine karar verilmektedir.

Örneğin Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve 29.11.2010 tarihli kararında⁵⁰⁵ fazla çalışma ücretlerinden kesilen gelir vergisinin iadesine ilişkin talep Defterdarlık tarafından kabul edilmiş ve ilgili tutar davacıya ödenmesine rağmen daha sonraki bir değerlendirme sonucunda bu ödemenin haksız yapıldığı ileri sürülerek Defterdarlık tarafından geri talep edilmiştir. Defterdarlığın işlemi tesis etmeye, meblağı geri istemeye yetkili olmadığı, işlemin yetki unsurundaki hukuka aykırılık sebebiyle iptal edilmesi gerektiği öne sürülmüşse de yapılan değerlendirme sonucu kesintilerin iadesi hususunda yetkili olan Defterdarlığın, aynı zamanda bu tutarların geri isteme yetkisine de sahip olduğu, dava konusu işlemin yetki açısından hukuka aykırılık taşımadığı sonucuna ulaşılmış ve yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade etmeyen vergi mahkemesi kararının ve bu karara yapılan itiraz ve karar düzeltme istemlerini reddeden ilgili bölge

⁵⁰⁵ Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve 29.11.2010 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.012025).

idare mahkemesi kararlarının kanun yararına bozulması hukuken mümkün bulunmamış ve kanun yararına bozma isteminin reddine oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına temyiz sürecini işletmesi İYUK m. 51/1 uyarınca kendiliğinden veya ilgili bakanlığın talebi üzerine olmakta ise de uygulamada tarafların da bu yöndeki taleplerinin Başsavcılıkça dikkate alındığı görülmektedir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararında⁵⁰⁶ ihaleyi alan yüklenici şirket ihale sürecinde kendi adına olmayan ancak kendisinden tahsil edilen damga vergisinin iadesi için dava yoluna gitmiş ve dava kabul edilerek ödenen tutarın faiziyle birlikte iadesine karar verilmiştir. Davalı vergi dairesi söz konusu kararın kanun yararına temyize konu edilmesi talepli dilekçesini Danıştay Başsavcılığı'na sunmuş ve süreç başlatılmıştır. Danıştay gerçekleştirdiği incelemede 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na uygun bir vergilendirmenin varlığı değerlendirilmiş ve vergi mahkemesi kararı hukuka uygun bulunduğundan Başsavcılığın kanun yararına temyiz istemi reddedilmiştir.

Kanun yararına temyize konu olabilecek karar kesin olarak verilmiş veya itiraz edilmeden kesinleşmiş olmalıdır. İlk derece mahkemesinin kesin olarak vermiş olduğu karar, başkaca bir denetimden geçmemiş olacağı için bu yola konu olabilir. Örneğin Danıştay 9. Daire 20.05.2021 tarihli kararında⁵⁰⁷ cezalı tarhiyata ve vergi ziyai cezasının iptaline yönelik açılan davada Kayseri Vergi Mahkemesi davanın reddine kesin olarak karar vermiştir. Kanun yararına temyiz yolunda tapu harcında esas alınan matrahın düşük beyan edilmesinin somut şekilde ortaya konulmaması nedeniyle eksik inceleme yapıldığı, kesin nitelikli olarak verilen davanın reddi kararının hukuka aykırı olduğu yönünde yapılan değerlendirme neticesinde kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiştir.

⁵⁰⁶ Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 11.01.2025).

⁵⁰⁷ Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/6196, Karar No: 2021/3077 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararı. Sinerji (E.T.: 09.04.2025).

İlk derece mahkemesinin vermiş olduğu karara dair öngörülen denetim yoluna gidilmeden karar kesinleşmiş ancak kararın hukuka aykırı olduğu iddiası mevcutsa kanun yararına temyiz yoluna gidilebilir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2015/13875, Karar No: 2016/1351 sayılı ve 14.03.2016 tarihli kararında⁵⁰⁸ davacı hatalı tahakkuk edildiğini ileri sürdüğü emlak vergilerinin düzeltilmesi ve iadesi talebiyle yaptığı başvurunun reddi üzerine Diyarbakır Vergi Mahkemesinde dava açmıştır. Mahkeme düzeltme başvurusunun reddinden sonra şikayet yolu tüketilmeden dava açıldığını belirterek dilekçenin İYUK m. 15/1-e uyarınca belediyeye tevdiine karar vermiştir. Söz konusu karara ilişkin denetim yoluna gidilmeksizin karar kesinleşmiştir. Kararın hukuka aykırı olduğu iddiasıyla Danıştay Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna gidilmiştir. Danıştay yapmış olduğu incelemede, başvurunun doğrudan yetkili merci olan Belediye Başkanlığına yapıldığını ve ret işleminin de bu makamca tesis edildiğini tespit ederek şikayet yolunun ayrıca işletilmesine gerek bulunmadığı ve taleplerin esasının incelenmesi gerektiği gerekçesiyle Diyarbakır Vergi Mahkemesinin kararını hukuka aykırı bulmuş ve kanun yararına bozmuştur.

Bölge idare mahkemesinin bazı kararları da kanun yararına temyiz yoluna konu olabilmektedir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2005/2222, Karar No: 2006/4411 sayılı ve 15.11.2006 tarihli kararında⁵⁰⁹ tahakkuk eden emlak vergisinin kaldırılması talebiyle dava açılmış ve vergi mahkemesi taşınmazın belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunduğu, kiraya verilmediği ve herhangi bir ticari, sınai ya da turistik faaliyette kullanılmadığı gerekçesiyle emlak vergisinden daimi muaf tutulması gerektiğine karar vererek davayı kabul etmiştir. Bu karar bölge idare mahkemesi tarafından kaldırılmış ve tahakkuk edilen verginin hukuka uygun olduğu yönünde hüküm kurulmuştur. Vergi mahkemesinin kararını bozarak davayı reddeden bölge idare mahkemesinin bozma kararı ile kararın düzeltilmesi isteminin

⁵⁰⁸ Danıştay 9. Daire Esas No: 2015/13875, Karar No: 2016/1351 sayılı ve 14.03.2016 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 11.06.2025).

⁵⁰⁹ Danıştay 9. Daire Esas No: 2005/2222, Karar No: 2006/4411 sayılı ve 15.11.2006 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 11.06.2025).

reddine ilişkin kararı kanun yararına temyize konu edilmiştir. Danıştay taşınmazın muafiyet şartlarını sağladığı, vergi yükümlülüğünün istisna kapsamı dışında değerlendirilmesinin isabetsiz olduğu ve vergi tahakkukunun hukuka aykırı olduğu kanaatine vararak ilk derece mahkemesinin değerlendirmesi haklı bularak bölge idare mahkemesi kararını kanun yararına ve hükmün sonuçlarını etkilememek kaydıyla bozmuştur.⁵¹⁰

Kararın kanun yararına temyize konu olabilecek kararların kesin olarak verilmesi veyahut temyize tabi olup da haklarında temyize gidilmemiş olması gerekmektedir. İYUK m. 15/4'e göre dava dilekçesinin usul yönünden reddine ilişkin kararlar temyize tabi olmadığından bu tür kararlar ilk derece mahkemesi tarafından verildikten sonra doğrudan kesinleşmektedir ve temyiz incelemesine konu edilememektedir. Temyiz incelemesine tabi olmayan bir kararın kanun yararına temyiz edilmesi hukuken mümkün değildir. Örneğin Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6632, Karar No: 2014/1085 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararında⁵¹¹ Tekirdağ Vergi Mahkemesi davacının hem kaynak kullanımını destekleme fonu ve buna bağlı olarak tahakkuk ettirilen KDV ve para cezasına ilişkin işlemleri aynı dilekçeyle dava konusu yapmasını usule aykırı bulmuş ve dava dilekçesini reddetmiştir. Danıştay Başsavcılığı bu ret kararının hukuka açıkça aykırı bir sonuç doğurduğunu belirterek kanun yararına temyiz yoluna başvurmuştur. Ancak Danıştay yapmış olduğu inceleme sonucunda dava dilekçesinin reddine dair kararların temyize tabi olmadığı gerekçesiyle başvuruyu inceleme konusu yapmamış ve kanun yararına bozma talebini reddetmiştir.

Görülmektedir ki, kanun yararına temyiz verildiği anda kesin nitelikteki veya hakkında temyiz yolu elverişli olup da bu yoldan geçmemiş kararlar bakımından mümkündür. Hakkında kanun yararına temyize gidilemeyecek olan bir karar söz konusu yola konu edilirse, Danıştay 7. Daire'nin yukarıda

⁵¹⁰ Aynı yöndeki karar için bakınız: Danıştay 9. Daire Esas No: 2005/1556, Karar No: 2006/4412 sayılı ve 15.11.2006 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 12.06.2025).

⁵¹¹ Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6632, Karar No: 2014/1085 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 11.06.2025).

incelenen 27.02.2014 tarihli kararında olduğu gibi ⁵¹² Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına temyiz isteminin reddine karar verilecek ve esasa ilişkin hukukilik denetimi yapılmayacaktır.

Kanun yararına temyiz incelemesine iptal veya tam yargı davaları konu olabilmektedir. Örneğin Danıştay 3. Daire Esas No: 2022/2252, Karar No: 2022/3376 sayılı ve 27.09.2022 tarihli kararında⁵¹³ vergi zıyaı cezalı katma değer vergisinin kaldırılmasına ilişkin işlemin iptali için vergi mahkemesinde açılan davada, davacının vergi sorumlusu olmasını gerektiren koşulların olmadığı tespit edilerek ve cezalı verginin kaldırılmasına kesin olarak karar verilmiş ancak kendisini avukat (vekil) ile temsil ettiren davacı lehine avukatlık ücretine hükmedilmemiştir. Danıştay Başsavcılığı davada davacıyı temsil eden vekil bulunduğunu, davacı lehine avukatlık ücretine hükmedilmesi gerektiğini, aksinin ilgili mevzuat hükümlerine (6100 sayılı HMK, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi, vd.) aykırılık oluşturacağını ve mahkeme kararının bu yönden hukuka uygun olmadığını belirterek kanun yararına temyize isteminde bulunmuş olup Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz istemi yerinde görülerek kabul edilmiştir.

Örneğin Danıştay 7. Daire Esas No: 2021/4567, Karar No: 2021/5015 sayılı ve 18.11.2021 tarihli kararında⁵¹⁴ davacı İstanbul Deri Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü'ne sevk edilen ancak serbest bölgede fiilen bulunmayan eşyaya ait tır karnesinin usulüne uygun sonlandırılmadığını ve bu nedenle ek gümrük vergisi tahakkuk ettirildiğini belirterek bu ek tahakkukun kaldırılmasına ilişkin başvuru yapmış ve başvurusu zımnen reddedilmiştir. Zımnen red işlemindeki ek gümrük vergisi tutarının bir kısmı iptal davasına konu edilmiş ve işlemin davaya konu yapılan kısmının iptaline karar verilmiştir. İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına temyiz talebi gümrük

⁵¹² Aynı yöndeki karar için bakınız: Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve 27.02.2014 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 13.03.2025).

⁵¹³ Danıştay 3. Daire Esas No: 2022/2252, Karar No: 2022/3376 sayılı ve 27.09.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

⁵¹⁴ Danıştay 7. Daire Esas No: 2021/4567, Karar No: 2021/5015 sayılı ve 18.11.2021 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

vergisiyle ilgili yapılan işlemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasına dayanmaktadır. Gümrük vergileri doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde tebliğ edilmediğinde zamanaşımına uğramakla birlikte bu vergilerin ceza gerektiren bir fiile dayandığı ve ceza davası açıldığı durumlarda, Türk Ceza Kanunu'ndaki dava ve zamanaşımı sürelerine göre kovuşturulup tahsil edilmesi mümkündür. Bu bağlamda, vergiyi doğuran olayla ilgili ceza davası açılıp açılmadığı ve açılmışsa davanın sonucu incelenerek bu sonuca göre karar verilmesi gerekmektedir. Kanun yararına temyiz değerlendirmesinde davacı adına tescilli 2016 tarihli tır karnesine ek olarak tahakkuk ettirilen vergilerin tebligatının, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren 3 yıl geçtikten sonra yapıldığı, ilgili kişiler hakkında 2019 yılında iddianame düzenlenerek ceza davası açıldığı belirtilmiştir. Bu bağlamda, ilave gümrük vergisi alacağının ceza uygulamasını gerektiren bir fiile dayandığı ve ceza davasının açıldığı belirlenmiştir. Bu durumda söz konusu alacak için Türk Ceza Kanunu'ndaki dava ve ceza zamanaşımı sürelerinin dikkate alınarak karar verilmesi gerekirken mahkemenin işlem iptaline karar vermesinin hukuka aykırı olduğundan Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz istemi yerinde görülerek kabul edilmiş ve karar kanun yararına bozulmuştur.

Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/743, Karar No: 2024/1335 sayılı ve 19.03.2024 tarihli kararında⁵¹⁵ avukatına çıkardığı vekaletname için değerli kağıt bedelini fazla ödeyen ve fazladan alınan tutarın iadesi talep ettiğinde başvurusu zımnen reddedilen davacının vergi mahkemesinde açmış olduğu davada vekaletnamenin ilk nüshası için değerli kağıt bedeli alınması, noterlikte kalacak ikinci nüsha için bu bedelin alınmaması gerektiğinden davanın kabulü ile ilgili meblağın iadesine karar verilmiştir. Danıştay Başsavcısı vekaletnamenin iki nüsha halinde düzenlenmesinin yasal zorunluluk olduğu, her iki nüshanın da değerli kağıt olduğu ve ayrı ayrı değerli kağıt bedeline tabi bulunduğu ve bu bedelin tahsil edilmesi gerektiğine ilişkin görüşü ile İYUK m. 51 uyarına kanun yararına bozma talep

⁵¹⁵ Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/743, Karar No: 2024/1335 sayılı ve 19.03.2024 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

etmiştir. HMK, 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu, 1512 sayılı Noterlik Kanunu, 1976 tarihli Noterlik Kanunu Yönetmeliği, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ilgili düzenlemeleri gereği noterlikte kalacak vekaletname örneğinin vekaletname aslı ile aynı hukuksal nitelikte olduğu ve değerli kağıt bedeline tabi olması gerektiğinden kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir.

Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/2646, Karar No: 2022/967 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararında⁵¹⁶ vergi mahkemesi tarafından hükmedilen yargılama gideri ve vekalet ücretinin ödenmemesi üzerine idare aleyhine idare açılan maddi tazminat davası, idare mahkemesi tarafından karara bağlanmıştır. Vergi mahkemesince verilen bir kararın gereğinin yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmeye yapmaya görevli yargı merciinin vergi mahkemesi olduğu, uyuşmazlığın değerlendirmesinin vergi mahkemesinin görev alanında bulunmasına karşın, idare mahkemesi tarafından karara bağlanmasının yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç doğurması nedeniyle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir.

Kanun yararına temyiz yolunda incelenen karar çok yönlü bir hukukilik denetimine girmektedir. Örneğin vergi kaybına sahte veya yanıltıcı belge ile neden olunması halinde VUK m. 344/2 uyarınca cezanın üç kat olarak uygulanması öngörülmektedir. Üç kat vergi ziyai cezası uygulanabilmesi için kast unsuru aranmakta, bu yaptırımın hem maddi hem manevi unsura dayanması gerektiği kabul edilmektedir. Vergi kaçırma iradesi bulunmaksızın VUK m. 359 kapsamındaki fiillerin gerçekleşmesi mümkün görülmemektedir. Bu nedenle, ağırlaştırılmış ceza ancak kasıtlı işlenen eylemler bakımından uygulanabilir kabul edilmiştir. Danıştay kararlarında kast veya bilme unsuru dikkate alınarak ceza miktarında farklılık yaratılabilmektedir. Danıştay 9. Daire Esas No: 2011/4197, Karar No:

⁵¹⁶ Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/2646, Karar No: 2022/967 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

2013/7914 sayılı ve 02.10.2013 tarihli kararında ⁵¹⁷ benzer uyuşmazlıklardakinden farklı bir tutum sergilenerek kastın varlığı ön planda tutmuştur. Belgenin gerçekliğini araştırma imkanı bulunmayan mükelleflerin, sahte veya yanıltıcı belgeyi bilinçli şekilde kullanmadığı durumlarda cezai sorumluluklarının sınırlı tutulması gerektiği belirtilmiştir. Bu gibi hallerde vergi ziyai cezasının tek kat olarak uygulanmasının hakkaniyete daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede, fiilin bilinçli şekilde gerçekleştirilmesi halinde kaçakçılık suçunun oluştuğu, vergi idaresi sahte belge kullanımında irade unsurunun belirleyici olduğu, bu unsur yoksa yalnızca vergi ziyai cezası uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

Danıştay 3. Daire Esas No: 2012/2798, Karar No: 2012/3332 sayılı ve 17.10.2011 tarihli kararında⁵¹⁸ tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklık adına kesilen cezaya karşı açılan davanın tüm ortaklarca veya yetkili vekil aracılığıyla açılması gerekirken, yalnızca bir ortak tarafından vekil yoluyla açılması ehliyet yönünden hukuka aykırı bulunmuştur. Mahkemece esasa girilerek karar verilmesi isabetsiz görülmüş ve karar kanun yararına temyiz yolu ile hükmü etkilememek üzere bozulmuştur.

Danıştay 3. Daire 18.12.2008 tarihli kararında⁵¹⁹ avukatlık ücretinin takdiri değerlendirme konusu yapılmıştır. Bursa Vergi Mahkemesinde görülen bir davada davacı lehine ceza tutarı esas alınarak nispi usule göre avukatlık ücreti belirlenmiştir. Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre nispi oranlara göre hesaplanan tutarın, maktu ücretin altında kalması halinde maktu ücret esas alınmalıdır. Ancak belirlenen vekalet ücreti maktu ücretten daha düşük olduğundan bu şekilde karar verilmesinin hukuka uygun olmadığı değerlendirilerek Danıştay Başsavcısı tarafından yapılan kanun yararına temyiz başvurusu kabul edilmiş ve Bursa Bölge İdare Mahkemesinin nispi avukatlık ücretine hükmeden karar kısmı İYUK m. 51 uyarınca kararın

⁵¹⁷ Danıştay 9. Daire Esas No: 2011/4197, Karar No: 2013/7914 sayılı ve 02.10.2013 tarihli kararı. UYAP (E.T.: 23.05.2025).

⁵¹⁸ Danıştay 3. Daire Esas No: 2012/2798, Karar No: 2012/3332 sayılı ve 17.10.2011 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 12.06.2025).

⁵¹⁹ Danıştay 3. Daire Esas No: 2008/1027, Karar No: 2008/4081 sayılı ve 18.12.2008 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 03.04.2025).

hukuki sonuçlarını etkilemeyecek şekilde kanun yararına bozulmuştur. Kararın bir sureti Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına iletilmiş ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir.

Danıştay 9. Daire 21.12.2022 tarihli kararına⁵²⁰ konu uyuşmazlıkta Karabük İl Emniyet Müdürlüğü’nce ihale edilen zorunlu mali sorumluluk sigortası hizmet alımı işi nedeniyle davacı tarafından ihale kararı ve sözleşme üzerinden ödenen damga vergisinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu’na ekli tabloda yer alan istisna kapsamında olduğu ileri sürülerek iadesi talep edilmiştir. Davacının bu kapsamda yaptığı düzeltme/şikayet başvurusu, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından reddedilmiş ve bunun üzerine söz konusu ret işlemine karşı işlemin iptali ve ödenen meblağın yasal faiziyle birlikte iadesi talebiyle dava açılmıştır. Adana 1. Mahkemesi uyuşmazlığın vergi hatası kapsamında değerlendirilemeyeceğine hükmederek davayı reddetmiştir. Kanun yararına temyiz yoluna konu edilen kararda Danıştay söz konusu kağıtların hukuki niteliğinin değerlendirilmesi gerektiğini ve ihtilafın vergi hatası kapsamında incelenmesi gerektiğini belirterek yerel mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varmıştır. Söz konusu kararın İYUK 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulmasına oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/199, Karar No: 2022/1444 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararında⁵²¹ davacı tarafından 2018 yılına ilişkin olarak adına yapılan vergi ziyai cezalı gelir vergisi tarhiyatının iptali istemiyle açılan dava, daha önce aynı cezalı tarhiyata karşı açılan davada dilekçenin İYUK m. 5’e aykırı bulunarak reddedilmesi ve bu dilekçe ret kararının süresinde yenilenmemesi nedeniyle süre aşımı gerekçesiyle reddedilmiştir. Ancak söz konusu dilekçe ret kararının davacının adres kayıt sistemindeki güncel adresi yerine eski adresine Tebligat Kanunu m. 21/2 uyarınca yapılan tebligat esas alınarak verilmiş olduğu tespit edilmiştir. Adres kayıt sisteminde yer alan son

⁵²⁰Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/171, Karar No: 2022/6589 sayılı ve 21.12.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 28.01.2025).

⁵²¹ Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/199, Karar No: 2022/1444 sayılı ve 09.03.2022 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.04.2025).

adres dikkate alınmadan yapılan tebligata dayanılarak verilen kararın, usule uygun olmadığı ve davacının dava açma hakkını ihlal ettiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz istemi kabul edilmiş ve İstanbul 9. Vergi Mahkemesi'nin kararı İYUK m. 51 uyarınca bozulmuştur.

Kanun yararına temyiz sonucunda verilen karar, incelemeye konu dosyada verilen kararın etkilerini bertaraf etmemektedir. Örneğin Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/41, Karar No: 2021/2095 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararında⁵²² davacıya yapılan ödemenin doğrudan gelir ya da alternatif ürün desteği değil, diğer destekleme araçları kapsamında olduğu değerlendirilerek %4 oranında gelir vergisi tevkifatı uygulanmasında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmış ve vergi mahkemesince dava kesin olarak reddedilmiştir. Hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kanun yararına temyize konu edilen kararın incelemesi sonucunda, davacıya yapılan mazot ve gübre desteği doğrudan gelir desteği sayılmış bu nedenle %0 tevkifat uygulanması gerekirken gelir vergisi kesilmesi hukuka aykırı bulunduğundan kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiş ve karar, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulmuştur.

Özellikle taraflarca sunulan dilekçelerde olağan kanun yolu olarak temyize mi gidilmek istendiği veya olağanüstü kanun yollarından olan kanun yararına temyiz sürecinin Danıştay Başsavcılığı'na yürütülmesinin mi istendiği karıştırılabilmektedir, bu sebeple ilgili talep açıkça belirtilmelidir. Örneğin Danıştay 3. Daire Esas No: 2024/3400, Karar No: 2024/4636 sayılı ve 17.09.2024 tarihli kararında⁵²³ davacı tarafından ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada verilen ilgili Vergi Mahkemesinin kararına ilişkin istinaf talebi ilgili Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesi'nin kararıyla kesin olarak reddedilmiştir. Davacı tarafından, Danıştay Başsavcılığı'na hitaben yazılan ve Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmek üzere dosya

⁵²² Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/41, Karar No: 2021/2095 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 16.04.2025).

⁵²³ Danıştay 3. Daire Esas No: 2024/3400, Karar No: 2024/4636 sayılı ve 17.09.2024 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 18.12.2024).

kapsamına sunulan dilekçede Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesinin ilgili kararının, yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına temyiz olunmasını talep etmiştir. Mahkemenin İYUK m. 51 uyarınca işlem yapması ve talebi Danıştay Başsavcılığı'na göndermesi gerekirken talep İYUK m. 48 uyarınca sonuçlandırılmıştır. Diğer bir ifade ile “kanun yararına temyiz” olunması istemi hatalı bir şekilde “temyiz” başvurusu olarak kabul edilerek değerlendirilmiş ve incelenmeksizin reddedilmiştir. Somut olayda kanun yararına temyiz talep edilmesine rağmen İYUK m. 51 uyarınca işlem yapılmamış olup istemin hatalı bir şekilde İYUK m. 48 uyarınca sonuçlandırıldığından bahisle temyiz talebi kabul edilmiş ve Vergi Dava Dairesinin ilgili kararı bozulmuştur.

Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/275, Karar No: 2019/386 sayılı ve 19.02.2019 tarihli kararında davacı tarafından, adına kayıtlı taşınmazlar üzerine konulan haczin kaldırılması istemiyle açılan davanın reddine ilişkin vergi mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusu, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nce kesin olarak reddedilmiştir. Bunun üzerine davacının kanun yararına temyiz istemiyle Danıştay Başsavcılığı'na sunulmak üzere verdiği dilekçe mahkemece temyiz istemi olarak değerlendirilerek incelenmeksizin reddedilmiştir. Ancak davacının başvurusunun temyiz değil, İYUK 51. maddesi kapsamında kanun yararına temyiz olduğu anlaşıldığından istinaf kararının kesinliği gerekçesiyle verilen ret kararının hukuken isabetli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Kanun yararına temyiz süreci sonunda verilen bozma kararının Resmi Gazete ile duyurulacağı İYUK m. 51/3 ile hüküm altına alınmıştır. Örneğin Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/39, Karar No: 2021/2094 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararında⁵²⁴ davacıya mazot ve gübre desteği kapsamında yapılan ödemeler üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK) m. 94/1-11-b uyarınca %4 oranında tevkif edilen gelir (stopaj) vergisi kesintisinin

⁵²⁴ Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/39, Karar No: 2021/2094 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 18.12.2024).

kaldırılması ve yapılan kesintilerin iadesi amacıyla vergi mahkemesine dava açılmıştır. Davacıya tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak alan bazlı olarak yapılan mazot ve gübre desteği ödemesinin doğrudan gelir desteği mahiyetinde olduğu sonucuna varılmış ve GVK m. 94/1-11-d’de yer alan ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla tevkifat oranı %0 olarak düzenlenen çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri üzerinden tahakkuk eden ve ödenen gelir (stopaj) vergisinin hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılmış olup bununla aksi yönde hüküm tesis ederek davayı reddeden vergi mahkemesi kararı hakkındaki kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, taraflara ve Danıştay Başsavcılığı’na kararın birer örneğinin gönderilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2001/4306, Karar No: 2002/151 sayılı ve 06.08.2002 tarihli kararında ⁵²⁵ davacı şirketin taşımasını üstlendiği emtia için sevk irsaliyesi düzenlemediği tespit edilerek özel usulsüzlük cezası kesilmiş ve bu cezaya karşı dava açılmıştır. Vergi Usul Kanunu’nun ilgili hükümleri (m. 131, 230/5, 353/2) sevk irsaliyesinin taşınan malın alıcı veya satıcı tarafından düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulmasını, yoklama fişinin nezdinde yoklama yapılana veya yetkiliye imzalatılması gerektiğini ancak bunlar bulunmaz veya imzadan çekinirlerse ne yapılması gerektiğini, bu durumlarda özel usulsüzlük cezası kesileceğini, hüküm altına almıştır. Davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezasının dayanağı olan yoklama fişinin, VUK m. 131’de sayılan kişiler huzurunda düzenlenmediği ve davacı şirket adına yetkili olmayan bir kargo firması çalışanına imzalatıldığı tespit edilmiştir. İzmir 2. Vergi Mahkemesi kargo şirketi yetkilisi nezdinde düzenlenen tutanağa dayalı olarak cezanın hukuka uygun olduğuna hükmetmiş ve karar, İzmir Bölge İdare Mahkemesince onanmıştır. Danıştay Başsavcılığının usule aykırı şekilde düzenlenen tutanağa dayanılarak tesis edilen ceza işleminde hukuka uygunluk bulunmadığı

⁵²⁵ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2001/4306, Karar No: 2002/151 sayılı ve 06.08.2002 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 18.12.2024).

görüşüyle yaptığı kanun yararına temyiz istemi kabul edilerek İzmir Bölge İdare Mahkemesinin kararı İYUK m. 51 uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulmuştur. Kararın bir örneğinin Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir.

Aynı yöndeki Danıştay 4. Daire Esas No: 2001/655, Karar No: 2001/1831 sayılı ve 03.05.2001 tarihli kararında⁵²⁶ da kanunda belirlenen usullere uygun düzenlenmemiş olan yoklama fişine dayanan özel usulsüzlük cezasında isabet bulunmadığı belirtilerek Danıştay Başsavcılığı’nın kanun yararına temyiz istemi kabul edilmiştir. Somut olayda, özel usulsüzlük cezasına dayanak olan tutanağın davacı veya yetkilisi yerine, kargo şirketi çalışanı tarafından imzalandığı anlaşılmıştır. Danıştay Başsavcılığı 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun ilgili maddeleri uyarınca yoklama fişlerinin cezaya muhatap kişinin veya temsilcisinin imzasını taşıması gerektiği, kargo yetkilisine imzalatılan tutanağın bağlayıcı olmadığı, imza atmaktan kaçınılması durumunda belgenin polis, jandarma, muhtar ya da ihtiyar heyeti üyelerinden biri tarafından imzalanmasının gerektiği ancak tutanağın 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 131. maddesinde belirtilen yetkili kişilerce imzalanmadığı, vd. gerekçeleriyle usule uygun düzenlenmeyen yoklama fişi temel alınarak kesilen cezanın hukuka aykırı olduğu sonucuna varmış ve kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir. Bu sebeple, dayanağı bu belge olan özel usulsüzlük cezası hakkında Danıştay Başsavcılığı’nın temyiz istemini kabul edilerek Ankara Bölge İdare Mahkemesi kararının kanun yararına ve hükmün sonuçlarına etki etmeksizin bozulmasına, kararın birer örneğinin Adalet Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı’na gönderilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir.⁵²⁷

⁵²⁶ Danıştay 4. Daire Esas No: 2001/655, Karar No: 2001/1831 sayılı ve 03.05.2001 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 10.01.2025).

⁵²⁷ Aynı yöndeki kararlar için bakınız: Danıştay 9. Daire Esas No: 2015/3269, Karar No: 2016/648 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı, Danıştay 9. Daire Esas No: 2014/7087, Karar No: 2016/646 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı.

İncelenen kararda hukuka aykırılığın varlığı tespit edildiğinde kanun yararına temyiz talebi kabul edilmekte ve bozma kararı ilgili taraflara gönderilmektedir. Örneğin Danıştay 14. Daire Esas No: 2013/8527, Karar No: 2013/8595 sayılı ve 28.11.2013 tarihli kararında⁵²⁸ çevre katkı payının mali yük sayılması ve ithalat vergileri kapsamında değerlendirilmesi ile gümrük vergileri içinde yer almasına nedeniyle bu konuda çıkan uyuşmazlıkların 2576 sayılı Kanun uyarınca vergi mahkemelerinde görülmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu husus göz ardı edilerek davanın esasına girilip görev ve yetki yönünden davanın reddedilmesi hukuka uygun bulunmadığından kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiş ve karar hükme etki etmeksizin bozulmuştur. Bozma kararının örneğinin Danıştay Başsavcılığı ile incelemeye konu dosyanın davacısı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'a ve davalısı Karadeniz Ereğli Gümrük Müdürlüğü'ne gönderilmesi ile kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.

İYUK m. 51/3 uyarınca kararın kanun yararına bozulması yönünde karar verilirse karar Resmi Gazete'de yayımlanmaktadır. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3721, Karar No: 2021/3125 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararında⁵²⁹ 2018 yılına ilişkin çevre temizlik vergisi ve gecikme zammının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada, ödeme emrinin dava açıldıktan sonra idare tarafından iptal edildiği görülmüştür. Her ne kadar İzmir 2. Vergi Mahkemesi dava açılmadan önce işlem iptal edildiği gerekçesiyle davayı incelenmeksizin reddetmişse de kanun yararına temyize konu edilen kararın dava tarihi itibarıyla ödeme emrinin hukuken geçerli olduğu ve şirketin dava açmakta hukuki menfaatinin bulunduğu tespit edilmiş ve bununla birlikte yargılama giderleri ile vekalet ücretine hatalı şekilde hükmedildiği anlaşılmıştır. Bu nedenle, yerel mahkeme kararının İYUK 51. maddesi uyarınca hüküm sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulması ile kararın bir örneğinin taraflara,

⁵²⁸ Danıştay 14. Daire Esas No: 2013/8527, Karar No: 2013/8595 sayılı ve 28.11.2013 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 10.06.2025).

⁵²⁹ Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3721, Karar No: 2021/3125 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 29.04.2025).

Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve Resmi Gazete’de yayımlanmasına karar verilmiştir.

İncelenen kararda hukuka aykırılığın varlığı tespit edilmez ise kanun yararına temyiz talebi reddedilmektedir ve kararın ilgili taraflara gönderilmemektedir. Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/6527, Karar No: 2016/3602 sayılı ve 03.05.2016 tarihli kararında⁵³⁰ tebliğ işleminin, tebliğ tarihi ve teslim eden memur bilgisi içermemesi nedeniyle usule aykırı olduğu saptanmıştır. Bu nedenle ilk derece mahkemesinin süre aşımına dayalı ret kararı, bölge idare mahkemesince bozulmuştur. Bölge idare mahkemesinin kararı hukuka uygun bulunarak yürürlükteki hukuka aykırı bir sonuç doğurmadığı gerekçesiyle kanun yararına temyiz istemi reddedilmiştir.

Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 ve 03.03.2021 tarihli kararında⁵³¹ ihale kararının ardından, işi üstlenen şirketin hak edişinden kesilerek tahsil edilip ihale makamı tarafından kendi adına beyan edilerek vergi idaresine ödenen damga vergisinin iadesi talebiyle şirketin dava açma hakkının bulunup bulunmadığı, uyuşmazlığın ana konusunu teşkil etmektedir. Hak edişinden kesilerek damga vergisini ödemek zorunda bırakılan yüklenici, kendisinin değil de ihaleyi gerçekleştiren kurumun damga vergisi mükellefi olduğunu ve ihale kararlarında imzasının bulunmadığını belirtmiş ve bu doğrultuda ödediği damga vergisi tutarının geri iade edilmesi talebiyle vergi mahkemesinde dava açmış ve davası kabul edilmiştir. Somut olayda idari davaya konu edilebilecek bir vergilendirme işlemi bulunmadığından bahisle Danıştay Başsavcılığı kararın hukuka aykırı olduğuna dair görüş bildirerek kanun yararına temyize başvurmuştur. Daire önceki kararlarında farklı bir tutum uygulamış olsa da görüş değişikliğine

⁵³⁰ Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/6527, Karar No: 2016/3602 sayılı ve 03.05.2016 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 11.06.2025).

⁵³¹ Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 11.01.2025).

g tm   ⁵³² ve netice olarak ihale yüklenicisi olan   rketten alınmış ancak ihale makamı adına ve tarafından ödenen damga vergisi hakkında, ihale yüklenicisi   rketin iade talebiyle dava a  abilece   sonucuna varılmıştır. Kanun yararına temyiz başvurusu değerlendirmesinde Danıştay, mükellefi ve sorumlusu olmayan taraftan damga vergisi (ihale karar pulu) tahsil edilmesinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 118 uyarınca mükellefte hata yapıldığı anlamına gelmekte olup vergilendirme hatası olarak değerlendirilmesi gerekti   ı, dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle davayı kabul eden vergi mahkemesi kararının hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşılmış ve kanun yararına temyiz talebi reddedilmi   tır.

Örneğin Danıştay 9. Daire Esas No: 2018/153, Karar No: 2019/7580 sayılı ve 26.12.2019 tarihli kararında⁵³³ davacı tarafından geçmiş yıllara ilişkin olarak rızaen ödenen emlak vergisinin iadesi istemiyle açılan davada verginin ödenmesi sırasında ihtirazi kayıt ileri s  r  lmedi   ı gibi, ödeme sonrası idareye başvurularak bir ret işlemi de oluşturulmadığı tespit edilmi   tır. Bu nedenle söz konusu ödemenin kabul beyanı niteliğinde olduğu ve bu işlem hakkında yargı mercilerine başvurulamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Vergi Mahkemesince davanın esasına girilmeksizin reddine karar verilmi    olup bu kararın hukuka uygun olduğu de  erlendirilmi   tır. Danıştay 9. Dairesince söz konusu kararın kanun yararına temyiz edilmesine ilişkin Danıştay Başsavcılığı talebi belirtilen sebeplerle yerinde görülmeyerek reddedilmi   tır. Böylelikle, ihtirazi kayıt bulunmaksızın yapılan   demenin

⁵³² Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararında ihale makamı tarafından ihaleyi kazanan   rketlerden tahsil edilip kendi adına beyan edilerek ödenen damga vergisinin iadesi talebiyle açılan önceki davalarda, davacı   rketlerin kendi adlarına davalı vergi dairesine beyan edilip   denmi   bir vergi bulunmadığı gerekçesiyle, dava konusu yapılabilecek bir vergilendirme işleminin mevcut olmadığı belirtilerek davaların incelenmeksizin reddine karar verildi   ı ancak Daire tarafından tüm üyelerin katılımıyla gerçekleştirilen değerlendirme sonucunda, bu hususta içtihat değişikliğine gidilerek uyuşmazlığın 488 sayılı Kanun'a uygun bir vergilendirme olduğu ve vergi yargısının görev alanına girdi   ı, Danıştay   tihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2009/1, Karar No: 2012/2 sayılı ve 07.02.2012 tarihli kararının da bu yönde olduğu belirtilmi   tır.

⁵³³ Danıştay 9. Daire Esas No: 2018/153, Karar No: 2019/7580 sayılı ve 26.12.2019 tarihli kararı. Lexpera (E.T.: 18.06.2025).

sonrasında doğrudan dava açılmasının mümkün olmadığı yönündeki yargı içtihadı teyit edilmiştir.

İYUK m. 51/3'te bozmaya ilişkin kararların bir örneğinin Resmi Gazete'de yayımlanacağı belirtildiğinden incelenen kararların hukuka uygun olduğuna kanaat getirildikten sonra verilen kanun yararına temyiz talebinin reddine dair kararların Resmi Gazete'de yayımlanmalarına ilişkin bir hüküm kurulmadığı görülmektedir.

3.5.Kanun Yararına Temyizin Amacına ve Etkilerine Yönelik Değerlendirmeler

Yüksek yargı mercileri yalnızca alt mahkeme kararlarını gözden geçirmekle değil, aynı zamanda içtihat ve uygulama birliğini korumakla da yükümlüdür. Danıştay tarafından değerlendirmenin yapıldığı kanun yararına temyiz yolu hukukun ve uygulamaların tutarlı bir şekilde yürütülmesini sağlamayı hedefleyen olağanüstü bir kanun yoludur.⁵³⁴ İYUK m. 51 uyarınca idari yargılama usulünde kesin olarak verilen kararlardan ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen ve hukuka aykırı bir sonucu ifade eden kararlar için Danıştay Başsavcıları tarafından kanun yararına temyiz müessesesine gidilebilmektedir.

Kanun yararına temyiz uygulaması ile içtihat birliğini sağlamanın, hukuki öngörülebilirliği gerçekleştirmenin ve hukukun doğru uygulanmasının hedeflendiği söylenebilir.⁵³⁵ Kanun yararına temyiz temel işlevi hukuk literatürünü hukuka aykırı kararların etkilerinden arındırarak hukuki tutarlılığı ve içtihat birliğini sağlamaktır.⁵³⁶ Kanun yararına temyiz hukukun genel ilkelerini korumayı amaçlayan ve hukuka aykırı kararların emsal oluşturmalarını engellemeye yönelik bir usul hukuku mekanizmasıdır.⁵³⁷

⁵³⁴ Baki Kuru, *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, Cilt: 1, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 5. Baskı, 1991, s. 50; Şenyüz, Yüce ve Gerçek, *Vergi Hukuku*, s. 248.

⁵³⁵ Buyuran, *Vergi Yargılamasında Kanun*, s. 145; Kanmaz, *Vergi Yargılamasında Yargı*, s. 130.

⁵³⁶ Kara, "İdari Yargılama Usulünde", s. 354.

⁵³⁷ İlhan Postacıoğlu, *Medeni Usul Hukuku Dersleri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1975, s. 722; aktaran Kanmaz, *Vergi Yargılamasında Yargı*, s. 130.

Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararında⁵³⁸ çocukların bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişimine zarar verebilecek özellikler taşıyan yayına yaptırım uygulanmış olup itiraz sürecinde mevzuat değişikliği yaşanmıştır. Yayının yapıldığı tarihteki mevzuatta öngörülen yaptırım olan uyarının mı yoksa işlemin tesis edildiği tarihteki mevzuatta öngörülen yaptırım olan idari para cezasının mı uygulanacağı belirsizliğine ilişkin olarak 6112 sayılı Kanun, AİHS, Anayasa m. 38 ve Türk Ceza Kanunu m. 7 birlikte değerlendirilmiş, kural olarak fiilin işlendiği tarihte yürürlükte olan kanunun uygulanacağı ancak failin lehine olan kanunun uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Kararda kanun yararına temyizcinin amacının yargı kararlarında içtihat birliğini sağlamak ve yürürlükteki hukukun ülke genelinde tutarlı bir şekilde uygulanmasını güvence altına almak olduğuna değinilmiştir.⁵³⁹

Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1206, Karar No: 2015/2398 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararında⁵⁴⁰ 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilmiş olan kıymetinin, muayene, denetleme veya teslimden sonraki kontrolü sonucunda belirlenen kıymete göre eksik bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisine ek olarak bu vergi farkının üç katı para cezası alınacaktır. Para cezası kararı alınabilmesi için, eşyanın kıymetinin eksik beyan edilmiş olduğunun tespit edilmesi gerekirken idare tarafından herhangi bir tespitte bulunulmadığı görülmüş ve para cezası uygulanabilmesi için aranan yasal koşullar oluşmadığı gibi davayı başka gerekçeyle reddeden mahkeme kararında ve bu

⁵³⁸ Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 11.01.2025).

⁵³⁹ Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararı: “Böylece şekli anlamda kesinleşmiş olan bir yargı kararı, yürürlükteki hukuka ve Danıştay içtihatlarına aykırı olduğu gerekçesiyle bozularak hukuk düzeninin korunması sağlanmaktadır. Kanun yararına bozulan karar hükmünün hukukî sonuçları üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmamakla birlikte, kanun yararına bozma kararıyla hukuk düzeninin eski hâline getirilmesi, hukuka aykırı kararların emsal oluşturmasının önlenmesi ve hukuk kurallarının ülke genelinde aynı şekilde anlaşılacak uygulamada içtihat birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.”

⁵⁴⁰ Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1206, Karar No: 2015/2398 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 14.01.2025).

karara yönelik itiraz ile karar düzeltme başvurularını reddeden Bölge İdare Mahkemesi kararlarında yürürlükteki hukuk kurallarına uygunluk görülmediğinden Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiş olup kanun yararına temyizcinin amacı “*niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade edenlere karşı, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından Danıştay nezdinde "kanun yararına temyiz" yoluna başvurulabilmesi ve böylece yürürlükteki hukuka aykırı olan yargı kararıyla bozulan hukuk düzeninin onarılması ve ülke çapında hukuk ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.*” olarak belirtilmiştir.

Kanun yararına temyiz Türk hukuk sisteminde idari yargılamanın önemli bir parçasını oluşturan özel bir denetim yoludur. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nda düzenlenen bu başvuru mekanizması yalnızca bireysel hak ihlallerinden ziyade hukukun genel uygulama standartlarının ve içtihat birliğinin korunmasını amaçladığından kanun yararına temyizcinin amacını ve işlevini derinlemesine incelemek hem hukukun işleyişini hem de adalet sisteminin etkinliğini anlamak açısından önemlidir.⁵⁴¹ Kanun yararına temyiz yalnızca hukuki değerlendirme yapılmasını amaçlayan, tarafların bireysel hak durumlarını etkilemeyen soyut bir denetim yoludur. Bu bağlamda maddi olgulara ilişkin değerlendirmeler inceleme kapsamında yer almamakta, yargılamada tespit edilen vakıalar hukuki çözümlemeye temel alınmaktadır.⁵⁴²

Kanun yararına temyiz ile yalnızca hukuki hatalar değerlendirilmektedir. Bu mekanizma yeni delillerin veya maddi olayların yeniden incelenmesini sağlamamaktadır. İçtihat birliği ve hukukun doğru uygulanması, bu başvurunun temel amacıdır. Bunun yanında, olanın değil de olması gereken

⁵⁴¹ Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 566; Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 819; Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1472, vd.; Ulusoy, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 247; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 356, vd.; Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, ss. 105-110.

⁵⁴² Arslan, “Türk Vergi Yargısı”, s. 109, vd.; Yıldız Bilgen, *Vergi Uyuşmazlıklarının Yargı Aşamasında*, s. 126.

doğru yargı kararının ilgililere duyurulması,⁵⁴³ kanun yararına temyize konu olan hukuka aykırı karar sebebiyle bozulan hukuk düzeninin düzeltilmesi ve tekrar tesis edilmesi, ⁵⁴⁴ uygulayıcıları hukuku doğru tatbik etmeye yönlendirilmesi ⁵⁴⁵ de amaçlanmaktadır. Kanun yararına temyize ilişkin kararlar benzer durumlarla ilgili süregelen yargılamalar açısından değerli bir hukuki referans ve yönlendirici bir kaynak niteliği taşımaktadır. Bu çerçevede ilgili müessesenin rehberlik edici ve öğretici bir işlev taşıdığı belirtilebilir.⁵⁴⁶

Örneğin Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/12, Karar No: 2025/228 sayılı ve 28.01.2025 tarihli kararında⁵⁴⁷ Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanan usulsüzlük cezasına ilişkin tebligatın elektronik ortamda yapılmasının hukuka uygun olup olmadığı incelenmiştir. Somut olayda, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yaptığı işlem (usulsüzlük cezası) İnternet Vergi Dairesi üzerinden oluşturulan elektronik posta adresi yoluyla mükellefe tebliğ edilmiştir. Mükellef, kendisine ayrıca SMS veya e-posta yoluyla bilgilendirme yapılmadığından tebligatın hukuken geçerli sayılamayacağını ileri sürerek cezaya itiraz etmiş ve itirazı kabul edilerek ilgili işlem iptal edilmiştir. Ancak Danıştay kanun yararına temyiz aşamasına taşınan karara ilişkin yaptığı incelemede elektronik tebligatın hukuki geçerliliğinin VUK m. 107/A kapsamında açıkça düzenlendiğini ve ek bilgilendirme yapılmasının zorunlu olmadığını belirterek işlemin İnternet Vergi Dairesi üzerinden oluşturulan elektronik posta adresi yoluyla tebliğ edilmesinin yeterli olduğu sonucuna varmıştır.

Başka bir deyişle, mükelleflerin veya ilgili tarafların yalnızca elektronik sistem üzerinden yapılan bildirimini dikkate almaları gerekecektir. İdari işlemlerde geleneksel yöntemlerden ziyade dijital altyapıya dayalı uygulamaların giderek daha fazla benimsendiği görülmekle, elektronik ortamdaki iletinin hukuki geçerliliğinin kabul edilmesi bir taraftan idarenin

⁵⁴³ Akyılmaz, Sezginer ve Kaya, *Türk İdari Yargılama Hukuku*, s. 770.

⁵⁴⁴ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1470, vd.

⁵⁴⁵ Atay, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 463.

⁵⁴⁶ Kaplan, *İdari Yargılama Hukuku*, s. 516.

⁵⁴⁷ Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/12, Karar No: 2025/228 sayılı ve 28.01.2025 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 25.03.2025).

işlemlerini hızlandırırken, bir taraftan da mükellefler açısından dijital sistemlerin düzenli olarak kontrol edilmesini zorunlu kıldığından mükellefler elektronik sistemleri takip etmeme riski nedeniyle hak kaybına uğrayabilecektir. Tebligatın ulaştığı kabul edildiğinden düzenli olarak elektronik sistemleri kontrol etmeyenler mükellefler süreleri kaçırma riskiyle karşılaşabilir, cezai yaptırımlara maruz kalabilirler. Mükellefin yapacağı elektronik tebligatın ulaşmadığı veya fark edilmediği iddiası da geçerli olmayacaktır.

Söz konusu kararın idari işlemlerin dijitalleşmesi ve elektronik tebligat sisteminin bağlayıcılığı açısından önemli bir emsal teşkil ettiği kanaatindeyiz. Kanun yararına temyiz etkisi değerlendirildiğinde kanun yararına temyiz talebinin kabulünden ilgili karardaki tarafların durumlarının etkilenmediği, iptal edilen usulsüzlük cezasının kanun yararına temyiz başvurusunda yapılan incelemede iptalinin gerekmediği sonucuna ulaşılmışsa da halihazırdaki iptal halinin etkilenmediği görülmektedir.

Kanun yararına temyiz en temel amacı, hukukun genel ilkelerini ve uygulama standartlarını korumaktır.⁵⁴⁸ Bu başvuru yolu bireysel davaların içeriğine dair değil, hukukun geneline dair denetim sağlayarak hukuki hataları düzeltmekte olup kararların gelecekteki içtihatlara etkisi göz önünde bulundurulmaktadır. Kanun yararına temyiz yolu sonunda verilen hüküm kararların uygulamasını doğrudan etkilememekte⁵⁴⁹ ancak içtihat birliğini sağlamaya yönelik bir denetim sağlamaktadır. Kanun yararına temyiz, hukuka aykırı kararların yarattığı sistemsiz bozulmayı gideren bir mekanizma

⁵⁴⁸ Arslan ve öte., *Medenî Usul Hukuku*, ss. 626-627.

⁵⁴⁹ İdari yargılama usulüne benzer şekilde ceza muhakemesi usulünde de kanun yararına bozma (temyiz) kurumunun amacı içtihat birliğini sağlamaktır. Ancak kanun yararına temyiz kurumu bakımından ceza muhakemesi usulünde hatalar, idari yargılama usulündeki somut olaya etkisizlikten farklı olarak sanık lehine giderilebilmektedir. 04.12.2004 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu m. 309 uyarınca kanun yararına bozma kararı sonucunda yargılama yeniden yapılabilir, ceza hafifletilebilir. Örneğin Yargıtay 10. Ceza Daire Esas No: 2023/16494, Karar No: 2025/1760 sayılı ve 24.02.2025 tarihli kararı, Yargıtay 8. Ceza Daire Esas No: 2023/4876, Karar No: 2025/1841 sayılı ve 06.03.2025 tarihli kararı. Ceza muhakemesinde kanun yolları hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Cengiz Apaydın, *Ceza Muhakemesine Egemen İlkeler Işığında Olağan Ve Olağanüstü Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2025.

olup hukukun ülke genelinde tutarlı şekilde uygulanmasını sağlayarak kesinleşmiş hukuka aykırı kararların emsal teşkil etmesini engellemekte ve böylece hukuk birliğini güvence altına almaktadır.⁵⁵⁰

Kanun yararına temyiz kararları bakımından aleyhe karar verme yasağı uygulanmayacaktır, çünkü söz konusu yasak ilgilinin önceki hukuki durumuna göre daha olumsuz bir sonuçla karşılaşmasını engellemeyi amaçlamaktadır. Oysaki kanun yararına temyiz yoluna İYUK m. 51 uyarınca taraflarca başvurulmamakta olup⁵⁵¹ Danıştay tarafından işletilen bir süreç olup⁵⁵² neticesi itibari ile de tarafların hukuki durumlarında bir değişiklik meydana gelmemektedir. Bununla birlikte lehine karar verilen taraf, bozma kararına rağmen kesin hükümden kaynaklanan haklarını korumaktadır ve uyuşmazlık hakkında yeniden talepte bulunma imkanına da sahip değildir.⁵⁵³

İdare hukuka uygun hareket etmekle yükümlü olduğundan kanun yararına temyize konu kararın bozulması bir işlemin hukuka aykırılığı belirlendiğinde idarenin, söz konusu işlemi hak ve menfaatlere yönelik geçmişe etkisi olmayacak şekilde kaldırması, geleceğe yönelik yeni bir işlem tesis etmesi mümkündür.⁵⁵⁴ Ancak bu durum İYUK m. 51/2 hilafında bozma kararının hükmün hukuki sonuçlarını doğrudan ortadan kaldırdığı anlamına gelmemekle birlikte, bundan bağımsız bir yükümlülüğü ifade etmektedir. Zira bozma kararı ile Danıştay tarafından hukuka aykırılığı açıkça saptanmış bir idari işlem bulunmaktadır ve bu çerçevede idarenin, söz konusu aykırılığı mümkün olduğu ölçüde ortadan kaldırması gerekmektedir.⁵⁵⁵ Bununla

⁵⁵⁰ Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, s. 221.

⁵⁵¹ Danıştay 4. Daire Esas No: 2000/1065, Karar No: 2000/1630 sayılı ve 20.04.2000 tarihli kararı: “...tarafların iradeleriyle başvurabilecekleri kanun yolları dışında, Danıştay Başsavcısı tarafından kullanılabilecek olan “Kanun Yararına Temyiz” olarak nitelenen bir kanun yolu kabul edilmiş ve bu şekilde, yürürlükteki hukukun ülke genelinde birlik içinde uygulanması sağlanmaya çalışılmıştır.”

⁵⁵² İYUK m. 51/1 uyarınca Danıştay Başsavcılığı re’sen veya talep üzerine söz konusu süreci işletebilmektedir.

⁵⁵³ Zeliha Aras Altınok, *İptal Kararlarının Hukuki Etki ve Sonuçları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020, ss. 52-53.

⁵⁵⁴ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 367.

⁵⁵⁵ Yıldırım Uler, *İdari Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1. Baskı, 1970, s. 70; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 367.

birlikte idarenin hukuka uygun hareket etme yükümlülüğüne ek olarak herkesin, hukuka aykırı bir işlemin giderilmesini isteme hakkı vardır. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un⁵⁵⁶ 3. maddesi uyarınca ilgililere bu konuda başvuruda bulunma hakkı da tanınmış olup bu doğrultuda yapılan başvurular, bozma kararıyla oluşan yeni hukuki duruma dayandığından, İYUK m. 10 kapsamına⁵⁵⁷ girebilmektedir ve idare bu başvuruyu reddettiği takdirde söz konusu ret işlemi yargı denetimine tabi hale gelecektir.⁵⁵⁸

Kanun yararına temyiz bir diğer önemli amacı, içtihat birliğinin sağlanmasıdır. İchtihat birliği ile yargı kararlarının hukuku aynı şekilde uygulanması ve farklı mahkemeler tarafından verilen kararların tutarlılığının sağlanması temin edilecektir. Farklı mahkemeler arasında ortaya çıkan uygulama farklılıklarını ortadan kaldırmayı hedefleyen kanun yararına temyiz de bu şekilde hukukun uygulanmasında birliğin sağlanmasını amaçlamakta ve bu yönüyle, hukukun öngörülebilirliğini ve istikrarını desteklemektedir. Kanun yararına temyiz yolu, yargı mercilerinin ve idarenin hukuki uygulamalarını doğrudan bağlayıcı kurallar koymak suretiyle değil, yön gösterici nitelikteki kararlar aracılığıyla etkilemektedir. Bu bağlamda söz konusu temyiz mekanizması aracılığıyla içtihat birliğinin sağlanması ve hukuki öngörülebilirliğin artırılması amaçlanmaktadır. Bu süreçte oluşturulan kararların bağlayıcılıktan ziyade rehberlik edici bir işlev üstlendiği ve böylelikle hukuk düzeninde istikrarın desteklendiği ifade edilebilir.⁵⁵⁹

Kanun yararına temyiz sonucunda verilecek bozma kararı ile idarenin gelecekte benzer durumlarla ilgili vereceği kararların hukuka aykırı yargı kararlarından etkilenmesi engellenecek olup bozma kararı sonrasında idare önceki hukuka aykırı kararları referans alarak yeni işlem tesis etmeyecektir. Bozma kararı ile idarenin benzer nitelikteki olaylarda hukuka aykırı yargı kararlarını emsal olarak kabul etmesinin önüne geçilmektedir. Bununla

⁵⁵⁶ 01.11.1984 tarihli 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete Tarih: 10.11.1984, Sayı: 18571.

⁵⁵⁷ İYUK m. 10: “1. İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler. ...”

⁵⁵⁸ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, s. 367.

⁵⁵⁹ Zabunoğlu, *İdare Hukuku*, s. 744, vd.

birlikte, bozulan kararın etkilerinin tamamen ortadan kalkması, somut olayın özel koşullarına bağlı olarak söz konusu olacaktır. Diğer taraftan, idare yeni işlemlerinde bozma kararını temel alarak hareket edecek hukuka aykırı yargı kararına dayanarak yeni bir idari tasarrufta bulunamayacaktır. Bu süreç, idarenin doğru ve hukuka uygun kararlar almasını sağlamak amacıyla önemli bir işlev görmektedir.⁵⁶⁰ Kanun yararına temyiz bireysel hak ihlallerinden ziyade, kamu yararını gözeten bir başvuru yolu olup genel kamu yararını koruma ve hukukun toplum için uygun bir şekilde uygulanmasını sağlama amacı taşıdığından, bireylerin kişisel haklarını değil genel hukukun ve adaletin toplum çapında korunmasını ön planda tutmaktadır.

Kanun yararına temyiz hukuki güvenliğin sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Hukuki güvenlik bireylerin hukuki durumlarının belirsizlikten uzak, öngörülebilir ve tutarlı bir şekilde düzenlenmesini ifade eder. İçtihat birliğinin ve hukukun genel ilkelerinin korunması, hukuki güvenliğin sağlanmasını ve adil bir yargılama sürecini desteklemektedir. Kanun yararına temyiz yoluyla yargı kararlarının hukuka uygunluğunu değerlendirirken genel hukuki belirsizliklerin önüne geçmek hedeflenmektedir. Kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın hükmün sonuçlarına etkisi olmayacak şekilde bozulması üzerine, lehine karar verilen taraf kesin hüküm etkisinden yararlanmaya devam edecektir. Bozma kararı bu taraf açısından hak doğurucu nitelik taşımadığından, ilgili kişi uyuşmazlığa ilişkin herhangi bir yeni talepte bulunamayacaktır.⁵⁶¹

Kanun yararına temyiz yolunun hukuki sonuç doğurmaması doktrinde çeşitli eleştirilere ve çözüm önerilerine konu olmuştur. Hukuka aykırılığı tespit edilen bir mahkeme kararının birey açısından herhangi bir hak doğurmamasının adalet, hakkaniyet ve hukuk devleti ilkeleriyle çeliştiği yönündeki eleştirinin çerçevesinden bakıldığında, hukuka aykırı bir yargı

⁵⁶⁰ Karahanoğulları, *İdarenin Hukuka Zorlanması*, s. 753, vd.

⁵⁶¹ Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2025, s. 1472, vd.; Yıldız, “Kanun Yararına Bozma”, s. 60.

kararı nedeniyle mağduriyet yaşayan bireyin zararının, ilgili idari makam tarafından giderilmesi gerektiği savunulmaktadır.⁵⁶²

Kanun yararına temyiz kararlarının taraflar açısından doğurduğu hak kayıplarını gidermek amacıyla başvuru imkanı tanıyan bir komisyonun oluşturulması,⁵⁶³ bozma kararlarının hukuki sonuç doğurabilmesi için yasal düzenleme yapılması,⁵⁶⁴ kanun yararına bozma kararının yargılamanın yenilenmesi sebebi olarak kabul edilmesi⁵⁶⁵ gibi çeşitli çözüm önerileri de mevcuttur. Bu tür düzenlemelerin bireylerin hukuki güvencesini artırarak kanun yararına temyiz yolunu idari yargılama hukukunun temel ilkeleriyle daha uyumlu hale getirilebileceği değerlendirilmektedir.

Hukuk devletinin temel ilkeleri çerçevesinde idarenin hukuka aykırılığı tespit edilen bir mahkeme kararına uygun hareket ederek ilgili bireyin durumunu yeniden değerlendirmesi ve gerekirse idari işlemi düzeltmesi, geri alması gerektiği vurgulanmaktadır.⁵⁶⁶ Böylelikle hukuka aykırılığı tespit edilen kararların idarenin inisiyatifiyle yeniden değerlendirilmesi ve bireyin mağduriyetinin giderilmesi sağlanabilecektir.⁵⁶⁷ Bununla birlikte idarenin kanun yararına temyiz kararı doğrultusunda yeni bir işlem tesis etme yükümlülüğü bulunmasa da bu yönde hareket etmesine hukuki bir engel olmadığına dikkat çekilmektedir.⁵⁶⁸

İdarenin hukuka uygun hareket etme yükümlülüğü, ilgililere idareye başvuru ve talepte bulunma hakkı tanımaktadır.⁵⁶⁹ Bozma kararıyla ortaya çıkan yeni hukuki duruma dayalı olarak yapılan başvuruların İYUK m.10

⁵⁶² Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 125.

⁵⁶³ Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, s. 225.

⁵⁶⁴ Metin Taş, *Vergi Yargısı*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 1. Baskı, 2005, ss. 66-67.

⁵⁶⁵ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Ramazan Çağlayan, “İdari Yargıda Yargılamanın Yenilenmesi Sebepleri ve Sınırlılığı”, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 1-4, 2002.

⁵⁶⁶ Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 366-367; Arslan, “Türk Vergi Yargısı”, s. 113.

⁵⁶⁷ Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, ss. 224-225.

⁵⁶⁸ Ulusoy, *Yeni Türk İdare*, s. 818.

⁵⁶⁹ Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun m. 3 uyarınca kişiler kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri konusunda yetkili makamlara yazılı olarak başvurma hakkına sahiptirler.

kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Başvurunun reddi halinde ise bu ret işlemi yargı denetimine konu olabilecektir.

Kanun yararına temyiz kurumu idari yargılama sisteminde hukukun tutarlılığını ve sistematik uygulanabilirliğini güvence altına alma amacıyla düzenlenmiş istisnai bir denetim mekanizmasıdır. Bu yol bireysel başvuru yollarından farklı olarak doğrudan tarafların menfaatine değil, yargı kararlarının genel hukuk ilkelerine, yerleşik içtihatlarla ve kamu yararına uygunluğunun denetlenmesine yöneliktir. Mahkemeler arasında oluşabilecek yorum farklılıklarını giderme ve hukuka aykırı kararların benzer uyuşmazlıklarda tekrar edilmesini önleme işlevi gören bu mekanizma, hukuki istikrarın sağlanmasına ve yargısal kararların öngörülebilirliğine katkı sunmaktadır. Bu yönüyle kanun yararına temyiz idari yargı sisteminde adaletin yapısal boyutta tesisi için işlevsel bir araç olup hukuki yorumda birlik ve normatif bütünlük oluşturulmasına yönelik kurumsal bir düzeltme işlevi üstlenmektedir.⁵⁷⁰ Kanun yararına temyiz mekanizmasının bireyler için daha işlevsel hale getirilmesi hukukun üstünlüğü ilkesinin güçlendirilmesi açısından önemli bir adım olacaktır.

3.6.Kanun Yararına Temyize İlişkin Olumsuz Sayılabilecek Hususlar

İdari yargılama usulündeki olağanüstü kanun yollarından olan kanun yararına temyiz yolunun olumsuz sayılabilecek yönleri bakış açımıza göre şu şekildedir:

Kanun yararına temyiz süreci neticesinde talebin kabulüne karar verilse dahi, davanın tarafları bu sonuçtan etkilenmemektedir. Kanun yararına temyiz bireysel hak ihlallerini değil, hukukun genel ilkelerini ve içtihat birliğini korumayı amaçladığından⁵⁷¹ bireysel davaların özgül durumları ve

⁵⁷⁰ Yenice ve Esin, *Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu*, s. 735; Mualla Öncel, Ahmet Kumrulu ve Nami Çağan, *Vergi Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 15. Baskı, 2008, s. 197; Selim Kaneti, *Vergi Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2. Baskı, 1989, s. 304; Odyakmaz, *Türk İdari Yargılama Usulünde*, s. 93; Karakoç, *Vergi Yargılaması Hukukunda Süreler*, s. 150.

⁵⁷¹ Karahanoğulları, *İdarenin Hukuka Zorlanması*, s. 753, vd.; Avcı, “6545 ve 6552 Sayılı Kanunlar”, s. 76.

bireylerin kişisel hakları açısından sınırlı bir koruma sağlayacaktır.⁵⁷² Davaların yeniden incelenmesi yalnızca hukukun genel standartlarına yönelik olduğu için bireysel mağduriyetlerin tam anlamıyla giderilmesi mümkün olmayabilmektedir. Öğretide özellikle karar verilmesinden hemen sonra kanun yararına temyize konu edilerek kararın bozulmasına karar verilmesi örnek gösterilerek bozma kararının taraflar üzerinde hukuki bir etkisinin bulunmamasının adalet duygusunu zedeleyebileceği ifade edilmektedir.⁵⁷³

Kanun yararına bozma kararı daha önce kesinleşmiş merci kararının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmadığından vergi yargılamasında davanın tarafı olan ve lehine karar verilen mükellefin hakkı korunamamaktadır ve bu durum çıkar dengesi ile vergi adaletinin sağlanması işlevlerini zayıflatmaktadır. Vergi yargısının temel işlevi, mükellef haklarını koruyarak ve idarenin işlemlerini denetleyerek vergilendirme sürecinde adaletin tesisine katkı sağlamaktır. Ancak, kanun yararına bozma kararlarının mükellef lehine sonuç doğurmaması, vergi adaletine olan güveni sarsabilmektedir.⁵⁷⁴

Örneğin Danıştay 2. Daire Esas No: 2010/6877, Karar No: 2010/5117 sayılı ve 27.12.2010 tarihli kararında⁵⁷⁵ davacı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nın fazla ödeme nedeniyle kendisinden geri talep ettiği meblağa ilişkin işlemin iptalini istemiştir. Ancak Ankara 14. İdare Mahkemesi davayı esastan incelemeksizin reddetmiş ve Danıştay Başsavcılığı bu ret kararının kanun yararına temyiz edilmesini talep etmiştir. Danıştay fazla ödemenin iadesinin herhangi bir yargı kararına gerek olmaksızın talep edilebileceğini belirterek idarenin bu yöndeki işleminin kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olduğuna hükmetmiş ve bu nedenle idare mahkemesinin davayı esastan inceleyerek karar vermesi gerektiği sonucuna varılarak idare mahkemesinin davayı esastan incelemeksizin reddetmesinin hukuka aykırı olduğuna karar verilmiş ve karar, hükmün sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına

⁵⁷² Candan, *Açıklamalı İdari Yargılama*, 2017, s. 1098.

⁵⁷³ Gürkan, Deniz ve Boz, "İdari Yargıda Kanun", s. 125, vd.

⁵⁷⁴ Sandalcı ve Saygın, "Vergi Yargısının İşlevleri", ss. 210-221.

⁵⁷⁵ Danıştay 2. Daire Esas No: 2010/6877, Karar No: 2010/5117 sayılı ve 27.12.2010 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 24.03.2025).

bozmuştur. Söz konusu kararda da görüldüğü üzere davanın incelenmeksizin reddine ilişkin yapılan değerlendirmede sonucunda dahi kanun yararına temyiz başvurusu ile tarafların menfaatleri doğrudan etkilenmemekte, durumlarında bir değişiklik olmamaktadır.

Danıştay 5. Daire Esas No: 2007/5618, Karar No: 2008/2284 sayılı ve 21.04.2008 tarihli kararında⁵⁷⁶ davacının sürekli görev yolluğunun kendisine ödenmesi talebi reddedilmiştir ve söz konusu işlemin iptali için açılan dava reddolunmuştur. Danıştay tarafından yapılan değerlendirme neticesinde söz konusu atamadan kaynaklanan yolluğun davacıya ödenmemesi işleminde hukuka aykırılık bulunduğu, uzmanlık eğitimini tamamlayan davacının naklen atanması nedeniyle kendisine 6245 sayılı Kanun uyarınca yolluk ödenmesi gerektiği sonucuna varılarak kanun yararına temyiz talebi kabul edilmiştir. Ancak, kanun yararına temyiz yolu tarafların haklarını, somut durumu etkileyen bir sonuç doğurmadığı için, ilgili tarafa görev yolluğu ödemesi yapılmamaktadır.

Örneğin Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/11336, Karar No: 2012/1405 sayılı ve 11.04.2012 tarihli kararında⁵⁷⁷ düzenlenen yarışmada birinci olan kişiye ödül verilmemiş ve ödülün verilmesi talebinin zımnen reddedilmesi üzerine ödül meblağına ilişkin idari yargıda açılan dava reddedilmiştir. İdareye güven ilkesi kapsamında düzenlenen yarışmaya katılan davacının, birinci olması halinde ödül alma yönündeki haklı beklentisine rağmen, ödülün verilmemesi nedeniyle uğradığı zararın, hizmet kusuru bulunan idare tarafından karşılanması gerektiği, davanın reddine karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu ve bu nedenle Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerektiği sonucuna varılmıştır. Her ne kadar kanun yararına temyiz talebi kabul edilmişse de karar hükme etkisi olmaksızın bozulduğundan ilgiliye ödül verilmemiştir.

⁵⁷⁶ Danıştay 5. Daire Esas No: 2007/5618, Karar No: 2008/2284 sayılı ve 21.04.2008 tarihli kararı. Legalbank (E.T.: 06.04.2025).

⁵⁷⁷ Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/11336, Karar No: 2012/1405 sayılı ve 11.04.2012 tarihli kararı. Danıştay Karar Arama (E.T.: 16.04.2025).

Kararın İYUK m. 51/2 uyarınca hükme etki etmeksizin bozulması kanun yararına temyiz talebinin kabulünde netice bakımından eleştirilebilecek bir yöndür. Bir yönden bakıldığında, hükme etki edecek şekilde bozma kararı verilse idi sadece Başsavcı tarafından başvurulabildiği için tarafların menfaatlerini, somut olaydaki yargılamayı etkileyecek nitelikte düzenlenecek bir yolun, taleple bağlılık ilkesi ile adil yargılanma hakkı bakımından bazı sakıncalar doğurabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Başka bir yönden bakıldığında da kanun yararına temyiz kesin nitelikteki karara bir müdahale ederek doğrudan tarafları etkileyen sonuçlar doğuran bir yol olarak düzenlense idi bu durum hukuki güvenilirlik, belirlilik ilkeleri ile olağanüstü kanun yolu özelliği ile bağdaşmayacaktır. Kesin kararı bozucu etki ile donatılacak kanun yararına temyiz yolu, gerçek amacından (hukuka uygunluk denetimi ile içtihat birliği oluşturma) saparak tarafların aleyhlerine her durumda ilerletmek isteyecekleri olağan bir süreç, yol, başvuru yöntemi haline gelebilecektir. Bu durumda incelemeyi yapan merci olan Danıştay'ın iş yükü fazlasıyla artacaktır.

Yalnızca hukukiliğin denetlendiği kanun yararına temyiz ile bireysel olaylara dair ayrıntılı bir esas incelemesi sağlanmayacaktır. Yargı kararları esasa ilişkin detaylı bir şekilde değerlendirilmeyecek veyahut etkili bir şekilde sonuçlandırılmayacaktır. Bu sınırlı denetim, bazı durumlarda hukuki hataların veya uygulama eksikliklerinin tam anlamıyla düzeltilmesini engelleyebilecektir.

Kanun yararına temyiz yolunun hukuki sonuç doğurmaması, doktrinde çeşitli eleştirilerin ve önerilerin⁵⁷⁸ konusu olmuştur. Bu eleştirilerden biri, hukuka aykırı olduğu tespit edilen bir mahkeme kararının birey açısından herhangi bir sonuç doğurmamasının adalet, hakkaniyet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı yönündedir. Bu bağlamda, hukuka aykırı bir mahkeme kararı nedeniyle zarara uğrayan bireyin, ilgili idari işlem veya

⁵⁷⁸ Hukuka aykırı bir yargı kararı nedeniyle mağduriyet yaşayan bireyin zararının, sorumluluğu bulunan idari makamlarca tazmin edilmesi gerektiği yönündeki görüşler doğrultusunda çözüm önerileri için bakınız: Sandalcı ve Saygın, “Vergi Yargısının İşlevleri”, s. 225, vd.

eylemi gerçekleştiren idare tarafından zararının tazmin edilmesi gerektiği savunulmaktadır.⁵⁷⁹ Bunun yanı sıra idarenin, kanun yararına temyiz kararı doğrultusunda yeni bir işlem tesis etmesinin önünde herhangi bir engel bulunmadığı da ileri sürülen görüşlerden biridir.⁵⁸⁰

Kanun yararına temyiz başvurularının artması Danıştay'ın iş yükünü artırabilir. Bu durum mevcut yargı sisteminin üzerindeki baskıyı artırarak diğer davaların görülme sürecini olumsuz etkileyebilecektir. Ayrıca mahkemelerin sınırlı kaynakları, bu başvuruların etkili bir şekilde yönetilmesini zorlaştırabilir. Kanun yararına temyiz başvuruları genel olarak yargılama sürecinin hızını etkileyebilecek olup özellikle Danıştay'ın ve yetkili mercilerin bu başvurularla ilgilenmesi, yargılama süreçlerinde gecikmelere neden olabilecektir. Bu durum adaletin zamanında sağlanması açısından sorun yaratabilecek ve yargı sürecinin etkinliğini azaltabilecektir.

Kanun yararına temyiz uygulamada bazen karmaşıklık yaratabilecek olup bu belirsizlikler, hangi kararların kanun yararına temyiz kapsamında değerlendirileceği ve nasıl bir inceleme yapılacağı konusunda çeşitli sorunlara yol açabilir. Uygulama aşamasındaki bu sorunlar yargı kararlarının tutarlılığı ve öngörülebilirliği açısından olumsuz etkiler yaratabilecektir. Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına temyiz başvurusuna ilişkin görüşlerine, Danıştay karar arama sitesi dahil olmak üzere çeşitli içtihat programlarından erişilememiştir. Danıştay Başsavcılığı'nın hangi saiklerle bu yola başvurduğunun da bilinmesi amacıyla ilgililerin ve kamunun bu kararlara ulaşması faydalı olacaktır.

Özetle, kanun yararına temyiz hukukun genel ilkelerinin ve içtihat birliğinin korunmasına yönelik önemli bir mekanizma olmakla birlikte, çeşitli olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Bu olumsuz yönler bireysel hak koruma eksikliklerinden, yargı sürecindeki etkinlik sorunlarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Dolayısıyla, bu mekanizmanın etkinliğini ve adaleti

⁵⁷⁹ Gürkan, Deniz ve Boz, “İdari Yargıda Kanun”, s. 125.

⁵⁸⁰ Ali Dursun Ulusoy, *Yeni Türk İdare Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, 2021, s. 818; Kara, “İdari Yargılama Usulünde”, ss. 366-367.

sağlama amacını gerçekleştirebilmesi için mevcut sorunların dikkatli şekilde ele alınması ve gerekli düzenlemelerin yapılması önem arz etmektedir.

SONUÇ

Kesin hüküm bir yargı kararının hukuki süreçler tamamlandıktan sonra değişmezlik kazanarak hukuki gerçeklik olarak kabul edilmesi anlamına gelir. Ancak kesin hükmün her durumda mutlak şekilde uygulanması adaletli sonuçlar doğurmayabilir. Kararın gerçeğe aykırı olduğu veya ciddi bir hata içerdiği sonradan ortaya çıkabilir. Bu gibi durumlarda kesin hükmü olduğu gibi korumak yeni bir haksızlığa yol açabilmektedir. Hukuki düzenlemeler hata ihtimalini tamamen ortadan kaldıramamaktadır ve bir mahkeme kararı gerçeğe aykırı ise adaletin sağlanması için bu kararın düzeltilmesi gerekecektir.

Tarafların kendi haklılıklarını ön planda tutarak mahkeme kararlarını subjektif bir bakış açısıyla değerlendirmesi, yargısal sürecin sonucundan tatmin olmamalarına neden olabilmektedir. Bunun yanı sıra mahkemelerin iş yükü, hakimlerin deneyim eksikliği veya delillerin eksik değerlendirilmesi gibi unsurlar, usul ve hukuk kurallarına aykırı kararların ortaya çıkmasına yol açabilir. Bu tür hataların düzeltilmesi, hukuki güvenliğin sağlanması ve adaletin tesis edilmesi açısından kanun yollarına başvurulması önem arz etmektedir.

İdari yargılama sistemimizde, kesinleşmiş bir yargı kararının belirli hukuki sebeplerle ortadan kaldırılarak davanın yeniden görülmesini amaçlayan yargılamanın yenilenmesi, olağanüstü bir kanun yolu olarak İYUK m. 53'te düzenlenmiştir. Bu yola başvurulabilmesi sınırlı sayıda sebebe bağlı olduğundan mahkemeler bu sebepleri kıyas yoluyla genişleterek yeni gerekçeler oluşturamaz.

İdari yargılama usulünde bir diğer olağanüstü kanun yolu olan kanun yararına temyiz İYUK m. 51'de düzenlenmiştir. Söz konusu kanun yolu mahkemelerin aynı hukuki hataları tekrarlamasını önlemeye yönelik bir mekanizma olup kesinleşmiş kararların hukuki denetimini sağlamaktadır. Bu kapsamda kanun yararına bozulan kararlar sonrasında idarenin yeni bir işlem tesis etmesi, ilgililerin hukuki durumlarını gözden geçirmesi beklenmektedir.

Ayrıca bu kararların Resmi Gazete’de yayımlanması ülke genelinde hukukun yeknesak şekilde uygulanmasına katkıda bulunmaktadır.

Yüksek mahkemeler yalnızca alt derece mahkemelerin kararlarını denetlemekle kalmamaktadır, aynı zamanda içtihat ve uygulama birliğini tesis etmekle de sorumludur. Kanun yararına bozma yolunun temel amacı da hukuki uygulamalarda birlik sağlamak ve kanunların her yerde tutarlı şekilde uygulanmasını temin etmektir.

İdari yargılama hukukunun temel amaçlarından biri bireylerin hukuki güvenliğini sağlamak ve idarenin işlemlerini hukuka uygun şekilde denetlemektir. Ancak kanun yararına temyiz müessesesi görünüşte bu amaçla tam olarak örtüşmeyen bir yapıya sahiptir. Zira idari yargılama usulünde açılan davada verilen karar hukuka aykırı olduğu iddiasıyla Başsavcılık tarafından kanun yararına temyiz yoluna taşınabilmektedir ancak Danıştay kararın hukuka aykırı olduğunu tespit etse dahi bu tespit davanın tarafları açısından herhangi bir hukuki sonuç doğurmamaktadır. Başka bir ifadeyle en yüksek idari yargı mercii başvurunun haklılığını kabul etse bile, ilgili kişi bu karardan fiilen yararlanamamaktadır. Bu durum adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle çelişmekte olup bireylerin yargı kararlarına olan güvenini sarsabilecek niteliktedir. Hukuka aykırı bir kararın tespit edilmesine rağmen bireyin mağduriyetinin giderilmemesi, idari yargı sisteminin temel fonksiyonlarından biri olan hak arama hürriyetini etkisiz hale getirebilmektedir.

Kanun yararına temyiz mekanizmasının bu şekilde işlemesi adalet, hakkaniyet ve idari yargı sisteminin temel ilkeleriyle kısmen bağdaşmamaktadır. İdare hukuku bireyler ile kamu gücü ayrıcalıklarına sahip idare arasındaki dengesizliği, bireylere tanınan yargısal denetim mekanizmalarıyla gidermeye çalışmaktadır. Ancak birey hukuki yollara başvurmuş olmasına rağmen hukuka aykırı bir mahkeme kararı nedeniyle hakkına ulaşamıyorsa bu durum idarenin yargısal denetim ilkesini işlevsiz hale getirmektedir. Hukuka aykırı olduğu tespit edilen bir kararın bozulmasının ilgililer bakımından sonuç doğurması hem bireysel adaletin sağlanmasına hem de yargıya olan güvenin güçlenmesine katkıda bulunacak

olup ceza hukukundaki uygulamaya benzer şekilde, idare hukukunda da kanun yararına temyiz hukuku sonuç doğurabilme yetisine sahip olması gerektiği kanaatindeyiz.

Kanun yararına temyiz diğer olağan kanun yollarından farklı bir işlevi olduğu ileri sürölerek hukuki sonuç doğurmaması gerektiği yönünde görüşler mevcut olsa da birey açısından sonuç doğurması içtihat birliğinin sağlanmasına engel teşkil etmeyecektir. Kanun yararına bozma kararlarının bireylere hukuki kazanımlar sağlaması, hukuka duyulan güveni artıracakı gibi mağduriyetlerin giderilmesi ve kaybedilen hakların telafisi yoluyla bireylerin yargı sistemine ve devlete olan inancını da güçlendirecektir.

Bireylerin mağduriyetlerinin giderilmesi, hukuka duyulan güveni pekiştirecek ve hukuki istikrarın sağlanmasına hizmet edecektir. Bu doğrultuda, kanun yararına temyiz kararlarının (özellikle kanun yoluna başvurulamayan ve verildiği anda kesinleşen mahkeme kararlarında bu adaletsizlik daha belirgin hale geldiğinden) taraflar bakımından doğrudan hukuki sonuç doğurmaması nedeniyle söz konusu müessesesinin işlevselliğinin bireylere etki, adaletin tesisi, etkili başvuru hakkı, hak arama özgürlüğü çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Vergi hukuku ekonomik ve sosyal gelişmelere paralel olarak sürekli değişen dinamik bir hukuk dalı olup mevzuattaki sık değişiklikler, beraberinde yeni hukuki uyumsuzlukları getirmekte ayrıca mevzuatın karmaşıklığı, vergi idaresindeki organizasyon eksiklikleri ve vergi yükümlölüğünden kaçınma eğilimi de ihtilafları artırmaktadır. Özellikle vergi yargılamasında adaletin sağlanması ve çıkar dengesinin korunması açısından olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz müessesesi, hukuk sisteminde tutarlılığı sağlamasına rağmen vergi davalarında mükellefin haklarını yeterince koruyamamaktadır. Yargılama sürecinin sonuçları hukukun bütünlüğü çerçevesinde anlam ifade etmeli ve mahkemeler tarafından verilen kararlar, davayı açan mükelleflerin haklılık derecelerine uygun şekilde koruma sağlamalıdır. Vergi yargısının temel işlevlerinden biri idarenin hukuka aykırı işlemleri nedeniyle mükelleflerin mağduriyet yaşamasını önlemek olup bu bağlamda idari yargı kararlarının, yalnızca

hukuk sistemine değil aynı zamanda doğrudan davanın taraflarına da somut fayda sağlaması gerektiğini düşünmekteyiz. Bununla birlikte mevcut uygulamada kanun yararına temyiz müessesesi devlet ile mükellef arasındaki çıkar dengesini yeterince koruyamamakta ve bu durum yargıya duyulan güvenin zedelenmesine yol açmaktadır. Özellikle hukuka aykırı olarak tahsil edilen vergi ve ceza yükümlölüklerinin mükellef aleyhine sonuç doğurması vergi adaletini sarsan önemli bir unsur olduğundan mükellefin haklılığı kanun yararına temyiz aşamasında tespit edildiğinde hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için mükellef lehine sonuçlar doğuracak mekanizmaların hayata geçirilmesi gerektiği düşünmekteyiz.

Kanun yararına temyiz yolunun somut bir hukuki sonuç doğurmaması eleştirisine çözüm olarak kanun yararına temyiz kararlarının taraflar açısından doğurduğu hak kayıplarını gidermek amacıyla başvuru imkanı tanıyan bir komisyonun oluşturulması, mevcut adaletsizliği ve çıkar dengesizliğini ortadan kaldıracaktır. Kanun yararına temyiz ile hukuka aykırılığı tespit edilen ancak doğrudan taraf lehine sonuç doğurmayan kararların, yasal düzenleme veya komisyon aracılığıyla telafi edilmesi, tarafların mali yüklerini hafifletecek ve bu tür bir düzenleme hem yargıya duyulan güveni artıracak hem de hukuk devleti ilkesinin güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Düzenlenecek idari ve mali çözüm yolları ile toplumun adalete olan güveni pekiştirilecek ve hukuki güvenilirlik sağlanacaktır. Mevzuatta yapılacak değişiklik ile kanun yararına temyiz kararlarının somut hukuki sonuç doğurması sağlanabilir. Örneğin hukuka aykırılığı tespit edilen kararın yeniden ele alınması sağlanabilir, taraf lehine tazminat ödenmesini öngören düzenlemeler getirilebilir. Kanun yararına temyiz sonucunda hukuka aykırı olduğu belirlenen kararlar üzerine idarenin re'sen veya bireyin talebi üzerine yeni bir işlem tesis etmesi sağlanarak bireyin uğradığı hak kaybı idari süreç içinde telafi edilebilecektir. Hukuka aykırı karar nedeniyle maddi veya manevi zarara uğrayan kişilere tazminat talep etme imkanı sağlanabilir. Kanun yararına temyiz kararlarının hukuki etkisinin artırılması için ilgili yargı mercilerinin ve idari makamların bu kararlara uygun hareket edip

etmediklerini denetleyen bir izleme mekanizması oluşturulabilir ve böylelikle hukuka aykırılığı tespit edilen kararların etkisiz kalması önlenebilecektir.

KAYNAKÇA

- AKKOYUNLU, Sencer Abdullah. “Mahalli İdarelerin Sokak Köpeklerinin Verebileceği Zararlar İle İlgili Yükümlülükleri Ve Bu Yükümlülüklerin Mahalli İdareler Arasındaki İlişkiler Bakımından Değerlendirilmesi”, *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 46, 2022, ss. 3-63.
- AKTUNA, Mehmet. *İdarî Yargıda Bilirkişinin Yasaklı Olması ve Reddi*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.
- AKYILDIZ, Ali. *İstinafa İlkesel Bakmak*, Danıştay Ve İdari Yargı Günü 147. Yıl Sempozyumu, Ankara: Danıştay Yayınları, No: 91, 2016, ss. 11-32.
- AKYILMAZ, Bahtiyar, SEZGİNER, Murat ve KAYA, Cemil. *Açıklamalı-İçtihatlı Türk İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Savaş Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.
- AKYILMAZ, Bahtiyar, SEZGİNER, Murat ve KAYA, Cemil. *Türk İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Savaş Yayıncılık, 10. Baskı, 2024.
- ALVER, Cemil. *Açıklamalı – İçtihatlı- Notlu İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Feryal Matbaacılık, 3. Baskı, 1993.
- ANSAY, Sabri Şakir. *Hukuk Yargılama Usulleri*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 7. Baskı, 1960.
- APAYDIN, Cengiz. *Ceza Muhakemesine Egemen İlkeler Işığında Olağan Ve Olağanüstü Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2025.
- ARAS ALTINOK, Zeliha. *İptal Kararlarının Hukuki Etki ve Sonuçları*, Ankara: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.
- ARSLAN, Murat. “Türk Vergi Yargısı Sisteminde Olağanüstü Kanun Yolları”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 53, 2004, ss. 99-114.
- ARSLAN, Ramazan, YILMAZ, Ejder, TAŞPINAR AYVAZ, Sema ve HANAĞASI, Emel. *Medenî Usul Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 10. Baskı, 2024.
- ASLAN, Zehreddin, BARLAS, İrfan, BERK, Kahraman, ARAT, Nilay, SAYHAN, Şebnem, BARDAKÇI, Mehmet Akif, GÜMÜŞKAYA, Gamze, KAĞITCIOĞLU, Mutlu ve ALTINDAĞ, Halil. *Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü Kanunu (Vergi Yargılaması ile Birlikte)*, (Ed.) ASLAN, Zehreddin. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020.

- ASLAN, Zehreddin. *İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 3. Baskı, 2017.
- ATAY, Ender Ethem. *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2024.
- AUBY, Jean-Marie ve DRAGO, Roland. *Traité des Recours en Matière Administrative*, Litec, Paris, 1992.
- AVCI, Mustafa. “6545 ve 6552 Sayılı Kanunlar ile İdari Yargıya İlişkin Kanunlarda Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme”, *Legal Hukuk Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 152, 2015, ss. 35-106.
- AVCI, Mustafa. “İdari Yargıda İstinaf”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 96, 2011, ss. 179-204.
- AYDEMİR, Hüseyin. *Vergi Davaları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2025.
- AYDIN, Hüseyin. *İdari Yargıda Kanun Yolu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 292927).
- AYKAR, Özkan. *Türk Vergi Yargısı Yönünden Yargılamanın Yenilenmesi*, Sayı: 192, 2019. <https://lebibyalkin.com.tr/makale/turk-vergi-yargisi-yonunden-yargilamanin-yenilenmesi> (E.T.: 25.01.2025)
- AYYILDIZ, Yaşar. *Türk Vergi Yargısı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2015.
- BAŞAR, Cemal. *Türk İdare Hukuku Ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.
- BİLGE, Necip. *Yargısal İçtihatların Bağlayıcı Etkileri ve İçtihadı Birleştirme Kararları*, Recai Seçkin’e Armağan, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 351, 1974, ss. 217-283.
- BİLGİN, Hüseyin. “Beşinci Yargı Paketiyle İdari Yargıdaki Son Değişiklikler Hakkında Bir İnceleme”, *KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 2016, ss. 149-185.
- BORAN GÜNEYSU, Nilüfer. *Medeni Usul Hukukunda Karar*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2014.
- BULUT, Uğur. *Medenî Usûl Hukukunda Temyiz İncelemesinin Kapsamı ve Sınırları*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

- BUYRUKOĞLU, Selçuk. “6545 Sayılı Kanun Öncesi Ve Sonrası Özelinde Cumhuriyet Tarihinden Günümüze Vergi Yargısı”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 1, 2017, ss. 109-128.
- BUYURAN, Yasemin. *Vergi Yargılamasında Kanun Yolları*, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 218973).
- CANDAN, Turgut. *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2012.
- CANDAN, Turgut. *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2017.
- CANDAN, Turgut. *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 11. Baskı, 2025.
- CENTEL, Nur ve ZAFER, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 22. Baskı, 2024.
- CHAPUS, René. *Droit Du Contentieux Administratif*, 13. Baskı, Montchrestien, Paris, 2008.
- COŞKUN, Sabri ve KARYAĞDI, Müjgan. *İdari Yargılama Usulü, Örnek İçtihatlar - Yorumlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2001.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, 2024.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. *İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları (Fransa-Türkiye Mukayeseli Bir Deneme)*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. *İdari Yargıda Kanun Yolları - Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, Ankara: Asil Yayıncılık, 2. Baskı, 2008.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. “İdari Yargıda Kesin Hüküm”, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 1, 1999, ss. 123-141.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. “İdari Yargıda Yargılamanın Yenilenmesi Sebepleri ve Sınırlılığı”, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 1-4, 2002, ss. 61-76.
- ÇAKMAK, Münci. “İdarî Yargıda Davadan Feragat”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 53, Sayı: 1, 2004, ss. 185-194.

- ÇAKMAK, Münci. *İdari Yargılama Usulünde Vergi Davaları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2011.
- ÇATAL, Ali. *Türk Vergi Yargısı Sisteminde Kanun Yolları*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 116867).
- ÇINARLI, Serkan ve AZAK, Kerim. “Bölge İdare Mahkemesinin Dosyayı İlgili Mahkemeye Göndermesi Meselesi”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 30, Sayı: 2, 2022, ss. 571-603.
- ÇINARLI, Serkan. *İdari Yargılamada İstinaf ve Bölge İdare Mahkemeleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı, 2022.
- ÇIRAKMAN, Erol. *Hukuk Yargılama Usulünün İdari Yargıda Uygulanması*, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Ankara: Danıştay Yayınları, No: 33, 1982, ss. 102-112.
- ÇÖKELEK, Mehmet. *Bölge İdare Mahkemelerinin Kesin Nitelikteki Kararları Arasında Aykırılığın Giderilmesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2024.
- DAĞ BEREKET, Cansu. “Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararları Ekseninde Mülkiyet Hakkı”, *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, 2020, ss. 479-506.
- DEMİRKOL, Selami. *İdari Yargılama Usulü Yenilenirken İstinaf Kanun Yolu Öngörüsü*, Danıştay’ın İçtihat Mahkemesi Rolü’nün Güçlendirilmesi, Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu: 148. Yıl, Ankara: Danıştay Yayınları, No: 91, 2013, ss. 115-140.
- DERDİMAN, Ramazan Cengiz. *İdari Yargının Genel Esasları*, Bursa: Alfa Aktüel Yayınları, Gözden Geçirilmiş Ve Güncellenmiş 3. Baskı, 2014.
- DOĞRUSÖZ, Ezhan. “Vergi Yargısında Sürelere Güncel Bir Bakış”, *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: Özel (Prof. Dr. Halil Nadaroğlu’na Armağan), Cilt: 14, Sayı: 1, 1998, ss. 165-175.
- DURAN, Lütfi. “Danıştay’ın İçtihatları Birleştirme Uygulaması”, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 3, 1972, ss. 419-441.

- DÜĞER, Sırrı. “Anglosakson Ve Kıta Avrupası Hukuk Sistemlerinde İdarenin Yargısal Denetiminin Ortaya Çıkışı Ve Gelişimi”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 2019/1, 2019, ss. 61-88.
- DÜĞER, Sırrı ve DELİDUMAN, Seyithan. “Medeni Ve İdari Yargıda Davadan Feragat”, *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 2012, ss. 11-46.
- ERDEM, Mustafa Ruhan ve ŞENTÜRK, Candide. *Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2018.
- ERDOĞDU BİLGİLİ, Bahar. *2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda İstinaf Kanun Yolu*, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 660656).
- ESEN, Mehmet. “İdari Yargı Sisteminde Sair Kanun Yolları ve Kanun Yararına Bozma Usulü”, *Vergi Dünyası Dergisi*, Sayı: 19, 1983, ss. 49-55.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin ve ARTUÇ, Mustafa. *Kamu Görevlisi Ve Özel Soruşturma Usulleri (Memur Yargılaması)*, Ankara: Adalet Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, 2008.
- GÖZLER, Kemal. *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt 2*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020.
- GÖZLER, Kemal. *Türk Anayasa Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2018.
- GÖZLER, Kemal ve KAPLAN, Gürsel. *İdare Hukuku Dersleri*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 26. Baskı, 2024.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref ve DİNÇER, Güven. *İdari Yargılama Usulü*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1990.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref ve DİNÇER, Güven. *İdari Yargılama Usulü*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1. Baskı, 1996.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref ve TAN, Turgut. *İdare Hukuku Cilt 2: İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 10. Baskı, 2022.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref ve TAN, Turgut. *İdare Hukuku Cilt: 2, İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 5. Baskı, 2012.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref. *Yönetim Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 3. Baskı, 1995.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref. *Yönetim Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 37. Baskı, 2017.

- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref. *Yönetmelik Yargı*, Ankara: Turhan Kitabevi, 9. Baskı, 1993.
- GÜNDAY, Metin. *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 3. Baskı, 2024.
- GÜNDÜZ, Ebru. *İdari Yargılama Hukukunda Kanun Yararına Temyiz*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.
- GÜNEŞ, Ahmet Mithat. “Çevre Hakkının Bireysel Başvuruya Konu Edilebilirliği Üzerine”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 16, 2014, ss. 79-104.
- GÜRAN, Sait. *İdari Yargıda Yapılanma ve Yönetim Konuları*, İdari Yargının Yeniden Yapılandırılması ve Karşılaştırmalı İdari Yargılama Usulü Sempozyumu, Ankara: Danıştay Yayınları, 1. Baskı, 2003, ss. 3-15.
- GÜRKAN, Mehmet Fatih, DENİZ, Yusuf ve BOZ, Selman Sacit. “İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 1, 2013, ss. 105-128.
- GÜZEL, Saadettin. “4483 Sayılı Kanun Kapsamında Yetkili Mercinin Soruşturma İzni Konusundaki Kararı İle Bu Karara İtiraza İlişkin Hükümlerin Süre Yönünden Değerlendirilmesi”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 2, 2022, ss. 2082-2110.
- İHTİYAROĞLU, Uğur. “Olağanüstü Bir Denetim Yolu Olarak Kanun Yararına Bozma”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 15, Sayı: 60, 2024, ss. 111-138.
- İŞÇİ, Jülide. *İdari Merci Tecavüzü*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.
- KALABALIK, Halil. *İdare Hukuku Dersleri Cilt 1*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı, 2023.
- KALABALIK, Halil. *İdari Yargılama Usulü Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 18. Baskı, 2025.
- KANDEMİR, Selin. *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolunda Olağan Kanun Yollarının Tüketilmesi Kriteri*, Ankara: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.
- KANETİ, Selim. *Vergi Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2. Baskı, 1989.
- KANMAZ, Ahmet. *Vergi Yargılamasında Yargı Kararlarına Karşı Başvurulan Kanun Yolları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi,

- Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 273070).
- KAPLAN, Gürsel. *Fransız İdari Yargılama Hukukunda Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 1. Baskı, 2016.
- KAPLAN, Gürsel. *İdari Yargılama Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 7. Baskı, 2020.
- KARA, Burcak Can. “İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyiz”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 1, 2020, ss. 353-371.
- KARAARSLAN, Abdulkadir. *Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Usulü ve Uygulama Sorunları*, Ankara: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.
- KARAHANOGULLARI, Onur. *İdari Yargı - İdarenin Hukuka Zorlanması (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme)*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2. Baskı, 2024.
- KARAKOÇ, Yusuf. *Genel Vergi Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2024.
- KARAKOÇ, Yusuf. *Vergi Yargılaması Hukukunda Süreler*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2000.
- KARAVELİOĞLU, Celal. *Açıklama ve Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usul Kanunu*, Cilt: 2, Ankara: Karavelioğlu Hukuk Yayıncılık, 6. Baskı, 2006.
- KARAVELİOĞLU, Celal. *Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf Kurumuyla İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 9. Baskı, 2016.
- KESKİN, Züleyha. “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 126, 2016, s. 235-262.
- KIRBAŞ, Sadık. *Vergi Hukuku Temel Kavramlar İlkeler ve Kurumlar*, Ankara: Siyasal Kitabevi Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 20. Baskı, 2015.
- KIVRAKDAL, Akın. *Türk Vergi Yargısında Kanun Yolları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 217939).
- KIZILOT, Şükrü. *Yargılamanın Yenilenmesi-3*, Hüres 16.08.1996, 1996.
- KIZILOT, Şükrü ve KIZILOT Zuhale. *Vergi İhtilafları ve Çözüm Yolları*, Ankara: Yaklaşım Yayınları, 12. Baskı, 2007.
- KONURALP, Haluk ve HANAĞASI, Emel. “İptal Amaçlı İstinaf Kanun Yolu”, *Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, Sayı: 6, 2007, ss. 13-27.

- KORKMAZ, Ramazan. *Medeni Usul Hukuku Açısından Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru*, Ankara: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, 2017.
- KURU, Baki, ARSLAN, Ramazan ve YILMAZ, Ejder. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, Genişletilmiş 12. Baskı, 2000.
- KURU, Baki, ARSLAN, Ramazan ve YILMAZ, Ejder. *Medeni Usul Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 4. Baskı, 1991.
- KURU, Baki. *Hukuk Muhakemeleri Usulü El Kitabı*, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 1995.
- KURU, Baki. *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, Cilt: 1, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 5. Baskı, 1991.
- MURATOĞLU, Tahir. “Danıştay Kararlarına Karşı Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvurulmasının Mümkün Olup Olmadığı Sorunu”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 52, 2022, ss. 49-74.
- NALBANTOĞLU, Cahit. “Kanun Yararına Temyizin Düşündürdükleri”, *Yargıtay Dergisi*, Sayı: 2, 1977, ss. 125-131.
- NOHUTÇU, Ahmet. *Kanunname İdari Yargı*, Cilt: 3, Ankara: Savaş Yayıncılık, 11. Baskı, 2018.
- ODYAKMAZ, Zehra, KAYMAK, Ümit ve ERCAN, İsmail. *İdari Yargı*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 10. Baskı, 2014.
- ODYAKMAZ, Zehra, KAYMAK, Ümit ve ERCAN, İsmail. *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Themis Dizisi, 21. Baskı, 2025.
- ODYAKMAZ, Zehra. *Türk İdari Yargılama Usulünde Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 1. Baskı, 1993.
- ONAR, Sıddık Sami. *İdare Hukukunun Umumi Esasları*, Cilt: 1, İstanbul: Hak Kitabevi, 3. Baskı, 1966.
- ORTAÇ, Rıfat. “Vergi Yargı Sistemimizde Yargılamanın Yenilenmesi”, *Yaklaşım Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 59, 1997.
- ÖNCEL, Mualla, KUMRULU, Ahmet ve ÇAĞAN, Nami. *Vergi Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 15. Baskı, 2008.
- ÖZAY, İl Han. *Günüşiğinde Yönetim II Yargısal Korunma*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 3. Baskı, 2010.
- ÖZBALCI, Yılmaz. *Vergi Usul Kanunu Yorum Ve Açıklamaları*, Ankara: Oluş Yayıncılık, 2. Baskı, 2012.

- ÖZBATAN YAĞCI, Pınar. *Sürdürülebilirlik Perspektifinde Şirketlerin Sosyal Sorumluluğu Ve Fransız Danıştayı'nın Yetkisi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.
- ÖZDEMİR, Serap. *Türk Vergi Yargısında Kanun Yolları*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 264484).
- ÖZEKES, Muhammet. “Yargılama Bütünlüğü İçinde Medenî Ve İdarî Yargıya Bakış Ve Değerlendirme”, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, *İdare Hukuku Ve İlimleri Dergisi*, Sayı: 23, 2024, ss. 45-94.
- ÖZKAN, Gürsel. “Anayasa Mahkemesine Göre Hukuk Devletinin Anlamı ve Yargının Konumu”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 2010, Sayı: 1, ss. 81-134.
- ÖZKAN, Gürsel. *Mukayeseli Hukukta İçtihat Farklılığının Giderilmesi, İdari Uyuşmazlıklarda Hızlandırma Müesseseleri Ve Türk İdari Yargısı İçin Öneriler*, Danıştay Ve İdari Yargı Günü Sempozyumu: 155. Yıl, Ankara: Danıştay Yayınları, 2023, ss. 74-149.
- ÖZTAŞ, Esma. *Türk Vergi Hukuku'nda Özel Usulsüzlük Cezaları ve Yargı Yolu*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.
- ÖZTÜRK, Burak. “Fransa Ve Türkiye’de Uluslararası Koruma Statüsü Değerlendirme İşlemlerinin Yargısal Denetimi”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 3, 2019, ss. 95-117.
- PEKCANITEZ, Hakan. *Hukuk Güvenliği Açısından İstinaf Mahkemeleri*, İdari Yargıda İstinaf Semineri, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İle İsveç Krallığı Ulusal Mahkeme Yönetimi Arasında Yargı Alanında İş Birliği Programı, Antalya, 2009, ss. 131-137.
- PEKCANITEZ, Hakan, ÖZEKES, Muhammet, TAŞ KORKMAZ, Hülya ve AKKAN, Mine. *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, Cilt: 3, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 15. Baskı, 2017.
- POSTACIOĞLU, İlhan. *Medenî Usul Hukuku Dersleri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1975.
- SANCAKDAR, Oğuz. “İdari Yargıda İstinaf Sistemi Üzerine Düşünceler”, *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: Özel, 2013, ss. 2237-2326.

- SANCAKDAR, Oğuz. *İdari Yargıda Kanun Yolları (İkinci Oturum)*, Editörler: ERSÖZ, Ahmet Kürşat, GÜZEL, Oğuzhan, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun Kabul Edilişinin 35. Yıl Dönümü Sempozyumu, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.
- SANCAKDAR, Oğuz ve ÖNÜT, Lale Burcu. *İdari Yargılama Hukuku Genel Esaslar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, 2023.
- SANDALCI, Ulvi ve SAYGIN, Özgür. "Vergi Yargısının İşlevleri Özelinde Kanun Yararına Bozma ve Etkileri", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 62, 2019, ss. 212-227.
- SARIASLAN, Osman. *Hak Arama Hürriyeti Ekseninde Gümrük Uyuşmazlıkları ve Çözüm Yolları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.
- SEVİNÇ, Ekin. *Türk İdari Yargılama Hukukunda İstinaf Kanun Yolu*, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 504951).
- SÖNMEZ, Erdal ve AYAZ, Garip. *Vergi Yargısı*, Ankara: Oluş Yayıncılık, 1. Baskı, 1999.
- SÖNMEZ, Muhammed. *Kentsel Dönüşüm Hukuku (Teorik Ve Uygulamalı Bir Anlatım)*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, 2020.
- SUNAY, Zühal Aysun. *İptal Davalarında Gerekçeli Karar Hakkı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2016.
- ŞENYÜZ, Doğan, YÜCE, Mehmet ve GERÇEK, Adnan. *Vergi Hukuku*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2011.
- TAHTALI, Murat Buğra, "Yüksek Yargı Organlarının Kararlarına Uygulanan Kısmi Erişim Engelinin İdare Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl: 33, Sayı: 151, 2020, ss. 139-174.
- TAN, Turgut. *İdare Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 6. Baskı, 2017.
- TANER, Selda. "Vergi Yargısında İstinaf Üzerine Bir Değerlendirme", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 136, 2018, ss. 185-224.
- TAŞ, Metin. *Vergi Yargısı*, Bursa: Ekin Yayıncılık, 1. Baskı, 2005.
- TAŞER, Aslıhan. *Vergi Yargılamasında Ehliyet*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

- TELLİ, Semih Tekin. *İdari Yargıda Kesin Hüküm, İdare Hukuku Ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III*, Ankara: Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları, No: 29, Başbakanlık Basımevi, 1980.
- TEOMETE YALABIK, Fulya. *Fransız Hukukunda Temyizin Tarihi Gelişimi Ve Temyiz Sebepleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 264973).
- TOPAK, Süleyman. “Medeni Yargıda Kanun Yararına Bozma Kararının Hukuki Sonuçları”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 205, 2023, ss. 101-110.
- TÜĞEN, Kamil ve AKKAŞ, Fatma. “6545 Sayılı Kanun Sonrası Vergi Yargısında İstinaf İle Temyiz Kanun Yolu Ve İdari Muvafakat”, *İzmir Yeminli Mali Müşavirler Odası Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 1, 2020, ss. 23-34.
- TÜRKBAY, Özge. *Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Kanun Yolları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2012.
- TÜRKOĞLU ÜSTÜN, Kamile. *İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.
- UFUK, Mehmet Tahir. “Ülkemizde Vergi Yargısı”, *Maliye ve Sigorta Yorumları Dergisi*, Sayı: 362, 2002, ss. 97-102.
- ULER, Yıldırım. *İdari Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1. Baskı, 1970.
- ULUSOY, Ali Dursun. *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2022.
- ULUSOY, Ali Dursun. *Yeni Türk İdare Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, 2021.
- UYSAL, Zeki. “Geçmişten Günümüze Danıştay İçtihatları Birleştirme Sistemi”, *Danıştay Dergisi*, Sayı: 155, 2023, ss. 129-168.
- ÜLKER, Gözde. “İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 22, Sayı: 3, 2016, ss. 3353-3384.
- ÜSTÜN, Gül. “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 22, Sayı: 2, 2016, ss. 13-38.

- YASİN, Melikşah. “İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 3-4, 2004, ss. 149-184.
- YAVUZDOĞAN, Seçkin ve TAYMUR, Berrin. “İdari Yargılama Usulünde Feragat Ve Kabul İle Mukayeseli Olarak Sulh Müessesesi”, *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 25, 2023, ss. 225-247.
- YENİCE, Kazım ve ESİN, Yüksel. *Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdari Yargılama Usulü*, Ankara: Arısan Matbaacılık, 1. Baskı, 1983.
- YENİSEY, Feridun ve NUHOĞLU, Ayşe. *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2018.
- YILDIRIM ÖLMEZ, Başak. *İdari Yargıda Kanun Yolları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 263050).
- YILDIRIM, Mehmet Kamil ve AŞİT, Recep. “Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Kanun Yolunun Amacı”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 28, Sayı: 2, 2022, ss. 865-904.
- YILDIRIM, Mehmet Kamil. *Kanun Yolu Olarak İstinaf*, İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantısı 7-8 Mart 2003, Türkiye Barolar Birliği, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 1. Baskı, 2003, ss. 285-317.
- YILDIRIM, Ramazan ve ÇINARLI, Serkan. *Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri*, Ankara: Astana Yayınları, 1. Baskı, 2018.
- YILDIRIM, Ramazan ve ÇINARLI, Serkan. *Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 4. Baskı, 2021.
- YILDIZ BİLGİN, Hazal. *Vergi Uyuşmazlıklarının Yargı Aşamasında Çözümlemesi Ve Vergi Davalarının Değerlendirilmesi*, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa, 2019, YÖK: Ulusal Tez Merkezi (Tez No: 583201).
- YILDIZ, Müzeyyen. “Kanun Yararına Bozma”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 4, 1995, ss. 52-65.
- YILDIZ, Seyfi ve BOSTAN, Muhammed Kemal. “Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Vergi Yargısının Gelişimi”, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 1, 2017, ss. 107-126.

- YILMAZ, Ejder. “Hukuk Davalarında Yasa Yollarına Başvuru Hakkı Ve Bu Hakkın Sınırlandırılmasının Yerindeliği Sorunu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, 1988, ss. 131-155.
- YILMAZ, Ejder. *Olağanüstü Temyiz Kanun Yararına Bozma Yazılı Emirle Bozma*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2003.
- YILMAZ, Sevdâ. “6545 Ve 6552 Sayılı Kanunlar Çerçevesinde İdari Yargılama Usûlü Değişiklikleri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 2016, Sayı: 28, ss. 415-446.
- YÜCEL, Mehmet. *Türk Vergi Yargısında İstinaf Kanun Yolu*, Ankara: Adalet Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.
- YÜKSEL, Mahmut. “6545 Sayılı Kanun Işığında Vergi Yargılama Hukukunda Kanun Yararına Temyiz”, *Vergi Sorunları Dergisi*, 2016, Cilt: 39, Sayı: 328, ss. 127-136.
- ZABUNOĞLU, Yahya Kazım. *İdare Hukuku*, Cilt: 2, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2012.

ÇALIŞMAMIZDA YER VERİLEN YARGI KARARLARI

Anayasa Mahkemesi Kararları:

Anayasa Mahkemesi Esas No: 1970/31, Karar No: 1971/21 sayılı ve 18.02.1971 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/1971-21-nrm.pdf> (E.T.: 25.01.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2001/232, Karar No: 2001/89 sayılı ve 23.05.2001 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2001-89-nrm.pdf> (E.T.: 28.04.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2006/163, Karar No: 2006/121 sayılı ve 27.12.2006 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2006-121-nrm.pdf> (E.T.: 30.12.2024)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2016/19, Karar No: 2016/17 sayılı ve 16.03.2016 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2016/17> (E.T.: 06.02.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2018/71, Karar No: 2018/118 sayılı ve 27.12.2018 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2018-118-nrm.pdf> (E.T.: 28.04.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2022/7, Karar No: 2022/79 sayılı ve 21.06.2022 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2022-79-nrm.pdf> (E.T.: 29.04.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2023/81, Karar No: 2023/184 sayılı ve 26.10.2023 tarihli kararı.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2023-184-nrm.pdf> (E.T.: 19.05.2025)

Anayasa Mahkemesi Esas No: 2024/52, Karar No: 2024/140 sayılı ve 23.07.2024 tarihli kararı.

https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2024/140?Donemler_id=2&KelimeAra%5B%5D=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz (E.T.: 27.02.2025)

Anayasa Mahkemesi 26.03.2013 tarihli Başvuru No: 2012/26 sayılı Halit Abdullah başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2012/26> (E.T.: 18.04.2025)

Anayasa Mahkemesi 20.03.2014 tarihli Başvuru No: 2013/2014 sayılı Ali Atlı başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2013/500> (E.T.: 27.02.2025)

Anayasa Mahkemesi 26.06.2014 tarihli Başvuru No: 2012/1123 sayılı Abdullah Doğaş başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2012/1123> (E.T.: 18.04.2025)

Anayasa Mahkemesi 06.01.2016 tarihli Başvuru No: 2013/9025 sayılı Mükremin Eroğlu başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2013/9025> (E.T.: 27.02.2025)

Anayasa Mahkemesi 28.11.2019 tarihli Başvuru No: 2016/14563 sayılı Metin Gümüş başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2016/14563> (E.T.: 24.07.2025)

Anayasa Mahkemesi 03.06.2020 tarihli Başvuru No: 2017/17765 sayılı Ayşen Esen Danacı başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2017/17765> (E.T.: 05.03.2025)

Anayasa Mahkemesi 27.10.2021 tarihli Başvuru No: 2018/10018 sayılı Mustafa Altın başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2018/10018> (E.T.: 20.01.2025)

Anayasa Mahkemesi 30.03.2023 tarihli Başvuru No: 2020/33856 sayılı Erkan Tufan başvurusu. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2020/33856> (E.T.: 20.01.2025)

Anayasa Mahkemesi 11.05.2023 tarihli Başvuru No: 2018/14133 sayılı Şenol Özdemir başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2018/14133> (E.T.: 05.03.2025)

Anayasa Mahkemesi 17.05.2023 tarihli Başvuru No: 2019/33972 sayılı Fuat Fettahoğlu başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2019/33972> (E.T.: 18.04.2025) Anayasa Mahkemesi 15.11.2023 tarihli Başvuru No: 2021/35151 sayılı Hristo Talyaduro başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2021/35151> (E.T.: 18.04.2025)

Anayasa Mahkemesi 20.07.2023 tarihli Başvuru No: 2019/42517 sayılı Adem Akagündüz başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2019/42517> (E.T.: 20.01.2025)

Anayasa Mahkemesi 19.10.2023 tarihli Başvuru No: 2020/21325 sayılı Kemal Güçtekin başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2020/21325> (E.T.: 05.03.2025)

Anayasa Mahkemesi 02.11.2023 tarihli Başvuru No: 2021/9961 sayılı Aysel Gezer Ve Diğerleri başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2021/9961> (E.T.: 18.04.2025)

Anayasa Mahkemesi 20.12.2023 tarihli Başvuru No: 2019/8817 sayılı Bilal Güvendi başvurusu.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2019/8817> (E.T.: 20.01.2025)

Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu ile Vergi Ve İdari Dava Daireleri Kurulu Kararları:

Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu Esas No: 1969/21, Karar No: 1971/19 sayılı ve 27.03.1971 tarihli kararı.

[http://www.tid.gov.tr/kurumlar/tid.gov.tr/tum-sayilar\(2\)/1951-1975/1971/Yil42_328_1971_.pdf](http://www.tid.gov.tr/kurumlar/tid.gov.tr/tum-sayilar(2)/1951-1975/1971/Yil42_328_1971_.pdf) (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 1985/4, 1985/5 sayılı ve 02.07.1985 tarihli kararı. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/19031.pdf> (E.T.: 12.03.2025)

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Esas No: 2021/3, Karar No: 2024/1 sayılı ve 28.06.2024 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2021-3-k-2024-1-t-28-6-2024> (E.T.: 12.03.2025)

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2013/8, Karar No: 2013/1211 sayılı ve 04.04.2013 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/iddk-e-2013-8-k-2013-1211-t-4-4-2013> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2013/9504, Karar No: 2013/6238 sayılı ve 21.10.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-idrddk-e-2013-9504-k-2013-6238-t-21-10-2013-kanun-yararina-bozma/1379002> (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/421, Karar No: 2023/2546 sayılı ve 06.11.2023 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/dani%C5%9Ftay%20karari/TElqSURnUE5RWGdaaTJhOThKU XhKRi9sbEs2aVN6djc?s=%22kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz%22%20%22ama%C3%A7%22%20%22birli%C4%9Fi%22> (E.T.: 09.04.2025)

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/37, Karar No: 2024/39 sayılı ve 30.09.2024 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr> (E.T.: 16.05.2025)

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/51, Karar No: 2024/36 sayılı ve 25.09.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-idrddk-e-2024-51-k-2024-36/5574465/> (E.T.: 03.04.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1997/479, Karar No: 1998/27 sayılı ve 16.01.1998 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17479700&arananKelime=1997/475490> (E.T.: 29.12.2024)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 1998/385, Karar No: 1999/339 sayılı ve 11.06.1999 tarihli kararı. [https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-1998-385-k-1999-339-t-11-06-1999-danistay-vergi-dava-daireleri-kurulu-](https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-1998-385-k-1999-339-t-11-06-1999-danistay-vergi-dava-daireleri-kurulu-karari/623555/yarg%c4%b1laman%c4%b1n+yenilenmesi+%22vergi%22)
[karari/623555/yarg%c4%b1laman%c4%b1n+yenilenmesi+%22vergi%22](https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-1998-385-k-1999-339-t-11-06-1999-danistay-vergi-dava-daireleri-kurulu-karari/623555/yarg%c4%b1laman%c4%b1n+yenilenmesi+%22vergi%22)
(E.T.: 25.01.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2001/4306, Karar No: 2002/151 sayılı ve 06.08.2002 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-2001-4306-k-2002-151-t-06-08-2002-danistay-vergi-dava-daireleri-kurulu-karari/623271> (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2021/5, Karar No: 2021/7 sayılı ve 03.11.2021 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-2021-5-k-2021-7-t-03-11-2021-ozel-usulsuzluk-cezalarinin-kaldirilmasi-istemi/4241655/> (E.T.: 17.05.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2021/7, Karar No: 2022/5 sayılı ve 13.04.2022 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/dani%C5%9Ftay%20karari/ZFNIM1NOaUpaTi92Z3h0TmVOU08wbDFCWk8yT1EyM2o> (E.T.: 17.05.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/1, Karar No: 2022/4 sayılı ve 02.03.2022 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=1094158100&arananKelime=edirne%20vergi> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2022/3, Karar No: 2022/6 sayılı ve 18.05.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-2022-3-k-2022-6-t-18-05-2022-bolge-idare-mahkemesi-kararlari-arasindaki-aykirliligin-gideril/4294086/> (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2023/4, Karar No: 2023/6 sayılı ve 01.11.2023 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=1094159700&arananKelime=edirne%20vergi>

ime=vergi%20dava%20daireleri,b%C3%B6lge%20idare%20mahkemesi,3/c
(E.T.: 08.01.2025)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/3, Karar No: 2024/9 sayılı ve 02.10.2024 kararı. <https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-2024-3-k-2024-9-t-02-10-2024/5478402/> (E.T.: 29.12.2024)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Esas No: 2024/5, Karar No: 2024/11 sayılı ve 13.11.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-vddk-e-2024-5-k-2024-11-t-13-11-2024/5528275/> (E.T.: 03.04.2025)

--

Danıştay Daireleri Kararları:

Danıştay 1. Daire Esas No: 2005/661, Karar No: 2005/1048 sayılı ve 22.09.2005 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-1-d-e-2005-661-k-2005-1048-t-22-09-2005-kararin-yeniden-incelenmesi-talebi/337445> (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2007/428, Karar No: 2007/614 sayılı ve 23.05.2007 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-1-d-e-2007-428-k-2007-614-t-23-05-2007-danistay-1-daire-karari/615766/> (E.T.: 16.05.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2008/126, Karar No: 2008/181 sayılı ve 08.02.2008 tarihli kararı. https://www.danistay.gov.tr/assets/pdf/yayinlar/dergi/20_05_2019_042915.pdf (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2008/200, Karar No: 2008/309 sayılı ve 14.03.2008 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=18314800&arananKelime=1.%20Daire,2008/200210> (E.T.: 08.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2010/1355, Karar No: 2010/1406 sayılı ve 05.10.2010 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2010-1355-k-2010-1406-t-5-10-2010> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2013/93, Karar No: 2013/217 sayılı ve 21.02.2013 tarihli kararı.

<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/danistay/e-2013-93-k-2013-217-t-21-2-2013> (E.T.: 08.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2014/49, Karar No: 2014/22 sayılı ve 15.01.2014 tarihli kararı.

<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/danistay/1-d-e-2014-49-k-2014-22-t-15-1-2014> (E.T.: 28.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2015/701, Karar No: 2015/631 sayılı ve 22.04.2015 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/1-d-e-2015-701-k-2015-631-t-22-4-2015> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2017/1196, Karar No: 2017/1181 sayılı ve 08.06.2017 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/1-d-e-2017-1196-k-2017-1181-t-8-6-2017> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2020/535, Karar No: 2020/1845 sayılı ve 28.12.2020 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/1-d-e-2020-535-k-2020-1845-t-28-12-2020> (E.T.: 10.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2020/1068, Karar No: 2020/1921 sayılı ve 29.12.2020 tarihli kararı.

<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/danistay/1-d-e-2020-1068-k-2020-1921-t-29-12-2020> (E.T.: 08.04.2025)

Danıştay 1. Daire Esas No: 2021/181, Karar No: 2021/371 sayılı ve 04.03.2021 tarihli karar. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksekmahkeme/meni%CC%87%20muhakeme%20i%CC%87stemi%CC%87%20>

[-
%20mahkemeni%CC%87n%20ge%C3%A7ersi%CC%87z%20oldu%C4%9Funu%20i%CC%87fade%20etti%CC%87%C4%9Fi%CC%87%20tebli%C%87gata%20konu%20adres%20oldu%C4%9Fu%20dolayisiyla%20yetki%CC%87li%CC%87%20kurulun%20hukuken%20ge%C3%A7erli%CC%87%20%C5%9Feki%CC%87lde%20tebli%CC%87%C4%9F%20edi%CC%87ldi%CC%87%C4%9Fi%CC%87%20](https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksekmahkeme/meni%CC%87n%20ge%C3%A7ersi%CC%87z%20oldu%C4%9Funu%20i%CC%87fade%20etti%CC%87%C4%9Fi%CC%87%20tebli%C%87gata%20konu%20adres%20oldu%C4%9Fu%20dolayisiyla%20yetki%CC%87li%CC%87%20kurulun%20hukuken%20ge%C3%A7erli%CC%87%20%C5%9Feki%CC%87lde%20tebli%CC%87%C4%9F%20edi%CC%87ldi%CC%87%C4%9Fi%CC%87%20)

[%20yeni%CC%87%20bi%CC%87r%20i%CC%87ti%CC%87raz%20hakki%20i%CC%87hya%20etmeyece%C4%9Fi%CC%87%20](https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksekmahkeme/meni%CC%87%20bi%CC%87r%20i%CC%87ti%CC%87raz%20hakki%20i%CC%87hya%20etmeyece%C4%9Fi%CC%87%20)

%20dosyanin%20i%CC%87adesi%CC%87%20/V1F5TmV3VmUybjZEL1
JaSHZnUzdDdHcwZnBWMjM2UUY (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2001/1071, Karar No: 2001/1992 sayılı ve
12.09.2001 tarihli kararı. [https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/2-
daire-e-2001-1071-k-2001-1992-t-12-9-2001](https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/2-daire-e-2001-1071-k-2001-1992-t-12-9-2001) (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2004/335, Karar No: 2004/450 sayılı ve
13.05.2004 tarihli kararı. [https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-
mahkeme/yargitay%20karari/Y1M1eVBKQjFYT0lVbkpHU3lGaDFXQT09](https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/yargitay%20karari/Y1M1eVBKQjFYT0lVbkpHU3lGaDFXQT09)
(E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2008/849, Karar No: 2010/255 sayılı ve
29.01.2010 tarihli kararı. [https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2008-849-
k-2010-255-t-29-01-2010-tarim-ve-koy-isleri-bakanligi-hukuk-musavirligi-
gorusunun-i/1399596](https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2008-849-k-2010-255-t-29-01-2010-tarim-ve-koy-isleri-bakanligi-hukuk-musavirligi-gorusunun-i/1399596) (E.T.: 16.05.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2010/6877, Karar No: 2010/5117 sayılı ve
27.12.2010 tarihli kararı. [https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2010-6877-k-
2010-5117-t-27-12-2010-danistay-2-daire-
karari/755592/%22kanun+yararına+temyiz%22+temyiz+yoluna+++kanun+
yararına+temyiz+yoluna+mı+başvurulduğu+hususunda+netlik+bulunmayab
ilir](https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2010-6877-k-2010-5117-t-27-12-2010-danistay-2-daire-karari/755592/%22kanun+yararına+temyiz%22+temyiz+yoluna+++kanun+yararına+temyiz+yoluna+mı+başvurulduğu+hususunda+netlik+bulunmayabilir) (E.T.: 24.03.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2011/10531, Karar No: 2011/5633 sayılı ve
21.11.2011 tarihli kararı. [https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2011-10531-k-
2011-5633-t-21-11-2011-danistay-2-daire-karari/892360/](https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2011-10531-k-2011-5633-t-21-11-2011-danistay-2-daire-karari/892360/) (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2013/4215, Karar No: 2013/4759 sayılı ve
21.10.2013 tarihli kararı. (Milli Eğitim Bakanlığı, Nevşehir Valiliği)
[https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/danistay-2-dairesine-ait-
kararlari-28889](https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/danistay-2-dairesine-ait-kararlari-28889) (E.T.: 06.02.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2015/1900, Karar No: 2015/6522 sayılı ve
16.06.2015 tarihli kararı. [https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2015-1900-k-
2015-6522-t-16-06-2015-sozlesmeli-statude-ingilizce-ogretmeni-olarak-
gorev-yapma/1484733/](https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2015-1900-k-2015-6522-t-16-06-2015-sozlesmeli-statude-ingilizce-ogretmeni-olarak-gorev-yapma/1484733/) (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/17831, Karar No: 2022/5828 sayılı ve 22.11.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2021-17831-k-2022-5828-t-22-11-2022-su-alti-tufegi-ile-su-urunleri-avciligi-yapildigindan-ba/4785394/+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+-+bozma+%22istinaf%22> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/18878, Karar No: 2022/5000 sayılı ve 11.10.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2021-18878-k-2022-5000-t-11-10-2022-jandarma-genel-komutanligi-yuksek-disiplin-kurulu-karari/4786224/-aile+-%c3%a7atalca+%22istinaf%22+%22b%c3%b6lge+idare+mahkemesinin%22+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+isteminin+kabul%c3%bcne%22+%22vergi+mahkemesi%22> (E.T.: 05.02.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/342, Karar No: 2023/88 sayılı ve 11.01.2023 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2021-342-k-2023-88-t-11-01-2023-ruhsatsiz-ickili-kafeterya-isletildiginden-bahisle-verilen-p/4785768/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22ba%c5%9fkanl%c4%b1%c4%9f%c4%b1na%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/348, Karar No: 2022/4708 sayılı ve 29.09.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2021-348-k-2022-4708-t-29-09-2022-tasinmaza-iliskin-ecrimisil-ihbarnamesinin-iptali-istemi/4785353/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22ba%c5%9fkanl%c4%b1%c4%9f%c4%b1na%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2021/5689, Karar No: 2021/533 sayılı ve 10.03.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=667371700&arananKelim=MASAK,%C4%B0ST%C4%B0KRARA> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/443, Karar No: 2024/3375 sayılı ve 03.05.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2024-443-k-2024-3375-t-03-05-2024/5447427> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/456, Karar No: 2024/3397 sayılı ve 03.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2024-456-k->

2024-3397-t-03-06-2024-sozlesmeli-aile-hekimi-olarak-gorev-yapan-davaci-
tarafinda/5417689/%22kanun+yarar%24%b1na+bozma%22++++%22kanun
+yarar%24%b1na+temyiz+isteminin+reddi+ile%22 (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/457, Karar No: 2024/3710 sayılı ve
25.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2024-457-k-2024-3710-t-25-06-2024-sozlesmeli-aile-hekimi-olarak-gorev-yapan-davaci-tarafinda/5415618> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 2. Daire Esas No: 2024/459, Karar No: 2024/3383 sayılı ve
03.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-2-d-e-2024-459-k-2024-3383-t-03-06-2024-sozlesmeli-aile-hekimi-olarak-gorev-yapan-davaci-tarafinda/5430445/%22kanun+yarar%24%b1na+bozma%22++++%22kanun+yarar%24%b1na+temyiz+isteminin+reddi+ile%22> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 1990/1688, Karar No: 1990/3250 sayılı ve
23.11.1990 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-1990-1688-k-1990-3250-t-23-11-1990-danistay-3-daire-karari/515196/%22kanun+yarar%24%b1na+bozma%22%2c+%22vergi+ma hkemesi%22> (E.T.: 05.06.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 1995/2321, Karar No: 2243 sayılı ve
29.06.1995 tarihli kararı.
<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22356.pdf> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2008/1027, Karar No: 2008/4081 sayılı ve
18.12.2008 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2008-1027-k-2008-4081-t-18-12-2008-vergi-mahkemelerince-takdir-edilecek-avukatlik-ucreti/469319/%22kanun+yarar%24%b1na+temyiz%22+> (E.T.: 03.04.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2010/6979, Karar No: 2012/667 sayılı ve
13.03.2012 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2010-6979-k-2012-667-t-13-03-2012-stopaj-vergisinin-suresinde-acilmasi-geregi/1423141/%22kanun+yarar%24%b1na+temyiz%22+%22vergi%22+>

%22vergi+uyu%c5%9fmazl%c4%b1%c4%9f%c4%b1%22 (E.T.: 27.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2011/3445, Karar No: 2011/5067 sayılı ve 22.09.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2011-3445-k-2011-5067-t-22-09-2011-katma-deger-vergisinin-iadesine-yonelik-yapilan-basvurunu/929250/> (E.T.: 23.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2012/2798, Karar No: 2012/3332 sayılı ve 17.10.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2012-2798-k-2012-3332-t-17-10-2011/1147197/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22vergi+mahkemesi%22> (E.T.: 12.06.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2016/10724, Karar No: 2017/2852 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2016-10724-k-2017-2852-t-13-04-2017-kararin-kanun-yararina-bozulmasi-usulu-temyiz-edilmeden-/2971164/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2016/10725, Karar No: 2017/2849 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2016-10725-k-2017-2849-t-13-04-2017-kararin-kanun-yararina-bozulmasi-usulu-temyiz-edilmeden-/2971161> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/39, Karar No: 2021/2094 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=680422100&arananKelimme=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,vergi%20mahkemesi,vergi,kanun%20yarar%C4%B1na> (E.T.: 18.12.2024)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2021/41, Karar No: 2021/2095 sayılı ve 20.04.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=680422500&arananKelimme=,kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2022/2252, Karar No: 2022/3376 sayılı ve 27.09.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-3-d-e-2022-2252-k-2022-3376-t-27-09-2022-vergi-ziyai-cezali-katma-deger-vergisinin->

kaldirilmesi-

ta/4322212/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22istinaf%22 (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 3. Daire Esas No: 2024/3400, Karar No: 2024/4636 sayılı ve 17.09.2024 tarihli kararı.

<https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=1085565500&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,vergi%20mahkemesi,vergi,kanun%20yarar%C4%B1na> (E.T.: 18.12.2024)

Danıştay 4. Daire Esas No: 1989/1444, Karar No: 1989/3716 sayılı ve 26.10.1989 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-1989-1444-k-1989-3716-t-26-10-1989-danistay-4-daيرة-karari/516194/> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 1990/2104, Karar No: 1990/3138 sayılı ve 12.11.1990 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-1990-2104-k-1990-3138-t-12-11-1990-danistay-4-daيرة-karari/516248/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+-temyiz> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 1996/786, Karar No: 1997/471 sayılı ve 18.02.1997 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksekmahkeme/tarhi%CC%87yatin%20kaldirilmesi%20i%CC%87stemi%CC%87%20-%20i%CC%87lgi%CC%87li%CC%87%20yasanin%20y%C3%BCr%C3%BCrl%C3%BC%C4%9F%C3%BCnden%20sonra%20dosyanin%20i%CC%87ncelenmeye%20ba%C5%9Flandi%C4%9Finin%20kabul%C3%BC%20l%C3%BCzumu%20-%20davacinin%20yasada%20%C3%B6ng%C3%B6r%C3%BClen%20s%C3%BCrede%20matrah%20artiriminda%20bulundu%C4%9Fundan%20tarhi%CC%87yatin%20kaldirilmesi%20gere%C4%9Fi%CC%87/UkxkMTRpS2IrelVMcDFNc01iVExWdz09> (E.T.: 17.05.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2000/1065, Karar No: 2000/1630 sayılı ve 20.04.2000 tarihli kararı. <https://www.ictihatlar.com.tr/ictihatdetay-5979->

danistay-Danistay-4-Daire-2000-1065-Esas-2000-1630-Karar-Sayili-
Ilami.html (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2001/655, Karar No: 2001/1831 sayılı ve
03.05.2001 tarihli kararı.

<https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17660400&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,vergi%20mahkemesi> (E.T.:
10.01.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2009/1524, Karar No: 2010/5772 sayılı ve
29.11.2010 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-2009-1524-k-2010-5772-t-29-11-2010-danistay-4-daire-karari/763473/+%22vergi%22++%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2012/4859, Karar No: 2016/2845 sayılı ve
06.06.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-2012-4859-k-2016-2845-t-06-06-2016-kanun-yararina-bozma-istemi-muzayede-mahallerinde-yapilan/2729829/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22++++%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+isteminin+reddi+ile%22> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2021/226, Karar No: 2021/3207 sayılı ve
15.06.2021 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-2021-226-k-2021-3207-t-15-06-2021-sirketin-vergi-borclari-sebebiyle-kanuni-temsilci-sifatiyl/4142009> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/198, Karar No: 2022/1443 sayılı ve
09.03.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-2022-198-k-2022-1443-t-09-03-2022-vergi-ziyai-cezali-gelir-vergisinin-kaldirilmesi-istemi/4319777/> (E.T.: 09.02.2025)

Danıştay 4. Daire Esas No: 2022/199, Karar No: 2022/1444 sayılı ve
09.03.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-4-d-e-2022-199-k-2022-1444-t-09-03-2022-vergi-ziyai-cezali-gelir-vergisinin-kaldirilmesi-istemi/4319775/> (E.T.: 29.04.2025)

--

Danıştay 5. Daire Esas No: 1989/498, Karar No: 1989/506 sayılı ve 23.03.1989 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-1989-498-k-1989-506-t-23-03-1989-danistay-5-daire-karari/516910/%22nihai+karar%22+%22son%22+%22dava+esas%c4%b1%22> (E.T.: 14.02.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2007/5618, Karar No: 2008/2284 sayılı ve 21.04.2008 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-2007-5618-k-2008-2284-t-21-04-2008-naklen-atanmada-yolluk-odenmesi/338361/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+%22+%22sa%c4%9f%c4%b1k+bakanl%c4%b1%c4%9f%c4%b1%22> (E.T.: 06.04.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2008/2694, Karar No: 2008/6050 sayılı ve 01.12.2008 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/5-d-e-2008-2694-k-2008-6050-t-1-12-2008> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2012/6799, Karar No: 2012/6892 sayılı ve 07.11.2012 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-2012-6799-k-2012-6892-t-07-11-2012/1178844/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2013/10295, Karar No: 2014/1030 sayılı ve 13.02.2014 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-2013-10295-k-2014-1030-t-13-02-2014-kanun-yararına-temyiz/1387575> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/447, Karar No: 2014/3076 sayılı ve 09.04.2014 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-2014-447-k-2014-3076-t-09-04-2014/1407927/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/448, Karar No: 2014/1033 sayılı ve 13.02.2014 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-5-d-e-2014-448-k-2014-1033-t-13-02-2014-yolluk-odenmesi-talenbinde-dava-acma-suresi/1387578/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22samsun+b%c3%b6lge+idare+mahkemesi%22> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2014/779, Karar No: 2014/3085 sayılı ve 09.04.2014 tarihli kararı. <https://kdv.legalbank.net/belge/d-5-d-e-2014-779->

k-2014-3085-t-09-04-2014-kanun-yararına-bozma-talebi/1408307 (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2015/4697, Karar No: 2015/7644 sayılı ve 07.10.2015 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2015-4697-k-2015-7644-t-7-10-2015> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2019/428, Karar No: 2019/1770 sayılı ve 07.03.2019 tarihli kararı. <https://mevzuatvekararlar.legalbank.net/belge/d-5-dsi-e-2019-428-k-2019-1770-t-07-03-2019-kapatilan-saglik-kurumunda-isci-olarak-calisanin-is-akdi/3408234> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 5. Daire Esas No: 2019/3540, Karar No: 2020/2386 sayılı ve 16.06.2020 tarihli kararı. <https://www.danistay.gov.tr/assets/pdf/guncelKararlar/2020-12-24-01-15-6692227.pdf> (E.T.: 29.04.2025)

--

Danıştay 6. Daire Esas No: 1995/6502, Karar No: 1995/4568 sayılı ve 15.11.1995 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-6-d-e-1995-6502-k-1995-4568-t-15-11-1995-danistay-6-daire-karari/616012/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22iptal+davas%c4%b1%22> (E.T.: 16.01.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 1997/4680, Karar No: 1998/2489 sayılı ve 13.05.1998 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-6-d-e-1997-4680-k-1998-2489-t-13-05-1998-danistay-6-daire-karari/521871/> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 2016/13929, Karar No: 2017/1976 sayılı ve 23.03.2017 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/6-d-e-2016-13929-k-2017-1976-t-23-3-2017> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 2023/8851, Karar No: 2024/3889 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. <https://mevzuatvekararlar.legalbank.net/belge/d-6-d-e-2023-8851-k-2024-3889-t-26-06-2024-/5512998> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2375, Karar No: 2024/4136 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-6-d-e-2024-2375-k-2024-4136-t-26-06-2024->

/5482124/%22kanun+yarar%20c4%b1na+temyiz%22+%22bakanl%20c4%b1%20c4%9f%20c4%b1na%22 (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2722, Karar No: 2024/4152 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-6-d-e-2024-2722-k-2024-4152-t-26-06-2024->

/5458056/+%22kanun+yarar%20c4%b1na+temyiz%22+%22ba%20c5%9fvurma+hakk%20c4%b1%22 (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 6. Daire Esas No: 2024/2780, Karar No: 2024/4155 sayılı ve 26.06.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-6-d-e-2024-2780-k-2024-4155-t-26-06-2024->

/5508842/tam+yarg%20c4%b1+%22kanun+yarar%20c4%b1na%22 (E.T.: 13.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 1991/2897, Karar No: 1991/2442 sayılı ve 30.09.1991 tarihli kararı.

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21080.pdf> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2002/1628, Karar No: 2002/2122 sayılı ve 27.05.2002 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2002-1628-k-2002-2122-t-27-05-2002-yargilanmanin-yenilenme-sarti/392465/dan%20c4%b1%20c5%9ftay+itiraz+kesin+temyiz+%22b%20c3%b6lge+idare+mahkemesi%22> (E.T.: 07.02.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2004/586, Karar No: 2004/1003 sayılı ve 15.04.2004 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2004-586-k-2004-1003-t-15-04-2004-reddi-hakim-istemi/382505> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2007/29, Karar No: 2007/2094 sayılı ve 26.04.2007 tarihli kararı. <https://mevzuatvekararlar.legalbank.net/belge/d-7-d-e-2007-29-k-2007-2094-t-26-04-2007-danistay-7-daire-karari/613526> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/5362, Karar No: 2015/2395 sayılı ve 29.04.2015 tarihli kararı.

[https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-](https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/i%CC%87%C5%9Flem%20i%CC%87ptali%CC%87%20i%CC)

[mahkeme/i%CC%87%C5%9Flem%20i%CC%87ptali%CC%87%20i%CC](https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/i%CC%87%C5%9Flem%20i%CC%87ptali%CC%87%20i%CC)

%87stemi%CC%87%20-
%20para%20cezasi%20uygulanabi%CC%87lmesi%CC%87%20i%CC%87
%C3%A7i%CC%87n%20aranan%20yasal%20ko%C5%9Fullarin%20olu%
C5%9Fmadi%C4%9Fi%20-
%20karar%20d%C3%BCzeltme%20ba%C5%9Fvurularini%20reddeden%2
0b%C3%B6lge%20i%CC%87dare%20mahkemesi%CC%87%20kararlarind
a%20y%C3%BCr%C3%BCrl%C3%BCkteki%CC%87%20hukuk%20kural
larina%20uyarlik%20g%C3%B6r%C3%BClmedi%CC%87%C4%9Fi%CC
%87/ZmE1ZmRxanduc3NRTkRJVNnVNdGM2dz09?s=%22kanun%20yarar
%C4%B1na%20temyiz%22%20%22ama%C3%A7%22%20%22birli%C4
%9Fi%22 (E.T.: 09.04.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6632, Karar No: 2014/1085 sayılı ve
27.02.2014 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/7-d-e-2013-6632-k-2014-1085-t-27-2-2014> (E.T.: 11.06.2025).

Danıştay 7. Daire Esas No: 2013/6633, Karar No: 2014/1086 sayılı ve
27.02.2014 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/7-d-e-2013-6633-k-2014-1086-t-27-2-2014> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1203, Karar No: 2015/2396 sayılı ve
29.04.2015 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2014-1203-k-2015-2396-t-29-04-2015-hesaplanarak-karara-baglanan-para-cezasinda-ve-buna-yapil/1472227/+vergi+mahkemesi%2c+uygulama+birli%c4%9finin+sa%c4%9flanmas%c4%b1%2c+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22> (E.T.: 10.06.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2014/1206, Karar No: 2015/2398 sayılı ve
29.04.2015 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2014-1206-k-2015-2398-t-29-04-2015-hesaplanarak-karara-baglanan-para-cezasinda-ve-buna-yapil/1472229/+%22kanun+yarar%c4%b1na%22+++%22hata%22> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2018/951, Karar No: 2019/2181 sayılı ve
01.04.2019 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2018-951-k-2019-2181-t-1-4-2019> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2021/4567, Karar No: 2021/5015 sayılı ve 18.11.2021 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2021-4567-k-2021-5015-t-18-11-2021-gumruk-vergisinin-iptali-istemi/4241658/%22vergi+mahkemesi%22+%22kanun+yarar%c4%b1na%22> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/1, Karar No: 2025/119 sayılı ve 23.01.2025 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-7-d-e-2025-1-k-2025-119-t-23-01-2025/5635385/> (E.T.: 10.06.2025)

Danıştay 7. Daire Esas No: 2025/12, Karar No: 2025/228 sayılı ve 28.01.2025 tarihli kararı. <https://gumruk.legalbank.net/belge/d-7-d-e-2025-12-k-2025-228-t-28-01-2025/5614881/> (E.T.: 18.05.2025)

--

Danıştay 8. Daire Esas No: 2005/1425, Karar No: 2005/5059 sayılı ve 09.12.2005 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/8-daيرة-e-2005-1425-k-2005-5059-t-9-12-2005> (E.T.: 28.03.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2006/2880, Karar No: 2006/2896 sayılı ve 07.07.2006 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/8-daيرة-e-2006-2880-k-2006-2896-t-7-7-2006> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2015/270, Karar No: 2015/182 sayılı ve 27.01.2015 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/8-d-e-2015-270-k-2015-182-t-27-1-2015> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2017/3628, Karar No: 2017/6472 sayılı ve 13.04.2017 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-8-d-e-2017-3628-k-2017-6472-t-13-04-2017-kararin-kanun-yararina-bozulmasi-usulu-temyiz-edilmeden-k/2971167/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22vergi%22+%22usul%22++%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+isteminin+KABUL%c3%9cNE%22> (E.T.: 27.01.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/3630, Karar No: 2020/5365 sayılı ve 08.12.2020 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-8-d-e-2020-3630-k-2020-5365-t-08-12-2020-baroya-nakil-yoluyla-kayit-talebinde-bulunan-avukatlardan/4023743> (E.T.: 16.05. 2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/4036, Karar No: 2020/3428 sayılı ve 08.08.2020 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/8-d-e-2020-4036-k-2020-3428-t-8-9-2020> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2020/7528, Karar No: 2021/1532 sayılı ve 12.03.2021 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-8-d-e-2020-7528-k-2021-1532-t-12-03-2021-sahipsiz-hayvanlarin-saldirisina-ugrayan-magdurun-davasini/4109801/> (E.T.: 06.02.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/6465, Karar No: 2022/909 sayılı ve 16.02.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-8-d-e-2021-6465-k-2022-909-t-16-02-2022-sirket-adina-kesilen-trafik-idari-para-cezasinin-tahsili-a/4290306> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 8. Daire Esas No: 2021/7033, Karar No: 2021/7124 sayılı ve 29.12.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=746351800&arananKelimeme=,kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 1984/574, Karar No: 1984/1678 sayılı ve 03.04.1984 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-1984-574-k-1984-1678-t-03-04-1984-danistay-9-daيره-karari/620105/%22kanun+yarar%C4%B1na+bozma%22> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 1985/1506, Karar No: 1985/1184 sayılı ve 30.09.1985 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-1985-1506-k-1985-1184-t-30-09-1985-danistay-9-daيره-karari/620045/%22kanun+yarar%C4%B1na%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2005/1556, Karar No: 2006/4412 sayılı ve 15.11.2006 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2005-1556-k-2006-4412-t-15-11-2006-danistay-9-daيره-karari/620250/%22kanun+yarar%C4%B1na+temyiz%22+%22vergi+mahkemesi%22> (E.T.: 12.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2005/2222, Karar No: 2006/4411 sayılı ve 15.11.2006 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2005-2222-k-2006-4411-t-15-11-2006> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2007/1783, Karar No: 2007/2143 sayılı ve 31.05.2007 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2007-1783-k-2007-2143-t-31-05-2007-danistay-9-daie-karari/620228> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2011/4197, Karar No: 2013/7914 sayılı ve 02.10.2013 tarihli kararı. UYAP (E. T.: 23.05.2025).

Danıştay 9. Daire Esas No: 2014/2441, Karar No: 2016/647 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2014-2441-k-2016-647-t-22-02-2016-ilan-ve-reklam-vergisi-odenmeksizin-el-ilanlari-dagitilmas/2610475/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2014/7087, Karar No: 2016/646 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/9-daie-e-2014-7087-k-2016-646-t-22-02-2016> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2015/3269, Karar No: 2016/648 sayılı ve 22.02.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/9-daie-e-2016-648-k-2015-3269-t-22-02-2016> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2015/13875, Karar No: 2016/1351 sayılı ve 14.03.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2015-13875-k-2016-1351-t-14-3-2016> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/6527, Karar No: 2016/3602 sayılı ve 03.05.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/9-d-e-2016-6527-k-2016-3602-t-3-5-2016> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2016/17876, Karar No: 2017/7223 sayılı ve 26.10.2017 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2016-17876-k-2017-7223-t-26-10-2017-vergi-ceza-ihbarnamesinin-iptali-istemiyle-vergi-mahkeme/3051011/> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2018/153, Karar No: 2019/7580 sayılı ve 26.12.2019 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/9-d-e-2018-153-k-2019-7580-t-26-12-2019> (E.T.: 18.06.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/557, Karar No: 2021/2763 sayılı ve 15.04.2021 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2019-557-k-2021-2763-t-15-04-2021> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2019/558, Karar No: 2021/2766 sayılı ve 15.04.2021 tarihli kararı. <https://hukukmuhakemeler.legalbank.net/belge/d-9-d-e-2019-558-k-2021-2766-t-15-04-2021-kiraya-verenin-vekil-temsil-edilmesine-ve-davanin-kabulu/4126906> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3720, Karar No: 2021/1416 sayılı ve 03.03.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=743035700&arananKelimeme=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,temyiz%20isteminin%20reddi> (E.T.: 11.01.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/3721, Karar No: 2021/3125 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2020-3721-k-2021-3125-t-20-05-2021-sirket-tarafından-cevre-temizlik-vergisine-iliskinyapila/4126659> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2020/6196, Karar No: 2021/3077 sayılı ve 20.05.2021 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/vergi%CC%87%20zi%CC%87yai%20cezali%20tapu%20harcinini%20kaldırılması%20i%CC%87stemi%CC%87%20-%20tapu%20harcına%20esas%20alınan%20matrahın%20ger%C3%A7te%20olandan%20d%C3%BC%5%9F%C3%BCK%20beyan%20edi%CC%87ldi%CC%87%C4%9Fi%CC%87%20hususunun%20somut%20olarak%200ortaya%20konulamadi%C4%9Fi%20-%20h%C3%BCKm%C3%BCn%20sonu%C3%A7larına%20etki%CC%87li%CC%87%20olmamak%20%C3%BCzere%20kanun%20yararına%20bozulmasi/dHMwUGdUdSt5Zm1uNmXTNTRHZ0plSUY5Nml4MjdCWEM?s=%22kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz%22%20%22ama%C3%A7%22%20%22vergi%22> (E.T.: 09.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/43, Karar No: 2024/1335 sayılı ve 19.03.2024 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2022-43-k-2024-1335-t-19-03-2024-değerli-kagıt-bedeli-olarak-fazladan-odenen-tutarın-iade-ed/5337598/%22kanun+yararına+temyiz%22+-istinaf+%22vergi+mahkemesinin%22> (E.T.: 11.04.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/1577, Karar No: 2023/4127 sayılı ve 30.10.2023 tarihli kararı.

<https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/i%CC%87%C5%9Flemi%CC%87n%20i%CC%87ptali%CC%87%20i%CC%87stemi%CC%87%20-%20ri%CC%87skli%CC%87%20yapi%20mali%CC%87kleri%CC%87%20tarafından%20%C3%BC%C3%A7%C3%BCnc%C3%BC%20ki%CC%87%C5%9Fi%CC%87lere%20i%CC%87lk%20sati%C5%9F%20i%CC%87%C5%9Flemi%CC%87ne%20i%CC%87li%CC%87%C5%9Fki%CC%87n%20olarak%20mali%CC%87k%20adına%20tahakkuk%20eden%20tapu%20harcının%20kanun%20gere%C4%9Fi%CC%87%20i%CC%87sti%CC%87sna%20h%C3%BCk%C3%BCmleri%CC%87%20kapsamında%20de%C4%9F Ferlendi%CC%87ri%CC%87lemeyece%C4%9Fi%CC%87%20-%20h%C3%BCkm%C3%BCn%20kanun%20yararına%20bozulması/UkpD YyttcExBSGkzL1VNdU5veHFWczhXc3krMG93Y1g> (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2022/171, Karar No: 2022/6589 sayılı ve 21.12.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-9-d-e-2022-171-k-2022-6589-t-21-12-2022-tahsil-edilen-damga-vergisinin-iadesi-istemi/4843308> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 9. Daire Esas No: 2023/3810, Karar No: 2023/4379 sayılı ve 27.03.2023 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2023-3810-k-2023-4379-t-27-3-2023> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 1983/31, Karar No: 1983/17 sayılı ve 17.01.1983 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-1983-31-k-1983-17-t-17-01-1983-danistay-10-daire-karari/619511> (E.T.: 16.05.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2001/4699, Karar No: 2001/3985 sayılı ve 20.11.2001 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2001-4699-k-2001-3985-t-20-11-2001-hususi-damgali-pasaport-verilmesi-istemi/392231/%22kanun+yarar%C4%B1na+bozma%22+++++temyiz-> (E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/5427, Karar No: 2002/3682 sayılı ve 09.10.2002 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2002-5427-k-2002-3682-t-09-10-2002-danistay-10-daire-karari/619332/> (E.T.: 20.03.2020)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/7036, Karar No: 2002/4551 sayılı ve 28.11.2002 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=18010800&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,amac%C4%B1,%C3%BCIke> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2004/11660, Karar No: 2005/1181 sayılı ve 21.03.2005 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=17779200&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,amac%C4%B1,%C3%BCIke> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2004/9839, Karar No: 2005/1182 sayılı ve 21.03.2005 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2004-9839-k-2005-1182-t-21-03-2005-reklam-yasaklari/173044/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22KANUN+YARARINA+TEMY%c4%b0Z+EDEN%22+%22bakanl%c4%b1%c4%9f%c4%b1%22> (E.T.: 06.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2006/2939, Karar No: 2009/2341 sayılı ve 27.03.2009 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2006-2939-k-2009-2341-t-27-03-2009-reklam-durdurma-ve-duzeltme-cezalari/648649/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22iptal+davas%c4%b1%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2008/3145, Karar No: 2012/768 sayılı ve 08.03.2012 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=43587000&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,tam%20yarg%C4%B1%20davas%C4%B1> (E.T.: 13.01.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/2731, Karar No: 2016/113 sayılı ve 14.01.2018 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/10-d-e-2015-2731-k-2016-113-t-14-1-2016> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2015/4855, Karar No: 2018/2719 sayılı ve 24.09.2018 tarihli kararı.

https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme?tur=METIN&miktar=15&tumKanun=true&DAIREBILGI=49%2C50%2C51%2C52%2C53%2C54%2C55%2C56%2C57%2C58%2C59%2C60%2C61%2C62%2C63%2C64%2C65%2C156%2C157%2C66%2C67%2C76&s=&alternatif=&istenmeyen=&ESAS_YIL=2015&ESAS_NO=4855&KARAR_YIL=&KARAR_NO=&KARAR_TARIHI=&baslangic_yili=&bitis_yili= (E.T.: 06.03.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/2646, Karar No: 2022/967 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2018-2646-k-2022-967-t-23-02-2022-maddi-zararin-yasal-faiziyle-odenmesi-istemi/4287948/%22vergi+mahkemesi%22+%22tazminat%22+%22kanun+yarar%c4%b1na%22+%22tam+yarg%c4%b1%22+%22vergi%22> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2018/5076, Karar No: 2022/968 sayılı ve 23.02.2022 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2018-5076-k-2022-968-t-23-2-2022> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2019/11703, Karar No: 2020/92 sayılı ve 29.01.2020 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr> (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2019/12748, Karar No: 2023/6982 sayılı ve 16.11.2023 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2019-12748-k-2023-6982-t-16-11-2023> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2021/1621, Karar No: 2021/2323 sayılı ve 18.05.2021 tarihli kararı. <https://www.yargitaykararlari.com.tr/ictihatdetay-69706-danistay-Danistay-10-Daire-2021-1621-Esas-2021-2323-Karar-Sayili-Ilami.html> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2002/6545, Karar No: 2002/4254 sayılı ve 07.11.2002 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-d-e-2002-6545-k-2002-4254-t-07-11-2002-ticari-reklam-ve-ilanlarin-yayinlanmasi/392610/> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2023/3953, Karar No: 2023/6726 sayılı ve 09.11.2023 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=1082028300&arananKelime=,Kanun%20Yarar%C4%B1na%20Temyiz,Talebinin%20Geri%20%C3%87ekilmesi> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2023/4779, Karar No: 2023/4433 sayılı ve 13.09.2023 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksek-mahkeme/dani%C5%9Ftay%20karari/aXVYWnRKR0R6bW5NVGRCTWZQWERnZjYxQ2FGd2FpT1g?s=%22kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz%22%20Dan%C4%B1%C5%9Ftay,%20kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz%20isteminin%20kabul%C3%BC> (E.T.: 24.04.2025)

Danıştay 10. Daire Esas No: 2009/12010, Karar No: 2013/8791 sayılı ve 09.12.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-10-dsi-e-2009-12010-k-2013-8791-t-09-12-2013-hususi-damgali-pasaport-verilmesi-istemiyle-yapilan-b/1381998/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/4018, Karar No: 2012/4569 sayılı ve 20.06.2012 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-11-d-e-2012-4018-k-2012-4569-t-20-06-2012/3049658/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22izmir+b%c3%b6lge+idare+mahkemesi%22> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/4022, Karar No: 2012/4558 sayılı ve 20.06.2012 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-11-d-e-2012-4022-k-2012-4558-t-20-06-2012/3049662/> (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 11. Daire Esas No: 2012/5219, Karar No: 2013/543 sayılı ve 29.01.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-11-d-e-2012-5219-k-2013-543-t-29-01-2013/1221509/> (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 11. Daire Esas No: 2016/5648, Karar No: 2016/4815 sayılı ve 21.12.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-11-d-e-2016-5648-k-2016-4815-t-21-12-2016-gecici-personelin-ucret-dengesini-saglamak-amaciyla-geci/2838656/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22ba%c5%9fkanl%c4%b1%c4%9f%c4%b1na%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 11. Daire Esas No: 2017/857, Karar No: 2017/873 sayılı ve 08.02.2017 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/11-d-e-2017-857-k-2017-873-t-8-2-2017> (E.T.: 16.04.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1018, Karar No: 2006/1436 sayılı ve 14.04.2006 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2003-1018-k-2006-1436-t-14-04-2006-kanun-yararina-bozma-isleminin-iptali-istemi/173050/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22iptal%22> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2003/1357, Karar No: 2003/4361 sayılı ve 31.12.2003 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2003-1357-k-2003-4361-t-31-12-2003-danistay-12-daire-karari/618489/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+talebinin+reddine%22> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/4577, Karar No: 2012/5649 sayılı ve 03.10.2012 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2012-4577-k-2012-5649-t-03-10-2012/1319936/> (E.T.: 03.01.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2012/5705, Karar No: 2013/4199 sayılı ve 21.05.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2012-5705-k-2013-4199-t-21-05-2013/1340266/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22++++%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz+isteminin+reddi+ile%22> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2014/10698, Karar No: 2015/65 sayılı ve 28.01.2015 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/12-d-e-2014-10698-k-2015-65-t-28-1-2015> (E.T.: 11.06.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1812, Karar No: 2016/754 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2015-1812-k-2016-754-t-17-02-2016-adliyede-gecici-personel-olarak-gorev-yapanin-ek-odemedenden/2407324/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22++-temyiz-> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1813, Karar No: 2016/791 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2015-1813-k-2016-791-t-17-02-2016> (E.T.: 05.02.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/1817, Karar No: 2016/753 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2015-1817-k-2016-753-t-17-02-2016-adliyede-gecici-personel-olarak-gorev-yapanin-ek-odemedenden/2407323/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22D%c3%bc%c5%9f%c3%bcncesi%22+%22reddine%22+%22KANUN+YARARIN A+BOZMA+%c4%b0STEM%c4%b0N%c4%b0N+REDD%c4%b0%22> (E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2721, Karar No: 2016/192 sayılı ve 05.04.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/12-d-e-2015-2721-k-2016-192-t-5-4-2016> (E.T.: 19.03.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2926, Karar No: 2016/76 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/12-d-e-2015-2926-k-2016-76-t-17-2-2016> (E.T.: 19.03.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/2984, Karar No: 2016/755 sayılı ve 17.02.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2015-2984-k-2016-755-t-17-02-2016-valilikte-gecici-personel-olarak-gorev-yapanin-ek-odemedede/2407325/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22iptal%22> (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2015/4847, Karar No: 2015/5858 sayılı ve 11.11.2015 tarihli karar. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2015-4847-k-2015-5858-t-11-11-2015-bolge-idare-mahkemelerince-verilen-karar->

duzeltme-

kararl/1512721/dan%c4%b1%c5%9ftay+itiraz+kesin+temyiz+%22b%c3%b6lge+idare+mahkemesi%22 (E.T.: 07.02.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2016/1843, Karar No: 2016/6754 sayılı ve 22.12.2016 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2016-1843-k-2016-6754-t-22-12-2016-2002-kpss-yerlestirmelerinin-yapildigi-tarihten-infaz->

[ve/2732846/tam+yarg%c4%b1+%22vergi%22++%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22](https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2016-1843-k-2016-6754-t-22-12-2016-2002-kpss-yerlestirmelerinin-yapildigi-tarihten-infaz-ve/2732846/tam+yarg%c4%b1+%22vergi%22++%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22) (E.T.: 13.01.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2017/2205, Karar No: 2017/5830 sayılı ve 21.11.2017 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2017-2205-k-2017-5830-t-21-11-2017> (E.T.: 05.02.2025)

Daire 12. Daire Esas No: 2020/1168, Karar No: 2020/2125 sayılı ve 13.05.2020 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/12-d-e-2020-1168-k-2020-2125-t-13-5-2020> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2018/10271, Karar No: 2019/2064 sayılı ve 19.03.2019 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2018-10271-k-2019-2064-t-19-3-2019> (E.T.: 05.02.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2021/5682, Karar No: 2021/6785 sayılı ve 15.12.2021 tarihli kararı.

<https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=770299200&arananKelimeme=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,vergi%20mahkemesinin,kabul%C3%BCne,g%C3%B6nderilmesine> (E.T.: 08.02.2025)

Danıştay 12. Daire Esas No: 2022/3322, Karar No: 2022/4601 sayılı ve 28.09.2022 tarihli kararı.

<https://legalbank.net/belge/d-12-d-e-2022-3322-k-2022-4601-t-28-09-2022-disiplin-kurulu-kararinin-iptali-istemi/4684857/%22kanun+yararına+temyiz%22+-çatalca+%22Danıştay%22+%22vergi%22+%22vergi+mahkemesi%22+%22kabul%22> (E.T.: 05.02.2025)

Danıştay 13. Daire Esas No: 2020/3452, Karar No: 2021/968 sayılı ve 17.03.2021 tarihli kararı.

<https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=672647400&arananKelimeme=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,temyiz%20isteminin%20reddi> (E.T.: 11.01.2025)

Danıştay 13. Daire Esas No: 2021/3454, Karar No: 2021/4217 sayılı ve 08.12.2021 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr> (E.T.: 06.03.2025)

Danıştay 13. Daire Esas No: 2022/116, Karar No: 2022/276 sayılı ve 07.02.2022 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-13-d-e-2022-116-k-2022-276-t-07-02-2022-idari-islemin-iptali-istemi/4287589/%22KANUN+YARARINA+TEMY%c4%b0Z%22+%22istinaf%22+S%c3%bcresi+i%c3%a7inde+istinaf+ba%c5%9fvurusunda+bulunulmamas%c4%b1+nedeniyle++%22ba%c5%9fvurmama%22> (E.T.: 11.04.2025)

Danıştay 13. Daire Esas No: 2023/3093, Karar No: 2023/4635 sayılı ve 08.11.2023 tarihli kararı. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/ictihat/yuksekmahkeme/dani%C5%9Ftay%20karari/MGllQmZXcTd1bFN1VWs4QmwzTmlQbjZEY0tRMzBjRmc?s=%22kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz%22%20%22ama%C3%A7%22%20%22vergi%22> (E.T.: 09.04.2025)

--

Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4887, Karar No: 2013/704 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/14-d-e-2012-4887-k-2013-704-t-7-2-2013> (E.T.: 13.03.2025)

Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/4888, Karar No: 2013/705 sayılı ve 07.02.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-14-d-e-2012-4888-k-2013-705-t-07-02-2013/1341225/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22maddi%22> (E.T.: 14.01.2025)

Danıştay 14. Daire Esas No: 2012/6085, Karar No: 2013/1997 sayılı ve 21.03.2013 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/14-d-e-2012-6085-k-2013-1997-t-21-3-2013> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 14. Daire Esas No: 2013/8527, Karar No: 2013/8595 sayılı ve 28.11.2013 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-14-dsi-e-2013-8527-k-2013-8595-t-28-11-2013-cevre-katki-payinin-eksik-odendiginin-tespiti/1409632/+vergi+mahkemesi%2c+uygulama+birli%c4%9finin+sa%c4%9flanmas%c4%b1%2c+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22> (E.T.: 10.06.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/270, Karar No: 2011/3442 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-15-d-e-2011-270-k-2011-3442-t-02-11-2011-tuketiginin-korunmasi-kapsaminda-ayipli-mal-ve-sorumluluk/914356/> (E.T.: 07.03.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/11279, Karar No: 2011/5725 sayılı ve 19.12.2011 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/e-2011-11279-k-2011-5725-t-19-12-2011> (E.T.: 17.04.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12437, Karar No: 2011/4435 sayılı ve 28.11.2011 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=18494500&arananKelime=null> (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12444, Karar No: 2011/4434 sayılı ve 28.11.2011 tarihli kararı. https://www.danistay.gov.tr/assets/pdf/yayinlar/dergi/20_05_2019_042540.pdf (E.T.: 29.04.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12449, Karar No: 2011/5843 sayılı ve 21.12.2011 tarihli kararı. <https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=18494200&arananKelime=kanun%20yarar%C4%B1na%20bozulmas%C4%B1%20i%C3%A7in%20temyiz> (E.T.: 28.12.2024)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/12951, Karar No: 2011/3317 sayılı ve 02.11.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-15-d-e-2011-12951-k->

2011-3317-t-02-11-2011-danistay-15-daire-
karari/914346/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22ba%c5%9fkan
l%c4%b1%c4%9f%c4%b1na%22 (E.T.: 15.01.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/1472, Karar No: 2011/4167 sayılı ve
21.11.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-15-d-e-2011-1472-k-2011-4167-t-21-11-2011-tuketiginin-korunmasi-kanununda-gecen-tanimlar/914358/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22++++temyiz->
(E.T.: 28.01.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2011/156, Karar No: 2011/3298 sayılı ve
02.11.2011 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/d-15-d-e-2011-156-k-2011-3298-t-02-11-2011-teblig-imkansizligi-ve-tebellugden-imtina/914333/+%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22+%22ba%c5%9fvurma+hakk%c4%b1%22+%22konya+b%c3%b6lge+idare+mahkemesinin%22>
(E.T.: 29.01.2025)

Danıştay 15. Daire Esas No: 2016/6798, Karar No: 2017/484 sayılı ve
25.01.2017 tarihli kararı.
<https://karararama.danistay.gov.tr/getDokuman?id=305093900&arananKelimme=kanun%20yarar%C4%B1na%20temyiz,tam%20yarg%C4%B1%20davas%C4%B1> (E.T.: 07.04.2025)

Danıştay 17. Daire Esas No: 2016/264, Karar No: 2016/823 sayılı ve
11.02.2016 tarihli kararı. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/17-d-e-2016-264-k-2016-823-t-11-2-2016> (E.T.: 16.04.2025)

Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi Esas No:
2018/3499, Karar No: 2019/520 sayılı ve 15.03.2019 tarihli kararı.
<https://legalbank.net/belge/ankara-bim-2-idari-dava-dairesi-kararlari-e-2018-3499-k-2019-520-t-15-03-2019/3934179/%22kanun+yarar%c4%b1na+temyiz%22> (E.T.: 28.01.2025)

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulu Esas No: 1997/2, Karar
No: 1997/2 sayılı ve 31.10.1997 tarihli kararı.
<https://legalbank.net/belge/ayim-gk-e-1997-2-k-1997-2-t-31-10-1997->

askeri-yuksek-idare-mahkemesi-genel-kurulu-karari/579945/ (E.T.: 14.02.2025)

Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesi Esas No: 2016/2590, Karar No: 2017/576 sayılı ve 28.02.2017 tarihli kararı.
<https://legalbank.net/belge/konya-bolge-idare-mahkemesi-2-vergi-dava-dsi-e-2016-2590-k-2017-576-t-28-02-2017-/4323534/%22kanun+yarar%c4%b1na+bozma%22> (E.T.: 15.01.2025)

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Esas No: 2023/16494, Karar No: 2025/1760 sayılı ve 24.02.2025 tarihli kararı.
<https://avevrak.com/yargitay/31662295/inegol-uslune-gorusu-adalet-basvuran-istemi-uyusturucu-cezalendirilmesine-sayisi-yoluna> (E.T.: 29.04.2025)

Yargıtay 4. Dairesi Esas No: 2023/10053, Karar No: 2024/2327 sayılı ve 29.02.2024 tarihli kararı. <https://www.sonkarar.com/search#aiContainer> (E.T.: 29.12.2024)

Yargıtay 8. Ceza Dairesi Esas No: 2023/4876, Karar No: 2025/1841 sayılı ve 06.03.2025 tarihli kararı. <https://legalbank.net/belge/y-8-cd-e-2023-4876-k-2025-1841-t-06-03-2025/5607009> (E.T.: 29.04.2025)

LİNKLER

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu.

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.488.pdf> (E.T.: 05.06.2025)

521 sayılı Danıştay Kanunu.

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc048/kanuntbmmc048/kanuntbmmc04800521.pdf (E.T.: 16.11.2024)

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2247.pdf> (E.T.: 10.02.2025)

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu.

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2559.pdf> (E.T.: 26.01.2025)

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu.

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17580.pdf> (E.T.: 16.04.2025)

3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.3071.pdf> (E.T.: 07.04.2025)

3619 sayılı Danıştay Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun.
<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20488.pdf> (E.T.: 28.01.2025)

3622 sayılı 6.1.1982 Tarih ve 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun.
<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20488.pdf> (E.T.: 16.04.2025)

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6458.pdf> (E.T.: 07.02.2025)

6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140628-9.htm> (E.T.: 16.04.2025)

6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun.
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6552.pdf> (E.T.: 11.06.2025)

10 Sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.10.pdf> (E.T.: 24.03.2025)

Danıştay Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221130-4.htm> (E.T.: 25.04.2025)

Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu. <https://www.danistay.gov.tr/assets/images/yayinlar/dergi/2025-03-07-10-10-1242093.pdf> (E.T.: 17.04.2025)

23.07.2015 tarihli ve 29423 sayılı Resmi Gazete.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150723.htm> (E.T.: 16.04.2025)

07.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmi Gazete.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-3.pdf> (E.T.: 27.01.2025)

07.10.2022 tarihli ve 31976 sayılı Resmi Gazete.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221007-12.pdf> (E.T.: 09.02.2025)

Milli Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi Cilt: 6, Sayı: 312, İdari Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/254).
https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MGK_/d01/c006/mgk_01006091.pdf (E.T.: 16.11.2024).

Adalet Bakanlığı'nın 2006-2024 yılları arasındaki kanun yararına bozma verileri.

<https://cigm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/121220241601512006-2024%20y%C4%B1llar%C4%B1%20aras%C4%B1%2012-12-2024%20tarihi%20itibariyle%20i%C5%9F%20listesi%20d%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC.pdf> (E.T.: 19.03.2025)

Türkiye Cumhuriyeti Danıştay Başkanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu. <https://www.danistay.gov.tr/assets/images/yayinlar/dergi/2025-03-07-10-10-1242093.pdf> (E.T.: 17.04.2025)

TBMM 06.06.2014 tarihli Genel Kurul Tutanağı.
<https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bf-44d4-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=6545#step-5> (E.T.: 27.01.2025)

<https://higm.adalet.gov.tr/Home/SSSorularDetay/16> (E.T.: 08.02.2025)

<https://sozluk.adalet.gov.tr/%C4%B0stinaf> (E.T.: 26.01.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-3.pdf> (E.T.: 27.01.2025) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151107-2.pdf> (E.T.: 27.01.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/09/20160930-4-1.pdf> (E.T.: 16.06.2025)

<https://istatistikler.uyap.gov.tr/> (E.T.: 30.04.2025)

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2646527> (E.T.: 27.01.2025)

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/36878> (E.T.: 14.02.2025)

<https://www.jurix.com.tr/article/36353?u=0&c=0> (E.T.: 09.04.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17580.pdf> (E.T.: 16.04.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20488.pdf> (E.T.: 16.04.2025)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140628-9.htm> (E.T.: 16.04.2025)

<https://sozluk.gov.tr/> (E.T.: 26.06.2025)

